

nomina rerum mediævalium

norm
nafnaskrá um
norðræna
miðaldahluti

norm
nomenklatur på
genstande fra
nordisk
middelalder

norm
nomenklatur på
gjenstander fra
nordisk
middelalder

norm
nomenklatur på
föremål från
nordisk
medeltid

norm
kuvitettu
nimikkeistö
esinekuvausia
varten

Nomina Rerum Mediævalium **norm** är sammanställd av Nomenklaturprojekt för Föremålsregistrering i Norden och har tom 1983 bekostats genom anslag från Nordisk Kulturfond. Sedan 1985 finansieras projektet genom bidrag från Ministeriet for Kulturelle Anliggender, København, Det Kongelige Miljøverndepartement, Oslo och Statens Kulturråd, Stockholm.

Projektledare: Anna Järpe

Projektråd:	Björn Ambrosiani Mogens Bencard Martin Blindheim Carl Jacob Gardberg Þór Magnússon Elna Møller	Sverige Danmark tom 1985 Norge Finland Ísland Danmark from 1985
-------------	---	--

Redaktion:	Lilja Árnadóttir Gísli Gestsson Anna Järpe Rikke Agnete Olsen Pekka Sarvas Erik Schia	Ísland from 1984 Ísland tom 1984 Sverige Danmark Finland Norge
------------	--	---

Teckningar och layout omslag: Christina Borstam

Sats/montage bildsidor: Alvheim og Eide, Akademisk Forlag

Tryck: Göteborgs stads servicekontor
Grafiska avdelningen 1986

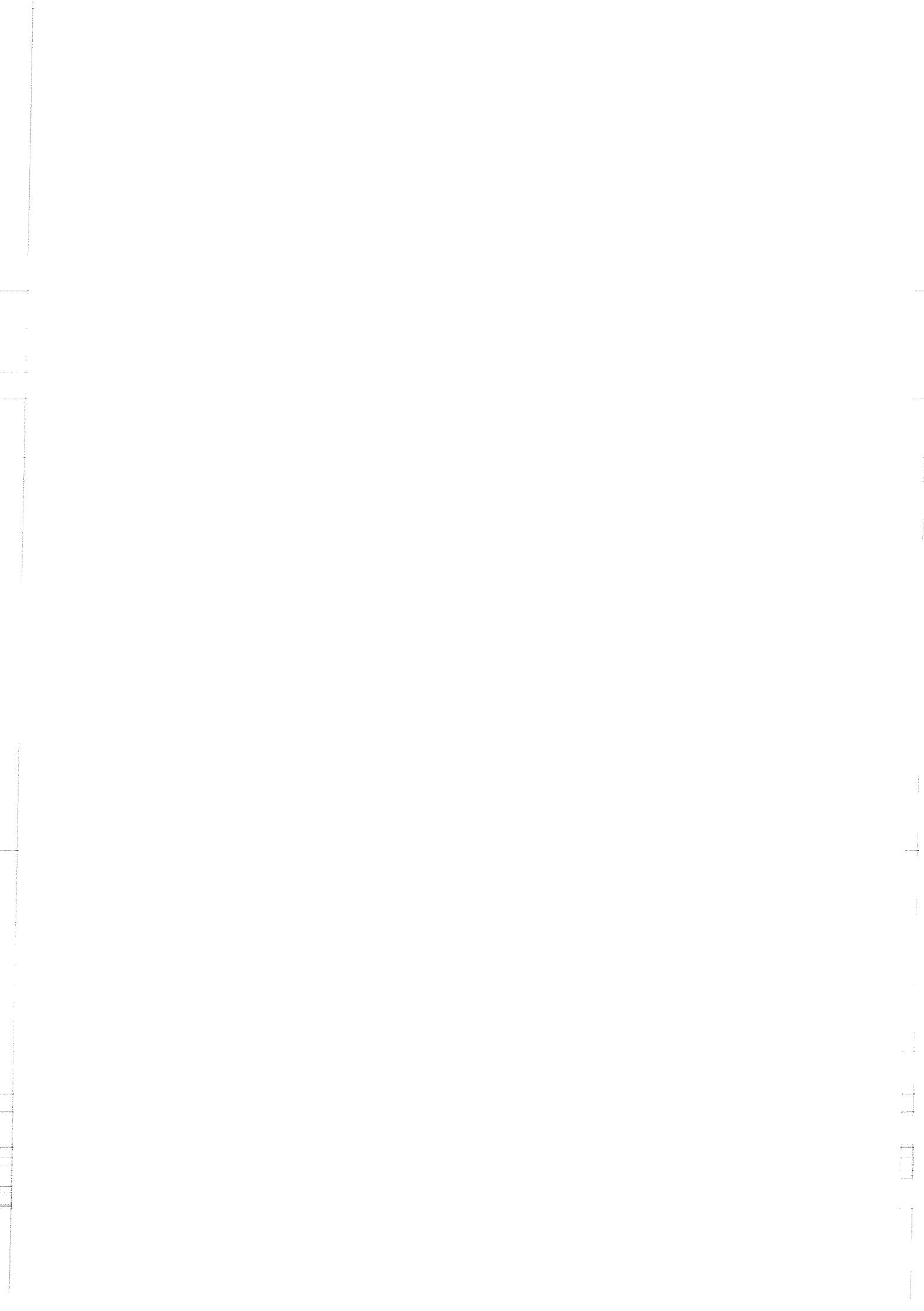
Adress: norm
Nomenklaturprojekt för
Föremålsregistrering i Norden
Statens Historiska Museum
Box 5405
S-114 84 STOCKHOLM

Förebilden till projektets symbol, omslagsbilden, är hämtad från en ristning i Hopperstads stavkyrka i Sogn, Norge.

(c)

Nordisk Ministerråd/Arbeidsgruppen
Snaregade 10
DK-1205 KØBENHAVN K

Frumkvæðið að samræmingu nafngifta í miðaldafræðum átti hópur norrænna fornleifa-fræðinga, sagnfræðinga og listfræðinga árið 1974, þar sem auknar rannsóknir miðalda-fornleifa í einstökum löndum knúðu á um samræmingu fræðiheita. Stefnt var að mynd-skreyttri fræðiorðabók á fimm tungumálum. Árið 1983 fóru loks fyrstu blöðin í prentun. Þessi langi aðdragandi stafar að nokkru af því að starfið var allt unnið í hjáverkum, bæði af mör gum ví sindamönnum um 811 Norðurlönd, sem lagt hafa til sérþekkingu svo og ritstjórninni sem hefur samræmt efnið. Auk þess þurfti að leysa ýmis vafaatriði um framkvæmd og meginreglur.

Mætti verk þetta verða að gagni í rannsóknarstarfinu í söfnum sem utan þeirra. Ollum sem veitt hafa aðstoð er þakkað þótt engin nöfn verði nefnd.

Ritstjórnin

Initiativet til Nomenklaturprojektet for Nordisk Middelalder blev taget i 1974 af en gruppe nordiske arkæologer, historikere og kunsthistorikere, fordi fremvæksten af middelalderarkæologien i de enkelte lande øgede behovet for en ensartet terminologi. Resultatet skulle blive en femsproget, illustreret, terminologisk ordbog, og i 1983 gik omsider de første blade i trykken.

Den lange tilblivelsestid skyldes for det første, at alt arbejdet er gjort i fritiden, både af redaktionen, som har koordineret materialet, og de mange forskere over hele Norden, der har bidraget med specialviden. Det takkes alle for, uden navns nævnelse. For det andet rejste der sig i løbet af arbejdet en række praktiske og principielle spørsmål, der må ses som udtryk for nødvendigheden af et arbejde som dette. Måtte det blive til nytte både i felt og på museum.

Redaktionen

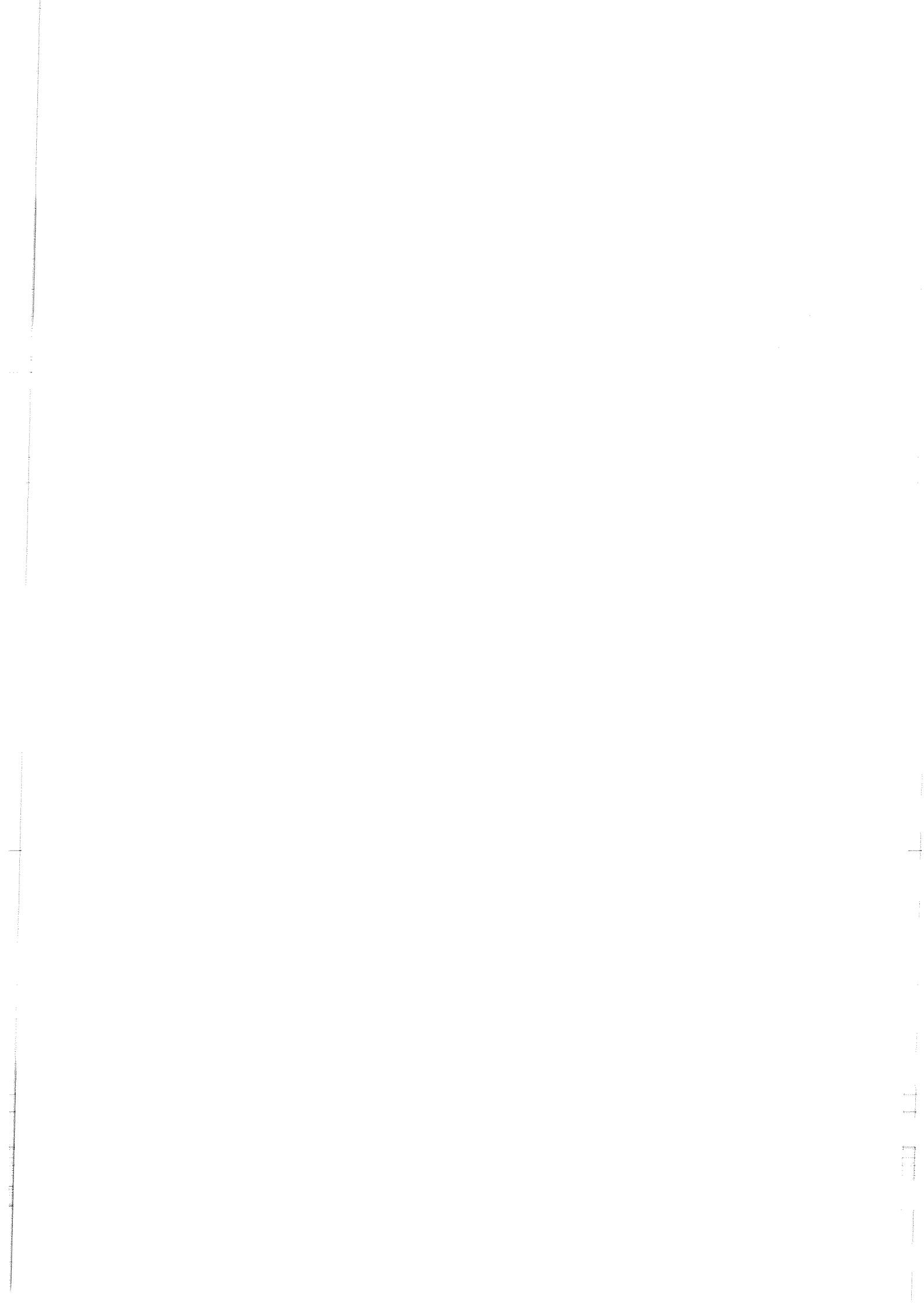
Initiativet til Nomenklaturprosjektet for nordisk middelalder ble tatt i 1974 av en gruppe nordiske arkeologer, historikere og kunsthistorikere. Den stadig økende middelalderarkæologiske aktivitet i de nordiske land gjorde behovet for en mer enhetlig terminologi påtrennende.

Resultatet skulle bli en femspråklig, illustrert, terminologisk ordbok. I 1983 gikk de første blad i trykken. Den lange tilkomsttid skyldes dels at arbeidet er gjort i fritiden av mange forskere over hele Norden, og dels at redaksjonen, som har koordinert materialet og utført en del av selve arbeidet, også har måttet løse mange praktiske og prinsipielle problemer underveis. Dette har understreket nødvendigheten av ordboken.

Måtte den bli til nytte både i felt og i museum.

Vi takker Nordens samlede middelalderarkæologiske ekspertise for den uegennytige hjelp den har ydet. Vi takker også de språkkonsulter som har trått stöttende til. Ingen nevnt og ingen glemt.

Redaksjonen

Initiativet till ett nomenklaturprojekt för nordisk medeltid togs 1974 av en grupp nordiska arkeologer, historiker och konsthistoriker. Ökningen av den medeltidsarkeologiska aktiviteten i de olika länderna framkallade behovet av en enhetlig terminologi.

Resultatet skulle bli en femspråkig, illustrerad, terminologisk ordbok och 1983 gick de första bladen i tryck. Den långa tillkomsttiden kan dels skyllas på att arbetet är gjort på fritid, både av de många forskare i hela Norden, som bidragit med specialkunskaper, och av redaktionen, som har koordinerat materialet, dels på praktiska och principiella frågor vilka kan ses som ett uttryck för nödvändigheten av ett arbete som detta. Må det bli till nytta för arbetet både i fält och på museum. Nordens samlade medeltidsarkeologiska expertis har varit till ovärderlig hjälp vid framtagande av underlagsmaterial och översyn av resultatet. Vi tackar alla, ingen nämnd och ingen glömd.

Redaktionen

Joukko pohjoismaisia arkeologeja sekä historian ja taidehistorian tutkijoita teki vuonna 1974 aloitteenv yhteispohjoismaisen keskiajan esinenimikkeistön aikaansaamiseksi. Eri maissa tapahtunut keskiajan arkeologisen tutkimuksen voimakas kasvu oli tehnyt yhteisen terminologian tarpeelliseksi.

Työn tuloksena on viisikielinen kuvitettu nimikkeistö, jonka ensimmäiset lehdet mennevät painoon 1983. Pitkä valmistumisaika johtuu osaltaan siitä, että työ on tehty vapaa-aikana. Tämä koskee sekä niitä monia tutkijoita kaikkialla Pohjolassa, jotka ovat avustaneet työtä erikoistiedoillaan, että myös toimitusta, joka on koordinoinut aineiston. Myös monien periaatteellisten ja käytännön kysymysten ratkaiseminen on vaatinut aikansa, samalla kun pulmat ovat osoittaneet tämänlaatuisen työn tarpeellisuuden. Toivottavasti tulos on hyödyksi niin kenttä- kuin museotyössäkin.

Pohjolan keskiajan arkeologian asiantuntijat ovat olleet korvaamattomana apuna perusaineiston keräämisessä ja työn tarkastamisessa. Ketaän erikseen mainitsematta ja ketään unohtamatta kiitämme heitä kaikkia.

Toimitus

Leiðbeiningar

Orðabókin er afhent í lausum blöðum, sem hver notandi getur raðað að vild. Val orðaforðans er miðað við algenga venju um skráningu miðaldafornleifa og gerir ekki kröfu til að vera tæmandi. Þegar samheiti eru tekin með er ástæðan sú að ógerlegt reyndist að gera upp á milli orða. Verkið er miðað við þá sem eiga að skrá forngrípi, en ekki málvívisindamenn. Myndirnar sýna ekki tiltekna hluti heldur ber að líta á þær sem hugsaðar frummyndir hluta af ýmsum gerðum. Við notkun þeirra verður að beita ímyndunaraflinu þar sem hlutir, er gegna sama hlutverki, geta verið margbreytilegir að ytra útliti. Um mismunandi gerðir sama hlutar er vísað til fræðirita þar að lútandi. Heimildatilvísanir gera ekki kröfu til að vera tæmandi en eru hugsaðar sem vísbending til frekari könnunar.

Merkir

- / = samheiti
- () = viðbætur
- , = hliðstæðar orðmyndir
- = nýnorska

Brugsanvisning.

Ordbogen leveres som løsblade, der kan opstilles, som hver enkelt forbruger ønsker. Valget af termer er foretaget ud fra, hvad der er almindeligt brugt ved registrering af middelalderligt genstandsmateriale, og gør ikke krav på at være sprogligt komplet. I de tilfælde, hvor synonymer er medtaget, har det varet umuligt at vælge mellem udtrykkene. Arbejdet er beregnet som hjælp til registrering af genstandsmateriale og henvender sig ikke til filologer.

Illustrationerne skal ses som abstraktioner af forskellige genstande, og billederne må benyttes med en smule fantasi, da der ofte findes mange og forskelligt udseende varianter af samme genstand. M.h.t. typologiske opstillinger henvises til den eksisterende litteratur.

Litteraturangivelserne gør ikke krav på at være komplette, men er blot ment som et hjælpemiddel til videre studier.

Tegnforklaring

- / = synonymer
- () = tillæg
- , = sproglige sideformer
- = nynorsk

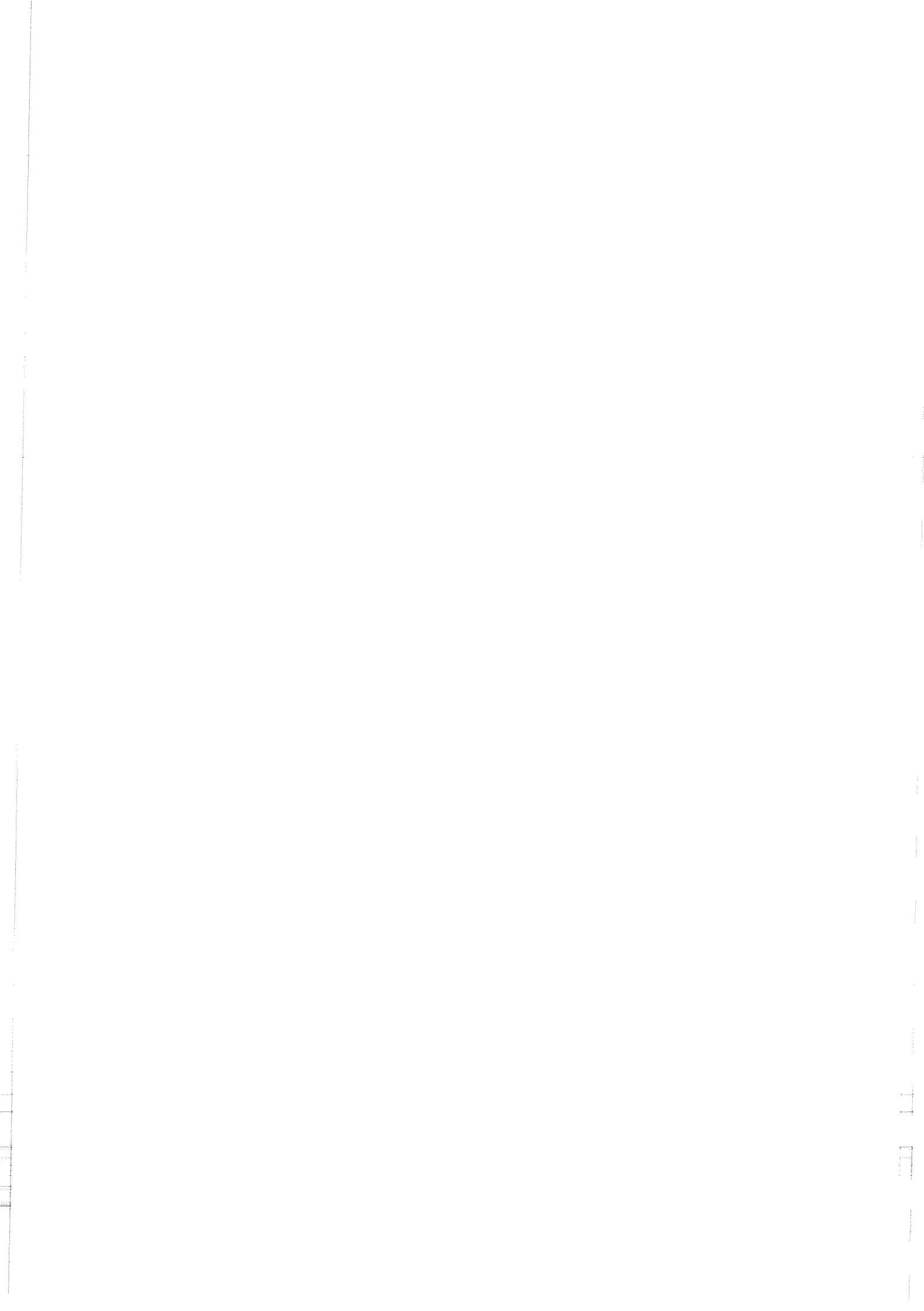
Bruksanvisning.

Ordboken leveres i løsbladsystem for å kunne sorteres etter de enkelte behov. Valget av termer ble gjort ut fra gjengs praksis ved registrering av middelalderarkeologisk materiale. Det gjøres ikke krav på at ordboken er språklig komplett. Når synonymer er tatt med, skyldes det at det var vanskelig å velge.

Illustrasjonene skal sees som abstraksjoner av de forskjellige gjenstandstyper. Bildene må derfor brukes med fantasi fordi det finnes mange litt forskjellige former av gjenstander som har samme funksjon. For typologiske oppstillinger henvises det til litteraturen. Den oppgitte litteratur gjør ikke krav på å være komplett. Den er et hjelpemiddel i det videre arbeidet.

Tegnforklaring

- / = synonime ord
- () = tillegg
- , = språklige sideformer
- = nynorsk

Leiðbeiningar

Orðabókin er afhent í lausum blöðum, sem hver notandi getur ræðað að vild. Val orðaforðans er miðað við algenga venju um skráningu miðaldafornleifa og gerir ekki kröfu til að vera tæmandi. Þegar samheiti eru tekin með er ástæðan sú að ógerlegt reyndist að gera upp á milli orða. Verkið er miðað við þá sem eiga að skrá forngrípi, en ekki málvisindamenn. Myndirnar sýna ekki tiltekna hluti heldur ber að líta á þær sem hugsaðar frummyndir hluta af ýmsum gerðum. Við notkun þeirra verður að beita ímyndunaraflinu þar sem hlutir, er gegna sama hlutverki, geta verið margbreytilegir að ytra útliti. Um mismunandi gerðir sama hlutar er vísað til fræðirita þar að lútandi. Heimildatilvísanir gera ekki kröfu til að vera tæmandi en eru hugsaðar sem vísbending til frekari könnunar.

Merki

- / = samheiti
- () = viðbætur
- , = hliðstæðar orðmyndir
- = nýnorska

Brugsanvisning.

Ordbogen leveres som løsblade, der kan opstilles, som hver enkelt forbruger ønsker. Valget af termer er foretaget ud fra, hvad der er almindeligt brugt ved registrering af middelalderligt genstandsmateriale, og gør ikke krav på at være sprogligt komplet. I de tilfælde, hvor synonymer er medtaget, har det varet umuligt at vælge mellem udtrykkene. Arbejdet er beregnet som hjælp til registrering af genstandsmateriale og henvender sig ikke til filologer.

Illustrationerne skal ses som abstraktioner af forskellige genstande, og billederne må benyttes med en smule fantasi, da der ofte findes mange og forskelligt udseende varianter af samme genstand. M.h.t. typologiske opstillinger henvises til den eksisterende litteratur.

Litteraturangivelserne gør ikke krav på at være komplette, men er blot ment som et hjælpemiddel til videre studier.

Tegnforklaring

- / = synonymer
- () = tillæg
- , = sproglige sideformer
- = nynorsk

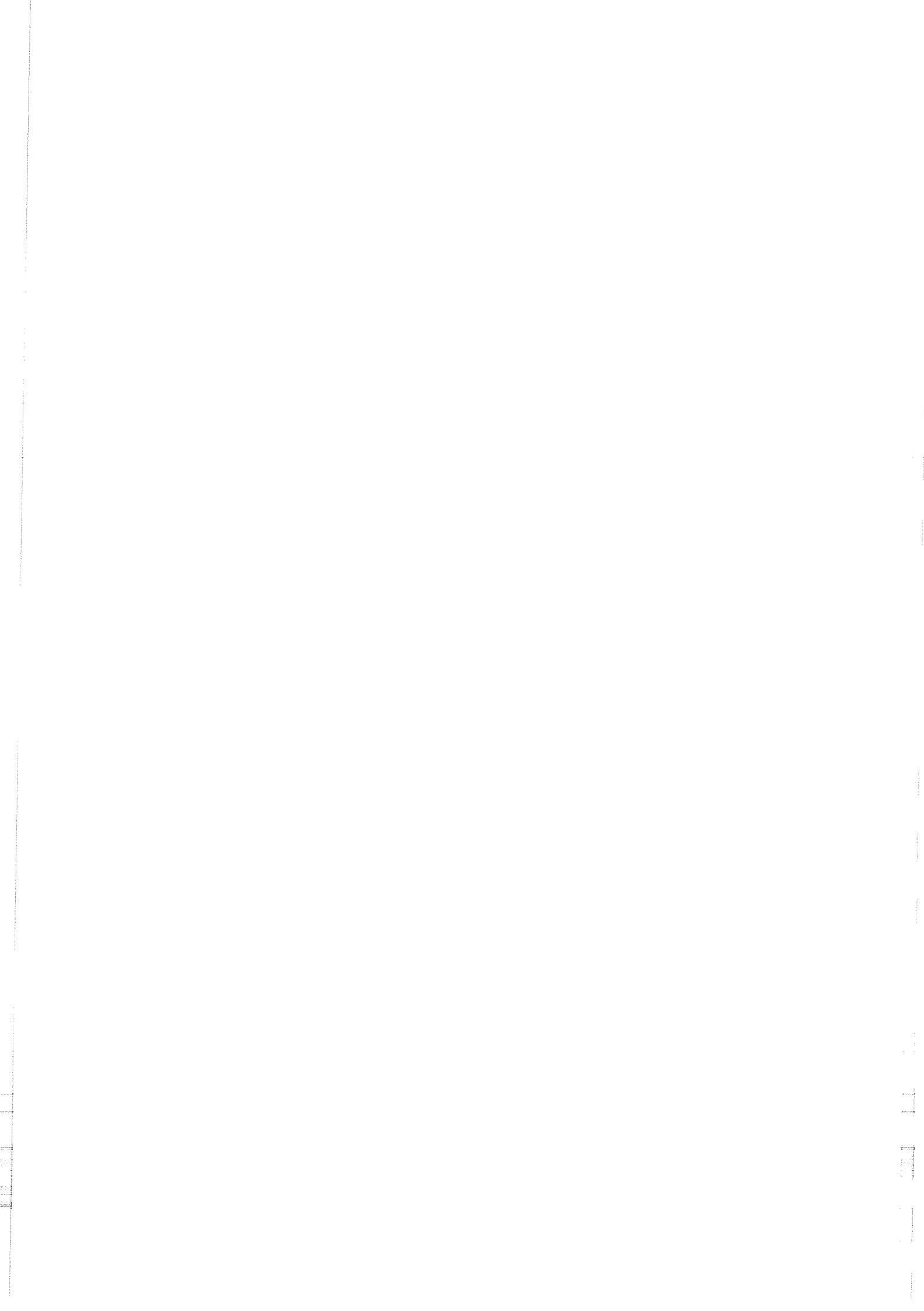
Bruksanvisning.

Ordboken leveres i løsbladsystem for å kunne sorteres etter de enkelte behov. Valget av termer ble gjort ut fra gjengs praksis ved registrering av middelalderarkeologisk materiale. Det gjøres ikke krav på at ordboken er språklig komplett. Når synonymer er tatt med, skyldes det at det var vanskelig å velge.

Illustrasjonene skal sees som abstraksjoner av de forskjellige gjenstandstyper. Bildene må derfor brukes med fantasi fordi det finnes mange litt forskjellige former av gjenstander som har samme funksjon. For typologiske oppstillinger henvises det til litteraturen. Den oppgitte litteratur gjør ikke krav på å være komplett. Den er et hjælpemiddel i det videre arbeidet.

Tegnforklaring

- / = synonyme ord
- () = tillegg
- , = språklike sideformer
- = nynorsk

LITTERATUR

ANDERSEN, H.H., CRABB, P.J., MADSEN, H.J. 1971. Århus Søndervold - en byarkæologisk undersøgelse. (Jysk arkæologisk Selskabs skrifter IX). Århus.

BLOMQUIST, R., MÄRTENSSON, A.W. 1963. Thulegrävningen 1961. (Archaeologica Lundensia II). Lund.

LA COUR, V. 1961. Næsholm. København.

De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo. Bind 1. Feltet "Mindets tomt". Oslo 1977.

De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo, Bind 2. Feltene "Oslogate 3 og 7. Øvre Ervik 1979.

Fra Christianias bygrunn: arkeologiske utgravninger i Revierstredet 5-7. (riksantikvarens skrifter 4). Oslo 1981.

GRIEG, S. 1933. Middelalderske byfund fra Bergen og Oslo. Oslo.

Helgeandsholmen. 1000 år i Stockholms ström. (Monografier utgivna av Stockholms kommun. 48). Borås 1982.

HILDEBRAND, H. 1879-1903. Sveriges medeltid. 1-3. Stockholm.

KIVIKOSKI, E. 1973. Die Eisenzeit Finnlands. Helsinki.

Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. 1956-

LIEBGOTT, N-K. 1979. Stakhaven. Arkæologiske undersøgelser i senmiddelalderens Dragør. København.

Medieval catalogue. London 1940.

MÄRTENSSON, A.W., WAHLÖÖ, C. 1970. Lundafynd. (Archaeologica Lundensia IV). Lund.

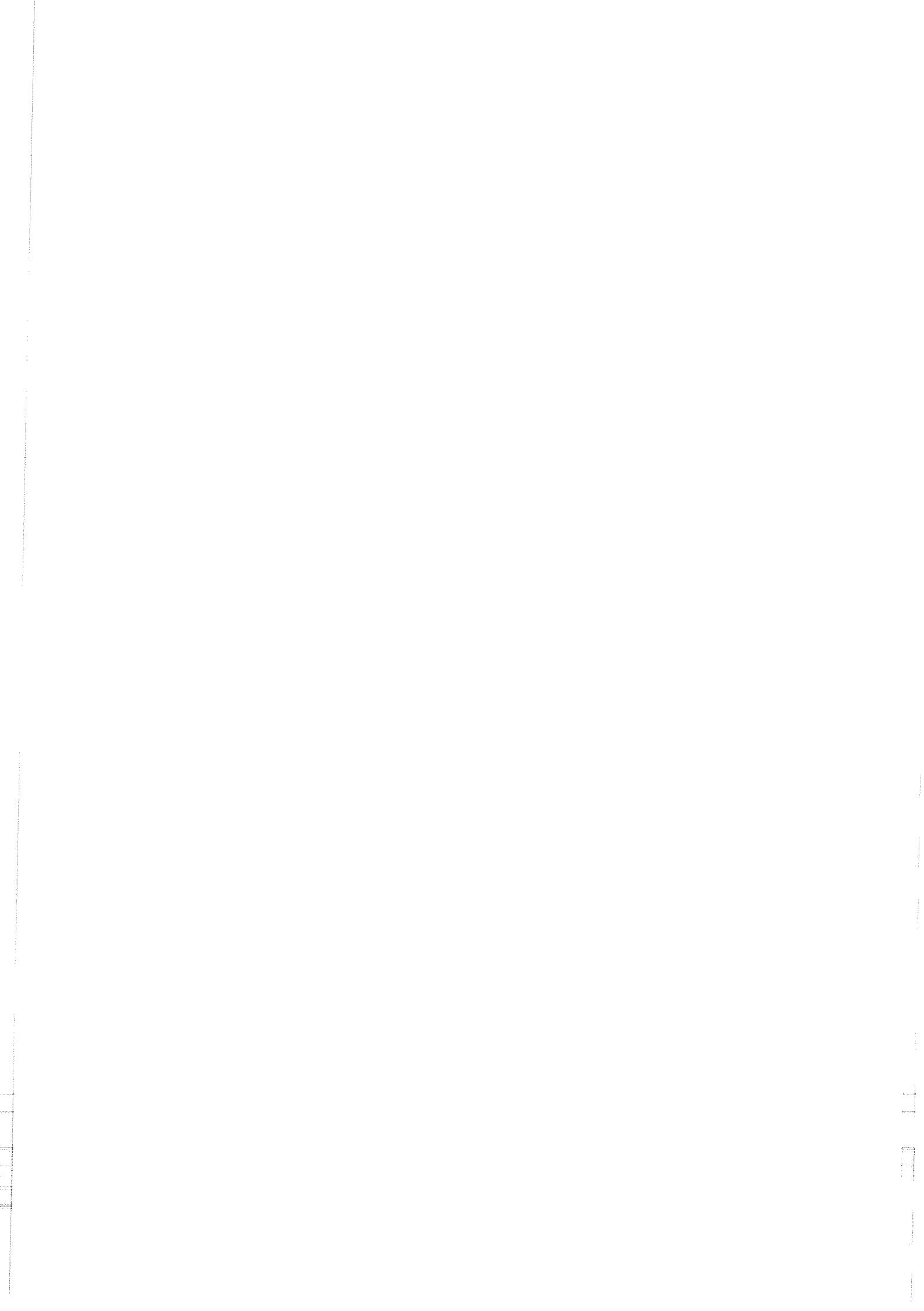
Opgravingen in Amsterdam. 20 jaar stadskernonderzoek. English summaries. Amsterdam 1977.

RYDBECK, O. 1935. Den medeltida borgen i Skanör. (Skrifter utgivna av Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund XX). Lund

RYGH, O. 1885. Norske Oldsager. Christiania.

STRÖMBOM, S. 1924. Forskningar på platsen för det forna Nya Lödöse. (Göteborgs jubileumspublicationer V). Göteborg.

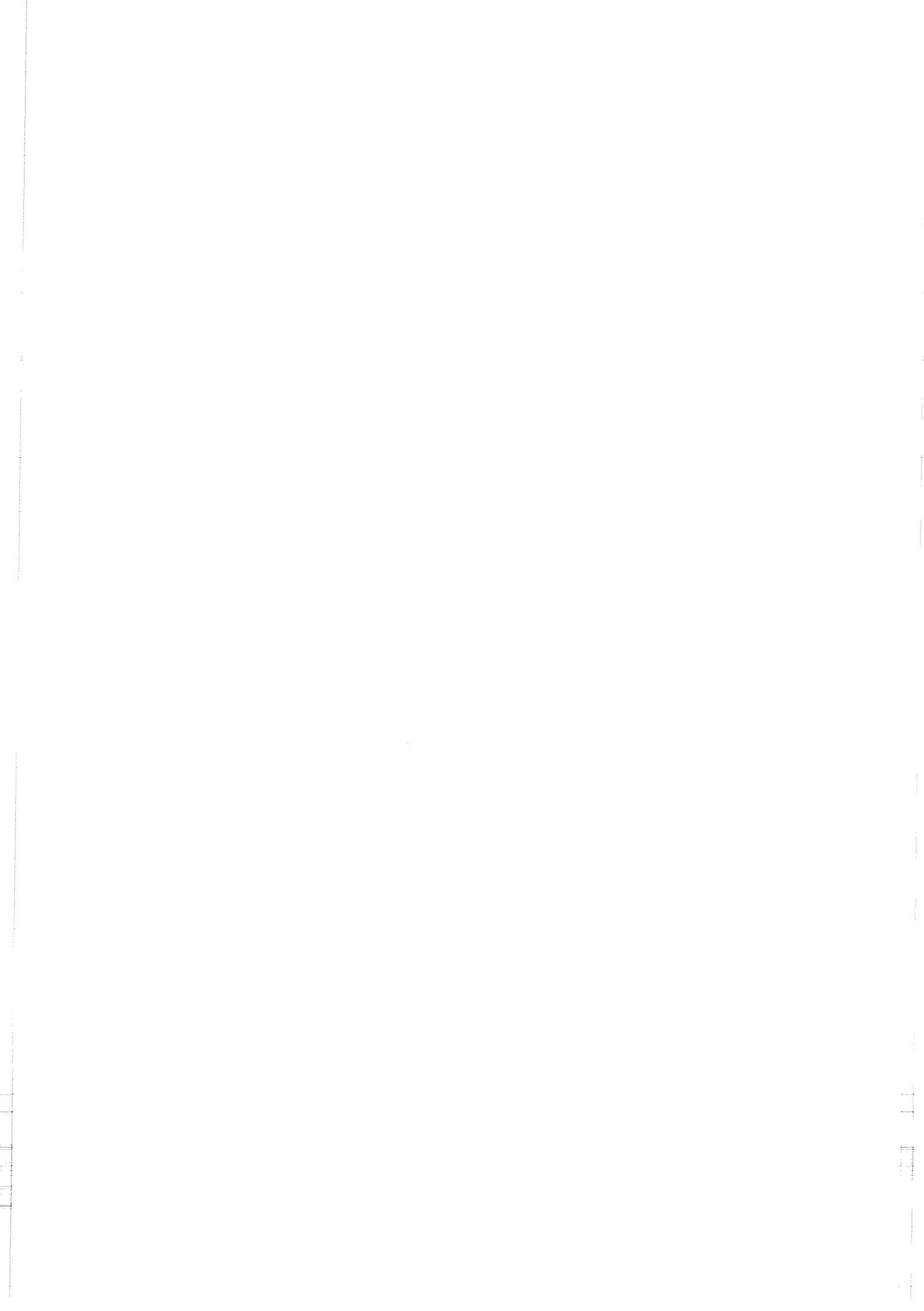
Uppgrävt förflutet för PK-banken i Lund. (Archaeologica Lundensia VII). Lund 1976.

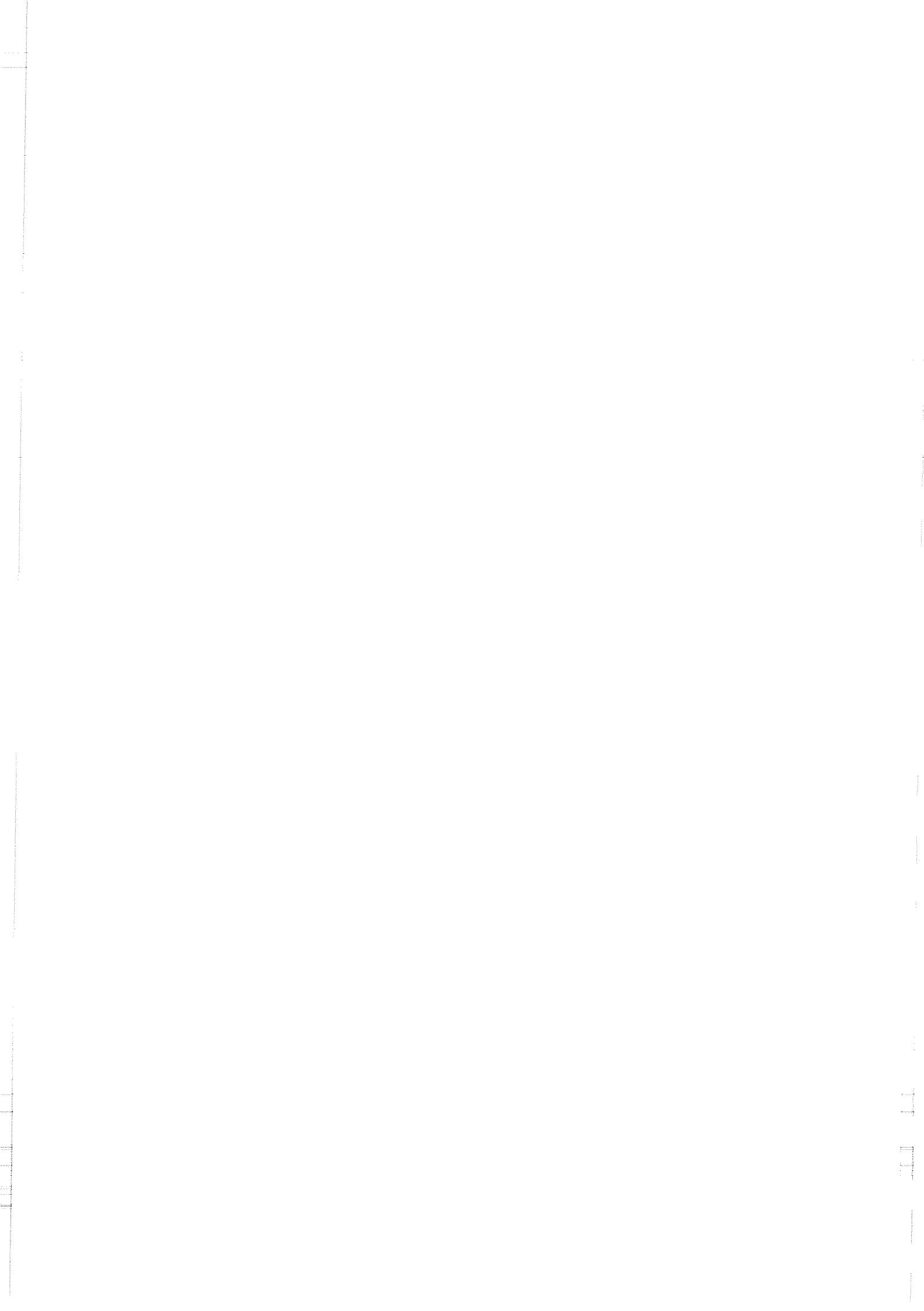
NORM PRELIMINÄRT REGISTER OMG. 1-10: NORGE

1.9.1989

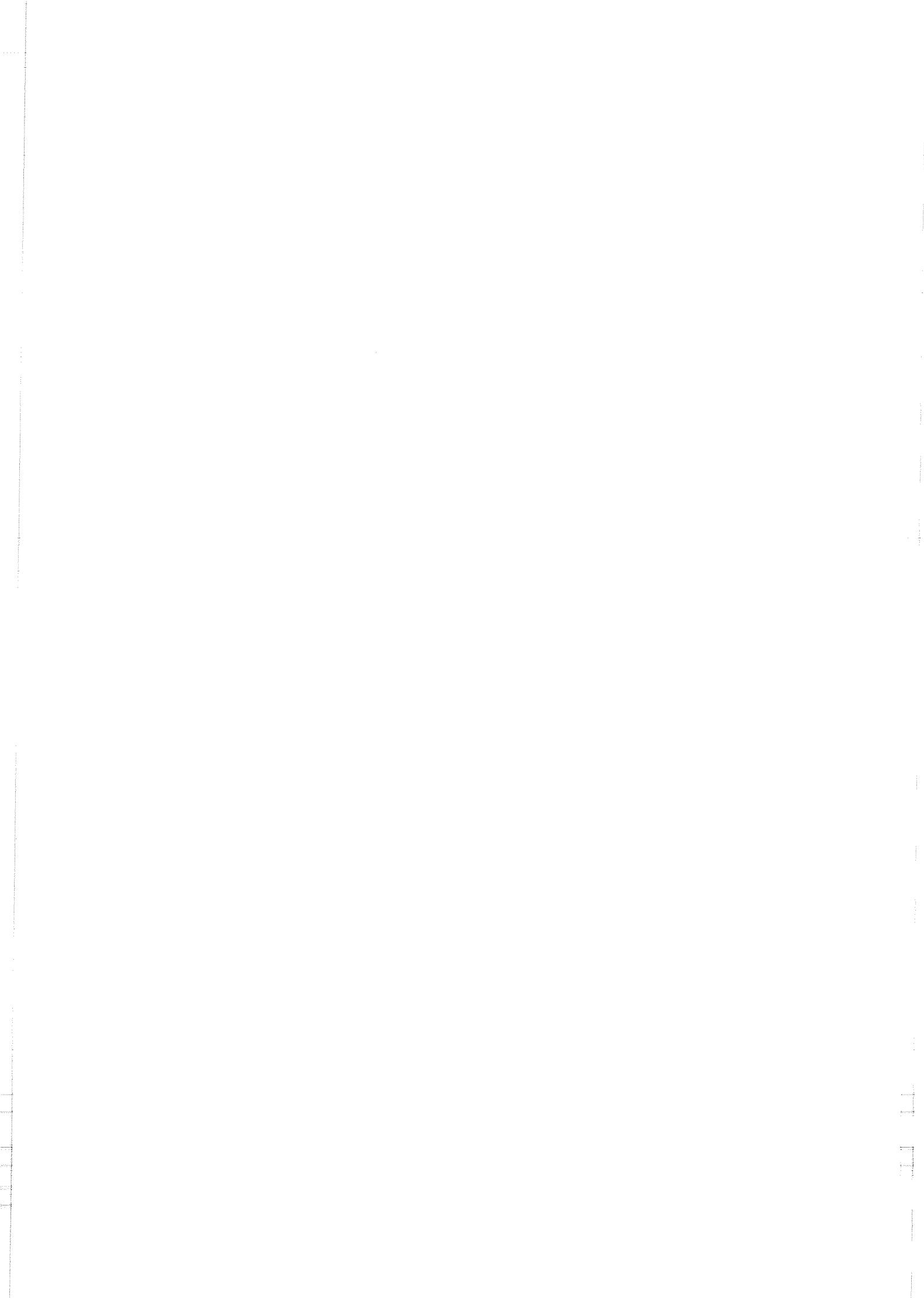
omg	Isl	Dan	Nor	Sve	Suo
9	KLÓRA	KRATTE	—	KRATTA	HARAVA 1.9.1989
9	STEÐJI	AMBOLT	AMBOLT/STE	STÄD	AIASIN 1.9.1989
10	AKKERI	ANKER	ANKER	ANKARE	ANKKURI 1.9.1989
9	THJÖL	FIL	ANSATSFIL	FIL	VIILA 1.9.1989
4	LÁSBOGI	ARMBRØST	ARMBRØST	ARBORST	JALKAJOUSI 1.12.1987
1	KÓLFUR	ARMBRØSTBOLT	ARMBRØSTBOLT	ARBORSTPIL	JALKAJ.NUOLI 1.10.1982
3	LÁSBOGAHNOT	ARMBRØSTNØD	ARMBRØSTNØTT	ARBORSTNØT	RAHKA 1.6.1986
4	LÁSBOGASPENNI	SPÅNDEKROG	ARMBRØSTSPENN	ARBORSTSPÄNN	VIRITYSKOUKKU 1.12.1987
5	KLAPP	BANKETRÅ	BANKETRE	KLAPPTRÄ	KARTTU 1.12.1987
4	BARDICHE	BARDICHE	BARDICHE	BARDICHE	SOTAKIRVES 1.12.1987
5		BEKSEL			1.12.1987
3	KRANI	BISMER	BISMER	ÖLHANE	1.6.1986
5	BEISLISSTENGU	BIDSEL	BISSEL	BESMAN	1.12.1987
1	BJALLA	BJÄLDE	BJELLE	BJÄLLRA	KUOLAIMET 1.12.1987
2	BJALLA	BJÄLDE	BJELLE	SKÄLLA	KULKUNEN 1.10.1982
1		BJÄLLE			KARJANKELLO 1.10.1983
7	UMGJÖRD	BLYSPROSSE	BLYSPROSS	BLYSPRÖJS	LYIJYPUITE 1.10.1982
7	MELLULÄS	CYLINDERLÄS	BOLTLÄS	BULTLÄS	PUTKILUJKKO 1.9.1988
6	ÍLAT	BORDKAR	BORDKAR	BORDSKÄRL	PÖYTÄASTIA 1.9.1988
4	SPJALDVEFUR	BRIKVÄV	BRIKKEVÉV	BRICKVÄV	LAUTAVYÖ 1.12.1987
2	BOGI	BUE	BUE, BOGE	PILBÅGE	JOUSI 1.10.1983
4		BUKLARE			1.12.1987
9	HANDBÖRUR	BÆREBØR	BÅRE	BÅR	PAARIT 1.9.1989
5	STOKKBYRÐINGU	PLANKEBÅD	BÅT	BÅT	VENE 1.12.1987
1	KRÓKSTJAKI	BÅDSHAGE	BÅTSIAKE	BÅTSIAKE	PUOSHAKA 1.10.1982
10	DEIGLA	DIGEL	DIGEL	DEGEL	UPOKAS 1.9.1989
3		DIPTYKON	DIPTYKON	DIPTYKON	DIPTYKKI 1.6.1986
10	RÝTINGUR	DOLK	DOLK	DOLK	TIKARI 1.9.1989
10		EIKE			1.9.1989
10	SKÓFLA 1	SPADEF 1	EINTAKSPADE	SPADE 1	LAPIO 1 1.9.1989
6	FAT	FAD	FAT	FAT	VATI 1.9.1988
9	BAREFLI	FERLE	FERLE	FÄRLÄ	PAMPPU 1.9.1989
1	FINGURRJÖRG	FINGERBÅL	FINGERBÅL	FINGERBORG	SORMUSTIN 1.10.1982
3		FORK		TJUGA	1.6.1986
8	SKÓFATNAPUR	FODTÅJ	FOTTÅY	SKODON	JAIKINE 1.9.1988
8	UPPREIMABUR	S SNØRESTØVLE	FRONTSNØRESTY	SNÖRKÄNGA	NAUHAKENKÄ 1.9.1988
3	KVÍSL	FORK	GAFFEL	GAFFEL	HANKO 1.6.1986
2	LÖM	GANGJERN	GANGJERN	GÅNGJÄRN	SARANARAUTA 1.10.1983
5		FLYDHOLT	GARNPLÖTT		1.12.1987
5	FLÁ	FLÅD	GARNKAVL	GARNFLÖTE	KOHO 1.12.1987
5	RIBILL	MASKEMÅL	GARNKJEVLE	NÄTKAVEL	LASTA 1.12.1987
5	SPRANGNÅL	GARNNÅL	GARNNÅL	BINDNÅL	VERKONKÄPY 1.12.1987
2	NETAFORKUR	NETSTIKKE	GARNSTIKKE	NÄTSTICKA	PUIKKARI 1.10.1983
7	NETASTEINN	NETSÅNK	GARNSÖKK	NÄTSÄNKE	KIVES 1.9.1988
9	TADKVÍSL	GREB 1	GJØÐSELGREIP	(DYNG)GREP	TADIKKO 1.9.1989
9	KVÍSL	GREB 2	GJØÐSELSTYNG	GREP	TADIKKO 1.9.1989
9		GRAVESTOK	GRAVESTOKK		1.9.1989
6		GREB	GRIPPEINNREIN.	GRIPANORDNING	1.9.1988
6	POTTUR	GRYDE	GRYTE	GRYTA	PATA 1.9.1988
3	KRÓKUR	HAGE	HAKE	HAKE	HAKA 1.6.1986
10	HAKI	HAKKE	HAKKE	KACKA	HAKKU 1.9.1989
2	HAMAR	HAMMER	HAMMER	HAMMARE	VASARA 1.10.1983

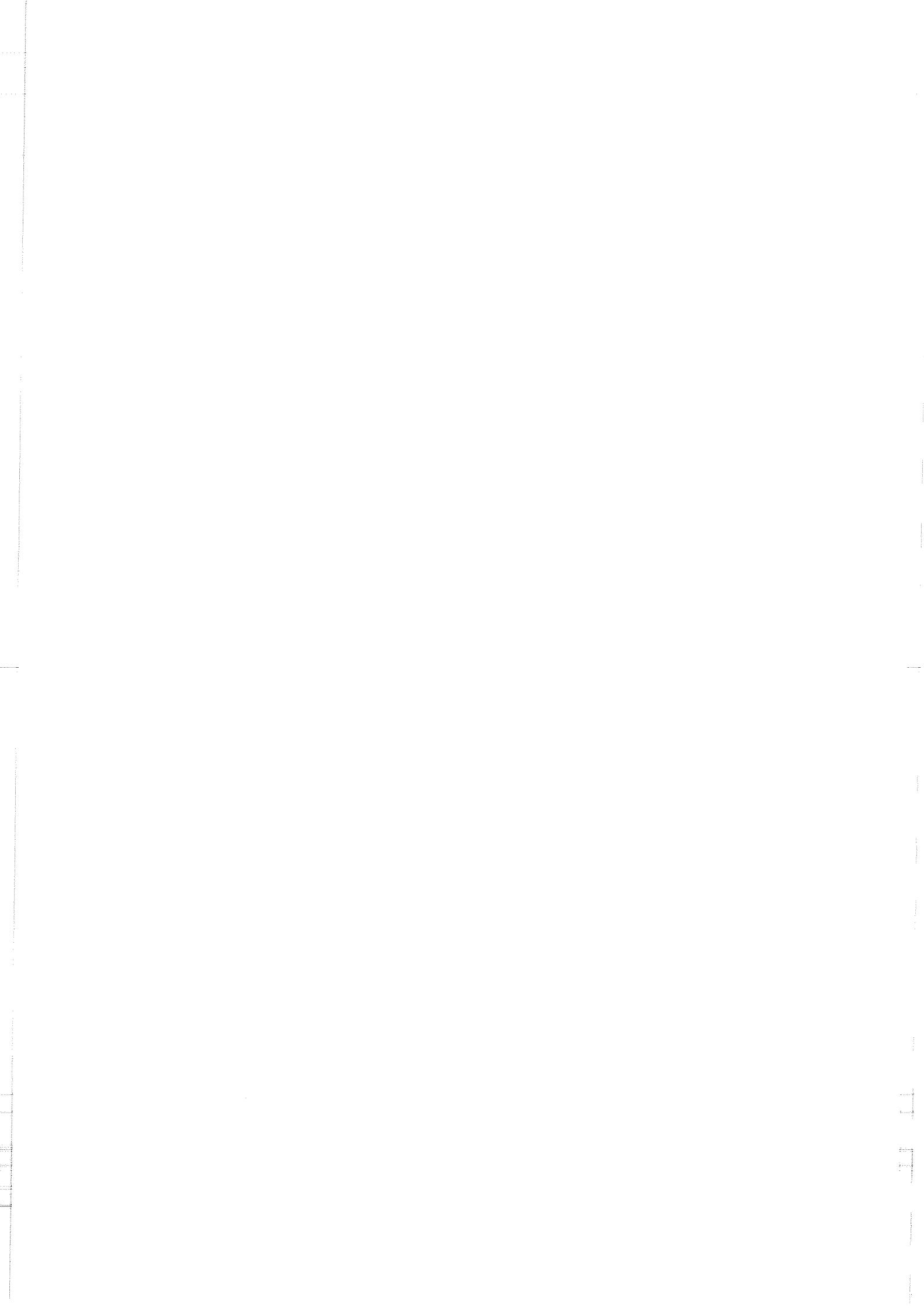
5		HÅNDPUNDERT	HANDPUNDER	PYNDARE	1.12.1987
4	SNÄLDA	HÅNDTEN	HANDEIN	SIÄNDA	1.12.1987
8	HANSKI	HANDSKE	HANSKE	HANDSKE	1.9.1988
1	KRÓKUR-LYKKJA	HÄGTE-MALLE	HEKTE-MALJE	HAKE-HYSKA	HAKA-RAKSI
1	ATGEIR	HELLEBARD	HELLEBARD	HILLEBARD	HILIPARI
6		TUD	HELLEINNRETIN.	HÄLLANORDNING	1.9.1988
1	SKEIFA	HESTESKO	HESTESKO	HÄSTSKO	HEVOSENKENKÄ
10	HJÁLMUR	HJELM 1	HJELM 1	HJÄLM 1	KYPÄRÄ 1
3	STRÍÐSKYLFA	STRÍÐSKÖLLE	HJELMKUSER	HJÄLKROSSARE	KYPÄRÄNMURSK
4		HJULSTAGE	HJULSTAKE	HJULSTAKE	RENGASKYNITIL
9	KVÍSL	FORK	HÖYGAFFEL	HÖGGAFFEL	HANKO(HEINÄ-)
9			HÖYTUU	HÖTJUGA	1.9.1989
2	EILDSTÁL	ILDSTÅL	ILDSTÅL	ELDSTÅL	TULUSRAUTA
3	MANNBRODDAR	ISBRODDE	ISBRODD	ISBRODD	JÄÄNIOKKI
2	ÍSLFEGGUR	BENSKÖJTE	ISLEGG	ISLÄGG	LUULUISTIN
2			ISTEG		1.10.1983
5	LÝSISLAMPI	OLIELAMPE	JERNKOLE	OLJELAMPA	ÖLJYILAMPPU
9	GREF	JORDHAKKE	JORDHAKKE	GRÄVKÄPP	KAIVINKESSI
10	OFNFLÍS	KAKKEL	KAKKEL	KAKEL	UUNIKAAKELI
10	OFNFLÍS	KAKKELPOTTE	KAKKEL	POTTAKAKEL	POTTAKAAKELI
1	KAMPUR	KAM	KAM	KAM	KAMPA
3	KAMBSLIBUR	KAMFUTTERAL	KAMFUTTERAL	KAMFODRAL	KAMPAKOTELO
1	FAJLBYSSUKÚLA	KANONKUGLE	KANONKULE	KANONKULA	TYKINKUULA
6	ÍLAT	KAR	KAR	KÄRL	ASTIA
6	POTTUR/KETTIL	KEDEL	KJELE	KITTTEL	KATTILA
5	SÚÐBYRÐINGUR	KLINKBYGNING	KLINKBYGGING	KLINKBYGGE	LIMISAUMARAK
7	KLJÁSTEINN	VÆVEVÄGT	KLJÄSTEIN	VÄVTYNGD	KANGASP.PAINO
4	KLUKKAA	KLOKKE	KLOKKE	KLOCKA	KELLO
10	KJULLA	TRÄHAMMER 1	KLUBBE	TRÄKLUBBA	NUIJA (PUU-)
4	KYLFA	KÖLLE	KLUBBE	KLUBBA	NUIJA
9	KYLFA	TRÄHAMMER 2	KLUBBE	TRÄKLUBBA	NUIJA
8	HNEPPT STÍGVÉ	KNAPSTÖVLE	KNAPPESTÖVEL	KNÄPPKÄNGA	NAPPIKENKÄ
4	HNÍFUR	KNIV	KNIV	KNIV	VEITSI
2	HNIFÜR	KNIV	KNIV	KNIV	VEITSI
6	ÍLAT	KOGEKAR	KOKEKAR	KOKKÄRL	KEITTOASTIA
5	KOLA	OLIELAMPE	KOLE	OLJELAMPA	ÖLJYILAMPPU
3	KRÍTARPÍPA	KRIDTPIBE	KRÍTPPIPE	KRÍTPIPA	LIITUPIIPPU
7	TÖNG	KRØSEL	KRØYSEL	KRØJSEL	LASIPIHDIR
2		KOKIÖKKE	KUBJELLE		1.10.1983
8	GRANASKÓR	KOMULESKO	KUMULESKO	OMULESKO	KFNKÄ
5	SVERBSIWALT	KÅRDEFÄSTE	KÅRDEFESTA	VÄRFÄSTE	MIEKANKAHVA
7	STAFÁILÁT	BÖDKRET KAR	LAGGET KAR	LAGGÄRL	KIMPIASTIA
3	LENSA	LANSE	LANSE	LANS	PEITSI
8	LEISTUR	LÄST	LEST	LÄST	LESTI
9	LÓÐ	LOD	LODD	LOD	LUOTTI
7	HLFMMUR	LÄG	LOKK	LOCK	KANSI
6	LOK	LÄG	LOKK	LOCK	KANSI
1			LYSEHOLDER		1.10.1982
4	KERTASTJAKI	LYSESTAGE	LYSESTAKE	LJUSSTAKE	KYNTTILÄNNJALK
8	LEBURBÓT	LÄDERAFFALD	LÄRAVFALL	LÄDERSPILLI	NAHKAJÄTE
5	LEGGUR	MELLEMFODSBEN	MELLOMPOTBEIN	MELLANFOTSBN	PUTKILUU
2	MORGUNSTÖRNJU	MORGENSTJERNE	MORGENSTJERNE		PIIKKINUIJA
3	MUNNIGIGJA	MUNDGIGE	MUNNHARPE	MUNGIGA	MUNNIHARPPU
9	MÚRSKEIB	MURSKJE 1	MURSKJE 1	MURSLEV 1	MUURAUSKAUHA
9			MYkestyng		TALIKKO
3	MYNT	MÖNT	MYNT	MYNT	RAIA
9			MÖKGREIP		TALIKKO
2			NETTSTICKE		1.10.1983

7	LYKILL	NØGLE	NÅKKEL	NYCKEL	AVAIN	1.9.1988
1	NÅL	NÅL	NÅL	NÅL	NEULÄ	1.10.1982
10	OLIULAMPI	OLIELAMPE	OLJELAMPE	OLJELAMPA	ÖLJYLAMPPU	1.9.1989
5	LÝSISLAMPI	OLIELAMPE	OLJELAMPE	OLJELAMPA	ÖLJYLAMPPU	1.12.1987
6	OPBEVARING	OPBEVARING	OPPREVARING	FÖRVARING		1.9.1988
6	PANNA	PANDÉ	PANNE	PANNA	PANNU	1.9.1988
1	PARTISAN	PARTISAN	PARTISAN	BARDISAN	PERTUSKA	1.10.1982
2	SIRKILL	PASSIER	PASSER	PASSARE	HÄRPI	1.10.1983
8	PATÍNA	PATINE	PATINA	PATINA	PATINA	1.9.1988
3	PAVESE	PAVESE	PAVESE	PAVESE	PAVESE	1.6.1986
1	PERLA	PERLE	PERLE	PÄRLA	HEIMI	1.10.1982
3	LANGSPJÓT	PIKE	PIKE	PIK	PIIKKI	1.6.1986
2	ÖR	PIL	PIL	PIL	NUOLI	1.10.1983
2	FLÍSATÖNG	PINCET	PINSETT	PINCETT	ATULAT	1.10.1983
9	KEYRI	PISK	PISK	PISKA	PIISKA	1.9.1989
8	PYNGJA	PUNG	PUNG	PUNG	KUKKARO	1.9.1988
2	SNEIS	PÓLSEPINDE	PÁLSEPINNE	KORVPINNE	MAKKARATIKKU	1.10.1983
9	RASPUR	RASP	RASP	RASP	RASPI	1.9.1989
8	TÍVENGJASKÓR	REMSKO	REIMSKO	REMSKO	NAUHAKENKÄ	1.9.1988
10	RAKSPÁÐI	KEJSESTOK	RENNESTIKKE	VÄRPSTICKA	LUOTILASTA	1.9.1989
9	HRÍFA	RIVE	RIVE	RÄFSA	HARAVA	1.9.1989
4	REYKELSISKER	RÆGELSESKAR	RÆKELSESKAR	RÖKELSEKAR	SUITSUTUSASTI	1.12.1987
3	BJÓGSVERÐ	SABEL	SABEL	SABEL	SAPELI	1.6.1986
1	SKÆRI	SAKS	SAKS	SAX	SAKSET	1.10.1982
2	INNSIGLI	SEGLSTAMPE	SEGLSTAMP	SIGILLSTAMP	SINETTILEIMAS	1.10.1983
10	SÍA	SI	SIL	SIL	SIIVILÄ	1.9.1989
5	SKIP	SKIB	SKIP	SKEPP	LAIVA	1.12.1987
2	SKEIB	SKE	SKJE	SKED	LUSIKKA	1.10.1983
2	SPÓNN		SKJEI			1.10.1983
4	SKJÖLDUR	SKJOLD	SKJOLD	SKÖLD	KILPI	1.12.1987
8	SKÓSMÍBAVINÍFU	SKOMAGERKNIV	SKOMAKERKNIV	SKONAKARKNIV	SUUTARINVEITS	1.9.1988
10	REKA	SKOVL	SKUPPE	SKOVEL	KOLA	1.9.1989
5		BINDENÅL	SKUSLE			1.12.1987
1	METASKÁLAR	SKÅLVÄGT	SKÅLVERT	BALANSVÄG	VÄÄKÄ	1.10.1982
3	SÍEFJ	SLEV	SLEV/SKJE	SLEV	KÄVÄÄ	1.6.1986
8	SKEIBAR	SKÈDE	SLIRE	SLIDA	TUPPI	1.9.1988
10	THÚST	PLEJL	SLJUL	SLAGA	VARSTA	1.9.1989
7	FÄRISSAKKA	SNØRESÄNK	SNØRESÄKK	REVSÄNKE	SIIMANPAINO	1.9.1988
8	REIMASKÓR	SNØRESKO	SNØRESKO	SNÖRSKO	NAUHAKENKÄ	1.9.1988
10	SKÓFLA 2	SPADEF 2	SPADEF	SPADEF 2	LÄPIO 2	1.9.1989
10	SPARIBAUÐUR	SPAREBØSSE	SPAREBØSSE	SPAREBØSSA	SÄÄSTÖLIPAS	1.9.1989
1	HRINGJA	SPÆNDE	SPENNE	SÖLJA	SOLKI	1.10.1982
8	SPENNUSKÓR	SPÆNDESKO	SPENNESKO	SPÄNNSLEJFSKO	SOLKIHIHNÄKEN	1.9.1988
4	NAGLI	SÓM	SPIKER	SPIK	NAULA	1.12.1987
4	SPORI	SPORE	SPORE	SPORRE	KANNUS	1.12.1987
1			SPRETTE			1.10.1982
2	SPJÓT	SPYD	SPYD, SPJUT	SPJUT	KEIHÄS	1.10.1983
3	KRÓKUR	STABEL	STABEL	STAPEL	SARANATAPPI	1.6.1986
6		BEN OG FOD	STANDINNRETN.	STÖDINRÄTTNIN		1.9.1988
3		STANDSKJOLD	STANDSKJOLD	STANDSKÖLD	KILPI(SEISOVA)	1.6.1986
7	BALI	STAVBÆGER	STAVBÆGER	STAVBÄGARE	KIMPIKUPPI	1.9.1988
10	AKKERI	STENANKER 1	STEINANKER 1	TRÄANKARE 1	PUUANKURI	1.9.1989
7	KLÆBERGSGRÝTA	KLÆBERSTENSGR	STEINGRYTE	TÄLJSTENSGRYT	VUOLUKIVIPATA	1.9.1988
9	KOLLUR F STEI	STENHUGGERST.	STEINHUGGERST.	STENHUGGERSTO	KIV.HAK.TUOLI	1.9.1989
9	RIST	GRYDERIST	STEKERIST	HALSTER	HALSTARI	1.9.1989
2	ÍSTAB	STIGBÅLLE	STIGBÅLLE	STIGBYGEL	JALUSTIN	1.10.1983
1	KERTAPÍPA	LYSEPÍBE	STIKKERT	LJUSHÅLLARE	KYNTTILÄNVARS	1.10.1982
1	KYNDILGREIP	LYSEHOLDER	STIKKERT	BLOSSHÅLLARE	RAJKO	1.10.1982

10	AKKERI	STOKKANKER	STOKKANKER	(STOCK)ANKARE	ANKKURI	1.9.1989
10	EINTRJÁNINGUR	STAMMEBÅD	STOKKEBÅT	STOCKBÅT	RUUHI, YKSIP.	1.9.1989
3	STRÍÐSHAMAR	STRÍÐSHAMMER	STRÍÐSHAMMER	STRÍÐSHAMMARE	SOTAVASARA	1.6.1986
2	ORUSTUTHÓST	STRÍÐSPLÆJL	STRÍÐSSLÆGER	STRÍÐSSLÄGA	NIVELNUIJA	1.10.1983
2	ORUSTUTHÓST	STRÍÐSPLÆJL	STRÍÐSSLÆGER	STRÍÐSSLÄGER	NIVELNUIJA	1.10.1983
4	KLÓRA	STRIGLE	STRIGLE	RYKTSKRAPA	RUOKKORAUTA	1.12.1987
8	SKÓR	STROPSKO	STROPPSKO	STROPPSKO	RAKSIKENKÄ	1.9.1988
1	STÍLL	STYLOS	STYLUS	STYLOS	STYLOS	1.10.1982
2	SVERB	SVÄRD	SVÉRD	SVÄRD	MIEKKA	1.10.1983
1	SAUMA/IRINGUR	SYRING	SYRING	SYRING	SYYRINKI	1.10.1982
8	SÓLI	SÅL	SÅLE	SULÄ	ANTURA	1.9.1988
3	TANGIR	TANG	TANG	TÅNG	PIHDIT	1.6.1986
3	HANI/KRANI	HANE	TAPPEKRAN	TAPPKRAM	TYNNYRINHANA	1.6.1986
4	STIKA	TÄLLEPIND	TELLEPINNE	KARVSTICKA	PULKKA	1.12.1987
7	TENINGUR	TERNING	TERNING	TÄRNING	NOPPA	1.9.1988
10	THRÍFÓTUR	TREFOD	TREFOT	TREFOT	KOLMIJALKA	1.9.1989
4	TRÉTAPPI	TRÄPLÅK	TREPLUGG	TRÄPLUGG	PUUVAARNA	1.12.1987
8	KLOSSI	TRÄSKO	TRESKO	TRÄSKO	PUUKENKÄ	1.9.1988
9	HJÓLBÖRUR	TRILLEBØR	TRILLEBØR/BÅR	SKOTTKÄRRA	KOTTIKÄRRY(T)	1.9.1989
10			TUST			1.9.1989
7	TUNNA	TÅNDE	TÅNNE	TUNNA	TYNNYRI	1.91.1988
4	ULLARKAMBUR	ULDKAM	ULLKAM	ULLKAM	VILLAKARSTA	1.12.1987
10	BOLLI	KOVSKEN	VANGAR	KÅSA	KOUSÄ	1.9.1989
5	BLÝINNSIGLI	PLOMBE	VAREPLOMBE	PLOMB	PLOMBI	1.12.1987
5	VOG	VÆGT	VEKT	VÅG	VAAKA	1.12.1987
5	REISLA	VÆGT	VEKT	VÅG	PUNTARI	1.12.1987
4	PUNDARI	VÆGT	VEKT	VÅG	PUNTARI	1.12.1987
7	VEFJARGAFFALL	VÆVEKAM	VEVKAM	VÄVKAM	PIRTA	1.9.1988
7			VEVLÖDD			1.9.1988
5	VEFJARSKEIB	VÄVESVÄRD	VEVSKJE	VÄVSVÄRD	VIDIN	1.12.1987
5			VEVSVERD		KALPA	1.12.1987
7	RÚÐUGLER	VINDUESGLAS	VINDUSGLASS	FÖNSTERGLAS	IKKUNALASI	1.9.1988
3	VAXSPJALD	VOKSTAVLE	VOKSTAVLE	VAXTAVLA	VAHATAULU	1.6.1986
8	VÖTTUR	VANTE	VOTT	VANTE	KINNAS	1.9.1988
2	ÖXI	ØKSE	ØKS	YXA	KIRVES	1.10.1983
3	EYRNASKEFILL	ØRESKE	ØRESKJE	ÖRSLEV	KORVALUSIKKA	1.6.1986
6	BOLLI	KOVSKEN	ØRESKÅL	KÅSA	KOUSÄ	1.9.1988
2	AUSA	ØSE	ØSE, AUSE	SKOPA	KAUHA	1.10.1983
6	BOLLI	KOVSKEN	ØSE, AUSE	KÅSA	KOUSÄ	1.9.1988
9	OK	ÅG	ÅK	OK	ÄMMÄNLÄNGET	1.9.1989
5	ÅR	ÅRE	ÅRE	ÅRA	AIRO	1.12.1987
5	RADI	ÅREFÄSTE	ÅREFESTE	ÅRFÄSTE	HANKAIN	1.12.1987

Íslenska

KLAUFJÁRN
járn

Dansk

MEDRAG
jern

Norsk

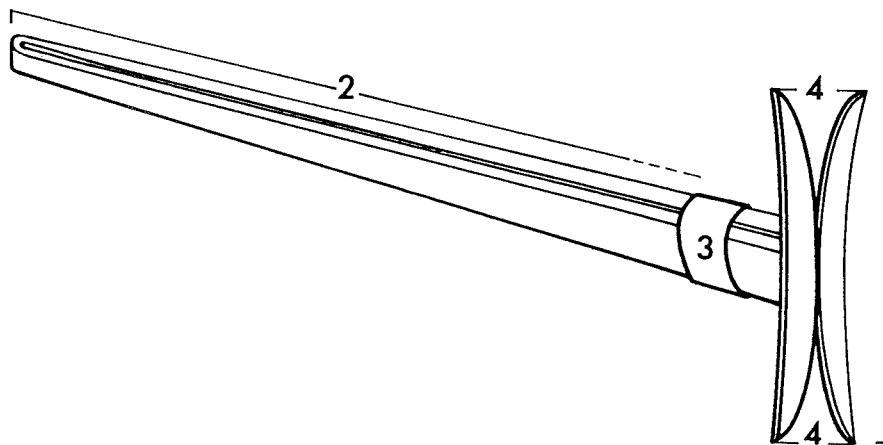
MED
jern

Svenska

DRAGJÄRN
järn

Suomi

VARA
rautaa

LITTERATUR

VISTED, K.; STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

ÁSLÁTTAR-HLJÓÐFÆRI

MEKANISKE INSTRUMENTER

MEKANISKE INSTRUMENT

MEKANISKA INSTRUMENT

JOUSI-SOITTIMET 1

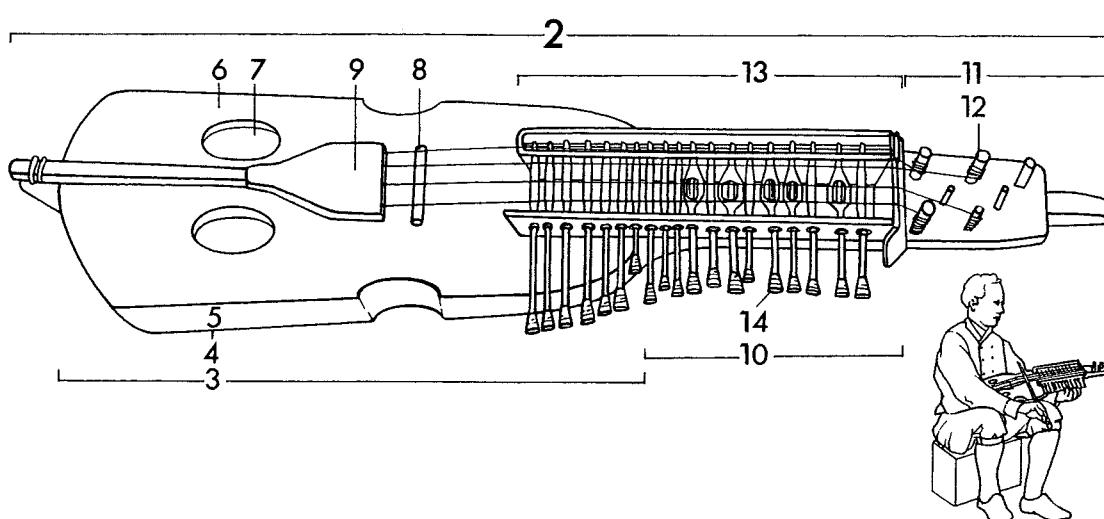
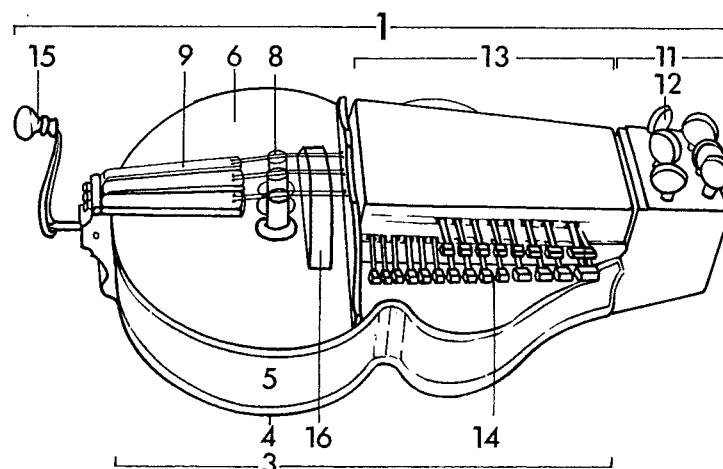
tré
málmur
bein
sinar/garnir

træ
metal
ben
dyretarme/-sener

tre
metall
bein
dyretarmer/sener

trä
metall
ben
djurtarmar/-senor

puu
metalli
luu
(tav. lampaan) suoli

Islandsk tekst
har dessverre ikke
tilgået prosjektet

1 drejelire
2 nyckelharpe
3 lydlegeme/
lydkasse
4 bund
5 side

6 forside
7 lydhul
8 stol
9 strengeholder

10 hals
11 skruekasse

12 skrue/stemme-
13 tastatur
14 tast/tangent
15 håndtag
16 hjul

1 dreielire
2 nøkkelharpe
3 lydkasse
4 bunn, botn[¤]
5 sarg

6 lokk, lok[¤]
7 lydhull, -hol[¤]
8 stol
9 strengeholder,
-haldar[¤]

10 hals
11 skruplate

12 stemmeskrue
13 nøkkelkasse
14 nøkkel
15 sveiv/veiv
16 hjul

1 vevlira
2 nyckelarpa
3 låda
4 botten
5 sarg

6 lock
7 ljudhål
8 stall
9 stränghållare

10 hals
11 stämskruvslåda

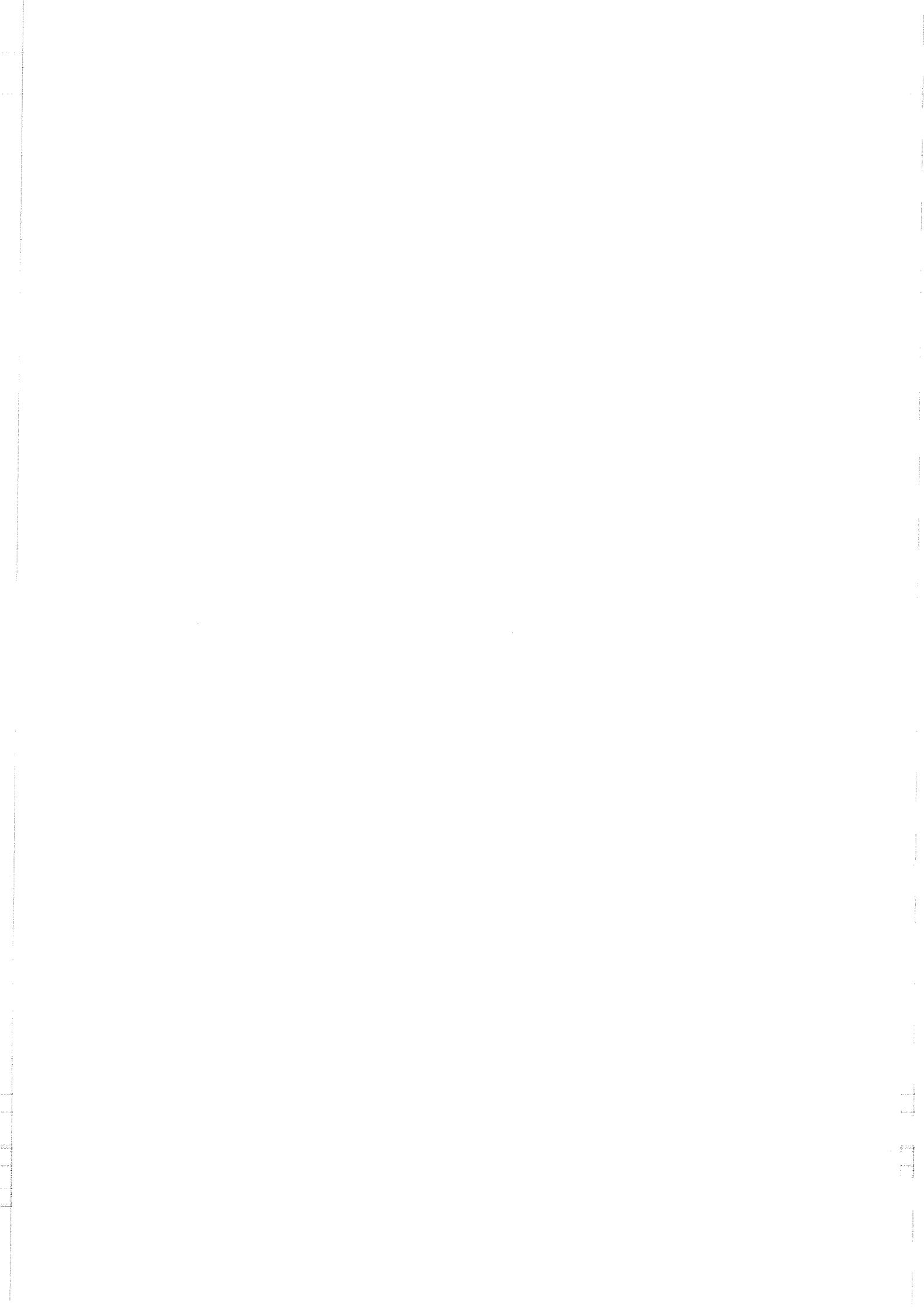
12 skruvar/stäm-
13 nycklar
14 tangent
15 vev
16 hjul

1 kampiliira
2 avainviulu
3 kaikukoppa

4 pohja
5 sarjat eli
kehäliuskat
6 kansi
7 ääniaukko
8 talla
9 kieltenpidin

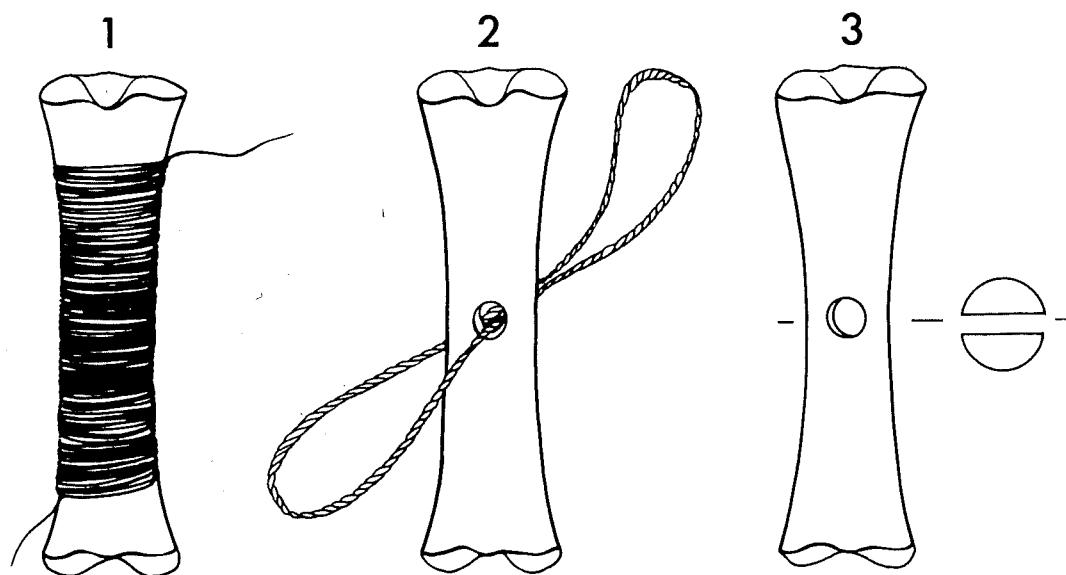
10 kaula
11 tappikotelo
tai tappituki
tai lapa

12 viritystappi
13 koskettimisto
14 kosketin
15 kampi
16 pyörä

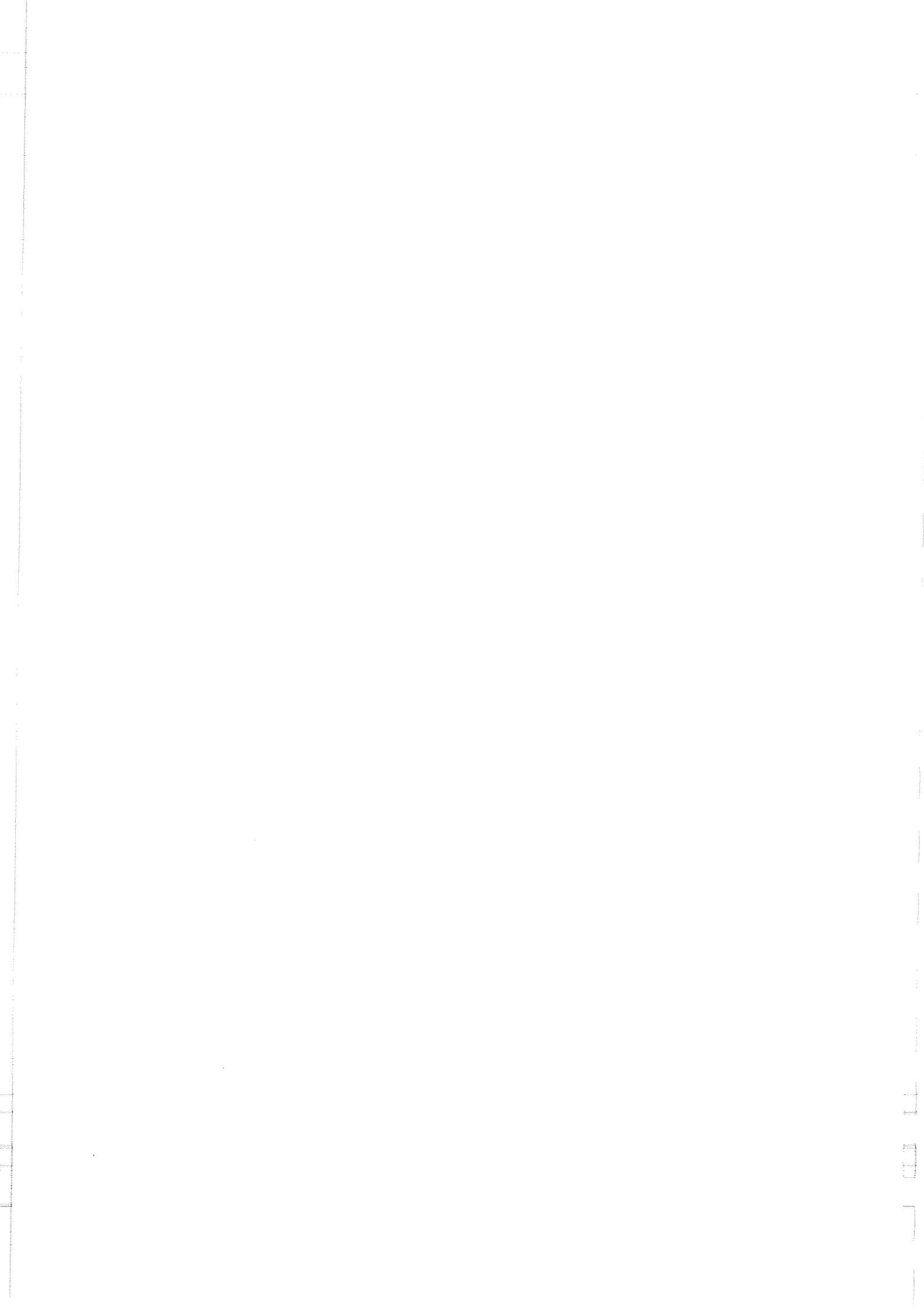

íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
LEGGUR	MELLEMFODS-BEN MED HUL	MELLOMFOTS-BEIN MED HULL, HOL ^H	MELLANFOTS-BEN MED HÅL	REIÄLLINEN PUTKILUU
bein	ben	bein	ben	luuta

Föremålet kan ha haft många fler funktioner

1 þráðaleggur	1 trådrulle	1 nøstepinne	1 trådrulle	1 (lanka)puola
2 -	2 brummer	2 brummer	2 vinare	2 suhistin
3 flauta	3 fløjte	3 fløyte	3 flöjt	3 huilu

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

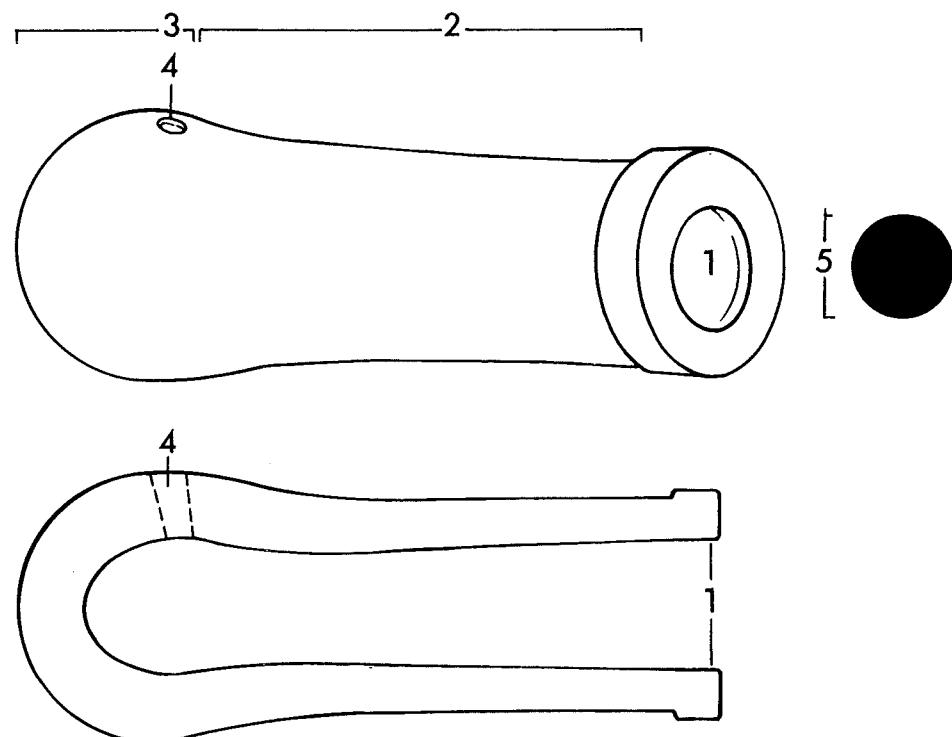
FALLBYSSA

KANON/MORTÉR

MORTÉR

KANON/BÖSSA

TYKKI

koparblanda
steinnkobberlegering
stenkopperlegering
steinkopparlegering
stenkuparilejeerinkiä
kiveä

LITTERATUR

- CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbiller. Stockholm.
- LENK, T. 1944. Medeltidens skjutvapen. (Nordisk Kultur XII:B, s. 134–159).
Stockholm/Oslo/København.

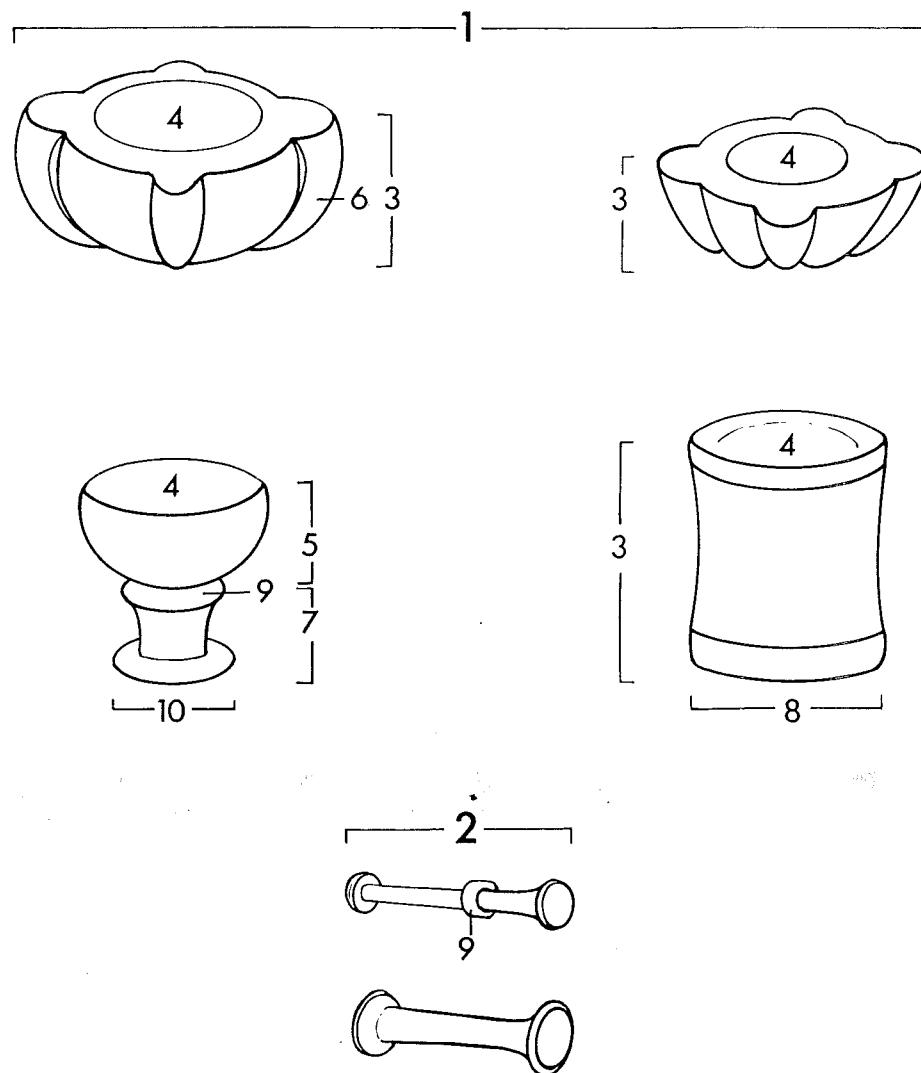
Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

MORTÉL**MORTER****MORTER****MORTEL****HUHMAR**sandsteinn
kalksteinn
málmur
klébergsandsten
kalksten
metal
klæberstensandstein
kalkstein
metall
klebersteinsandsten
kalksten
metall
täljstenhiekkakiveä
kalkkikiveä
metallia
vuolukiveä

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistrering i Norden

11 - 1.7.1990

©

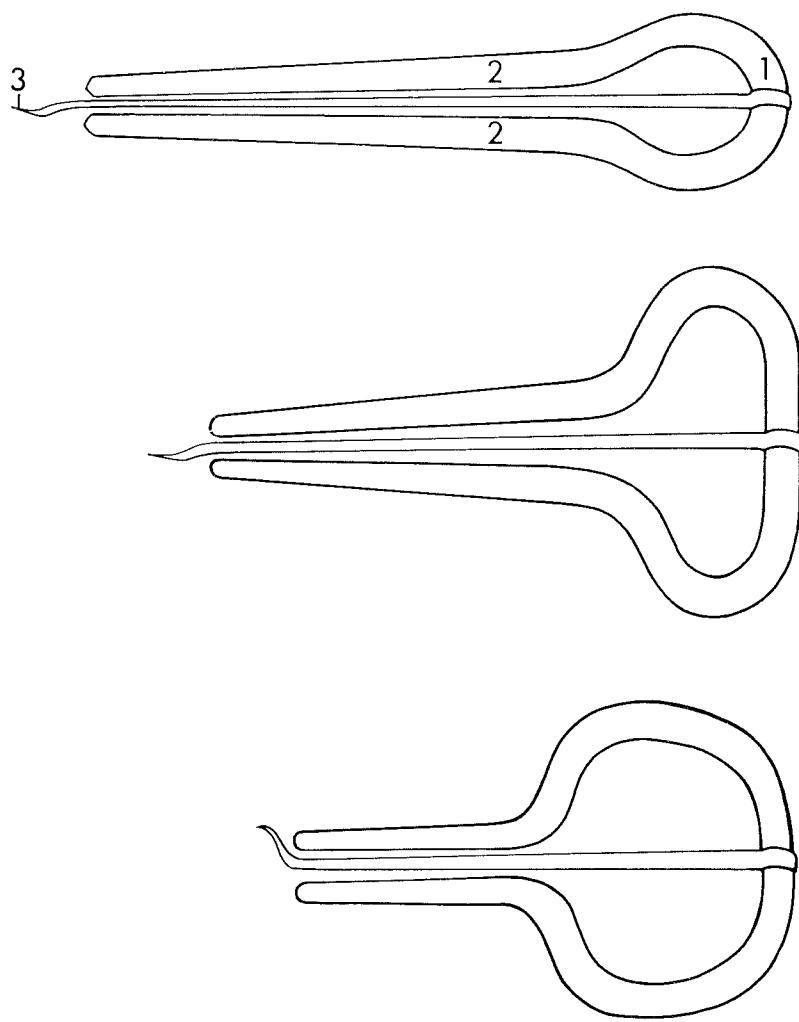
1 mortél	1 morter	1 morter	1 mortel	1 huhmar
2 stautur	2 støder	2 støter/stem- pel, støytar ^{II}	2 mortelstöt	2 survin
3 hlið	3 side	3 side	3 sida	3 kylki
4 op	4 munding	4 munning	4 mynning	4 suu
5 skál	5 skål	5 skål	5 skål	5 malja
6 hald/eyra	6 hank	6 øre, øyre ^{II}	6 hank/öra	6 korva
7 fótur	7 fod	7 stett	7 fot	7 jalka
8 botn	8 bund	8 fot	8 botten	8 pohja
9 bunga	9 vulst	9 vulst	9 vulst	9 vulsti
10 stétt	10 standkant	10 fotkant	10 fotring	10 jalkarengas

LITTERATUR

BENCARD, M. 1972. Middelalderlige stenmortere i Danmark. (Kuml 1971,
s.35-60).

íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MUNNINGJA	MUNDGIGE/ JØDEHARPE/ MUNDHARPE	MUNNHARPE	MUNGIGA	MUNNIHARPPU/ MÖRISTYSRAUTA
járn koparblanda	jern kobberlegering	jern kopperlegering	járn kopparlegering	rautaa kuparilejeerinkiä

ab.

LITTERATUR

RYDBECK, M. 1968. Maultrommeln in Funden aus dem Schwedischen Mittelalter. *Res Medievales*. Lund.

Íslenska

MÚRSINKILL
járn

Dansk

MURANKER/
TRÆKANKER
jern

Norsk

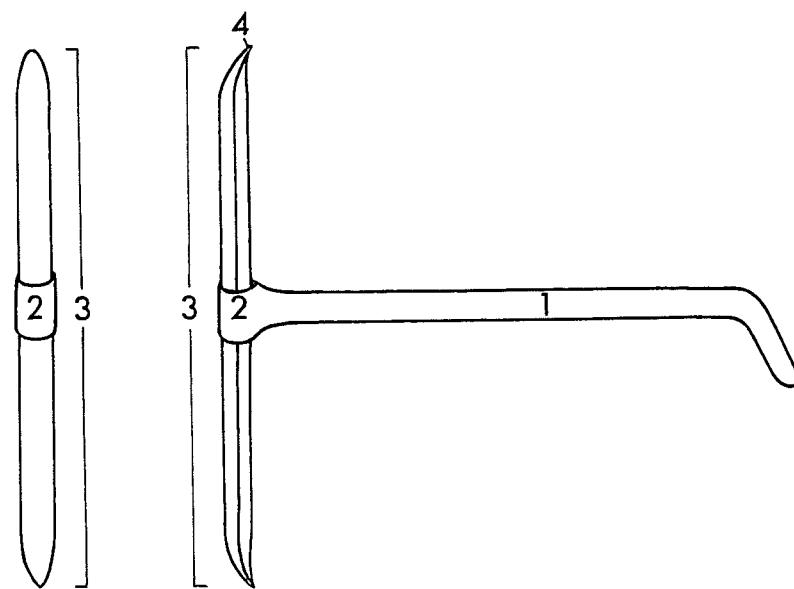
MURANKER
jern

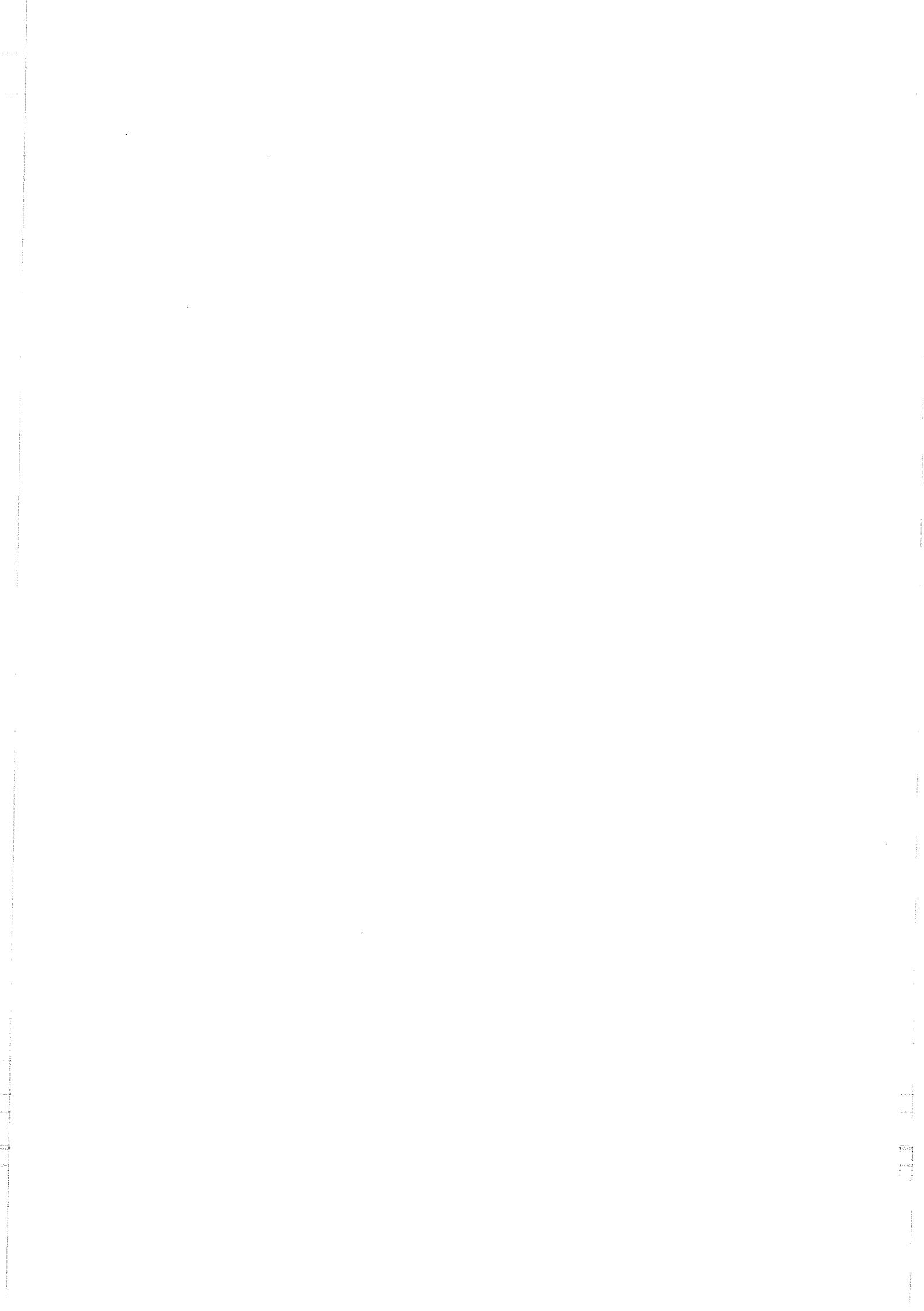
Svenska

ANKARSLUT/
DRAGJÄRN
järn

Suomi

ANKKURIRAUTA
rautaa

Íslenska

MÚRSKEIÐ

járn
tré

Dansk

MURSKÆ 1

jern
trä

Norsk

MURSKJE 1

jern
tre

Svenska

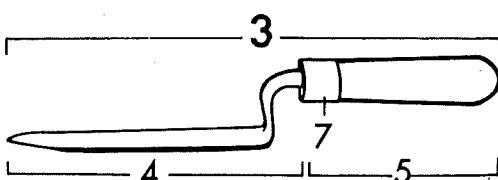
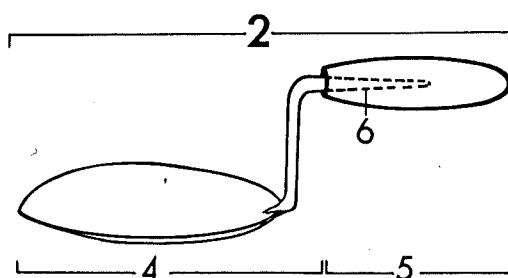
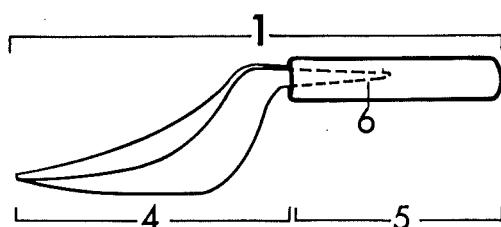
MURSLEV 1

järn
trä

Suomi

MUURAUSKAUHA/
MUURAUSLASTA

rautaa
puuta

① 1 rappskeið	1 mørtekskje	1 mørtekskje, -skei ^{II}	1 murslev	1 muurauskauha
2 skelskeið	2 skelske	2 -	2 skärslev	2 muurauskauha
3 fúguskeið	3 fugeské	3 spekkeskje, -skei ^{II}	3 fogslév	3 saumakauha
4 blað	4 blad	4 blad	4 blad	4 lehti
5 skaft	5 håndtag	5 skaft	5 skaft	5 kädensija
6 tangi	6 angel	6 tange	6 tånge	6 ruoto
7 hólkur/beit	7 beslag/hylse	7 holk	7 beslag	7 hela

Íslenska

MÚRSKEIÐ 2

járn
tré

Dansk

MURSKÆ 2

jern
træ

Norsk

MURESKJE,
-SKEI 2jern
tre

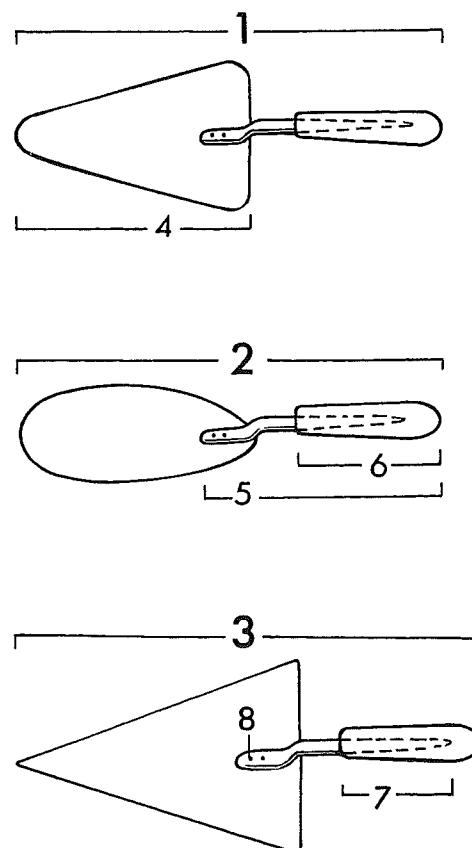
Svenska

MURSLEV 2

järn
trä

Suomi

MUURAUSLASTA

rautaa
puuta

1 -	1 spandeske	1 flyndreskje, -skei [✉]	1 skärslev	1 —lasta
2 -	2 tungeske	2 tungeskje, -skei [✉]	2 tungslev	2 —lasta
3 -	3 trekantske	3 trekantskje, -skei [✉]	3 murslev	3 muurauslasta
4 blað	4 blad	4 blad	4 blad	4 lapa
5 skaft	5 skaft	5 skaft	5 handtag	5 kahva
6 handfang	6 håndtag	6 håndtak	6 skaft	6 varsi
7 tangi	7 angel	7 tange	7 tånge	7 piikki
8 nagli, gat	8 nitte/-hul	8 nagle/hull, hol [✉]	8 nit/hål	8 niitti/reikä

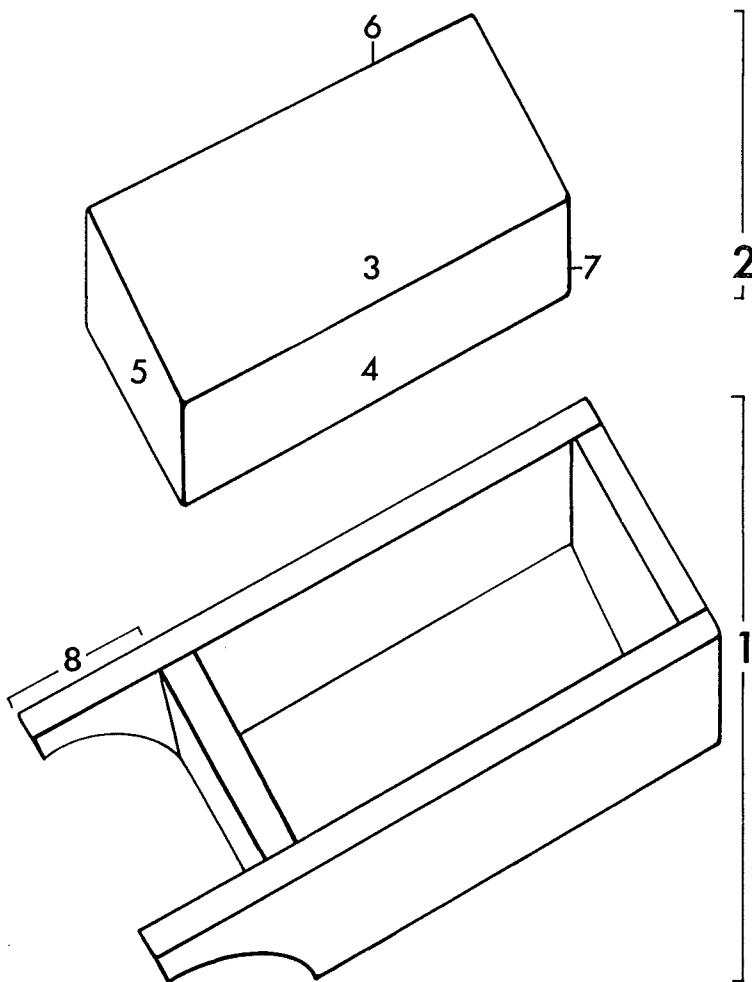
LITTERATUR

MØLLER, E. 1964. Tegl 8. 800 år i Danmark. København.

RASMUSSEN, H. 1957. Byggepladsen i hverdag og fest. København.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÓT FYRIR TÍGULSTEINA	MURSTENS- FORM/ MURSTEN	MURSTEIN- FORM/ MURSTEIN	TEGELSTENS- FORM/ TEGELSTEN	TIILIMUOTTI/ TIILI
tré tígulsteinn	træ (form) tegl	tre (form) tegl	trä (form) lera	puuta (muotti) savea

* Er uden bund. Under tørring og brænding svinder stenens mål,
så den i færdig stand er mindre end formen.

1 mótt	1 murstensform*	1 mursteinform*	1 tegelstensform*	1 tiilimuotti
2 tígulsteinn	2 mursten	2 murstein	2 tegelsten	2 tiili
3 efra borð	3 bredside	3 breiside	3 bredsida	3 makupinta
4 langhlið	4 smalside	4 smalside	4 långsida	4 juoksupinta/ julkipinta
5 endi	5 ende	5 ende	5 kortsgå	5 nousupinta/pää
6 brún	6 kant	6 kant	6 kant	6 reuna
7 horn	7 hjørne	7 kant	7 hörn	7 kulma
8 handfang	8 håndtag	8 handtak	8 handtag	8 kädensija

LITTERATUR

MØLLER, E. 1964. Tegl 8. 800 år i Danmark. København.

HANSEN, B. ALS. 1985. Middelalderlige teglovne med udgangspunkt i de senere års fund. (Bygningsarkæologiske Studier 1985, s. 7–16). København.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

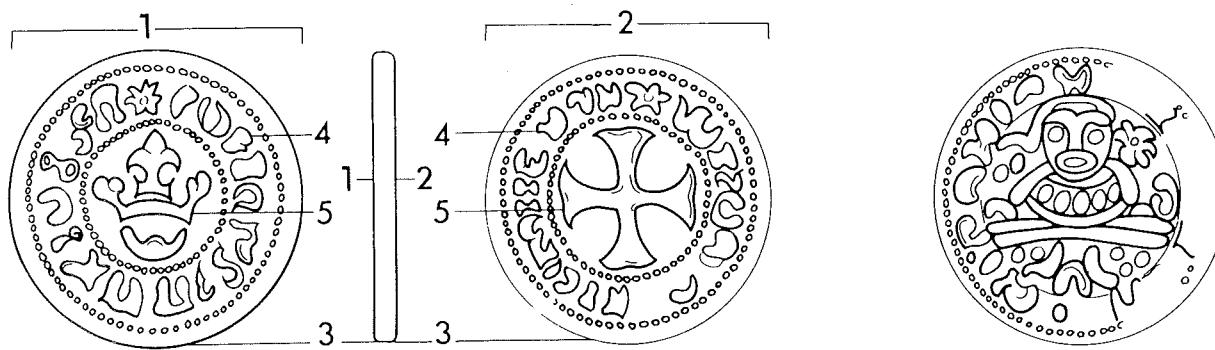
MYNT

MØNT

MYNT

MYNT

RAHA

gull
silfur
koparguld
sølv
kobbergull
sølv
kopperguld
silver
kopparkultaa
hopeaa
kuparia

Ensidiga tunna präglingar med myntbildens "negativ" på frånsidan kallas brakteater (fi. brakteaatti)

Mycket tunna präglingar med den ena sidans stämpel skyttande på den andra sidan har tidigare kallats för halvbrakteater (fi. puolibrakteaatti)

1 framhlið	1 avers	1 advers	1 advers/åtsida	1 etusivu
2 bakhlið	2 revers	2 revers	2 revers/	2 takasivu
3 rönd	3 rand	3 rand	3 rand	3 syrjä
4 áletrun	4 omskrift	4 omskrift	4 omskrift	4 kehäkirjoitus
5 mynd	5 motiv	5 motiv	5 bild(motiv)	5 kuva-aihe

LITTERATUR

- JONSSON, K., LAGERQVIST, L.O. 1978. Den medeltida myntningen i Svealand.
Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad nr 5.
- LAGERQVIST, L.O. 1970. Sveriges mynt under vikingatid och medeltid.
Stockholm.
- LAGERQVIST, L.O., NATHORST-BÖÖS, E. 1981. Mynt sedlar och medaljer.
Stockholm.
- MALMER, B. 1980. Den senmedeltida penningen i Sverige. KVHAA Handlingar,
Antikvariska serien 31. Stockholm.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

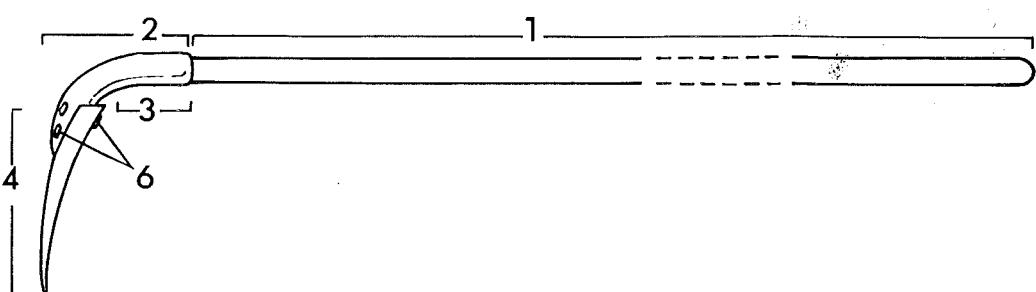
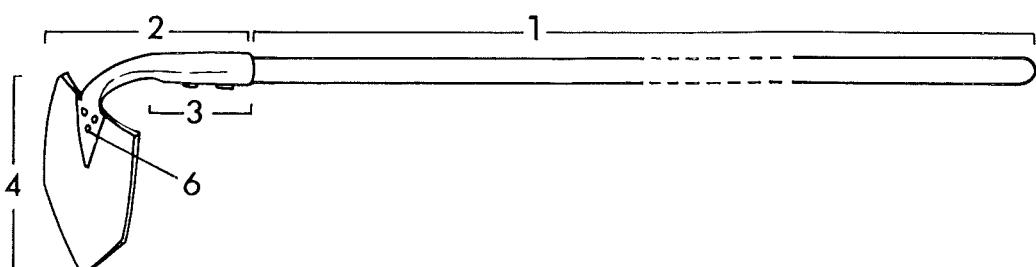
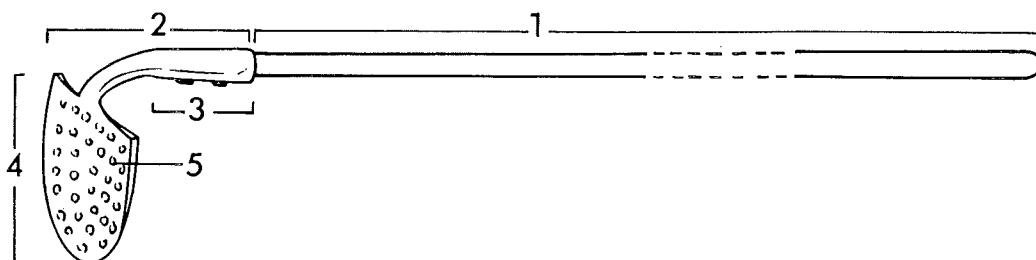
STEYPUSKAFA

MØRTELRAGE

MØRTELRAKE

MURBRUKSRAKA

LAASTIRAAPPA

járn
tréjern
träjern
trejärn
trärautaa
puuta

LITTERATUR

RASMUSSEN, H. 1957. Byggepladsen i hverdag og fest. København.

TYGHEM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SKIP

NORDISK SKIB

NORDISK SKIP

NORDISKT SKEPP

POHJOISMAINEN LAIVA

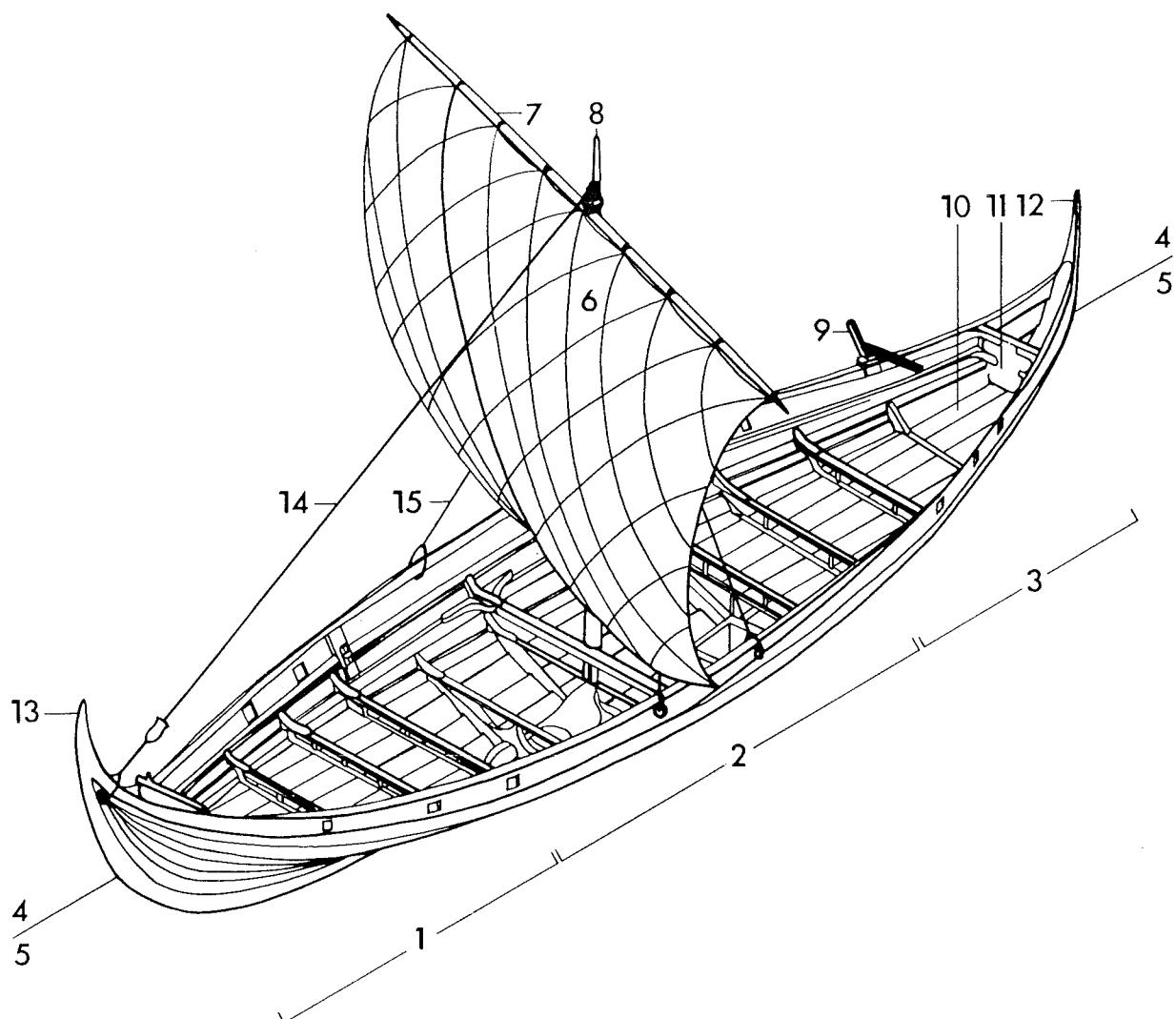
tré
járn

trä
jern

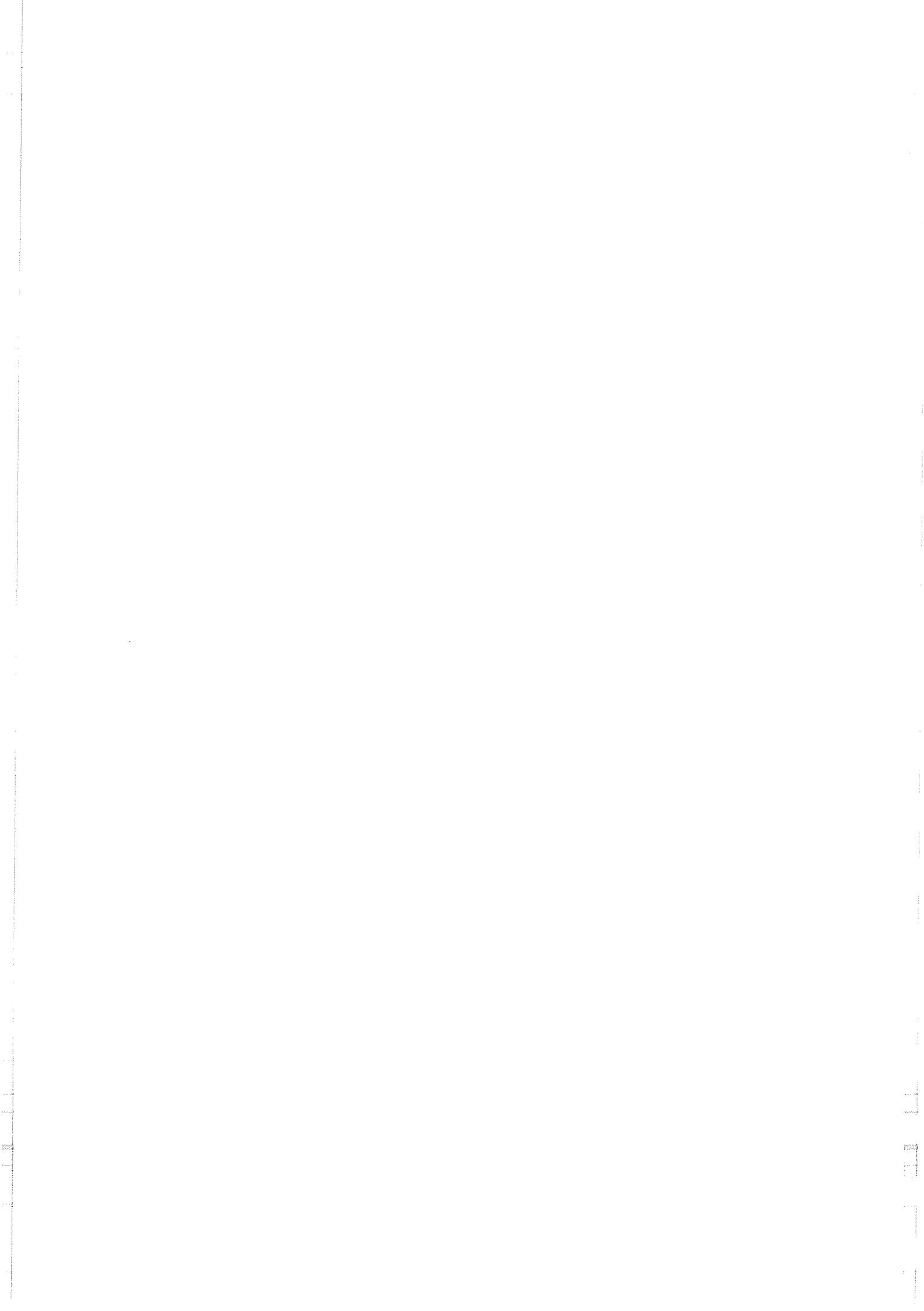
tre
jern

trä
järn

puuta
rautaa

1 barki	1 forskib	1 forskip	1 förskepp	1 keula(laiva)
2 miðskip	2 midtskib	2 midtskip	2 mittskepp	2 keskilaiva
3 skutur	3 agterskib	3 akterskip	3 akterskepp	3 peräläiva
4 stjórnborði	4 styrbord	4 styrbord	4 styrbord	4 oikea puoli (tyyruuuri)
5 bakborði	5 bagbord	5 babord	5 akterbord	5 vasen puoli (paapuuri)
6 segl	6 sejl	6 seil	6 segel	6 purje
7 rá	7 rå	7 rå	7 rå	7 raaka
8 sigla/mastur	8 mast	8 mast	8 mast	8 masto
9 stýri	9 sideror	9 sideror	9 sidoroder	9 sivuperäsin
10 lyfting	10 (halv)dæk	10 (halv)dekk	10 (halv)däck	10 (puoli)kansi
11 hóst/snókur	11 skot	11 skott	11 skott	11 laipio
12 hnýfill	12 agterstævn	12 akterstevn	12 akterstäv	12 perävannas
13 hnýfill	13 forstævn	13 forstevn	13 förstäv	13 keulavannas
14 stagur	14 stag	14 stag	14 (för)stag	14 harus/taaki
15 skautkló	15 vant	15 vant	15 vantti	15 vantti

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

NÁL

koparblanda
járn
bein
hornbein
tré

NÅL

kobberlegering
jern
ben
tak
trä

NÅL

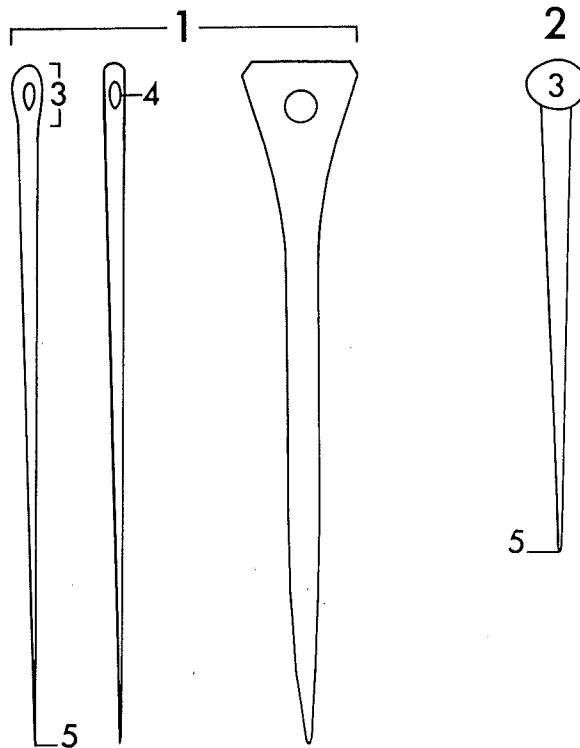
kopperlegering
jern
bein
gevir
tre

NÅL

kopparlegering
järn
ben
horn/benhorn
trä

NEULA

kupariejeerinkiä
rautaa
luuta
sarvea
puuta

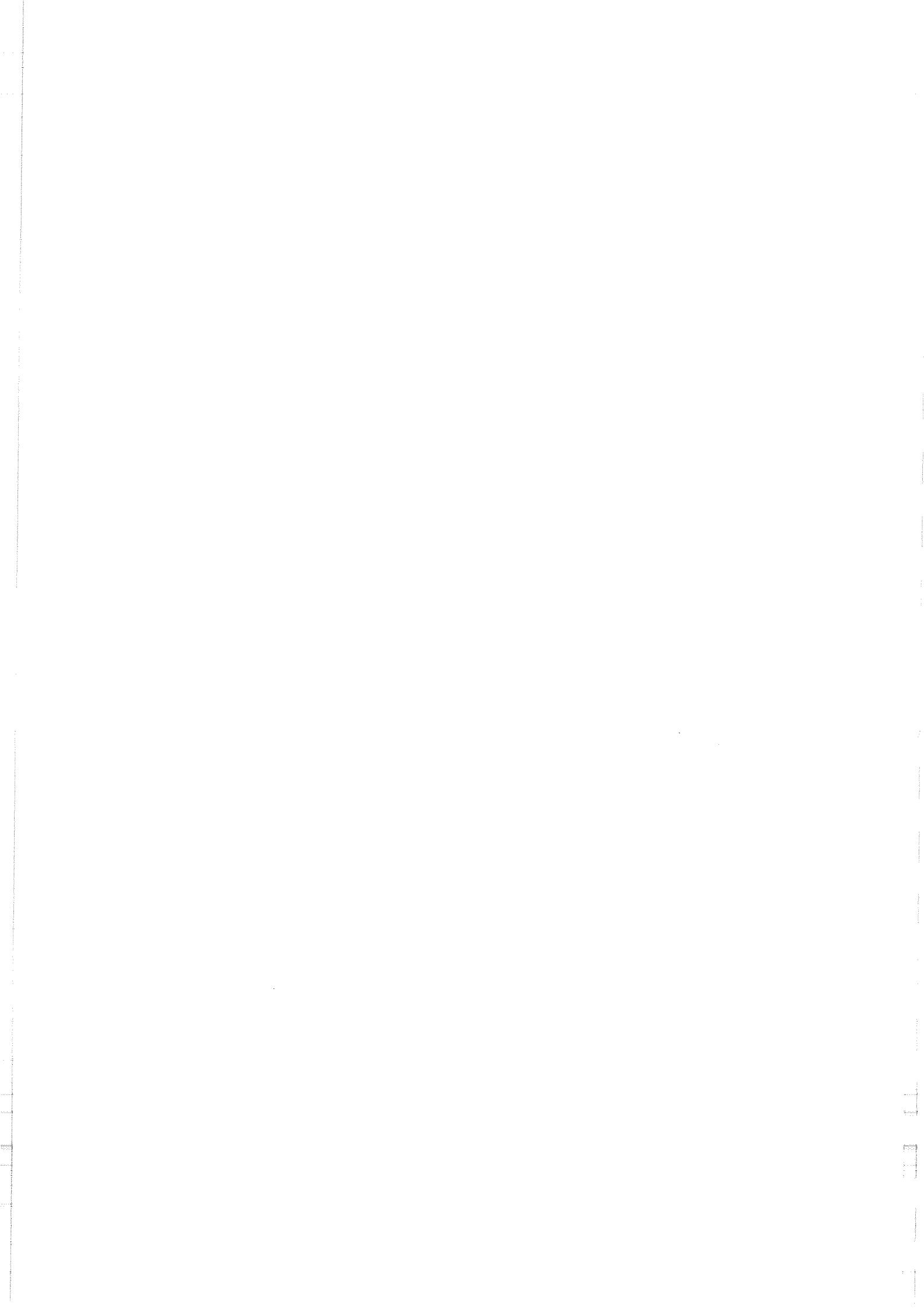
1 saumnál
2 tituprjónn
3 haus
4 auga
5 oddur

1 synål
2 knappenål
3 hoved
4 øje
5 spids

1 nål
2 knappnål
3 hode, hovud
4 øye, augeⁿ
5 odd/spiss

1 nål
2 knappnål
3 huvud
4 öga
5 udd

1 silmäneula
2 nuppineula
3 nuppi
4 silmä
5 kärki

Íslenska

NÁL TIL AÐ
SETJA HÁLM
Á PAK

járn

Dansk

TÆKKENÅL

jern

Norsk

NÅL TIL
BINDING AV
HALMTAK

jern

Svenska

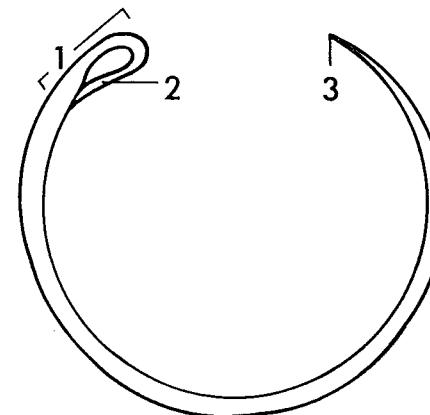
NÅL FÖR
BINDNING AV
HALMTAK

järn

Suomi

OLKIKATTO-
NEULA

rautaa

Nålens längde ca. 1 m, cirkelens diameter ca. 40–50 cm.

1 haus
2 auga
3 oddur

1 hoved
2 øje
3 spids

1 hode, hovud
2 øye, øye
3 odd

1 huvud
2 öga
3 udd

1 pää
2 silmä
3 kärki

LITTERATUR

- JENSEN, J.K. 1981. Tækkebogen – et stråtag bliver til. København.
- TYGHEM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.

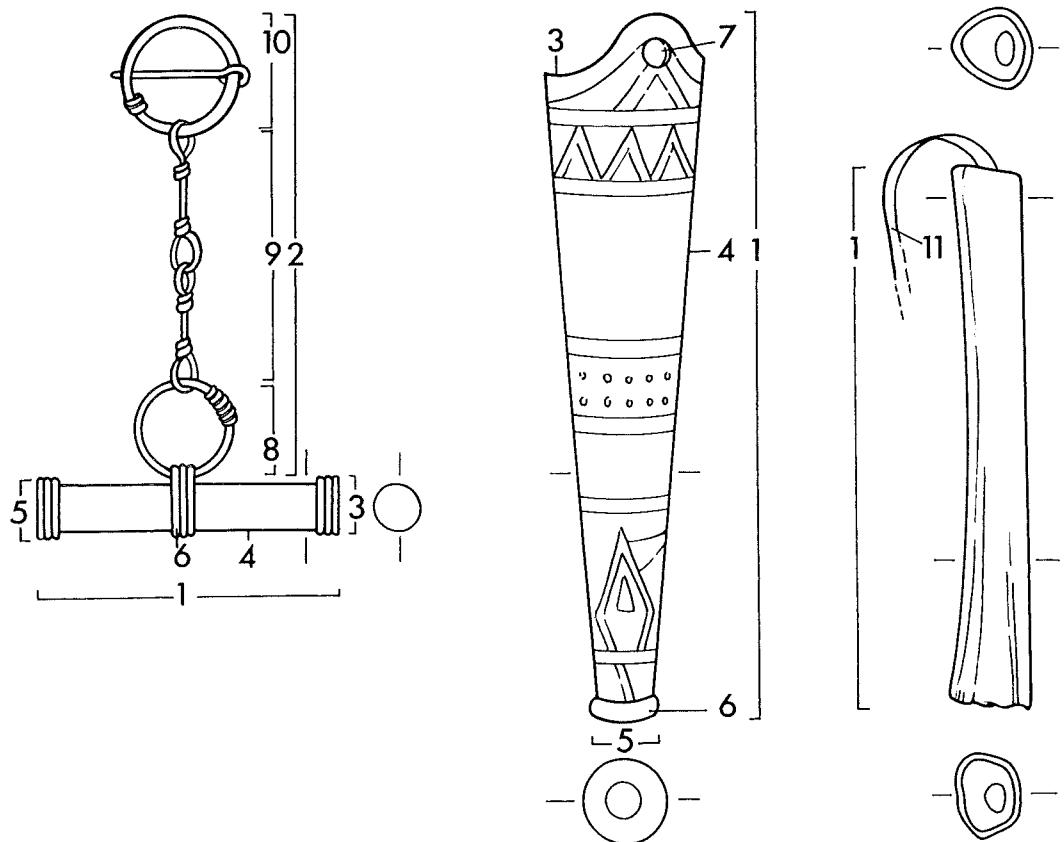
Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

NÁLHÚS**NÅLEHUS****NÅLHUS****NÅLHUS****NEULIKKO**bein
koparblanda
góðmálmurben
kobberlegering
ædelmetalbein
kopperlegering
edelmetallben
kopparlegering
ädelmetallluuta
kuparilejeerinkiä
jalometallia

* Se nomenklaturarket SPÆNDE.

** hvortil en «nålepude», der kan trækkes ud og ind af det beskyttende hus, var fastgjort.

1 nálhus	1 nålehus	1 nålhus	1 nålhus	1 neulikko
2 keðja	2 kæde	2 kjede	2 kedjegarnityr	2 rengasperät
3 op	3 munding	3 munning	3 öppning	3 aukko
4 hlið	4 side/væg	4 side	4 cylinder	4 sylinderi
5 botn	5 bund/endé	5 bunn, botn ^h	5 ande	5 pohja
6 –	6 vulst	6 vulst	6 vulst	6 vulsti
7 gat	7 ophængnings-hul	7 opphengshull,-hol ^h	7 hål för upp-hängning	7 ripustusreikä
8 hringur	8 ring	8 ring	8 kedjering	8 ketjurengas
9 hlekkir	9 lænke	9 lenke	9 kedjelänk	9 ketjunlenkki
10 næla	10 ringspænde*	10 ringspenne*	10 ringsölja/* ringspänne	10 rengassolki
11 stroffa	11 strop/rem**	11 stropp/reim**	11 –	11 hihna

LITTERATUR

PETERSEN, J. 1951. *Vikingetidens redskaber*. Oslo.

ØYE, I. 1988. Textile equipment and its working environment. *Bryggen in Bergen ca. 1150–1500. (The Bryggen Papers. Main Series Vol. 2)*. Bergen.

Íslenska

LYKILL (1)

járn
koparblanda
góðmálmur

Dansk

NØGLE (1)

jern
kobberlegering
ædelmetal

Norsk

NØKKEL
NYKJEL^H (1)

jern
kopperlegering
edelmetall

Svenska

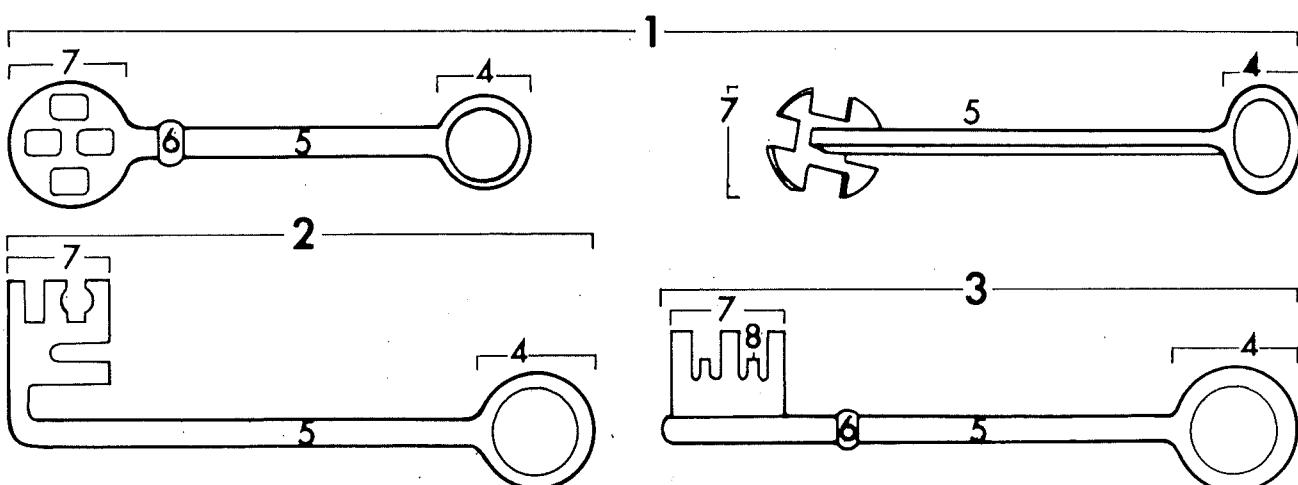
NYCKEL (1)

järn
kopparlegering
ädelmetall

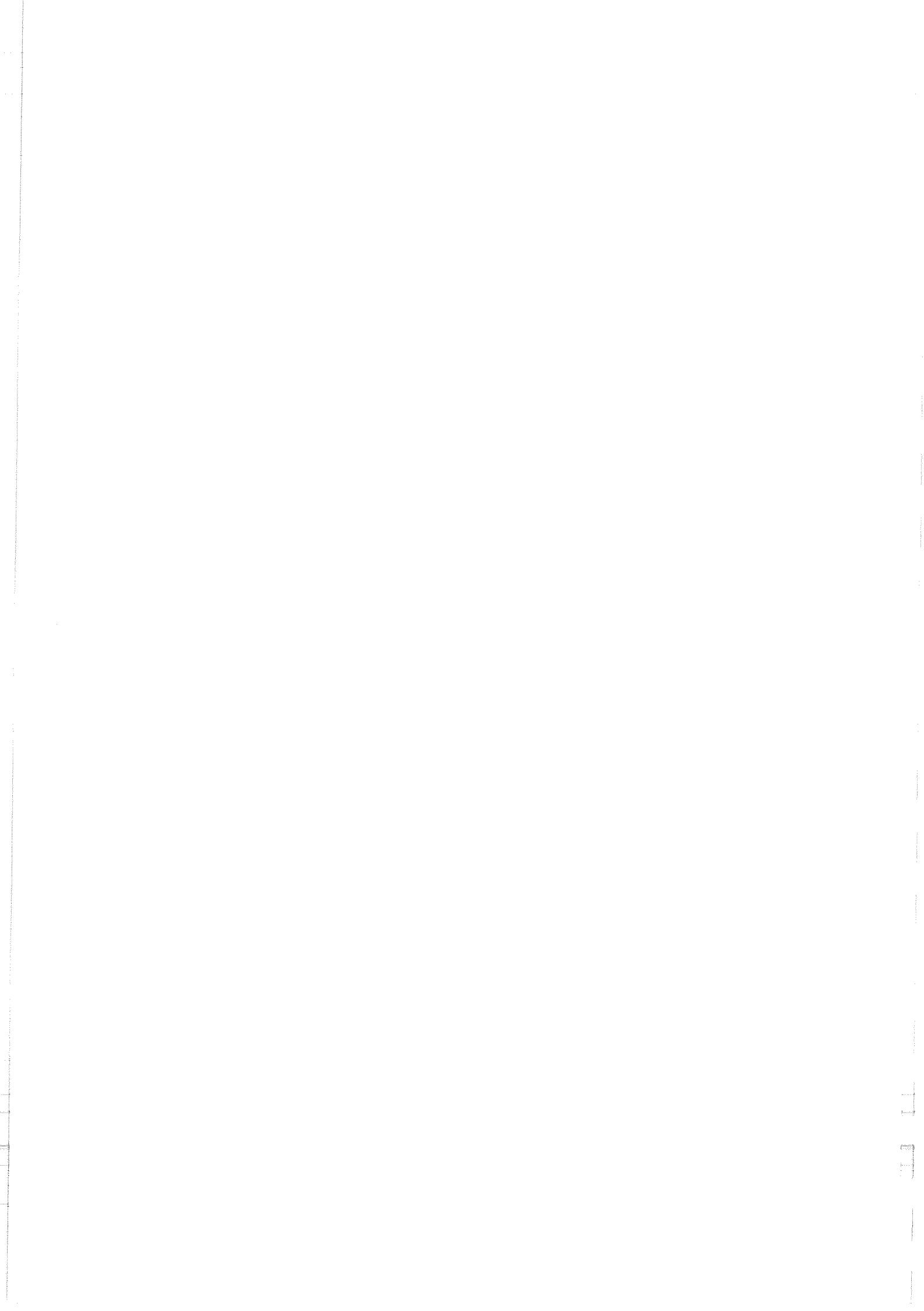
Suomi

AVAIN (1)

rautaa
kuparilejeerinkiä
jalometallia

1 mellulás-lykill	1 nøgle til cylinderlås	1 bultlåsnøkkel, 1 bultlåsnyckel	1 putkilukon avain nykkel ^H
2 lykill til að toga í	2 nøgle til trælås-mekanisme	2 draglåsnøkkel, 2 draglåsnyckel	2 vetolukon avain nykkel ^H
3 lykill til að snúa	3 nøgle til vridlås-mekanisme	3 vridlåsnøkkel, 3 vridlåsnyckel	3 käanttölukon avain nykkel ^H
4 auga	4 hoved	4 handtak/hode, 4 hovud ^H	4 silmukka
5 leggur	5 skaft	5 skaft	5 varsi
6 bryggja	6 vulst	6 vulst	6 solmu/vulsti
7 skegg	7 kam	7 skjegg	7 lehti
8 tönn	8 tand	8 tann/skjær	8 hammas

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

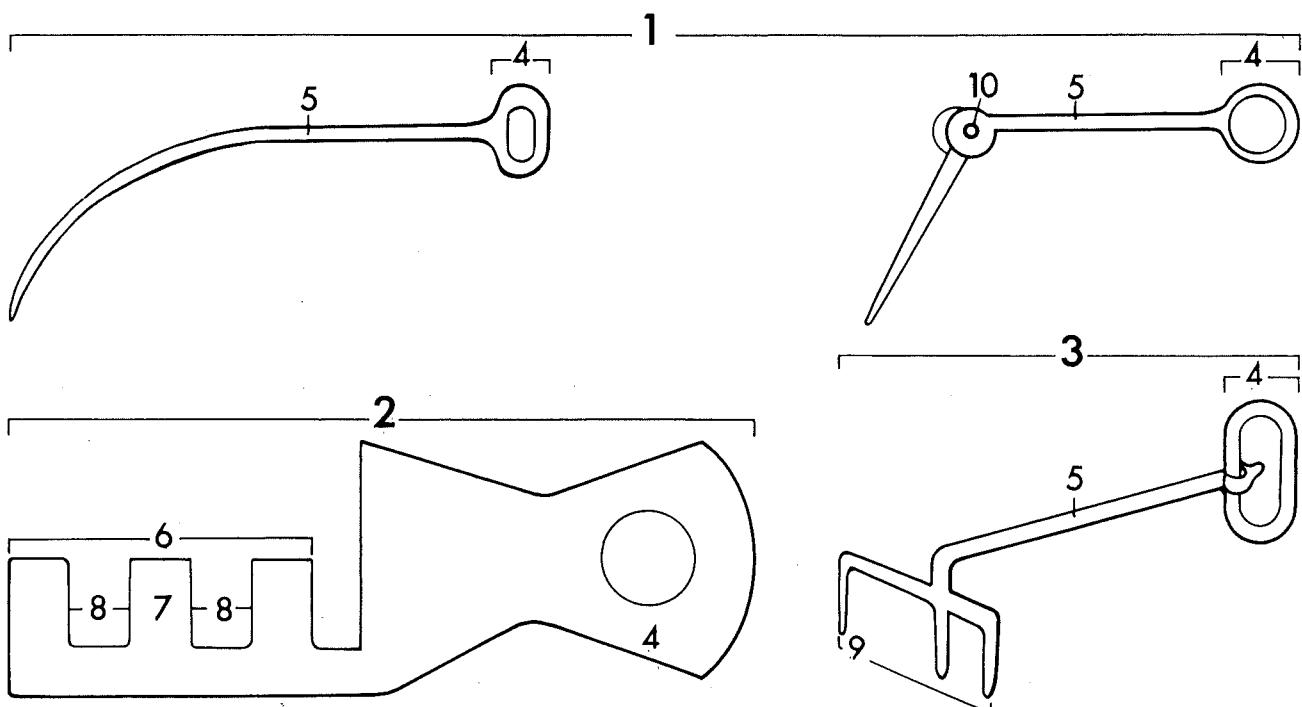
LYKILL (2)

NØGLE (2)

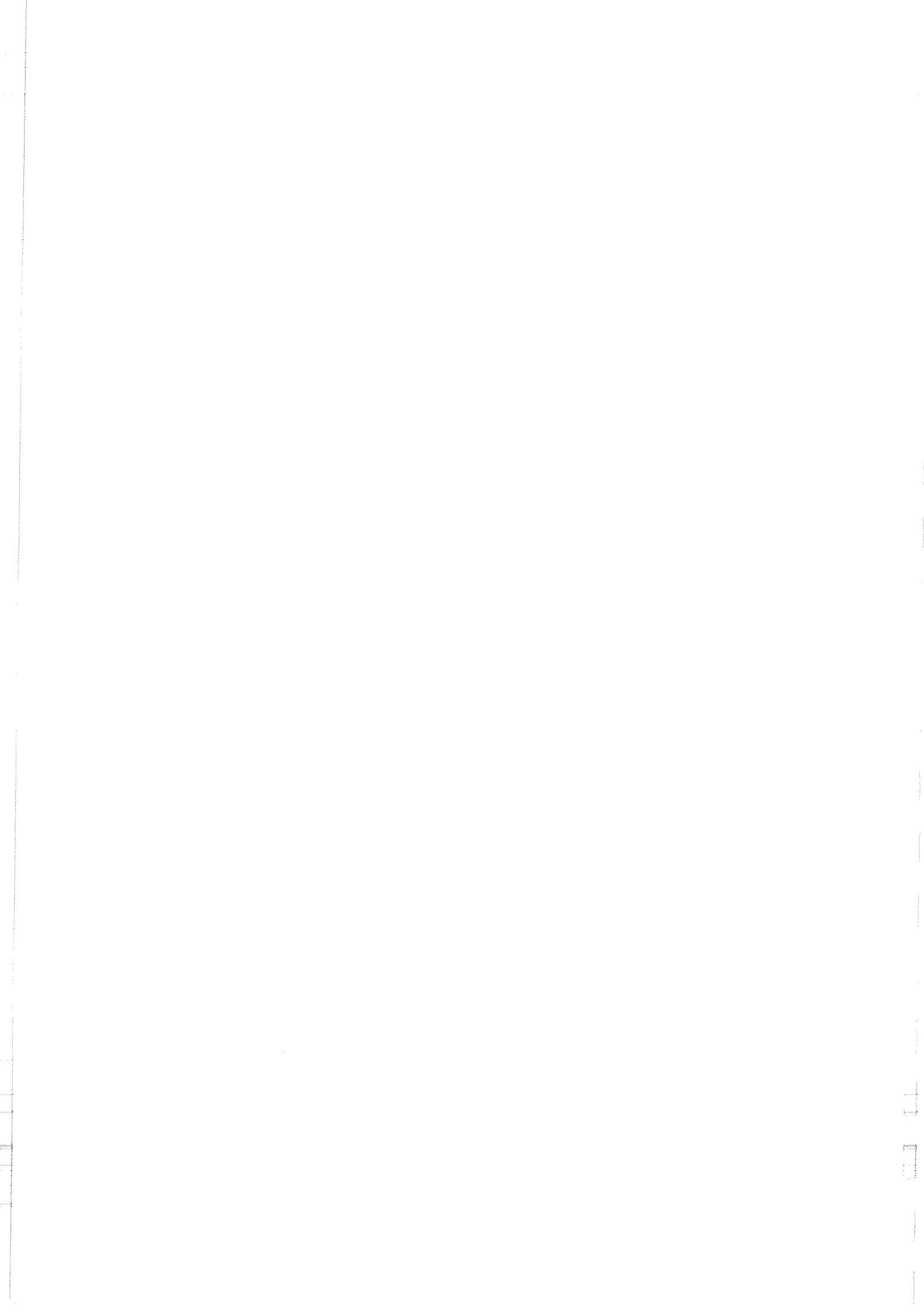
NØKKEL,
NYKJEL^H (2)

NYCKEL (2)

AVAIN (2)

járn
koparblanda
tré
beinjern
kobberlegering
trä
benjern
kopperlegering
trä
beinjärn
kopparlegering
trä
benrautaa
kupariejeerinkiä
puuta
luuta

1 lykill með krók	1 -	1 kroknøkkel, nykkel ^H	1 kroknykel	1 koukuavain
2 lykill	2 nøgle til faldrigellås	2 -	2 nyckel till fallregellås	2 reikeliavain/ salpalukkoavain
3 lykill fyrir bjarndýrslás	3 -	3 bjørnelåsnøkkel, nykkel ^H	3 björnlåsnyckel	3 -
4 auga/handfang	4 ring/hoved	4 handtak/hode, hovud ^H	4 grepp/öglä	4 kahva/silmukka
5 leggur	5 skaft	5 skaft	5 stam	5 varsi
6 skegg	6 kam	6 skjegg	6 ax	6 lehti
7 tönn	7 tand	7 tann	7 tapp	7 hammas
8 úrtak	8 mellromrum	8 mellomrom	8 nedskärning	8 lovi
9 skegg	9 -	9 klo, klør	9 ax	9 lehti
10 þolinmóður	10 led	10 aksel	10 led	10 akseli

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

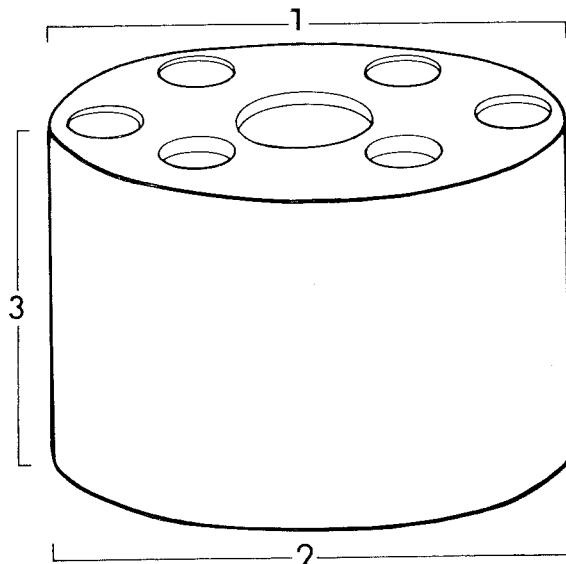
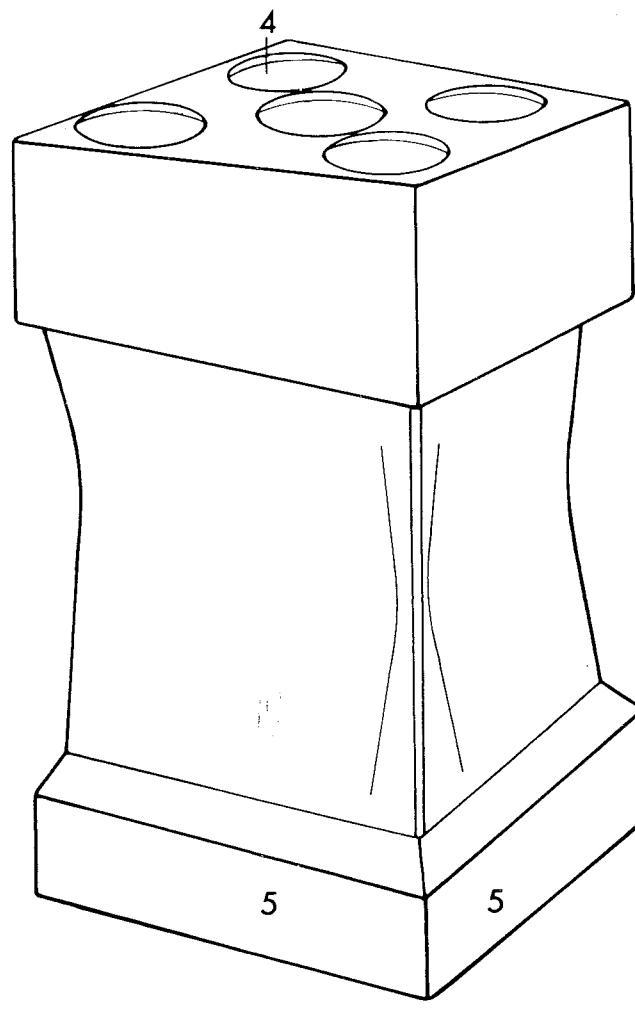
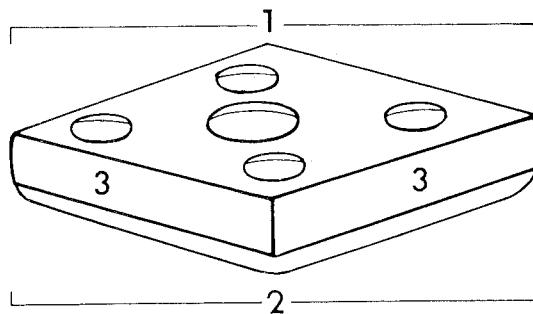
LÝSLAMPI

OLIELAMPE

OLJELAMPE

OLJELAMPA

ÖLJYLAMPPU

harðsteinn
kléberggranit
klæberstengranitt
klebersteingranit
täljstengraniittia
vuolukiveä

LITTERATUR

- STOLT, B. 1977. Oljelampor från äldre medeltid. Hikuin 3. Højbjerg.
- VELLEV, J. 1977. Romanske olielamper fra Danmark. Hikuin 3. Højbjerg.
- 1980. En romansk olielampe fra Ribe. Hikuin 6. Højbjerg.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

OLÍULAMPI

OLIELAMPE

OLJELAMPE

OLJELAMPA

ÖLJYLAMPPU

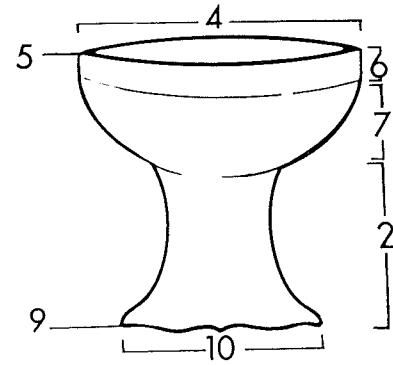
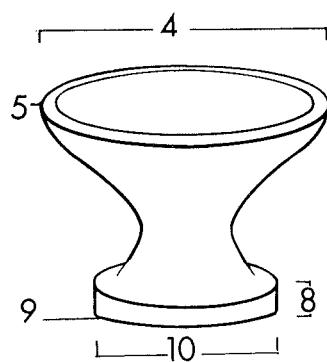
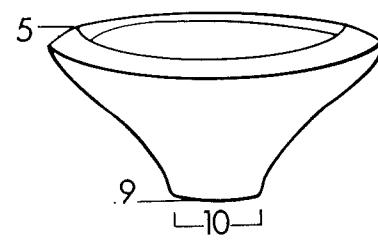
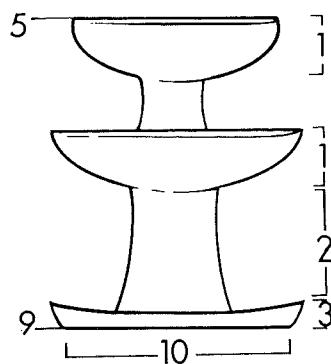
leir

lertøj

keramikk

keramik

keramiikka

1 skál	1 skål	1 skål	1 skål	1 malja
2 stofn	2 skaft	2 skaft/stett	2 skaft	2 varsi (jalka)
3 stétt	3 fod	3 fot	3 fot	3 jalka
4 op	4 munding	4 munning	4 mynning	4 suu
5 barmur	5 mundingskant	5 munningskant	5 mynningskant	5 reuna
6 brún/bryggja	6 mundingsrand	6 munningsrand	6 mynningsrand	6 (ylä)laita
7 hlið	7 side	7 buk	7 buk	7 kylki/kupu
8 kantur	8 fodrand	8 fotrand	8 fotrand	8 (jalan)syrjä
9 rönd/brún	9 fodkant	9 fotkant	9 fotkant	9 reuna
10 botn	10 bund	10 bunn, botn ^{II}	10 botten	10 pohja

1 skál	1 skål	1 skål	1 skål	1 malja
2 stofn	2 skaft	2 skaft/stett	2 skaft	2 varsi (jalka)
3 stétt	3 fod	3 fot	3 fot	3 jalka
4 op	4 munding	4 munning	4 mynning	4 suu
5 barmur	5 mundingskant	5 munningskant	5 mynningskant	5 reuna
6 brún/bryggja	6 mundingsrand	6 munningsrand	6 mynningsrand	6 (ylä)laita
7 hlið	7 side	7 buk	7 buk	7 kylki/kupu
8 kantur	8 fodrand	8 fotrand	8 fotrand	8 (jalan)syrjä
9 rönd/brún	9 fodkant	9 fotkant	9 fotkant	9 reuna
10 botn	10 bund	10 bunn, botn ^{II}	10 botten	10 pohja

1 skál	1 skål	1 skål	1 skål	1 malja
2 stofn	2 skaft	2 skaft/stett	2 skaft	2 varsi (jalka)
3 stétt	3 fod	3 fot	3 fot	3 jalka
4 op	4 munding	4 munning	4 mynning	4 suu
5 barmur	5 mundingskant	5 munningskant	5 mynningskant	5 reuna
6 brún/bryggja	6 mundingsrand	6 munningsrand	6 mynningsrand	6 (ylä)laita
7 hlið	7 side	7 buk	7 buk	7 kylki/kupu
8 kantur	8 fodrand	8 fotrand	8 fotrand	8 (jalan)syrjä
9 rönd/brún	9 fodkant	9 fotkant	9 fotkant	9 reuna
10 botn	10 bund	10 bunn, botn ^{II}	10 botten	10 pohja

1 skál	1 skål	1 skål	1 skål	1 malja
2 stofn	2 skaft	2 skaft/stett	2 skaft	2 varsi (jalka)
3 stétt	3 fod	3 fot	3 fot	3 jalka
4 op	4 munding	4 munning	4 mynning	4 suu
5 barmur	5 mundingskant	5 munningskant	5 mynningskant	5 reuna
6 brún/bryggja	6 mundingsrand	6 munningsrand	6 mynningsrand	6 (ylä)laita
7 hlið	7 side	7 buk	7 buk	7 kylki/kupu
8 kantur	8 fodrand	8 fotrand	8 fotrand	8 (jalan)syrjä
9 rönd/brún	9 fodkant	9 fotkant	9 fotkant	9 reuna
10 botn	10 bund	10 bunn, botn ^{II}	10 botten	10 pohja

LITTERATUR

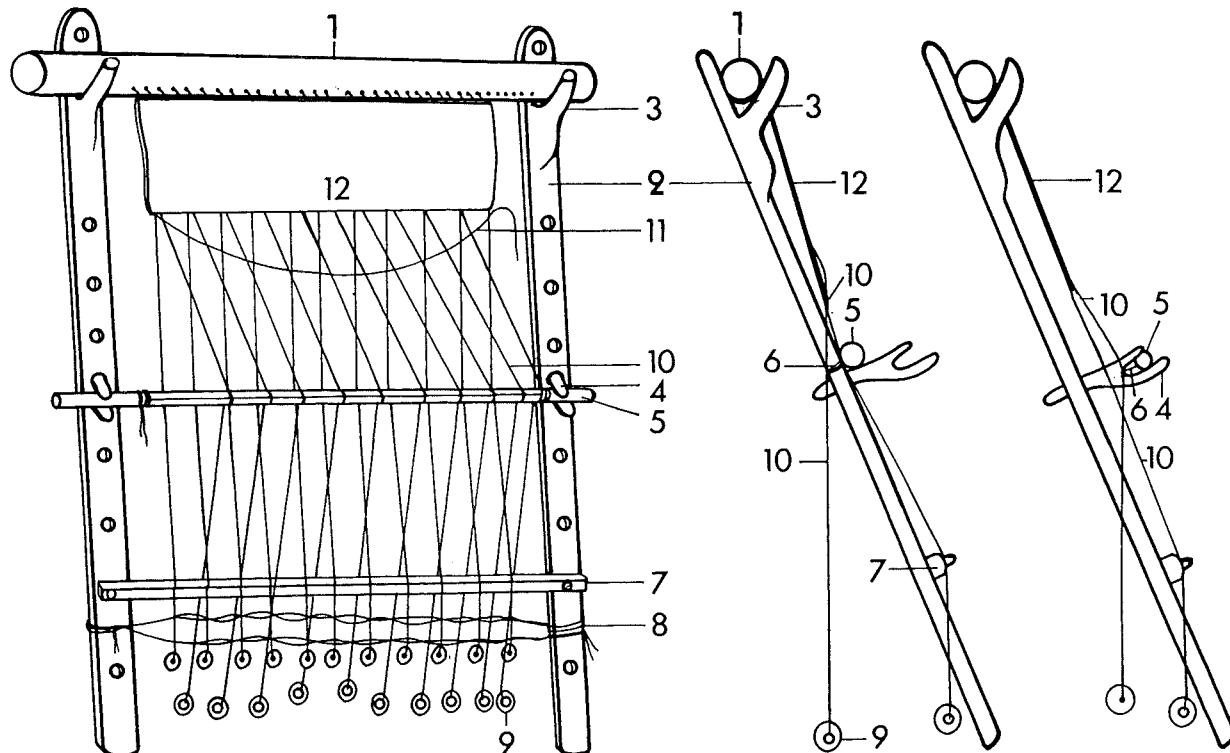
BENCARD, M., ROESDAHL, E. 1972. Dansk middelalderlertøj 1050-1550.
(Jysk Arkæologisk Selskabs Håndbøger I). Moesgård

KJELLBERG, S.T. 1948. Oljelampan. (Kulturen 1948). Lund

WAHLÖÖ, C. 1976. Keramik 1000-1600 i svenska fynd. (Archaeologica
Lundensia VI). Lund

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
KLJÁSTEINA- VEFSTADUR	OPSTADVÆV (VÆVEVÆGT- VÆV) 1	OPPSTAD VEV (UPPSTAD GOGN)	OPPSTADGOGN/ (STÅENDE) VÄVSTOL	PYSTYT/ LOIMIPAINOiset KANGASPUUT
tré	træ	tre	trä	puuta
steinn	sten	stein	sten	kiveä
leir	ler	leire	lera	savea
textíll	tekstil	tekstil	textil	textiiliä

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistering i Norden

14 – 17.1996

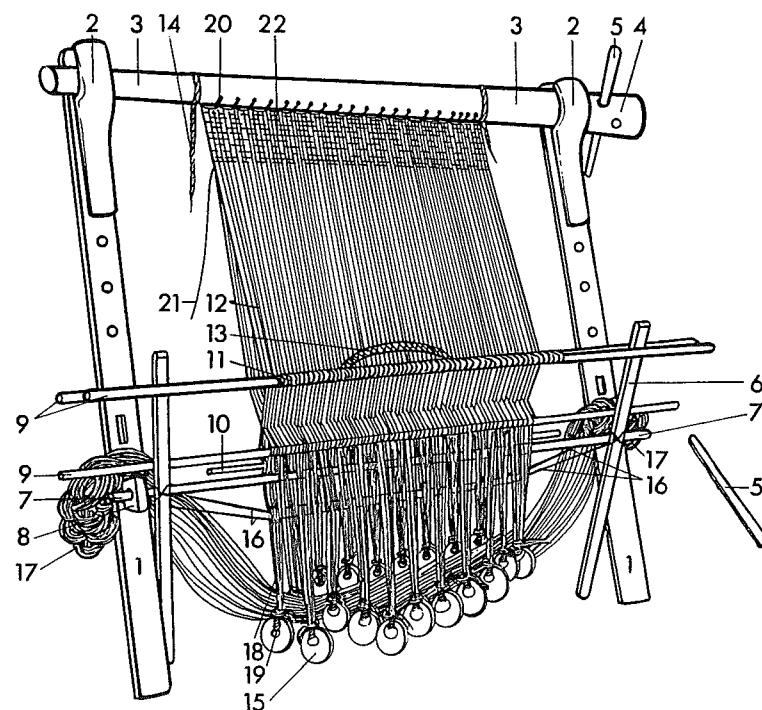
1 rifur	1 bom (klædebom)	1 bom/riv	1 bom	1 puomi/tukki
2 hlein	2 vange	2 oppstø/lein	2 ständare	2 pystypuu
3 hleinarkrókur	3 knæ/knægt	3 kløft	3 klyka	3 vekara
4 –	4 skaftholder	4 skaftholder, -haldar ^{II}	4 skafthållare	4 niisivarvan kannatin
5 skaft/ hafaldaskaft	5 söllestok/ skelskaft	5 hovelskaft	5 solvskafa	5 irtoniisivarpa
6 hafald	6 sölle	6 hovel	6 solv	6 niisi
7 skilfjöл	7 skelskaft	7 skillskäft	7 skäl	7 viriövarpa
8 fit	8 hæklet styre- tråd	8 fitjetråd	8 kedja	8 ketjusilmukkrivi
9 kljásteinn	9 vævevægt	9 kljástein/ vevlodd	9 vävtyngd/ varptyngd	9 loimenpainot
10 uppistaða	10 trend/rending/ kæde	10 renning/varp	10 varp/ränning	10 loimi
11 fyrirvaf/ívaf	11 islæt/skud	11 innslag/veft	11 inslag/väft	11 kude
12 vefað/klíð	12 vævet tøj	12 vevd tøy	12 vävnad/tyg	12 kangas

LITTERATUR

- GEIJER, A. 1953. Det textila arbetet i Norden under forntid och medeltid.
(Nordisk Kultur XVA). København/Oslo/Stockholm.
- HOFFMANN, M. 1964. The Warp-weighted Loom. (Studia Norvegica 14). Oslo.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
ÍSLENSKUR VEFSTAÐUR	OPSTADVÆV 2 ISLANDSK O.	OPPSTADVEV 2	OPPSTADGOGN/ (STAENDE) VÄVSTOL 2	LOIMPAINOiset KANGASPUUT
tré	trä	tre	trä	puuta
steinn	sten	stein	sten	kiveä
textíll	tekstil	tekstil	textil	tekstiiliä

* Findes kun på den islandske væv.

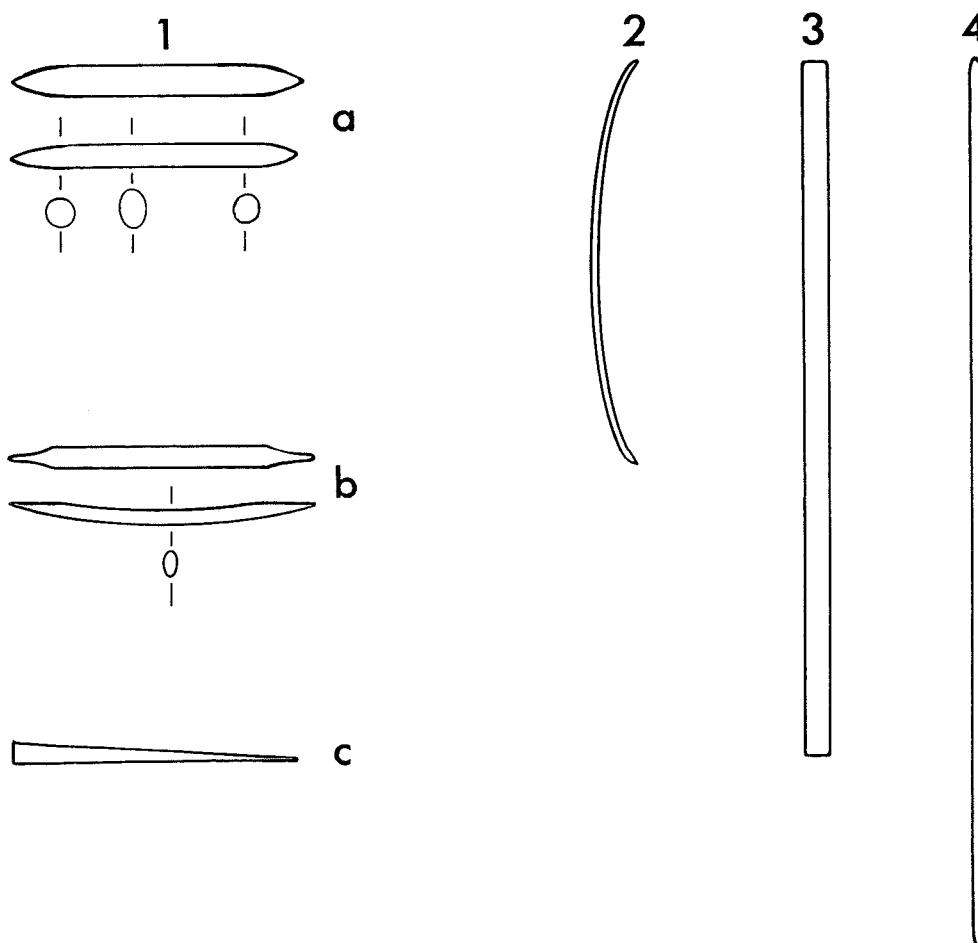
1 hleinn	1 vange	1 oppstø/lein	1 ståndare	1 pystypuu
2 hleinarkrókur	2 knæ/knægt	2 kløft	2 klyka	2 vekara
3 rifur	3 bom/klædebom	3 bom/riv	3 tygbom	3 puomi/tukki
4 rifshaus	4 bomhoved	4 bomhode	4 bomskalle	4 (tukin)kaula
5 haldvinda	5 pal	5 pinne	5 vridpinne	5 käänötäppi
6 meiðm	6 støtte	6 meidm*	6 stötta	6 tukipuu
7 skilfjöl	7 skelskaft	7 skilliskaft	7 skälkäpp	7 viriövarpa
8 lokupöllur	8 skaftholder	8 lokupöllur*	8 käpphållare	8 varpakorva
9 skaft/hafalda- skaft/vefskaft	9 sölstok	9 hovelskaft	9 solvskaft	9 irtoniisivarpa
10 skilskaft	10 skelskaft	10 skilleskaft	10 skälkäpp	10 viriövarpa
11 hafald	11 sölle	11 hovel	11 solv	11 niisi
12 uppistaða/varp/ þráður/garn	12 trend/rending kæde	12 renning/varp	12 varp/ränning	12 loimi
13 vindu/snakkur/ vindusnakkur	13 garndukke/dunte	13 innslagsdukke/- dokke	13 docka	13 sormio
14 varptá/vartá/ vartánaþáttur	14 opsætningssnor	14 oppsetningssnor	14 snodd	14 kierre
15 kljásteinn/ kljágrjót	15 væhevægt	15 kljåstein/vev- lodd	15 vävtyngd/ varptyngd	15 loimenpainot
16 fit	16 styretråd	16 fitjetråd	16 kedja	16 ketjusil- mukkarivi
17 slanga	17 trendende	17 renning/varp	17 –	17 –
18 feti	18 trendbundt	18 renningsbunt	18 –	18 –
19 seil	19 væhevægtsstrop	19 kljåsteinslökke	19 vävtyngdsöglä	19 painonsil- mukka
20 rifþráður	20 opsyningstråd	20 oppsyningstråd	20 varpfästnings- tråd	20 (loimen)kiin- nityslanka
21 fyrirvaf/ívaf/ veftur/band/vifta	21 islæt/skud	21 innslag/veft	21 inslag/väft	21 kude
22 vefða/klíð	22 vævet tøj	22 vevd tøy	22 vävnad/tyg	22 kangas

LITTERATUR

- GUDJÓNSSON, ELSA E. 1985. Nogle bemærkninger om den islandske vægtvæv. Vefstaður (By og Bygd 30. bind). Oslo, s. 116–128.
- HOFFMANN, MARTA. 1964. The Warp-Weighted Loom. (Studia Norvegica No. 14). Oslo.
- HOFFMANN, MARTA. 1965. Der isländische Gewichtwebstuhl i neuer Deutung. (Festschrift Alfred Bühler). Basel, s. 187–195.
- ÞÓRÐARSON, MATTHÍAS. 1914. Ýmislegt um gamla vefstaðinn. (Árbók Hins íslenska fornleifafélags 1914.) Reykjavík, s. 17–86.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
ÍSLENSKUR VEFSTAÐUR 3/ FYLGİHLUTIR	OPSTADVÆV 3/ TILBEHØR*	OPPSTADVEV 3/ TILBEHØR	OPPSTAD- GOGN 3/ TILLBEHÖR	PYSTYKANGAS- PUUT 3/ TARVIKKEET
tré bein	træ ben	tre bein	trä ben	puuta luuta

Om anvendelse af *hræll* ifølge islandsk tradition:

Hræll har i vævning i *vefstaður* haft tre funktioner udført i rækkefølge efter indførelsen af hver enkelt islættråd: (1) at *vefa í*, trække islættråden der indført i skellet ned i en bue. (2) at *færa upp að*, føre islættråden op til kanten af det vævede tøj, og (3) at *hræla*, ved efter skelskifte, først fra den ene æg, så fra den anden, at *jafna varpið*, udjævne trenden, idet man ridsede tværs over trendtrådene tre fire gange med en spids af vævepinden.

* Se også nomenklaturarket VÆVESVÆRD.

1 hræll	1 hræll/vævepind	1 ræl	1 väpinne	1 kudontatikku
2 vinduteinn	2 garnten	2tein til å lage innslagsdukke på	2 garnten	2 lankatanko
3 kvarði	3 stang	3 stang	3 skälkäpp	3 pinna
4 hafaldaripill/ ripill	4 skelkæp	4 skillpinne	4 solvskraft	4 viira

LITTERATUR

Som OPSTADVÆV 3

Specielt om

- 1 *hræll*: GUÐJÓNSSON, E. E. (1985). s. 127–37. henvisning og
GUÐJÓNSSON, E. E. (1989). Appendix. hræll, pin beater.
HOFFMANN, M. (1964). s. 126–127, 135–137, 298 og 330.
ÞÓRÐARSON, M. (1914). s. 22 og 24–25.
- 2 *vinduteinn*: GUÐJÓNSSON, E. E. (1985). tekst m. fig. s. 119.
HOFFMANN, M. (1964). s. 126.
ÞÓRÐARSON, M. (1914). s. 17.
- 3 *kvarði*: HOFFMANN, M. (1964). s. 132–133 og fig. 36 og 58.
ÞÓRÐARSON, M. (1914). s. 17, 21 og 23–24.
- 4 *hafaldaripill. ripill*: HOFFMANN, M. (1964). s. 133–134.
ÞÓRÐARSON, M. (1914). s. 17, 24 og 26.

Íslenska

ORGEL 1

tré
málmur
leður

Dansk

ORGEL 1

træ
metal
læder

Norsk

ORGEL 1

tre
metall
lær

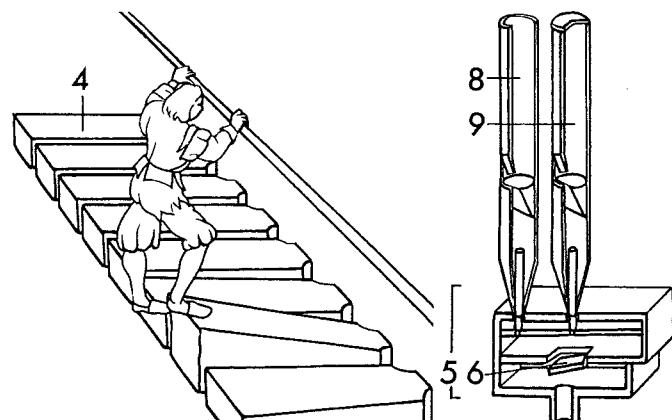
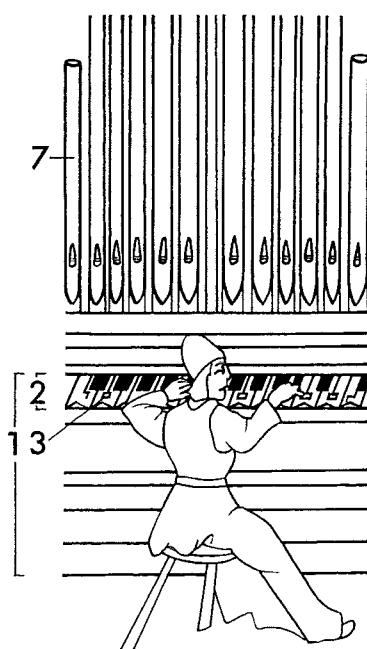
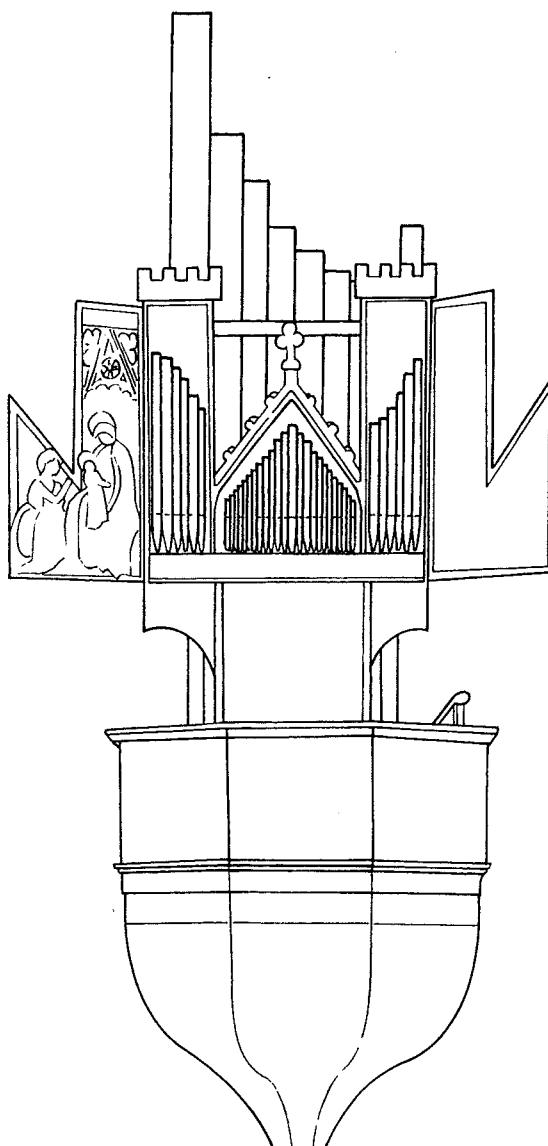
Svenska

ORGEL 1

trä
metall
läder

Suomi

URUT 1

puu
metalli
nahka

* Før 1200-tallet havde orglerne taster, der kunne trækkes ud og skubbes ind.
Indtil slutningen af 1500-tallet var tangenterne brede og tunge.

** Fungerer efter samme princip som en blokfløjte. En lukket pibe klinger en oktav lavere end en åben pibe af samme længde.

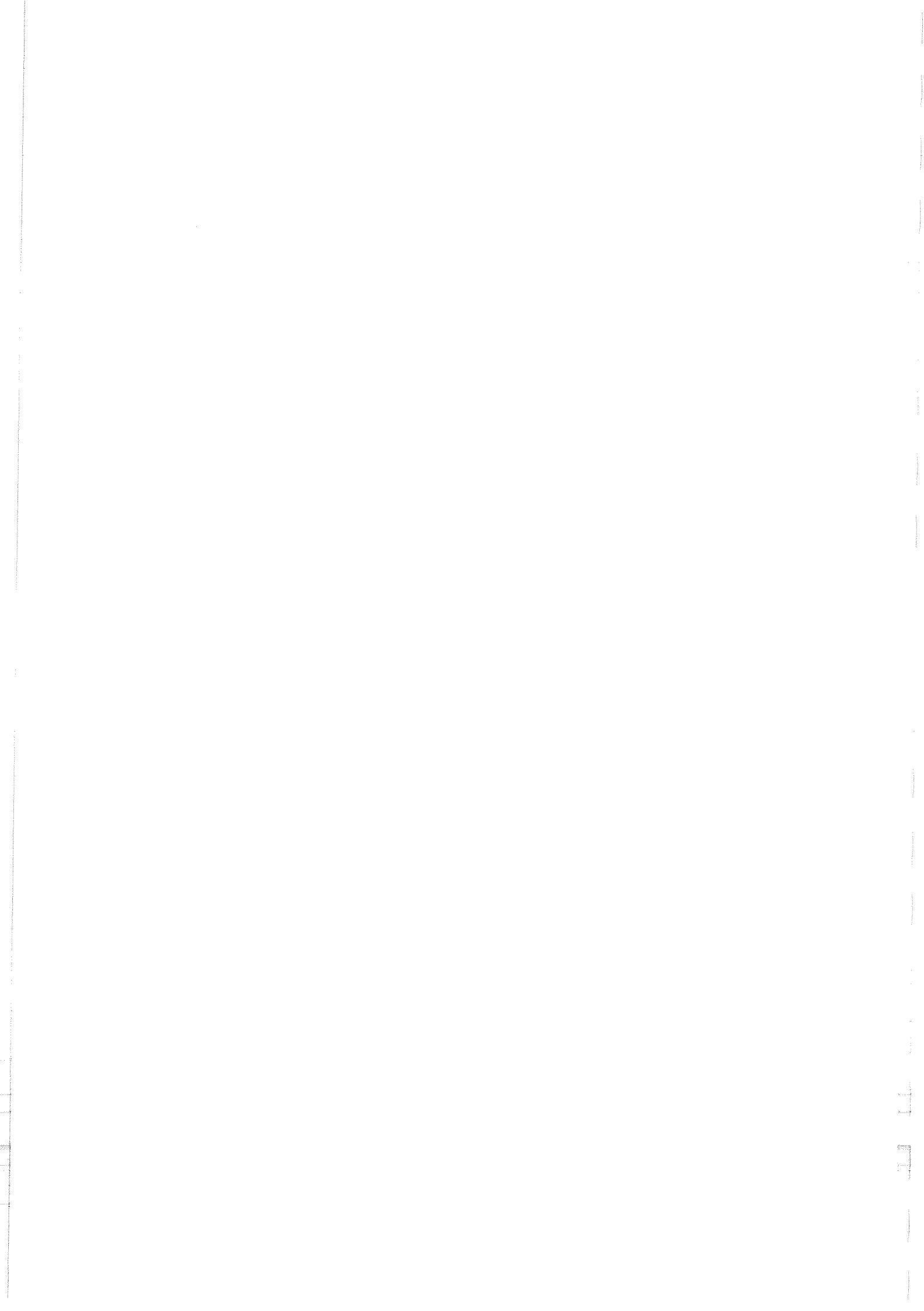
Islandsk tekst
har dessverre ikke
tilgået prosjektet

1 spillebord
2 tastatur
3 tangent*
4 bælg
5 vindkiste/
vindkammer
6 ventil
7 pibe
8 labialpibe,
åben**
9 labialpibe,**
lukket

1 spillebord
2 klaviatur
3 tangent
4 belg
5 vindlade
6 ventil
7 pipe
8 åpen pipe
9 dekket pipe
= gedackt

1 –
2 klaviatur
3 tangent*
4 bælg
5 –
6 ventil
7 pipa
8 –
9 –

1 soittopöytä
2 koskettimisto
3 kosketin
4 palje
5 ilmalaatikko
6 venttiili
7 (urku)pilli
8 avoin huulipilli
9 tukittu huulipilli

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

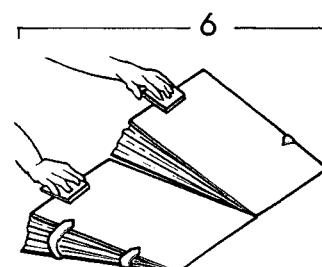
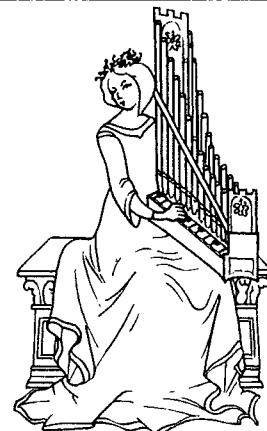
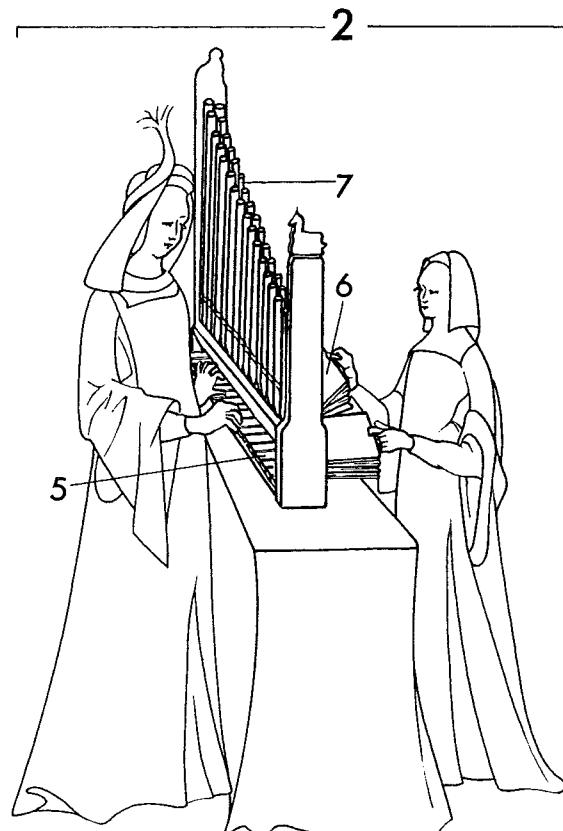
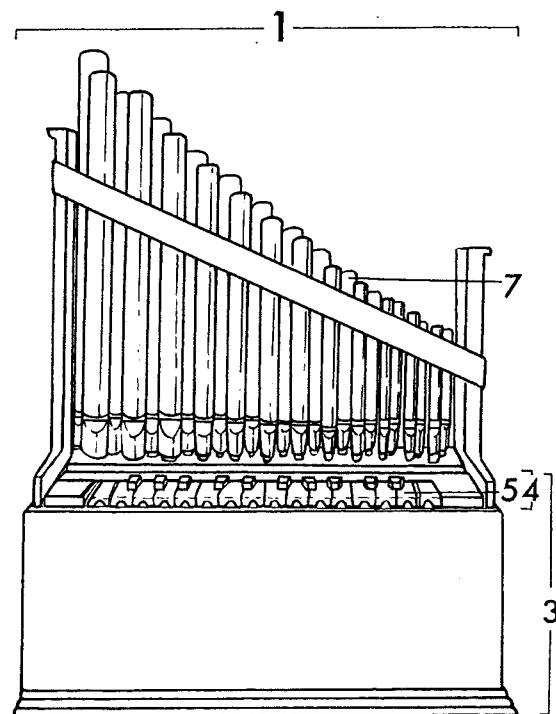
ORGEL 2

ORGEL 2

ORGEL 2

ORGEL 2

URUT 2

tré
málmur
leðurtræ
metal
lædertre
metall
lærträ
metall
läderpuu
metalli
nahka

* Betjenes af én person, der drev bælgen med venstre hånd og tastaturet med højre.

** Et ikke-transportabelt orgel. Én person spillede, mens en anden drev bælgene.

*** Før 1200-tallet havde orglerne taster, der kunne trækkes ud og skubbes ind.

+ Se Nomenklaturarket ORGEL 1.

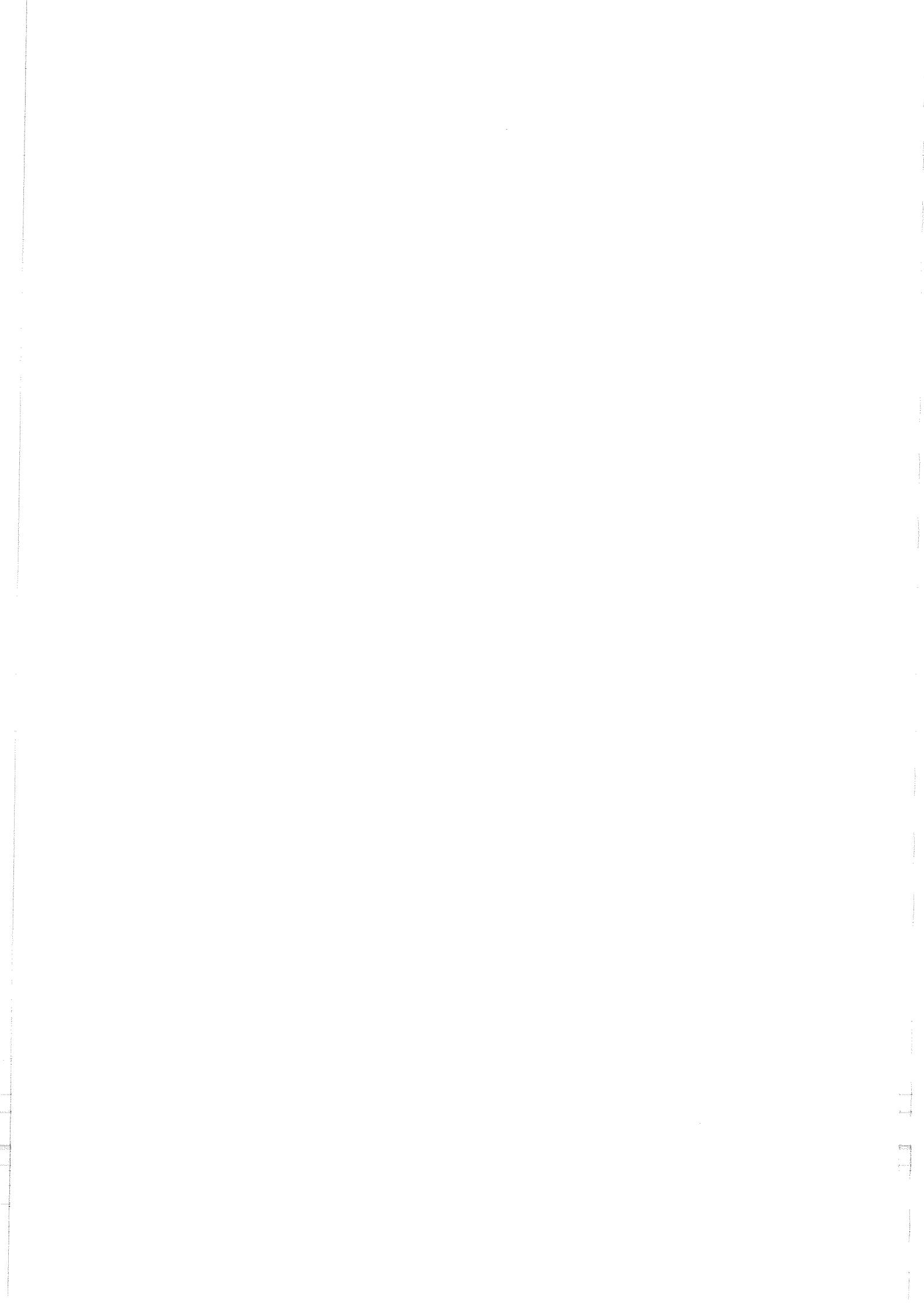
Islandsk tekst
har dessverre ikke
tilgået prosjektet

1 portativ*
2 positiv**
3 spillebord
4 tastatur
5 tangent***
6 bælg
7 pibe +

1 portativ
2 positiv
3 spille-,
spelebord^H
4 klaviatur
5 tangent
6 belg
7 pipe

1 –
2 –
3 –
4 klaviatur
5 tangent***
6 bälge
7 pipa +

1 portatiivi*
2 positiivi**
3 soittopöytä
4 koskettimisto
5 kosketin***
6 palje
7 (urku)pilli +

Íslenska

HESPA

járn

Dansk

ÓVERFALD

jern

Norsk

OVERFALL

jern

Svenska

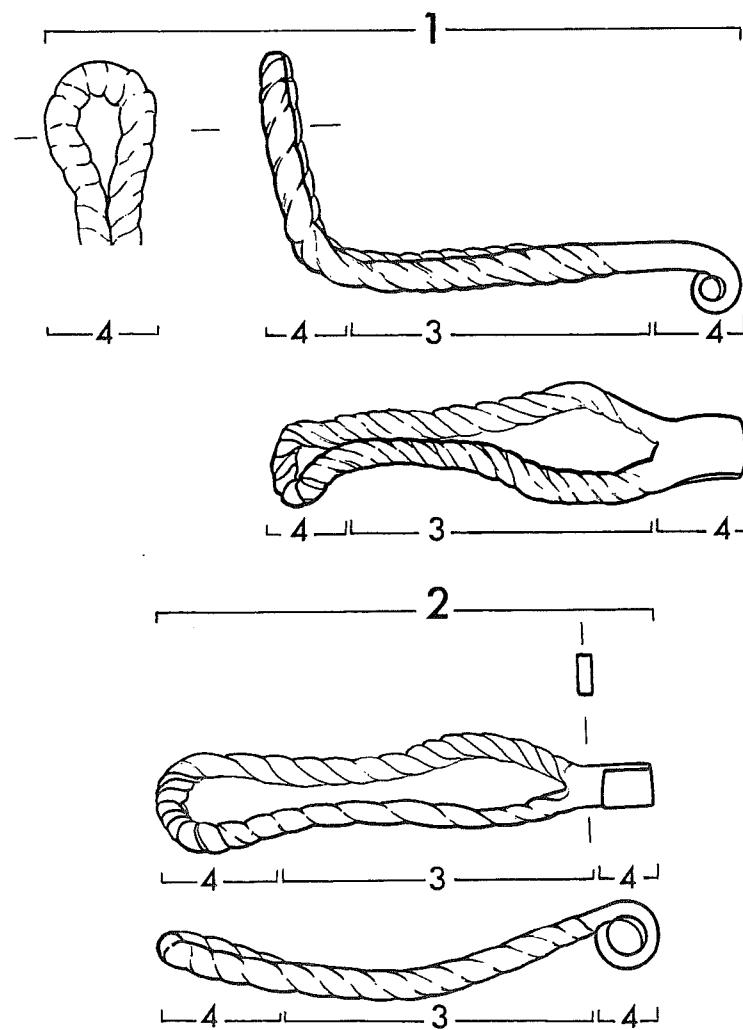
LÅSÖVERFALL

järn

Suomi

HAKA

rautaa

LITTERATUR

FÆRDEN, G. 1989. Metallgjenstander.
(De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen Bd. 7). Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

PANNA

PANDE

PANNE

PANNA

PANNU

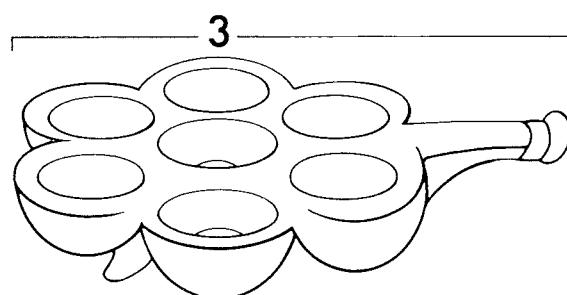
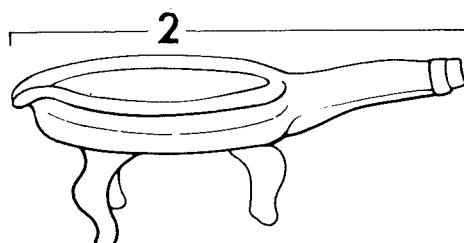
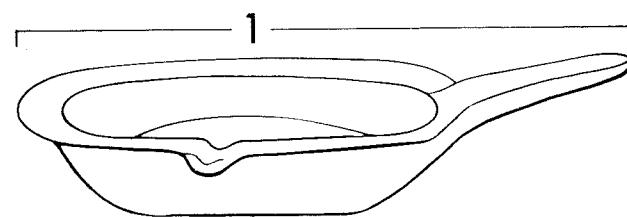
leir

keramik

keramikk

keramik

keramiikkaa

1 skaftpanna

2 skaftpanna á
fótum3 eplaskifu-
panna

1 stjertpande

2 stjertpande

3 æbleskive-
pande

1 panne

1 trebent
panne/
stjertpanne

3 munkepanne

1 stekpanna

2 stekpanna/
trebenspanna

3 munkpanna

1 paistinpannu

2 paistinpannu/
kolmijalkapannu

3 munkkipannu

LITTERATUR

- BENCARD, M., ROESDAHL, E. 1972. Dansk middelalderlertøj 1050-1550.
(Jysk Arkæologisk Selskabs Håndbøger I). Moesgård.
- HIKUIN 8. 1982. 23 artikler om keramikfund i Norden. Højbjerg.
- LIEBGOTT, N-K. 1978. Danske fund af møntdateret keramik ca. 950-1450.
(Nationalmuseets Skrifter. Arkæologisk-historisk række XVII).
København.
- MAGNUS, B., MYRVOLL, S. (ed). 1983. Mångahanda kärl finns hos nordborna. Bruk av keramikk i middelalderen. (Riksantikvarens rapporter 8). Oslo.
- WAHLÖÖ, C. 1976. Keramik 1000-1600 i svenska fynd. (Archaeologica Lundensia VI). Lund.

Partiller → se vänster

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SIRKILL/
HRINGFARI

PASSER

PASSER

PASSARE

HARSSI

járn
koparblanda
tré

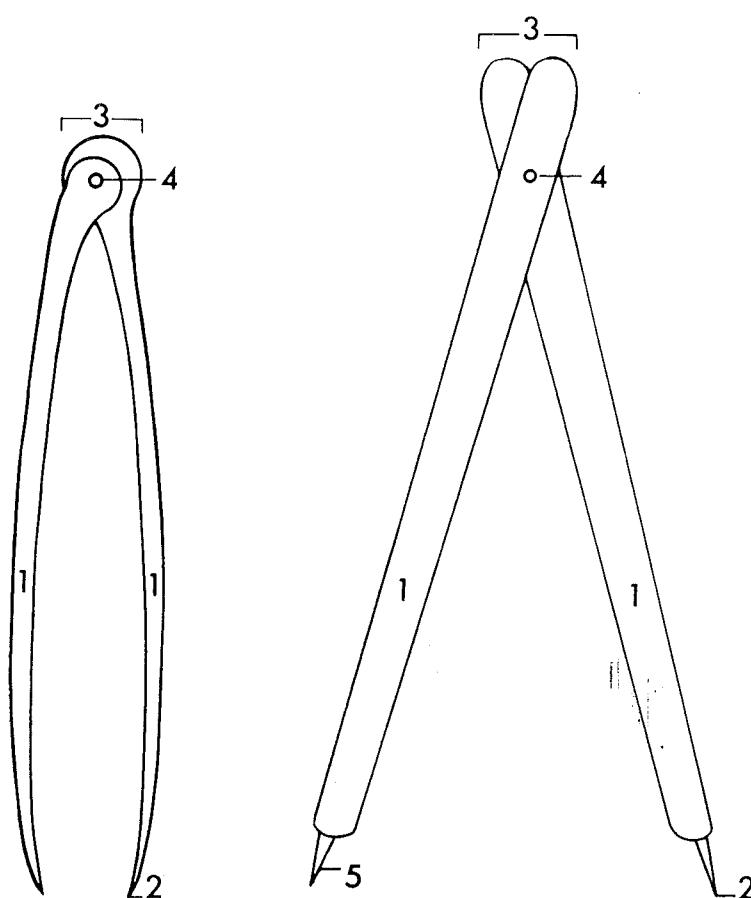
jern
kobberlegering
trä

jern
kopperlegering
trä

järn
kopparlegering
trä

rautaa
kuparilejeerinkiä
puuta

f

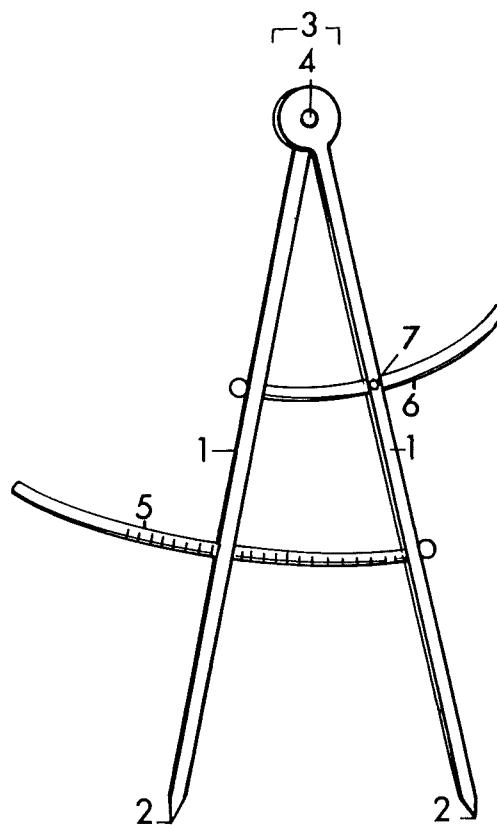

LITTERATUR

BLOMQVIST, R. 1962. Passaren. (Kulturens årsbok 1961). Lund.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SIRKILL/ HRINGFARI	TRACÉER- PASSER	PASSER	GRAD- PASSARE	HARSSI/ PASSARI
tré málmur	træ metal	tre metall	trä metall	puuta metallia

1 armur	1 ben	1 bein	1 skäkel	1 sääri
2 oddur	2 spids	2 odd	2 spets	2 kärki
3 liður	3 hoved	3 hode, hovud	3 huvud	3 (ylä)pää
4 þolinmóður	4 aksel	4 aksel	4 axel	4 akseli
5 gráðubogi	5 indstillingsbue /gradbue	5 gradbue	5 gradbåge	5 astekaari
6 festibogi	6 fastspændings- bue	6 fastspennings- bue	6 fastspannings- båge	6 lukkokaari
7 skrúfa	7 skrue	7 skrue	7 skruv	7 ruuvi

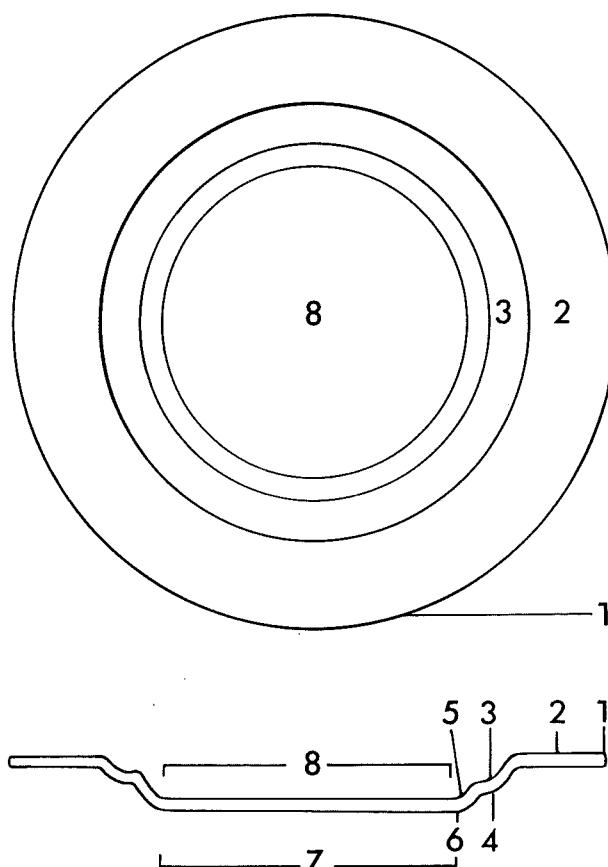
LITTERATUR

RASMUSSEN, H. 1957. Byggepladsen i hverdag og fest. København.

TYGHEM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
PATÍNA	PATÉN/DISK	PATÉN/DISK	PATÉN	PATEENI/ EHTOOL- LISLAUTANEN
góðmálmur smelti koparblanda bly	ædelmetal emalje kobberlegering bly (gravpatén)	edelmetall emalje kopperlegering bly	ädelmetall emalj kopparlegering bly	jalometallia emalia kuparilejeerinkiä lyijyä

På fanen kan der være en indskrift (donator eller bibelsk sentens). I spejlet ses ofte Kristus som Verdensdommer eventuelt omgivet af de 4 evangelister eller deres symboler samt Petrus og Paulus.

1 brún	1 mundingskant	1 munningskant	1 mynningskant	1 reuna
2 barmur	2 fane	2 fane	2 brätte	2 paarre
3 hlið (innanverd)	3 side (indvendig)	3 side (innvendig)	3 buk	3 (sisä)laita
4 hlið (utanverd)	4 side (udvendig)	4 side (utvendig)	4 buk	4 (uljo)kylki
5 botnrönd	5 fodrand	5 fotrand	5 bottenrand	5 pohjareuna
6 brún	6 fodkant	6 fotkant	6 bottenkant	6 pohjankulma
7 botn	7 bund	7 bunn, botn ^H	7 botten	7 pohja
8 -	8 spejl	8 speil	8 spegel	8 pohja

LITTERATUR

- BLINDHEIM, M. 1972. Middelalderkunst fra Norge i andre land.
(Udstillingskatalog, s. 49–57). Oslo.
- Danmarks Kirker I ff. København 1933 ff.
- GRANDT-NIELSEN, F. 1983. Fynsk kirkessølv. Fynske Studier 12. Odense.
- KIELLAND, T. 1927. Norsk Guldsmedkunst i middelalderen. Oslo.
- Nationalmuseets vejledninger. Danmarks middelalder. København 1972.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

"PATÍNA"**PATINE****PATINA****PATINA****PATINA**

leður

læder

lær

läder

nahkaa

tré

trä

tre

trä

puuta

málmur

metal

metall

metall

metallia

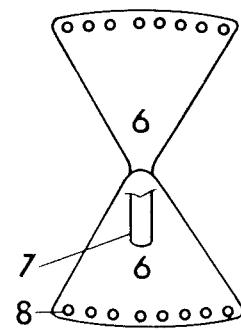
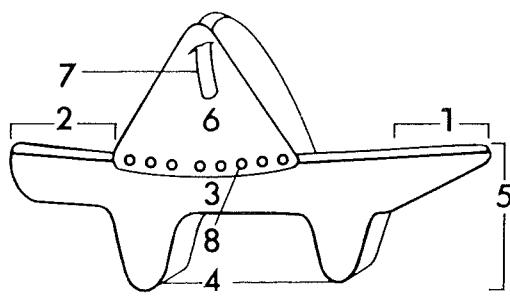
korkur

(kork)

(kork)

(kork)

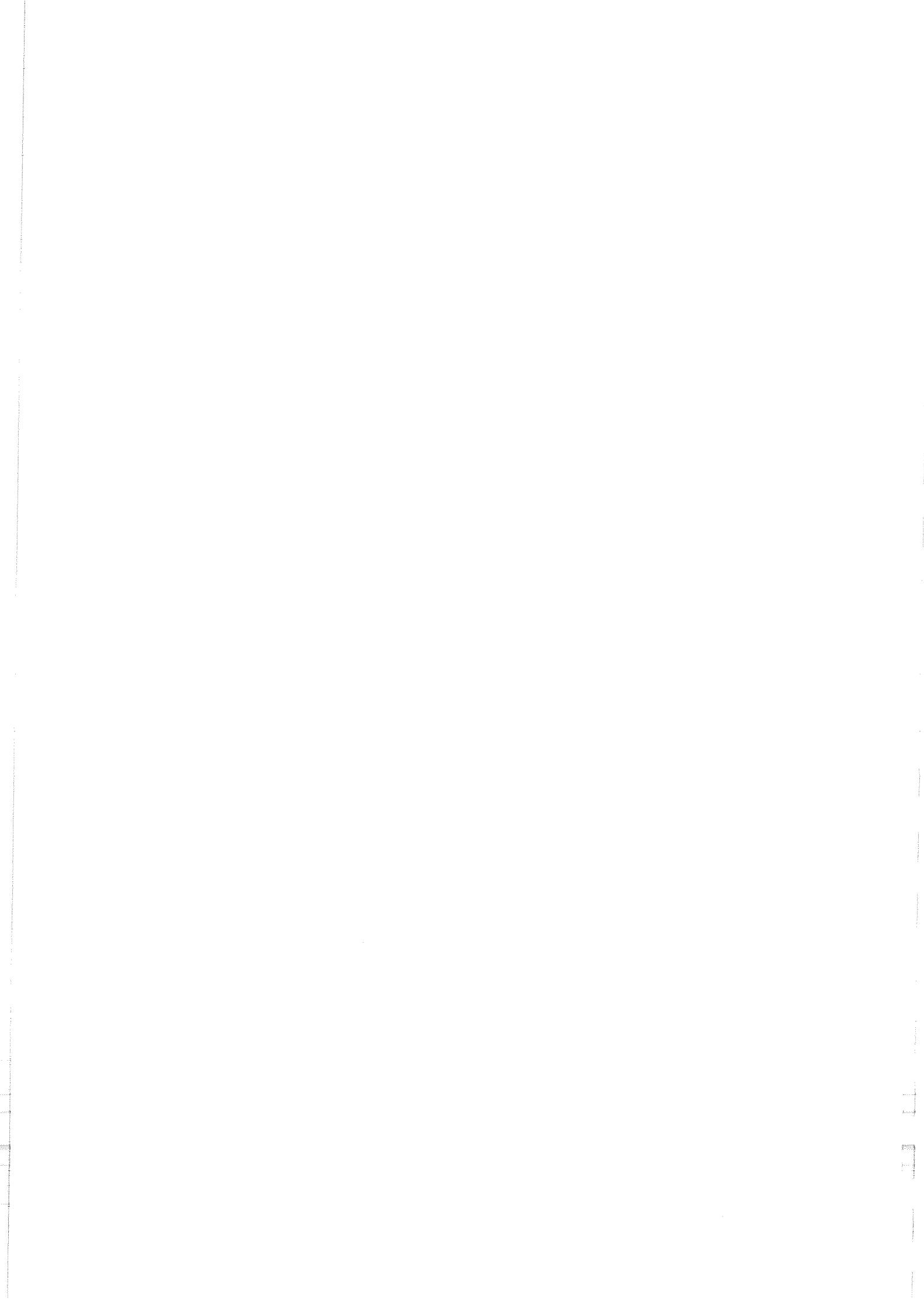
(korkkia)

Nomenklaturprojekt för föremålsregistering i Norden

1.9.1988

1 tå	1 tå	1 tå	1 tå	1 varvasosa
2 hæll	2 hæl	2 hel	2 häl	2 kantaosa
3 hlið	3 side	3 side	3 sida	3 kylki
4 hælar	4 klampe	4 treklakk	4 träklack	4 puukorko/ puukorot
5 trébotn/ klossi	5 sål	5 trebunn, botn ^H	5 träbotten	5 puuantura
6 yfirleður	6 sidelæder	6 sidelær	6 sidoläder	6 kylkinahka
7 ól	7 strop	7 stropp/reim	7 stropp/rem	7 raksi/hihna
8 gat	8 hul	8 hull, hol ^H	8 hål	8 reikä

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

PARTISAN

PARTISAN

PARTISAN

BARDISAN

PERTUSKA

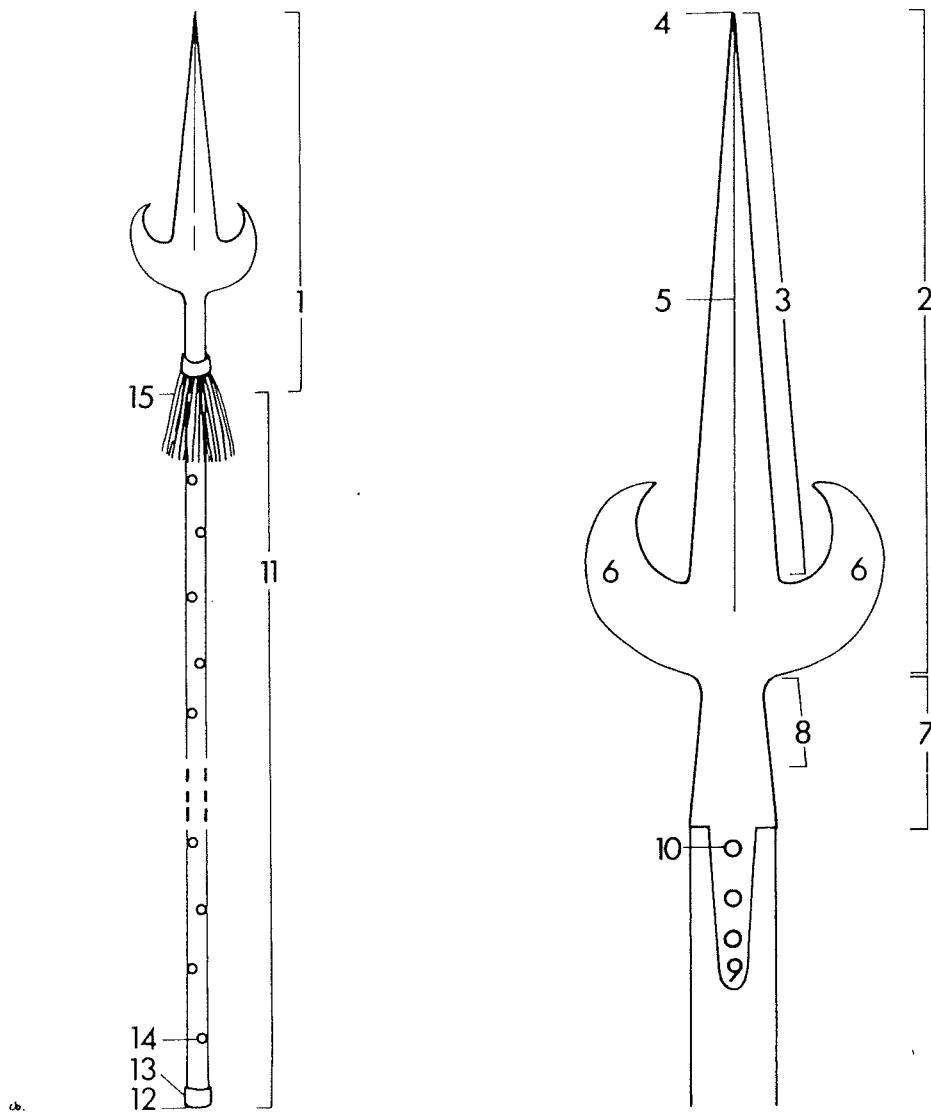
tré
járn
góðmálmur
textíll
skelplata
fílabein o fl

trä
jern
ædelmetal
tekstil
perlemor
elfenben m m

tre
jern
edelmetall
tekstil
perlemor
elfenbein m v

trä
järn
ädelmetall
textil
pärlemor
elfenbein m v

puuta
rautaa
jalometallia
kangasta
helmiäistä
norsunluuta tms

1 höfuð/geir

2 blað

3 broddur

4 oddur

5 kambur

6 vængur

7 falur

8 háls

9 spöng

10 (geir-)nagli
(naglagat)

11 skaft

12 skaftendi

13 aurfalur/
hólkur

14 haus

15 skúfur

1 hoved

2 blad

3 klinge

4 spids

5 ryg

6 vinger/ører

7 dølle

8 hals

9 skinne

10 nagle (-hull)

11 stage

12 stageende

13 dupsko

14 knopper

15 kvast

1 hode, hovud^H

2 blad

3 klinge

4 odd/spiss

5 rygg

6 vinge

7 fal

8 hals

9 skinne

10 nagle (-hull)

11 stake

12 stakeende

13 doppsko

14 knapper

15 frysner

1 huvud

2 blad

3 klinga

4 spets

5 rygg

6 vingar/öron

7 holk

8 hals

9 skena

10 nit (-hål)

11 stång

12 stångände

13 doppsko

14 knoppar

15 kvast

1 terä

2 lehti

3 pistin

4 kärki/nirkko

5 harja

6 siivet

7 putki

8 kaula

9 kisko

10 niitti
(niitinreikä)

11 varsi/salko

12 (varren) tyvi

13 kenkäin

14 nupit/nastat

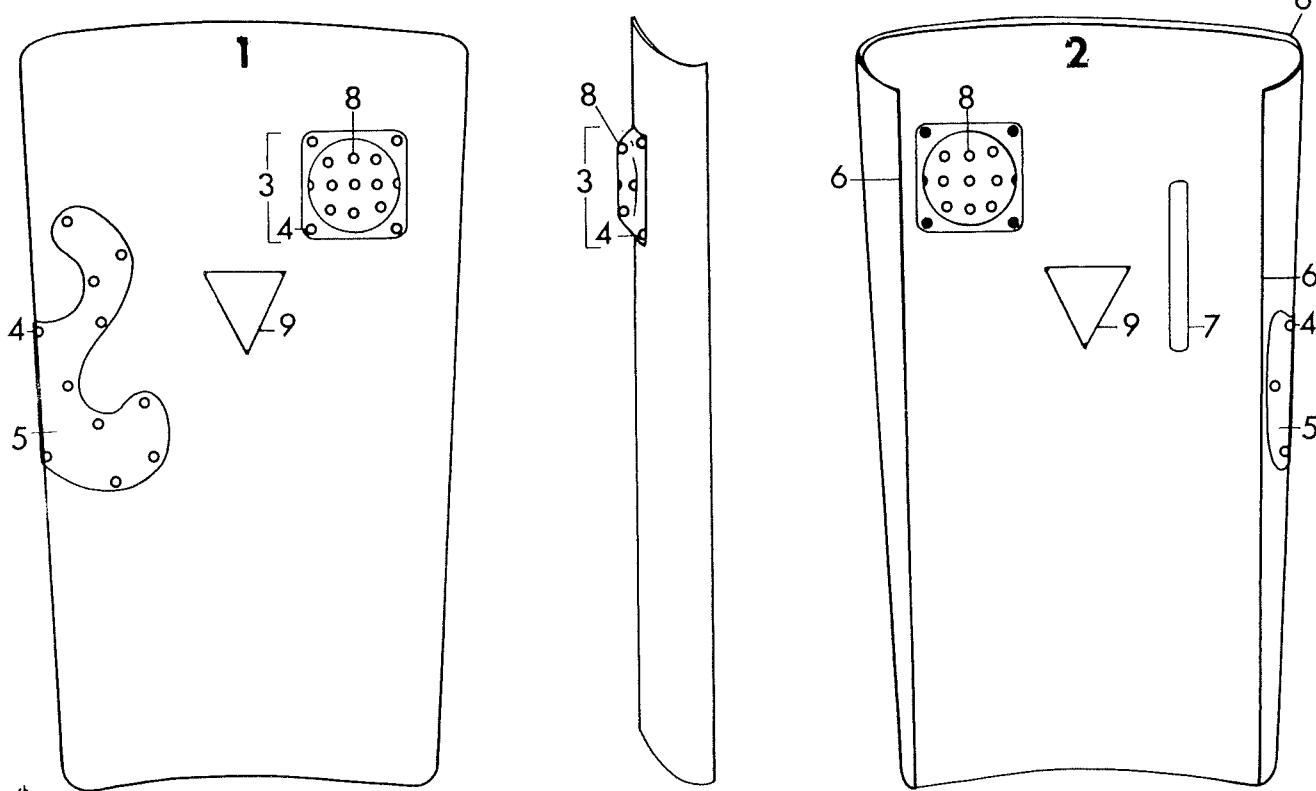
15 tupsu/ripsut

LITTERATUR

- CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm.
- GRIEG, S. 1943. Hugg- og støtvåpen fra middelalderen. (Nordisk Kultur XII B. Vapen). Stockholm.
- LIEBGOTT, N-K. 1976. Middelalderens våben. København.
- SEITZ, H. 1965. Blankvaffen. Braunschweig.

íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
PAVESE	PAVESE/ STANDSKJOLD	PAVESE/ STANDSKJOLD	PAVESE/ STANDSKÖLD	PAVESE/ SEISEVA KULPI
járn	jern	jern	järn	rautaa
stál	stål	stål	stål	terästä
tré	trä	tre	trä	puuta
leður	læder	lær	läder	nahkaa
bókfell	pergament	pergament	pergament	pergamenttia
steypa	stuk	stukk	stuck	stukkoa

1 framhlið	1 forside	1 forside	1 framsida	1 ulkopuoli
2 bakhlið	2 bagseite	2 baksida	2 baksida	2 sisäpuoli
3 bukl	3 bukkel	3 bule	3 buckla	3 kupura
4 hnoð	4 nitte	4 nagle (hull, hol ⁿ)	4 nit(hål)	4 niiti (niitinreikä)
5 beit	5 beslag	5 beslag	5 beslag	5 lyöte
6 brún	6 kant	6 kant	6 kant	6 reuna
7 hanki	7 strop	7 stropp	7 stropp	7 raksi/rahje
8 göt	8 huller	8 hull, hol ⁿ	8 titthål	8 kurkistusaukko
9 skotgat	9 skydehul	9 skyteskår	9 skjuthål	9 ampumaukko

LITTERATUR

CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm

GRIEG, S. 1943. Skjoldene i middelalderen. Nordisk Kultur XII:B.
Vapen. Stockholm.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

PERLA

gler
bein
raf
góðmálmur
fílabein
rostungstönn
tré
steinn

PERLE

glas
ben
rav
ædelmetal
elfenben
hvalrostand
trä
sten

PERLE

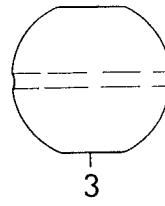
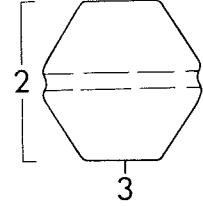
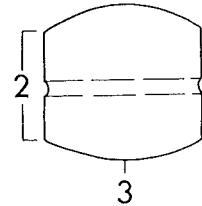
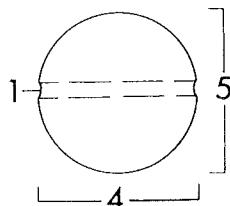
glass
bein
rav
edelmetall
elfenbein
hvalrosstann
tre
stein

PÄRLA

glas
ben
bärnsten
ädelmetall
elfenben
valrosstand
trä
sten

HELMI

lasia
luuta
meripihkaa
jalometallia
norsunluuta
mursunluuta
puuta
kiveä

LITTERATUR

SKOVMAND, R. 1942. De danske skattefund fra vikingetiden og den ældste middelalder intil omkring 1150. (Aarbøger for nordisk oldkyndighed og historie 1942). København

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

LANGSPJÓT

PIKE

PIKE

PIK

PIIKKI

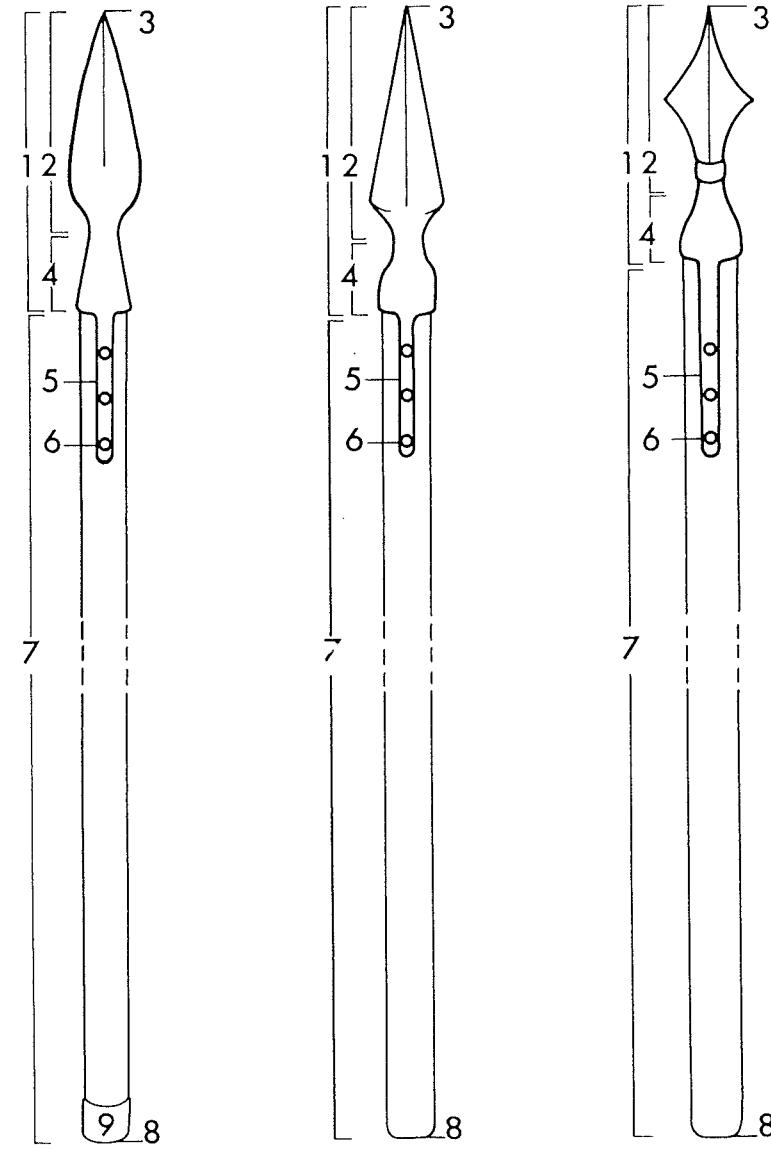
járn
stál
tré

jern
stål
trä

jern
stål
tre

järn
stål
trä

rautaa
terästä
puuta

Längd: 4 - 6 meter

1 oddur	1 pikespids	1 pikespiss	1 pikspets	1 piikinkärki
2 blað	2 klinge	2 klinge	2 klinga	2 terä(osa)
3 oddur	3 spids	3 odd/spiss	3 spets	3 kärki/nirkko
4 falur	4 dølle	4 fal/dølle	4 holk	4 (varsi)putki
5 spöng	5 skinne	5 skinne	5 skena	5 kisko
6 nagli(gat)	6 nitte(hul)	6 nagle (hull, hol ^H)	6 nit(hål)	6 niitti (niitinreikä)
7 skaft	7 stage	7 stake	7 stång	7 varsi
8 skaftendi	8 stageende	8 stakeende	8 stångände	8 varren kanta
9 aurfalur	9 dopsko	9 doppsko	9 doppsko	9 kenkäin

LITTERATUR

CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm

GRIEG, S. 1943. Hugg og stötvåpen fra middelalderen. Nordisk Kultur XII:B.
Vapen. Stockholm.

fslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

ÖR

PIL

PIL

PIL

NUOLI

járn

jern

jern

järn

räutaa

tré

trä

tre

trä

puuta

fjöður

fjer

fjær, fjør^H

fjäder

sulkia (plur.)

bein

ben

bein

ben

luuta

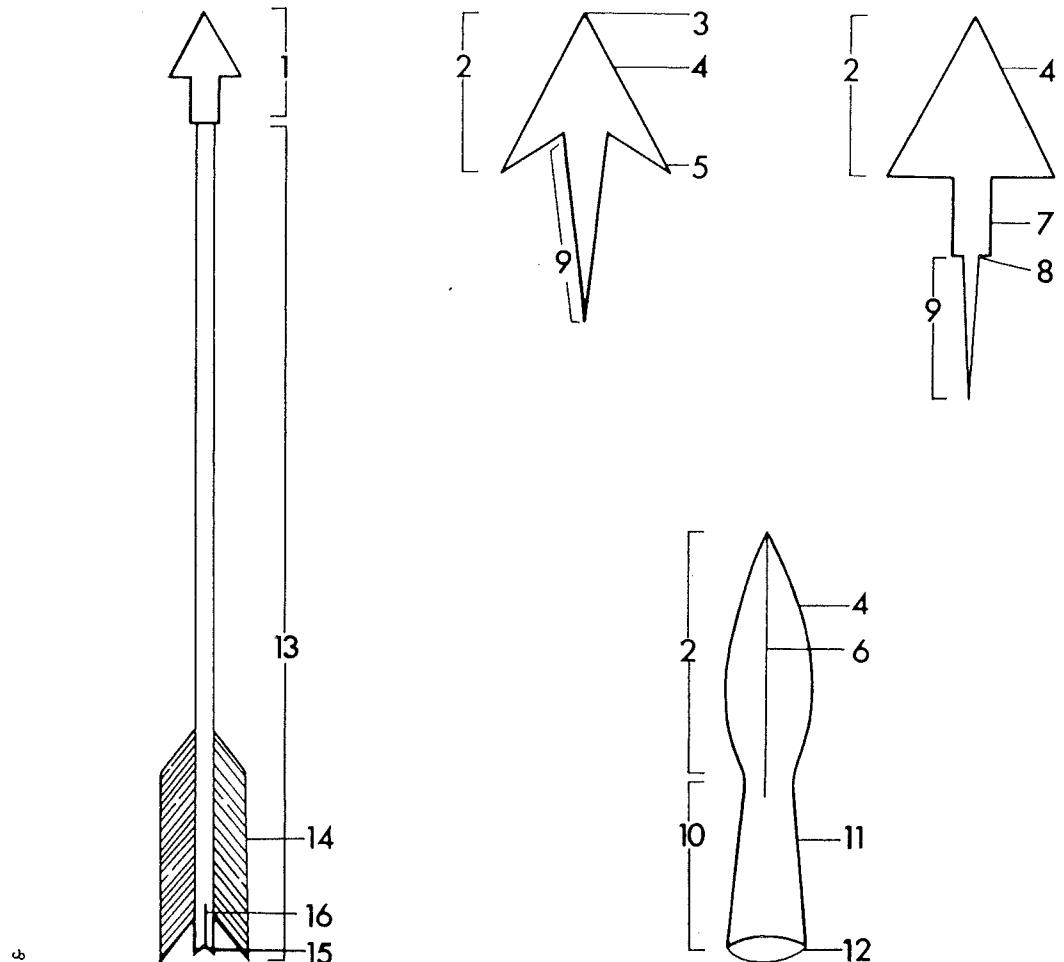
horn

horn

horn

horn

sarvea

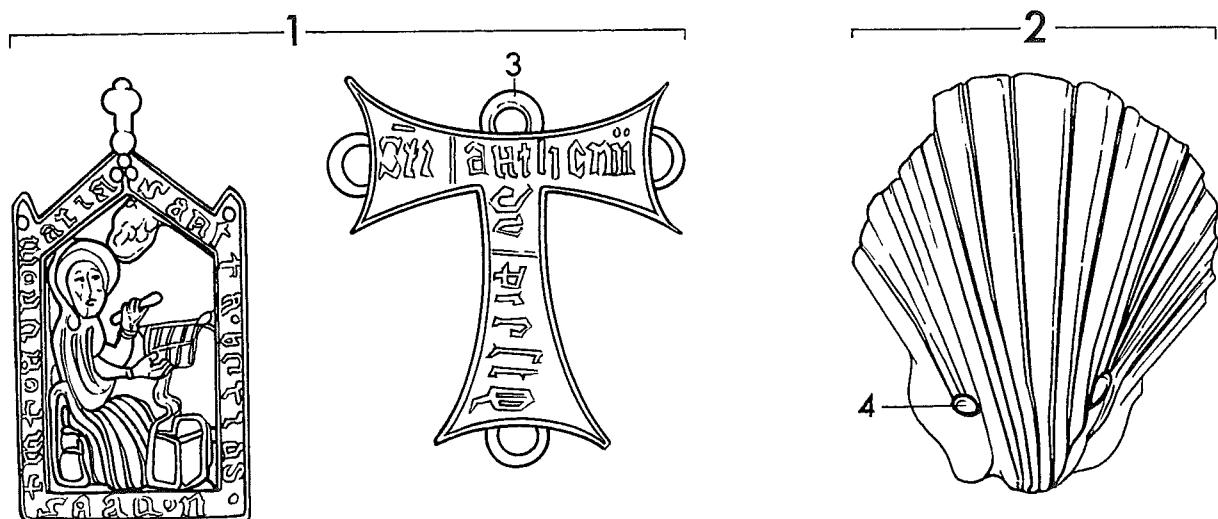
1 örvaroddur	1 pilespids	1 pilspiss	1 pilspets	1 nuolenkärki
2 blað/fjöður	2 blad	2 blad	2 blad	2 lehti
3 oddur	3 od	3 odd	3 udd	3 kärki/nirkko
4 egg	4 æg	4 egg	4 egg	4 terä
5 krókur	5 modhage	5 mothake	5 hulling	5 väkä
6 kambur/ hryggur	6 ryg	6 rygg	6 rygg	6 harja
7 tangaháls	7 tungehals	7 hals	7 hals	7 kaula
8 stallur	8 ansats	8 tangeavtsats	8 tångeavtsats	8 olka
9 tangi	9 tunge	9 tange	9 tånge	9 ruoto
10 falur	10 dølle	10 fal	10 holk	10 putki
11 háls	11 (døllens) hals	11 hals	11 hals	11 kaula
12 falop	12 munding	12 munning	12 mynning	12 (putken) suu
13 skaft	13 skaft	13 skaft	13 skaft	13 varsi
14 stýrifjöður	14 styrefjer	14 styrefjær, fjør ^H	14 styrfjäder	14 sulat (plur.)
15 afturendi	15 skaftende	15 skaftende	15 skaftände/ nock	15 tyvi
16 strenglag	16 strengehak	16 strenghakk	16 strängskåra	16 (jänne) lovi

LITTERATUR

THORDEMAN, B. 1939-40. Armour from the battle of Visby 1361. Uppsala.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
PÍLAGRÍMA-MERKI	PILGRIMSTEGN	PILGRIMSMERKE	PILGRIMSMÄRKE	PYHIINVAELLUS-MERKKI
bly tin koparblanda skel	bly tin kobberlegering ædelmetal muslingeskål	bly tinn kopperlegering edelmetall skjell	bly tenn kopparlegering ädelmetall musselskal	lyijyä tinaa kuparilejeerinkia jalometallia simpukankuorta

De fleste pilgrimsmerker er støbt i relief og kan enten være massive eller gennembrudte. De findes i mange størrelser og former. Motivet forestiller de respektive valfartssteders skytshelgen eller dennes attribut. Ved hjælp af øskener eller huller i mærket kunne det sys på tøjet.

* Kan også være støbte.

1 steypt pílagríma- merki	1 støbte p.	1 støpte p.	1 gjutna märken	1 valetut merkit
2 skel	2 Ibsskal*	2 Jakob-skjell*	2 pilgrimsmussla/-snäcka	2 simpukka
3 auga	3 øsken	3 hempe	3 öglä	3 lenkki
4 gat	4 hul	4 hull, hol	4 hål	4 reikä

LITTERATUR

ANDERSSON, LARS. 1989. Pilgrimsfärdarna och vallfart.
(Lund Studies in Medieval Archaeology 7).

LIEBGOTT, N.-K. 1982. Hellige mænd og kvinder. Højbjerg.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

FLÍSATÖNG

PINCET

PINSETT

PINCETT

ATULAT/PINSETIT

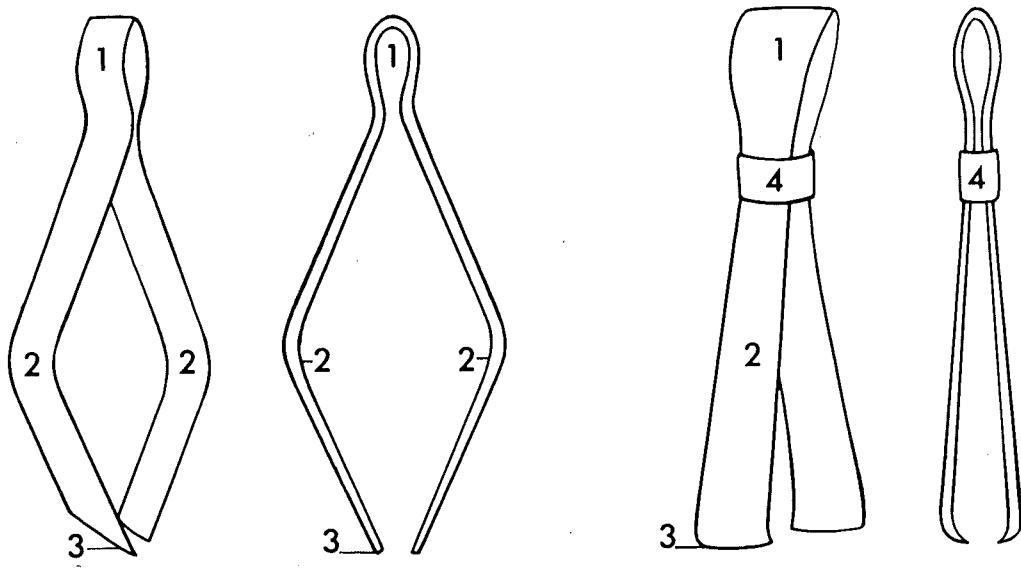
koparblanda

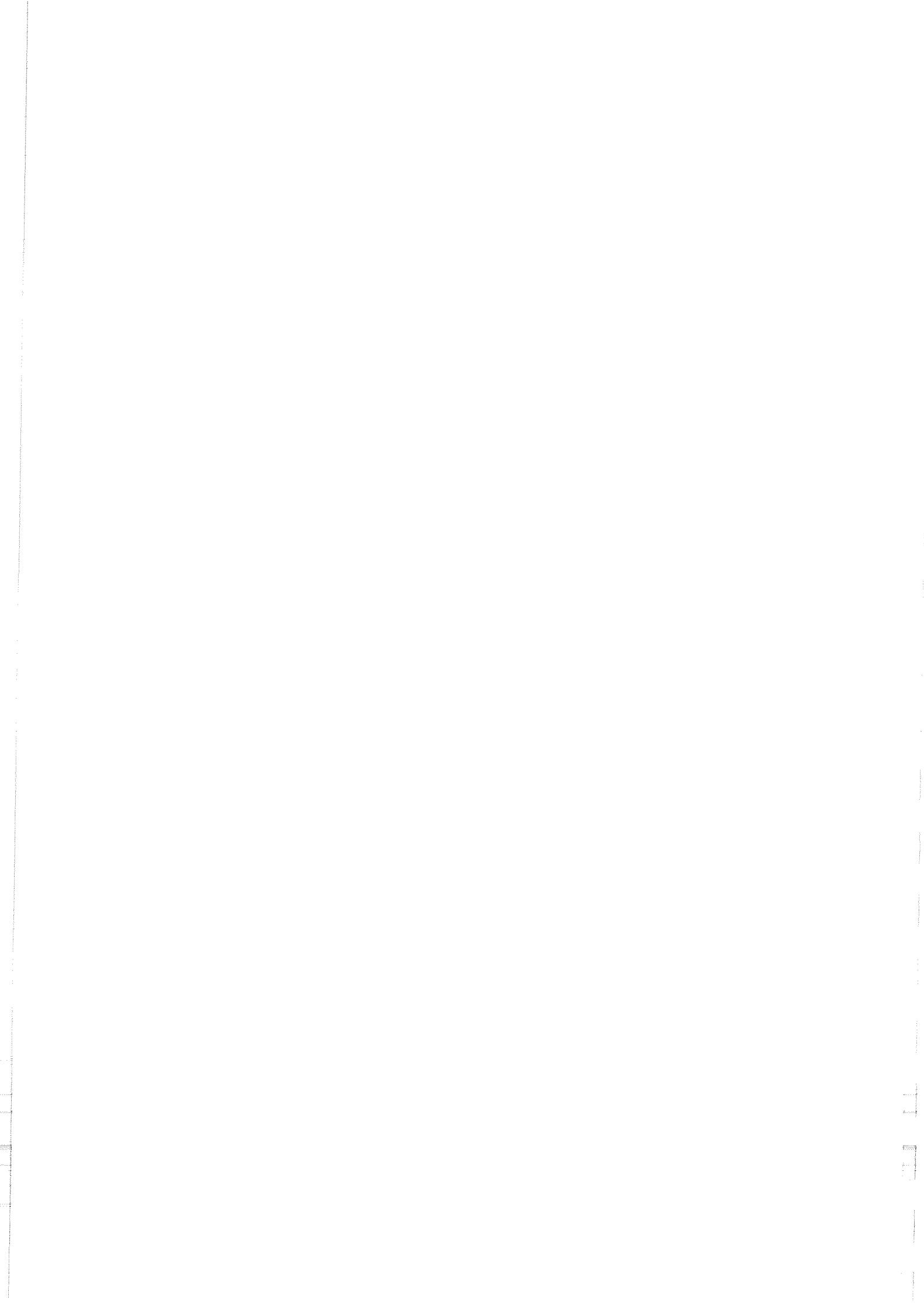
kobberlegering

kopperlegering

kopparlegering

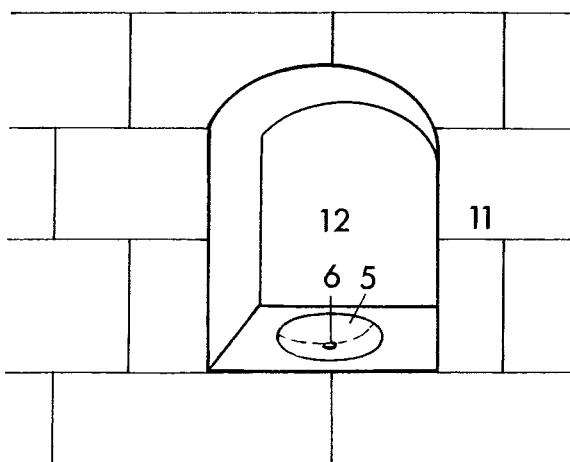
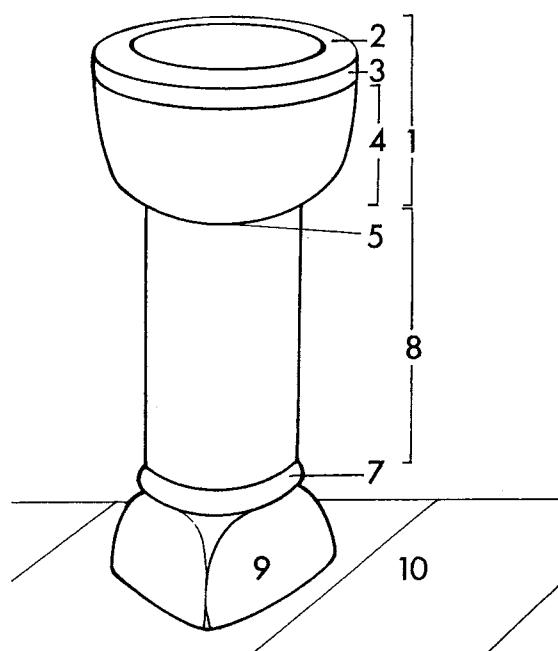
kuparilejeerinkää

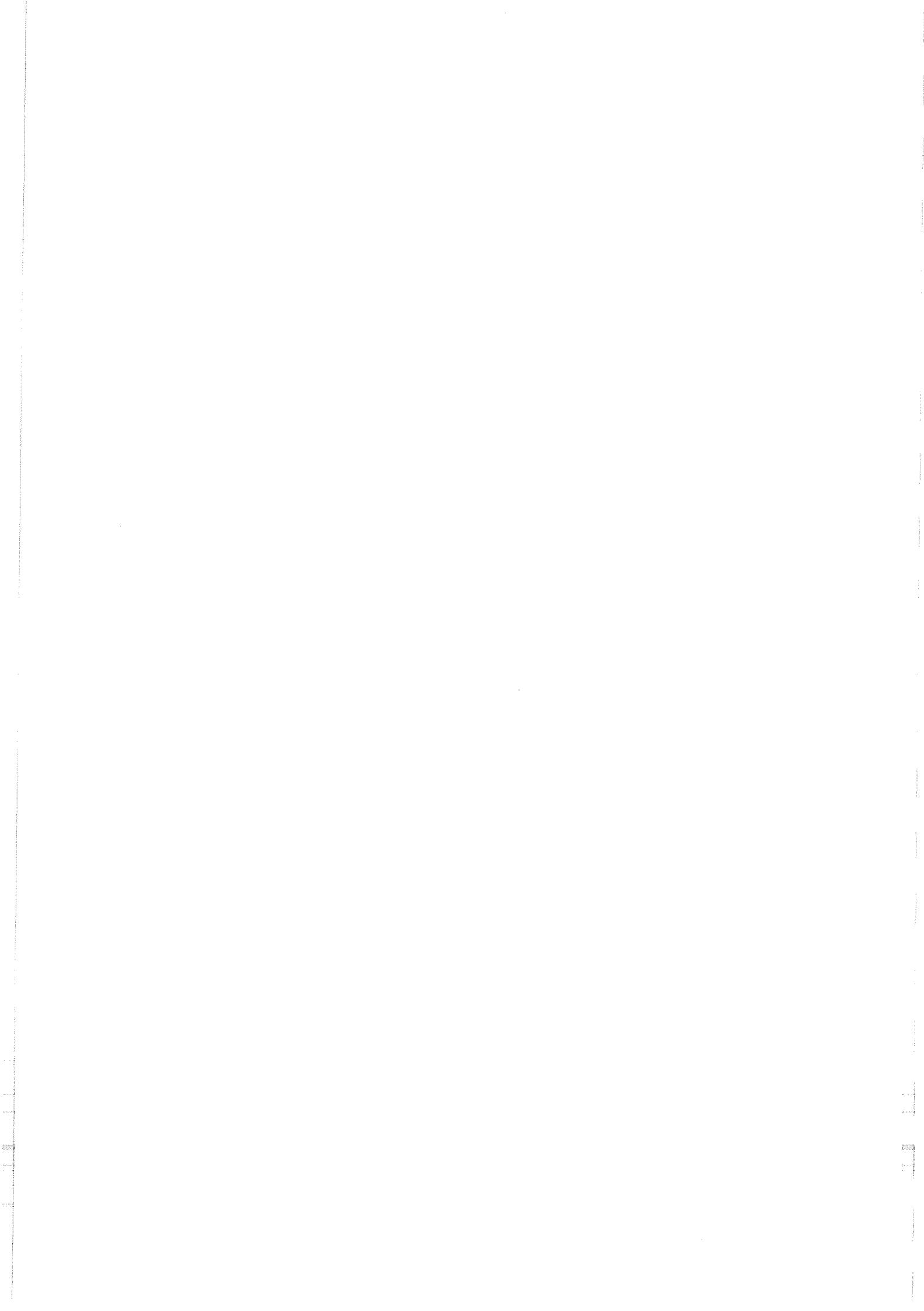

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
HANDLAUG/ PISCINA	PISCINA	PISCINA	PISCINA	VIHKIVESIALLAS
steinn tíkulsteinn blý	natursten tegl bly	stein tegl bly	sten tegel bly	kiveä tiiltä lyijyä

Piscinaer har udslagshul i bunden og afløb gennem skaft og base eller i muren. De bruges ved rituelle håndvaskninger og afvaskning af hellige kar.

1 skál, ker	1 kumme	1 kum	1 cuppa	1 malja
2 kantur	2 mundingskant	2 munningskant	2 mynningskant	2 suunreuna
3 rönd	3 mundingsrand	3 munningsrand	3 mynningsrand	3 suunreunus
4 hlið	4 side	4 side	4 buk	4 maha
5 botn	5 bund	5 bunn, botn	5 botten	5 pohja
6 hola	6 udslagshul	6 utslagshull, -hol	6 hål	6 reikä
7 bunga	7 vulst	7 vulst	7 vulst	7 vulsti
8 stoð	8 skaft	8 skaft	8 skaft	8 jalika
9 fótur	9 fod	9 fot	9 fot	9 jalusta
10 gólf	10 gulv	10 gulv, golv	10 golv	10 lattia
11 veggur	11 mur	11 mur	11 mur	11 muuri
12 múnskot/ vegg hvilft	12 niche	12 veggnisje/stuke	12 nisch	12 seinäkomero

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

KEYRI/PÍSKUR

PISK

PISK

PISKA

PIISKA/RUOSKA

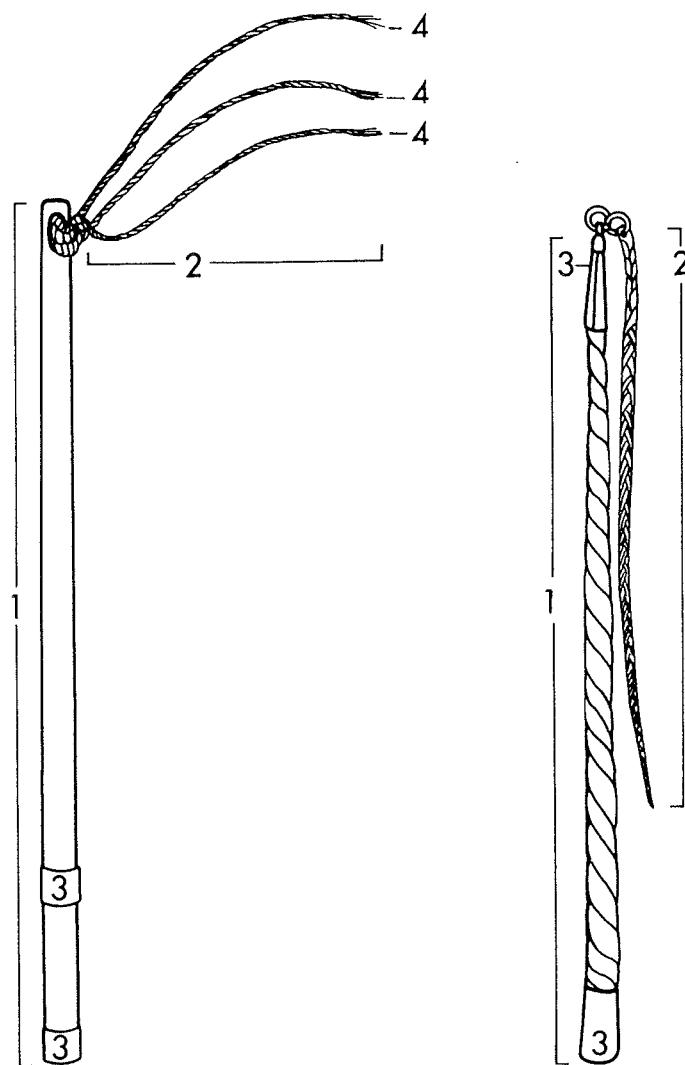
tré
leður
málmur

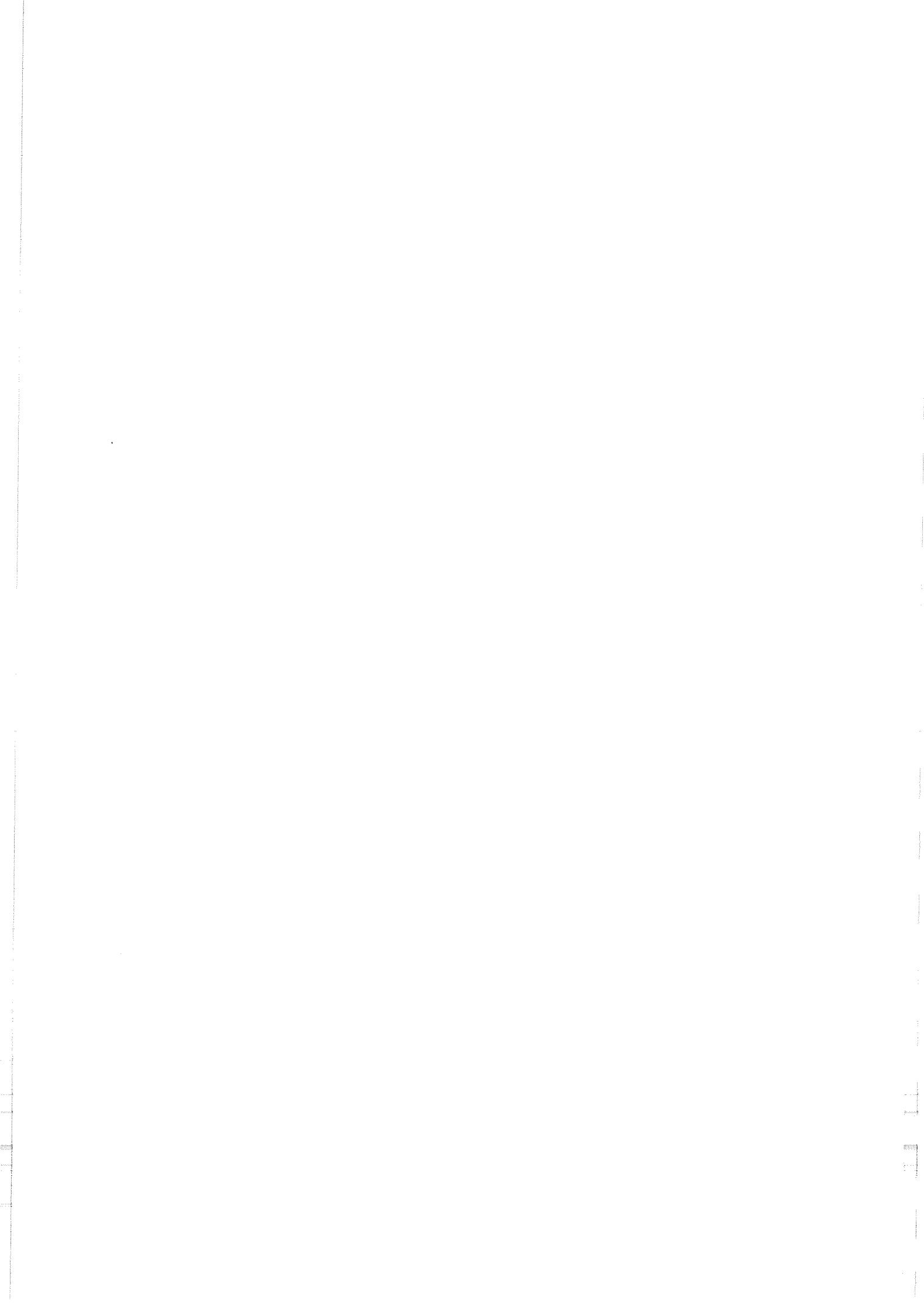
træ
læder
metal

tre
lær
metall

trä
läder
metall

puuta
nahkaa
metallia

Íslenska

JÁRNKLIPPUR

járn
tré

Dansk

PLADESAKS

jern
stål

Norsk

PLATESAKS

jern
stål

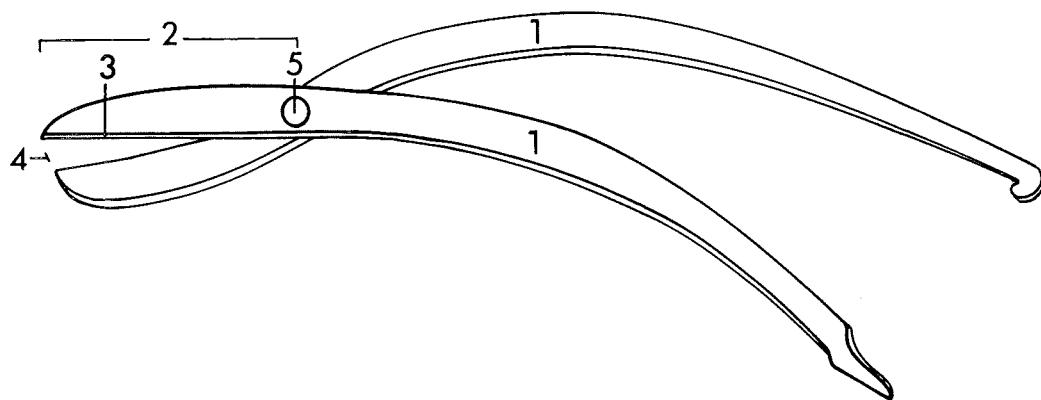
Svenska

PLÅTSAX

järn
stål

Suomi

PELTISAKSET

rautaa
terästä

LITTERATUR

- ROESDAHL, E. 1980. Danmarks vikingetid. København.
TOBIASSEN, A. H. 1981. Smeden i eldre tid. Oslo.

Íslenska

PORT

steinn
tígull
tré

Dansk

PORTAL

natursten
tegl
træ

Norsk

PORTAL

stein
tegl
tre

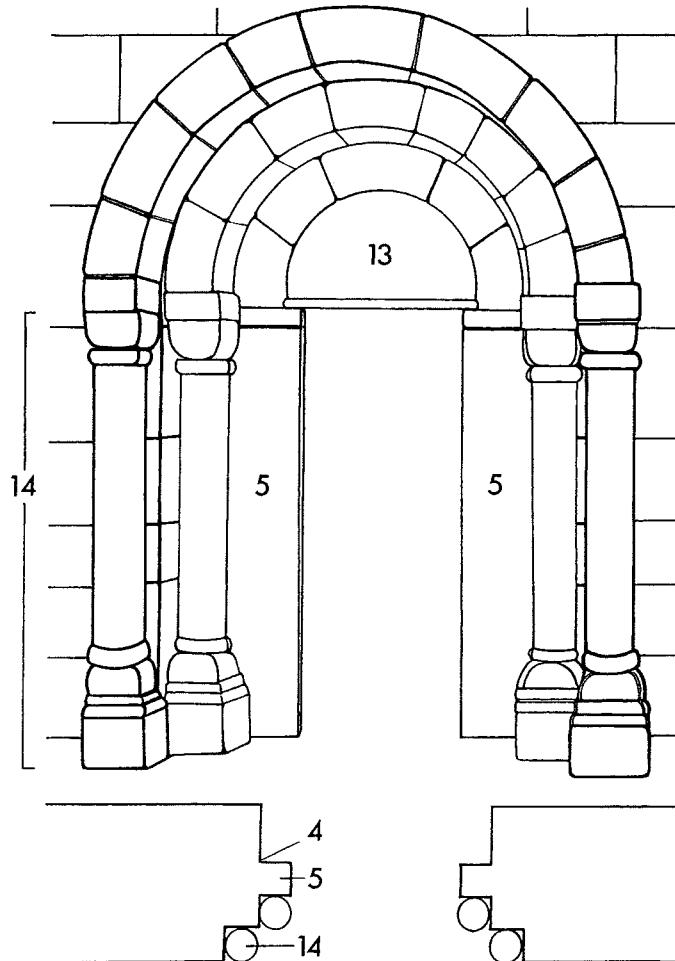
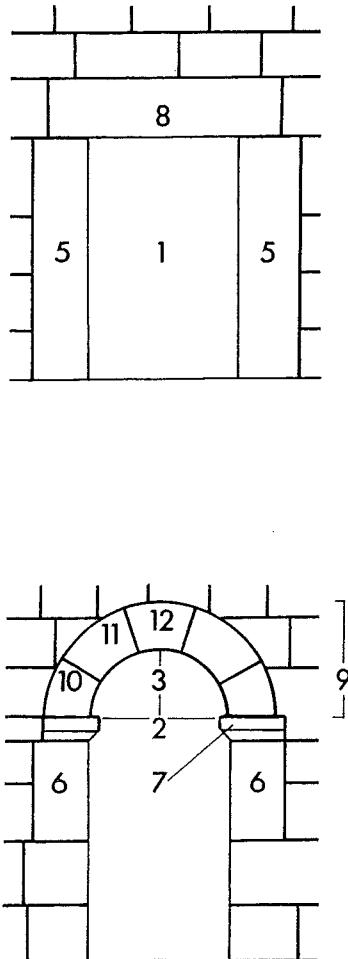
Svenska

PORTAL

sten
tegel
trä

Suomi

PORTAALI

kiveä
tillä
puuta

* Se nomenklaturarket BUEFORMER.

** Kan være halvcirkelformet, trekantet eller rektangulært og er ofte udsmykket skulpturelt.

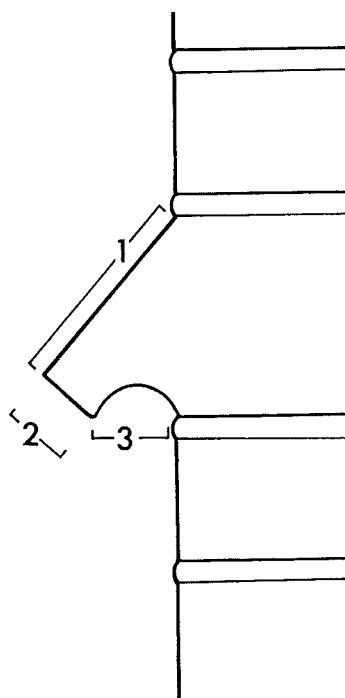
*** For søjlens enkelte bestanddele se nomenklaturarket SØJLE.

Islandsk materiale savnes	1 lysning 2 spændvidde 3 pilhøjde 4 fals 5 karm/vange 6 trykleje 7 kragsten/ vederlag 8 overligger 9 buestik*	1 lysåpning 2 spennvidde 3 pilhøyde, -høgd [¤] 4 anslag 5 vange 6 vederlag 7 vederlag 8 overligger 9 bue, boge [¤] *	1 öppning 2 spänvidd 3 pilhöjd 4 anslag/fals 5 karm 6 sidopost 7 vederlagssten/ impost 8 överliggare 9 båge*	1 oviaukko 2 jänneväli 3 kaaren korkeus 4 kynte/huullos/ falssi 5 karmi 6 – 7 imposti 8 kamana 9 kaari*
	10 buefod/anfang 11 buesten 12 slutsten 13 tympanon** 14 søjle***	10 anfang 11 buestein 12 sluttstein 13 tympanon** 14 søyle***	10 anfangssten 11 bågstens 12 slutsten 13 tympanon** 14 kolonn***	10 alukivi 11 välikivi 12 huippukivi/ päätekivi 13 tympanon** 14 pylväs***

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
VATNSBRETTI	VANDNÆSE	PROFILBÅND/ DRYPPLIST	DROPPNÄSA	TIPPULISTA
steinn tíkulsteinn tré	natursten teglsten trä	stein teglstein tre	sten tegel trä	luonnonkiveä tiiltä puuta

LITTERATUR

- ANDERSSON, K; ROSENQVIST, A. 1980. Handledning vid byggnadsarkeologisk sökning. Det murade huset. Uppsala.
- Danmarks Kirker I ff. København 1933 ff.
- LIDÉN, H.-E. 1974. Middelalderen bygger i stein. Oslo/Bergen/Tromsø.
- Norges Kirker I ff. Oslo 1959 ff.
- Sveriges Kyrkor 1 ff. Stockholm.

Íslenska

BOR/ALUR

tré
járn
hampur/ull

Dansk

DRILBOR/
STENBOR

trä
jern
snor

Norsk

PUMPEDRILL

tre
jern
snor

Svenska

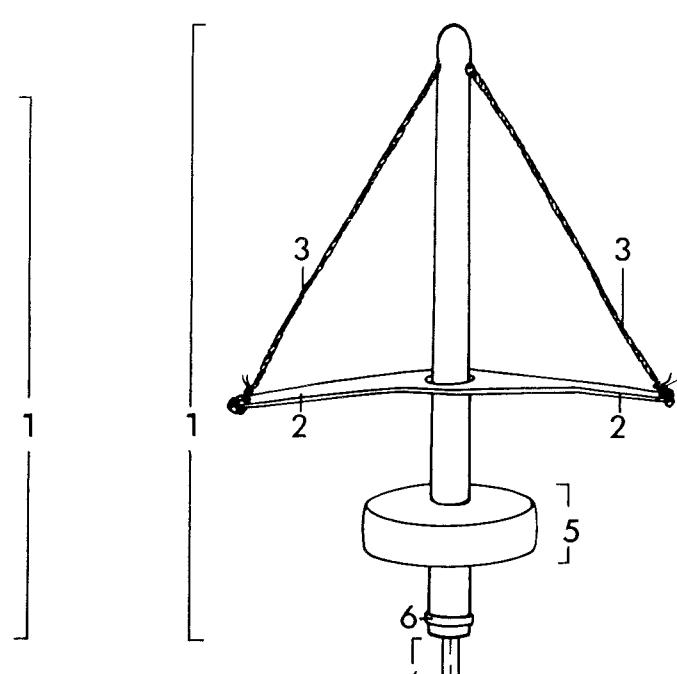
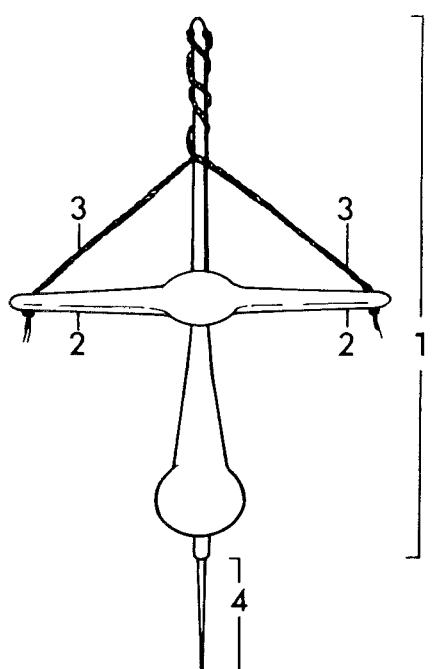
DRILLBORG

trä
järn
snöre

Suomi

KEHRÄTIN/
KEHRÄKAIRA

puuta
rautaa
nuora(a)

1 skaft	1 stamme
2 snúningsarmur	2 drejearm
3 snúra	3 snor
4 borjárn	4 borjern
5 sveifarhjól/
kasthjól	5 svinghjul
6 beit	6 beslag

1 stamme/stang	1 (borr)skaf
2 dreiearm	2 vred
3 snor	3 snöre
4 bor	4 borrhåll
5 drivhjul	5 svänghjul
6 holk	6 beslag

1 (poran)vars	1 (poran)vars
2 väänin	2 väänin
3 nuora/hihna	3 nuora/hihna
4 (poran)terä	4 (poran)terä
5 kehrä/
vauhtipyörä	5 kehrä/
vauhtipyörä
6 hela	6 hela

LITTERATUR

TOBIASSEN, A.H. 1981. Smeden i eldre tid. Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

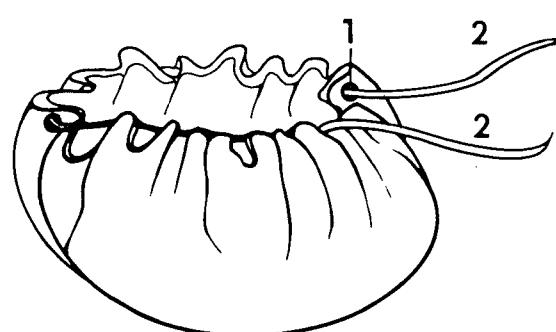
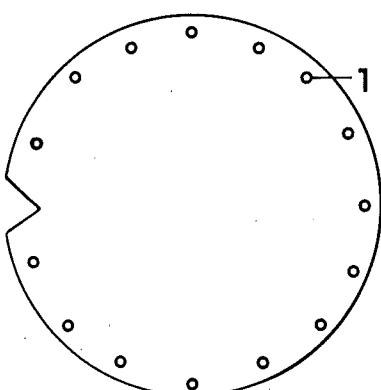
PYNGJA

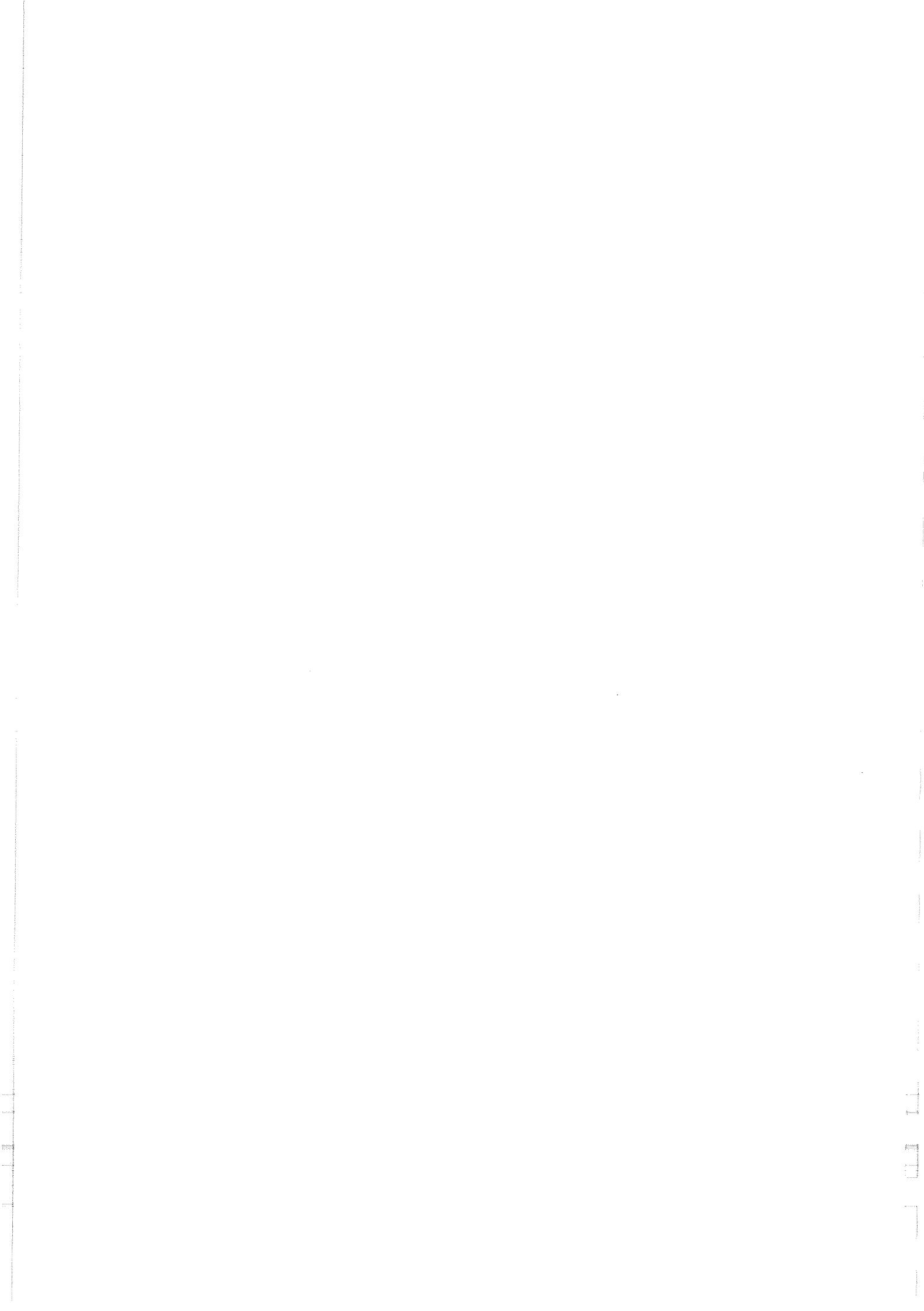
PUNG

PUNG

PUNG

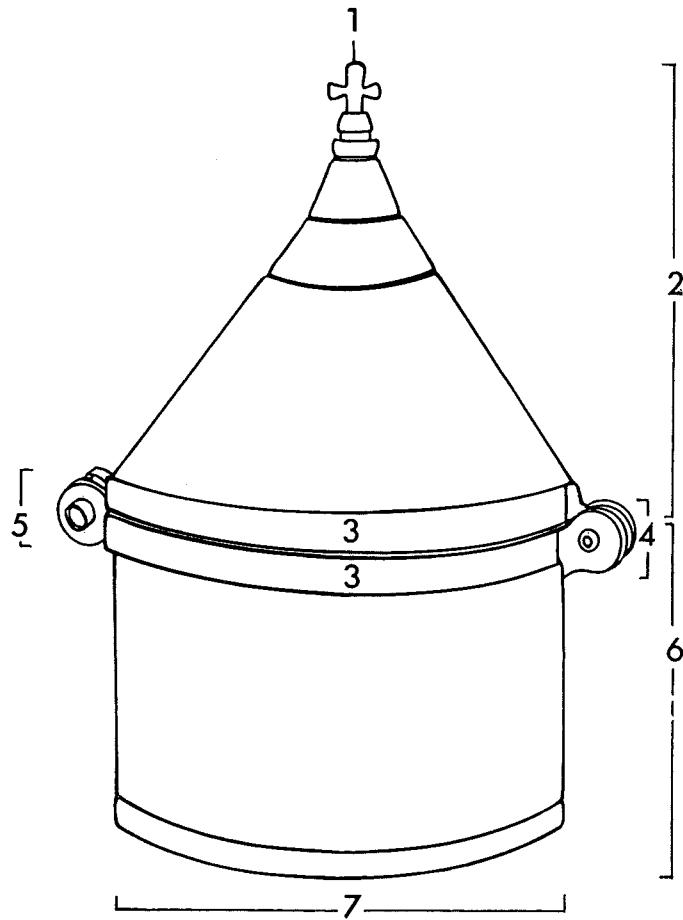
KUKKARO

leður
textilllæder
tekstillær
tekstilläder
textilnahkaa
tekstiiliä

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
LAKSTUR-SÖSKJUR/OBLATUÖSKJUR	PYXIS/HOSTIEGEMME/OBLATÆSKE	PYXIS/HOSTIE-BEHOLDER/OBLATESKE	PYXIS/OBLATASK	PYXIS/ÖYLÄTTIRASIA
tré bein koparblanda smelti góðmálmur	træ ben kobberlegering emalje ædelmetal	tre bein kopperlegering emalje edelmetall	trä ben kopparlegering emalj ädelmetall	puuta luuta kupariejeerinkiä emalia jarometallia

© Nomenciaturprojekt för föremålsregistering i N:ojen

14 - 1.7.1996 © 1 toppur
2 lok
3 brún
4 hjarir
5 láss/læsing
6 skál
7 botn

1 top
2 låg
3 mundingsrand
4 hængsel
5 lås
6 beholder
7 bund

1 topp
2 lokk
3 munningsrand
4 hengsel
5 lås
6 beholder
7 bunn, botn

1 topp
2 lock
3 mynningsrand
4 (gång)led
5 lås
6 behållare
7 botten

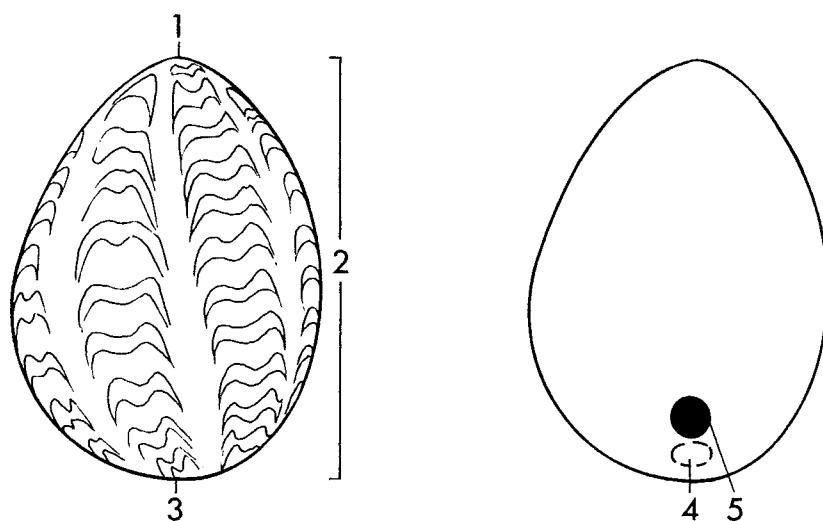
1 huippu
2 kansi
3 reunus
4 (sarana)nivel
5 lukko
6 säiliö
7 pohja

LITTERATUR

LIEBGOTT, N.-K. 1986. Middelalderens emaljekunst. København.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
PÁSKAEGG	PÅSKEÆG/OP-STANDELSSESÆG	PÅSKEEGG	UPPSTÅNDELSEÄGG	PÄÄSIÄISMUNA
keramík glerjungur	keramik glasur	keramikk glasur	keramik glasyr	keramiikkaa lasitusta

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistering i Norden

20 - 1.7.1999

Påskeæg kunne også være malede hønseæg.

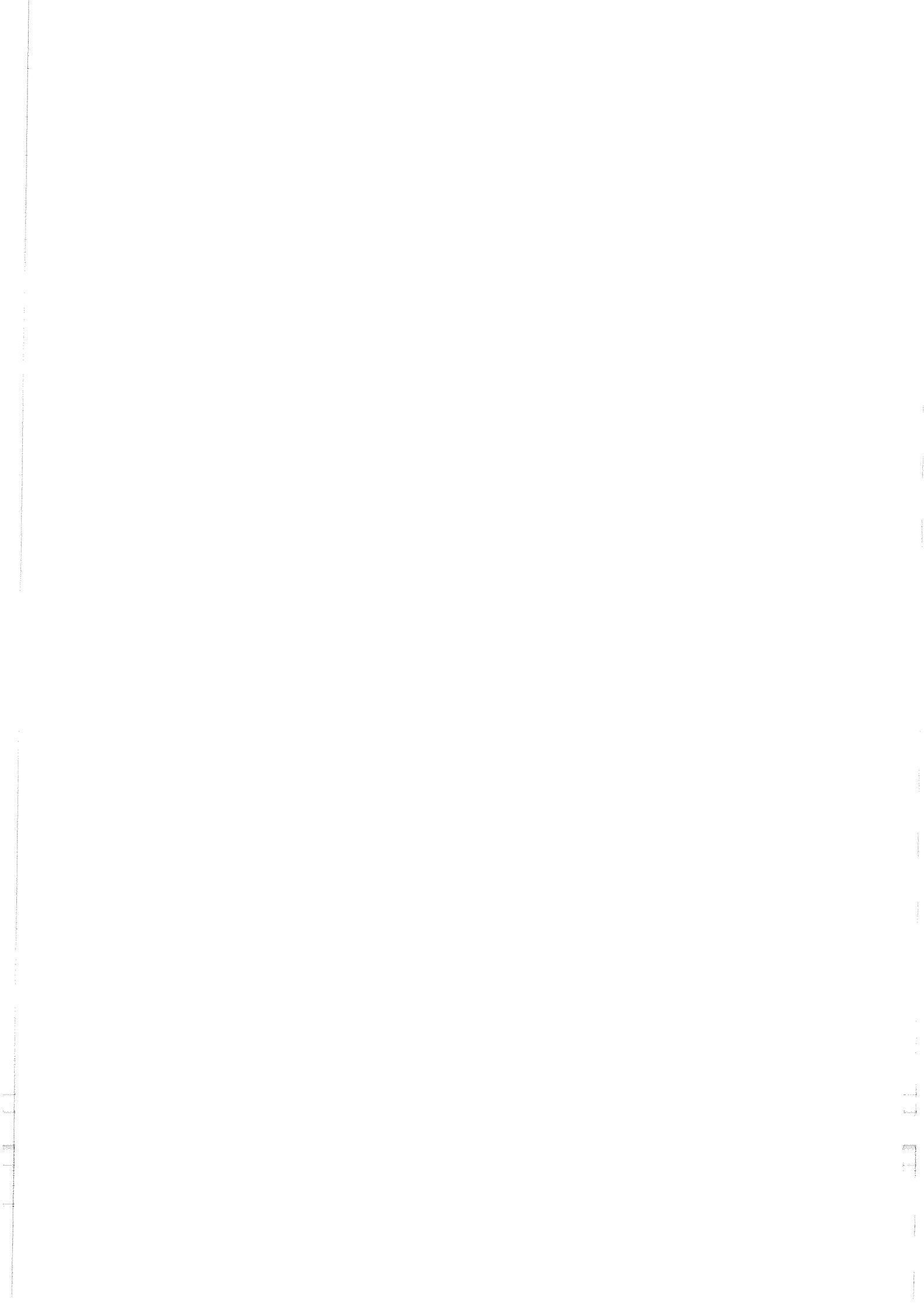
1 toppur
2 hlið
3 botn
4 gat, hola
5 kúla

1 top
2 side
3 bund
4 hul
5 kugle

1 topp
2 side
3 bunn, botn^H
4 hull, hol^H
5 kule

1 spets
2 kropp
3 bas
4 hål
5 kula

1 kärki
2 vartalo
3 pohja
4 reikä
5 kuula

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SNEIS

PØLSEPIND

PØLSEPINNE

KORVPINNE

MAKKARATIKKU

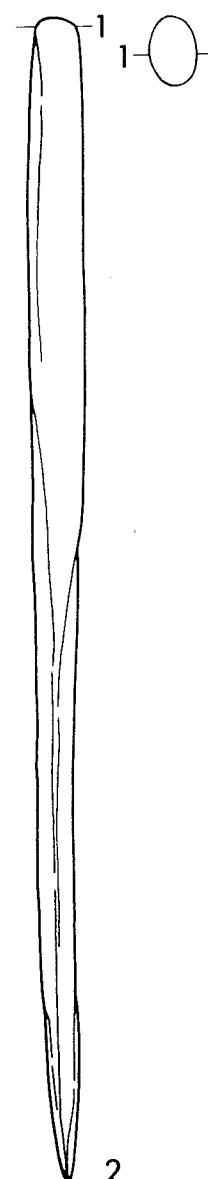
tré

trä

tre

trä

puuta

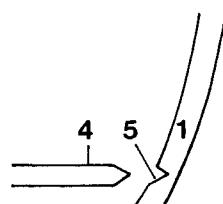
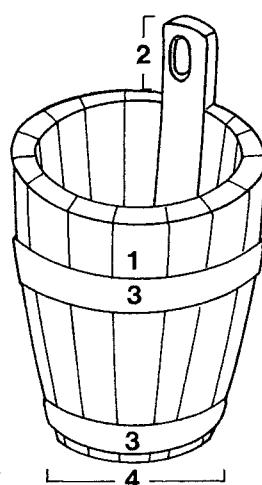
LITTERATUR

BENCARD, M. 1973. Problematisk pølsepind. (Skalk 1973:1). Århus.

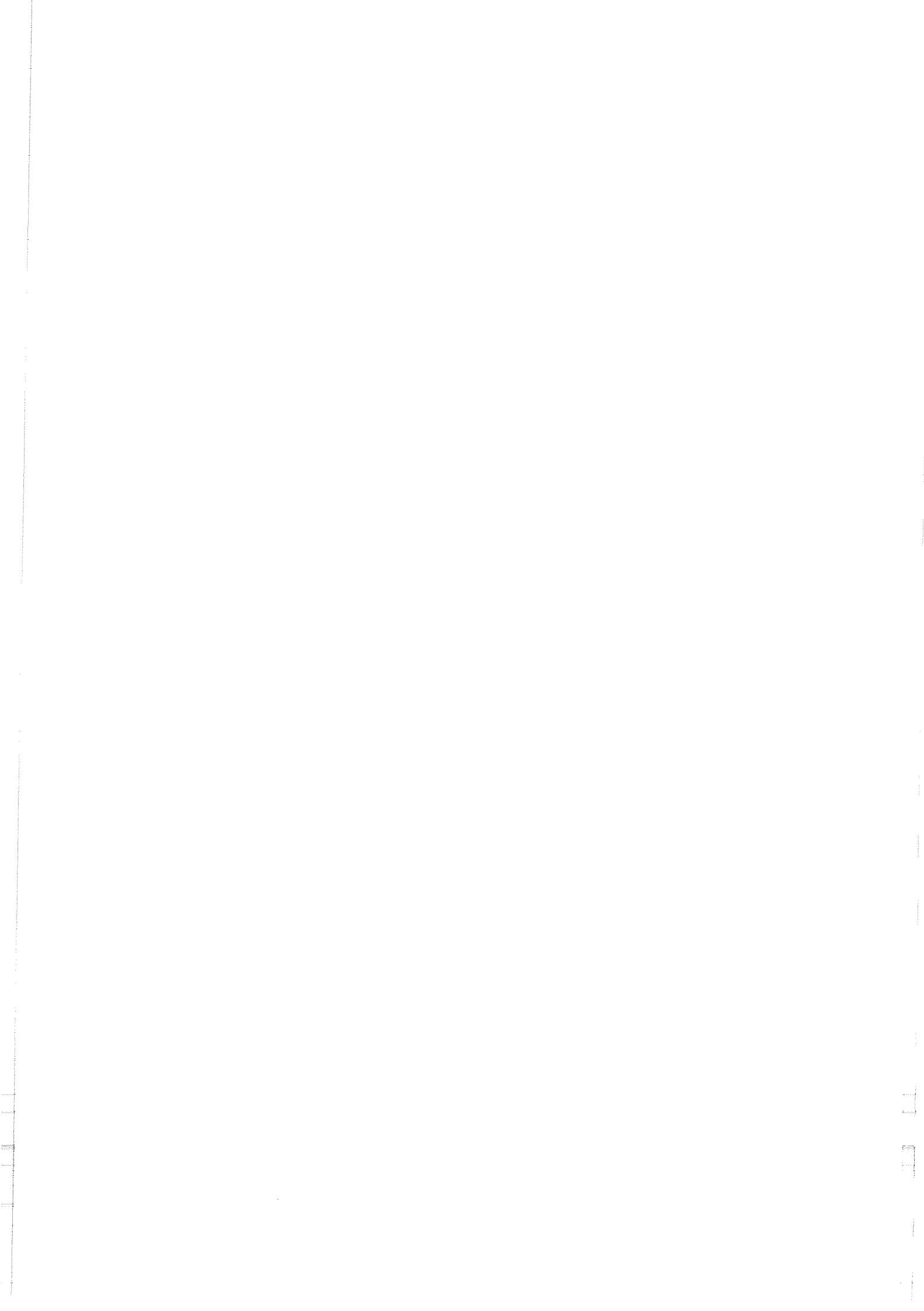
WEBER, B. 1981. Heita, feita pylsa! (Viking 44. 1980). Oslo.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
ÍLÁT	PØS/STRIPPE/ ØSE	PØS/STAVE	PYTS/STÄVA	KIULU
tré járn	træ jern vidjer	tre jern vidje	trä järn	puuta rautaa

1 stafur	1 stav	1 stav	1 stav	1 kippi
2 eyra	2 øre	2 ørestav med grehull, -hol ^h	2 öra	2 korva
3 gjörð/swigi	3 beslag/vidje	3 band/gjord	3 beslag/band	3 vanne
4 botn	4 bund	4 bunn, botn ^h	4 bottan	4 pohja
5 lögg	5 fals/rille	5 lagg	5 lagg	5 kuurna

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SPERRUENDI

SPÆRFOD

RAFT/TAKFOT

TAKFOT

KATTOTUOLI

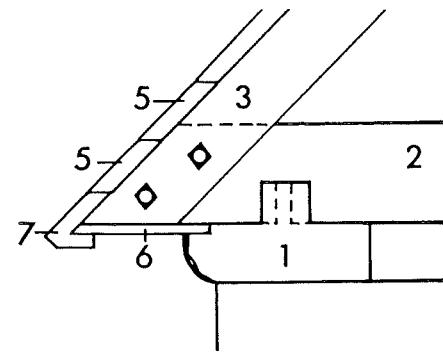
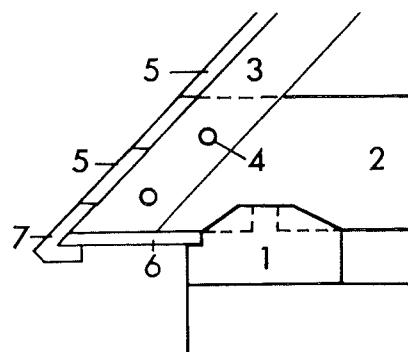
tré

trä

tre

trä

puuta

Nomenklaturprojekt för föremålsregistrering i Norden

©

12 - 1.7.1990

1 sylla/
staflægja

2 biti/þvertré

3 sperrukjálki/
sperra

4 nagli

5 klæðning

6 -

7 -

1 murrem(me)

2 bjælke

3 spær

4 nagle

5 tagbræt

6 sugfjäl

7 sugfjälholder

1 murrem

2 bjelke/
bindbjelke

3 sperre

4 nagle

5 takbord/
taktro

6 -

7 -

1 murrem

2 bindbjälke/
tass/
stickbjälke

3 sparre/högben

4 tränagel/
dymling

5 takbräda/
röte/taktro

6 takfotsbräda

7 -

1 räystäshirsi

2 sidepalkki/
-hirsi

3 ruode

4 (puu)naula

5 kattolauta

6 räystäänalus

7 -

LITTERATUR

MØLLER, E. 1963. Træbygningskunsten. Fra stenalder til middelalder.
Danmarks bygningskunst fra oldtid til nutid, s.9-37. København.

SJOMAR, P. 1988. Byggnadsteknik och timmermanskonst. Göteborg.

Íslenska

RÁSMOKKUR/
RAKKItré
reipi

Dansk

RAKKE

trä
tovværk

Norsk

RAKKE

tre
tauverk

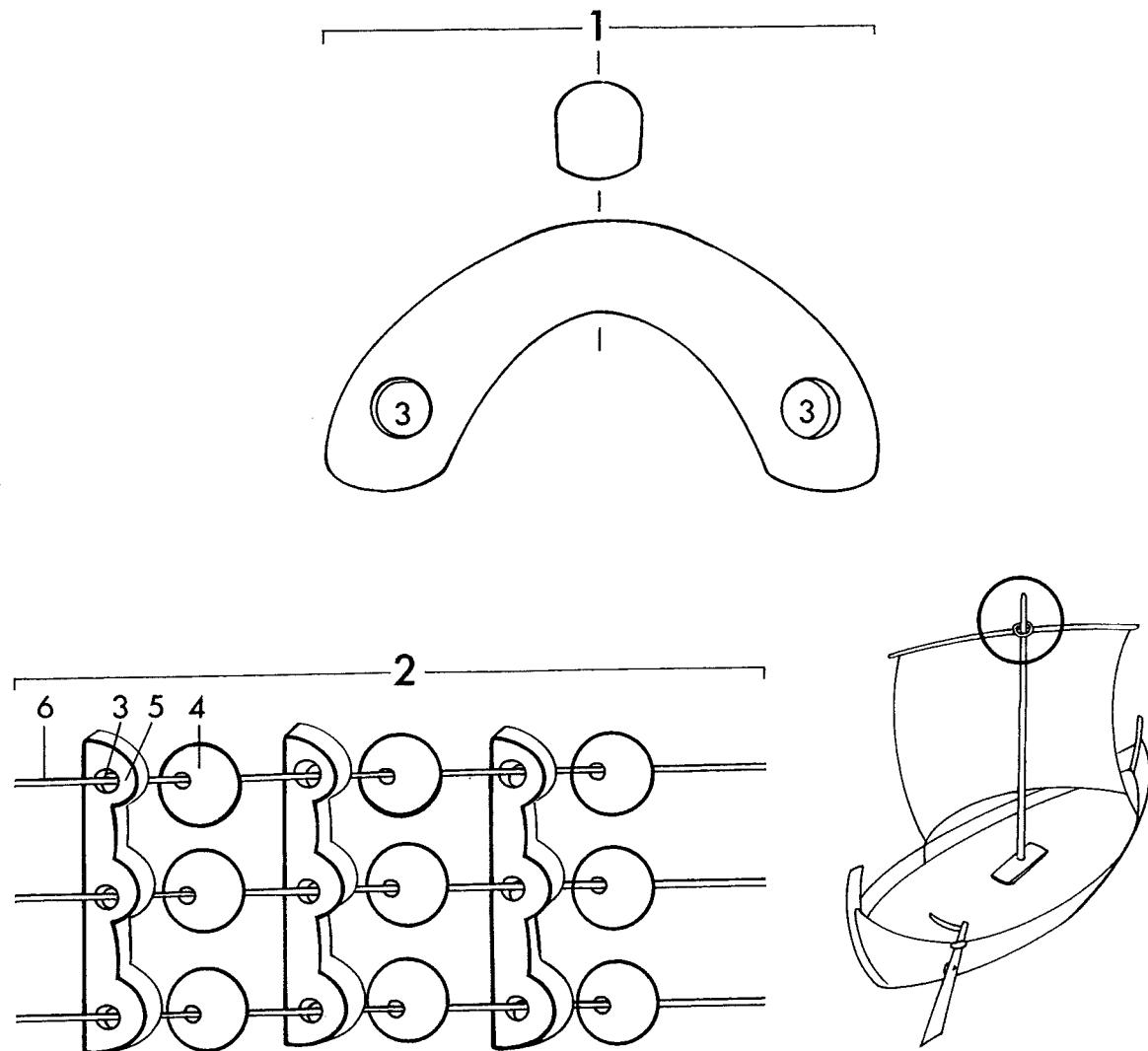
Svenska

RACK

trä
rep

Suomi

RAKKI

puuta
köyttä

Holdt ráen med sejlet ind til masten på et skib.

1 rakki

2 kúlurakki

3 gat

4 kúla

5 listi

6 reipi

1 rakke

2 kuglerakke

3 hul

4 kugle

5 liste

6 tovværk

1 bøylerakke/
klauvrakke

2 kuglerakke

3 hull, hol

4 kule

5 list

6 tauverk

1 rack

2 rack

3 hål

4 kula

5 list

6 tågverk/rep

1 rakki

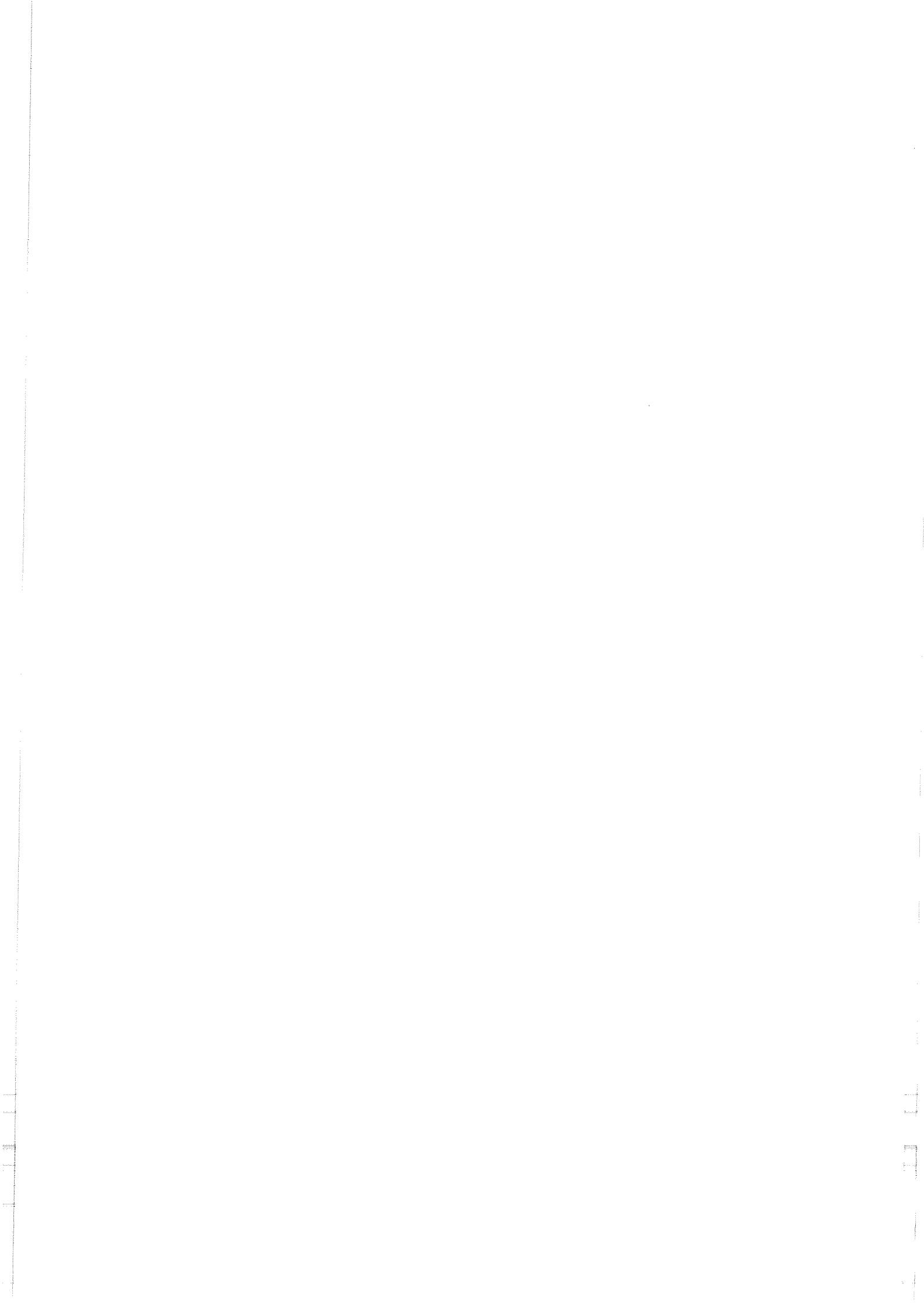
2 rakki

3 reikä

4 kuula

5 lista

6 tuovi

Íslenska

MÚRBRJÓTUR

tré
járn
torf/húdir

Dansk

RAMBUK/
MURVÆDDER

træ
jern
huder/tørv

Norsk

RAMBUKK

tre
jern
huder/torv

Svenska

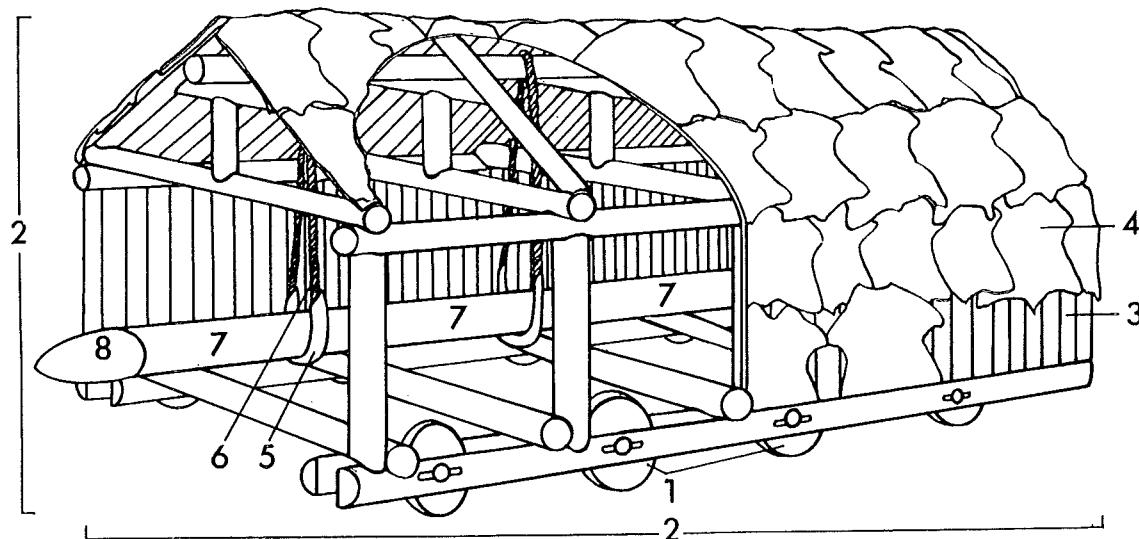
MURBRÄCKA

trä
järn
hudar/torv

Suomi

MUURINSÄRKIJA

puuta
rautta
nahkoja/turvetta

LITTERATUR

- OLSEN, R. A. 1996. Borge i Danmark. København.
- SAXTORPH, NIELS M. 1971. Krigsfolk gennem tiden. København.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

HERFI 1

HARVE

RAMMEHARV

HARV

KARHI/ÄES

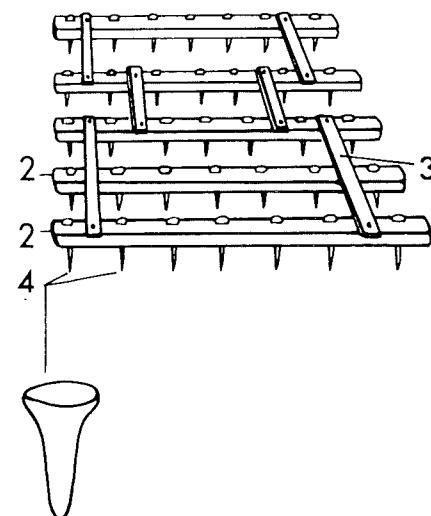
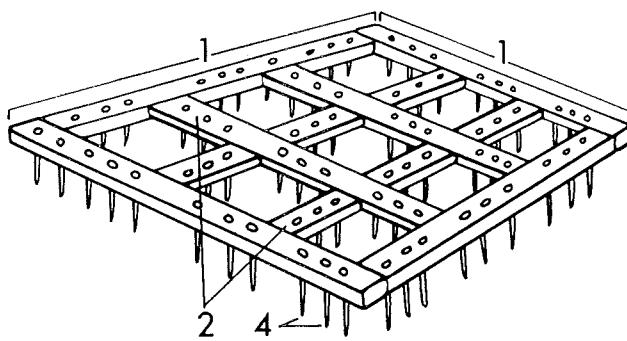
tré
járn

trä
jern

tre
jern

trä
järn

puuta
rautaa

Denna typ av harv kallas i Finland piikkiäes (pinnharv) eller astuva.

1 umgjörð
2 þverslá

3 slá
4 tindar

1 ramme
2 tværstang

3 -
4 tand, evt.
med jern-
beslag

1 ramme
2 tverrbjelke

3 tverrtre
4 tind, evt.
med jern-
beslag

1 ram
2 tvärbål/
tvärslå

3 slå
4 pinne

1 runko
2 poikkipuu

3 sidepuu
4 piikki

LITTERATUR

- LERCHE, G. 1982. A Viking harrow down a well. (Tools & Tillage 4/3, 1982, s.185-191). København.
- MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Stockholm.
- VISTED, K.; STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

RASPUR

RASP

RASP

RASP

RASPI

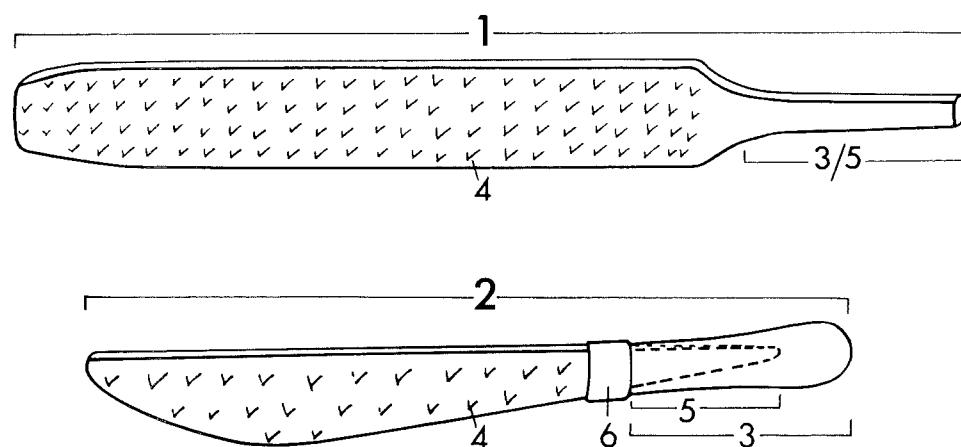
járn
tré

jern
trä

jern
tre

järn
trä

rautaa
puuta

©	1 finn raspur	1 fin rasp	1 finhogd	1 fintandad rasp	1 hienohampainen raspi
	2 grófur	2 grov rasp	2 grovhogd	2 grovtandad rasp	2 karkeahampainen raspi
	3 handfang	3 håndtag	3 skaft	3 skaft	3 kahva
	4 gaddur	4 "tænder", opkradsede	4 punkthogd	4 haktänder	4 hampaat/piit
	5 tangi	5 angel	5 tange	5 tånge	5 ruoto
	6 hólkur	6 hylse	6 holk	6 beslag	6 hela

LITTERATUR

- GJERDI, T. 1984. Snekker. Institutt for etnologi. Universitetsforlaget. Oslo
- OLDEBERG, A. 1966. Metallteknik under Vikingatid och Medeltid. Stockholm.

íslenska

PVENGJASKÓR

leður

Dansk

REMSKO

læder

Norsk

REIMSKO

lær

Svenska

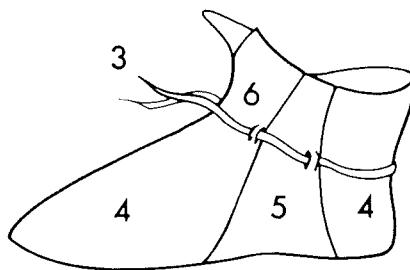
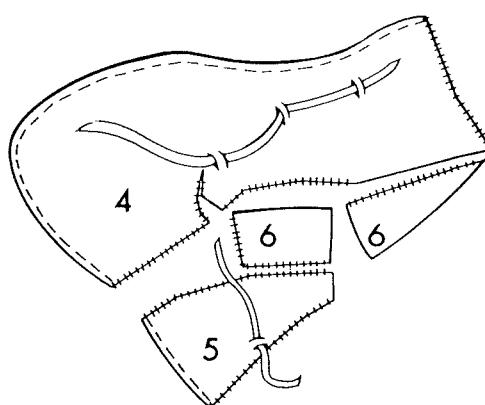
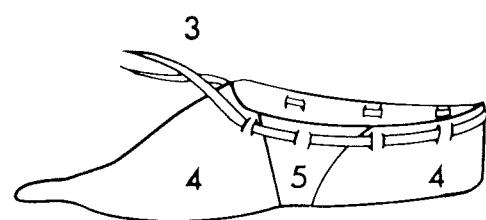
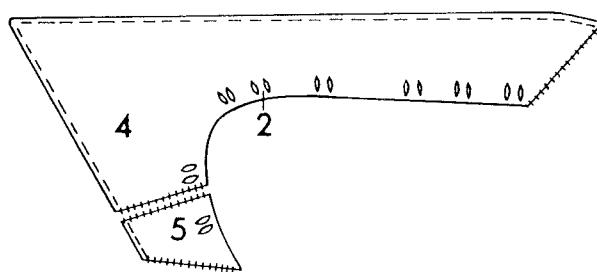
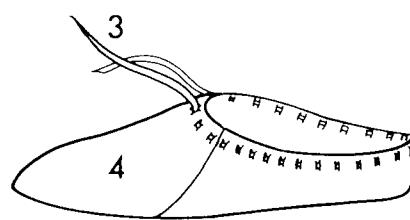
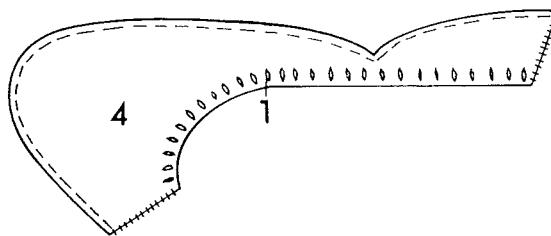
REMSKO

läder

Suomi

NAUHAKENKÄ/
PAULAKENKÄ

nahkaa

1 þvengjagat	1 remspalte/hul	1 reimskår/ (tettstilte)	1 remhål (tätt ställda)	1 nauhan reiät (tiheässä elevat)
© 2 þvengjagat	2 remspalte/hul (parstillede)	2 reimskår (parvis)	2 remhål (parvis)	2 nauhanreiät (pareittain elevat)
3 þvengur	3 rem	3 reim	3 rem	3 nauha/paula
4 yfirleður	4 hovedlæder	4 hovedlær	4 huvudläder	4 päälappale
5 miðstykki	5 sidelæder	5 sidelær	5 sidoläder	5 sivukappale
6 tunga/auki	6 kile	6 kile	6 kil	6 kiila

LITTERATUR

- BROBERG, B., HASSELMO, M. 1981. Keramik, kammar och skor från 7 medeltida städer. Fyndstudie. Medeltidsstaden 30. Stockholm.
- KOCH, H.D. 1986. Hvad fortæller det arkeologiske materiale om skomagerhåndværket fra ca. 1250 til ca. 1500? Land og by i middelalderen 4, s. 19-32. Tønder.
- SCHIA, E. 1977. Skomaterialet fra "Mindets Tomt". De arkeologiske utgravinger i Gamlebyen, Oslo, 1. Oslo.
- SCHIA, E. 1987. Sko og støvler. De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo, 3. Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

RAKSPAÐI

KEJSESTOK

RENNESTIKKE

VARPSTICKA

LUONTILASTA

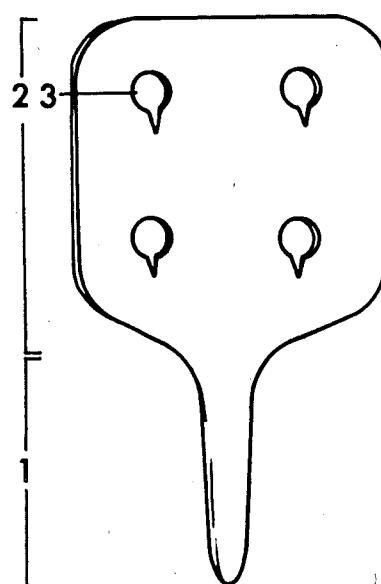
tré

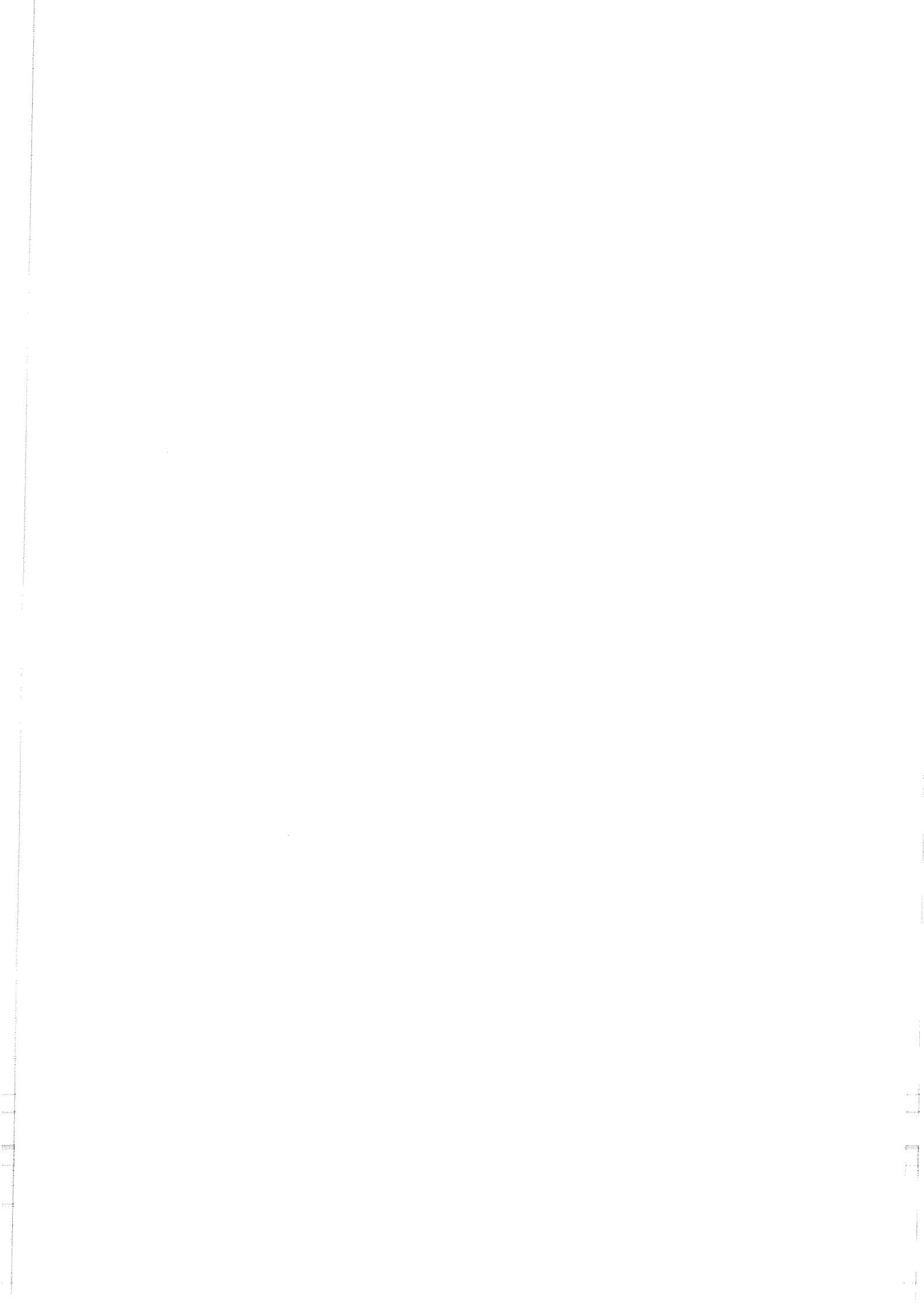
trä

tre

trä

puuta

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

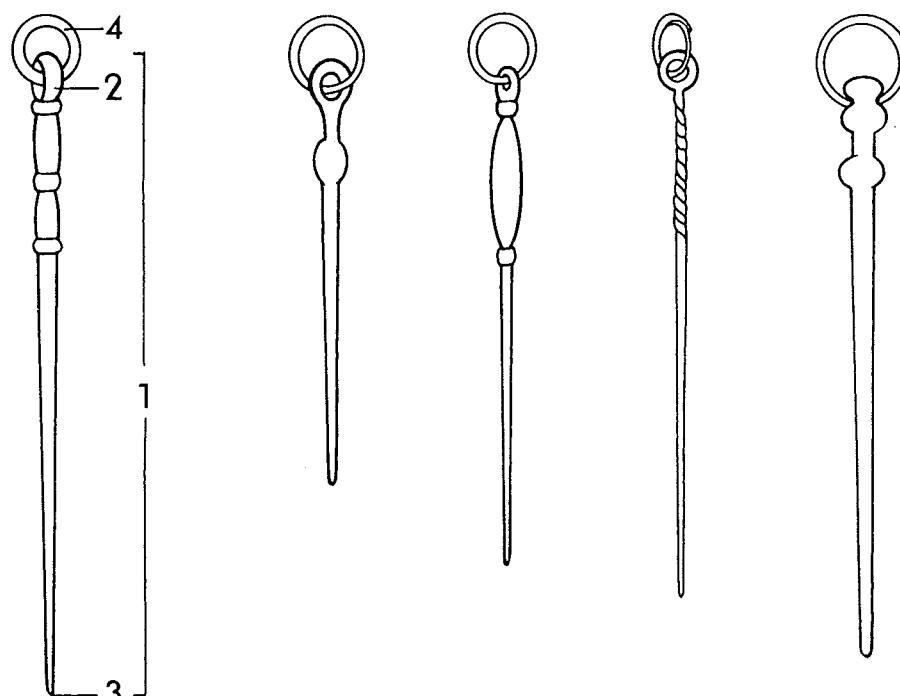
HRINGPRJÓNN

RINGNÅL

RINGNÅL

RINGNÅL

RENGASNEULA

koparblanda
járn
goðmálmurkobberlegering
jern
ædelmetalkopperlegering
jern
edelmetallkopparlegering
järn
ädelmetallkuparilejeerinkiä
rautaa
jalometallie

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistering i Norden

Ringnåle findes i mange sammenhænge og har haft flere anvendelser, f.eks. til at holde dragt sammen med, som lukke i et spænde eller til håndarbejde.

14 - 1.7.1996

1 prjónn
2 auga
3 oddur
4 hringur

1 nål
2 hoved/øksen/
øje
3 spids
4 ring

1 nål
2 øye, auge^H
3 odd
4 ring

1 nål
2 huvud/öga
3 udd
4 ring

1 neula
2 pää/silmukka
3 kärki
4 ringas

LITTERATUR

- MÅRTENSSON, A. 1961. Styli och vaxtaylor. (*Kulturen* 1961 s. 108–142). Lund.
- FANNING, T. 1983. Hiberno-Norse pins in Man. (*The Viking Age in the Isle of Man, The Ninth Viking Congress/Isle of Man 1981*, s. 27–36). London.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

HRÍFA

RIVE

RIVE

RÄFSA

HARAVA

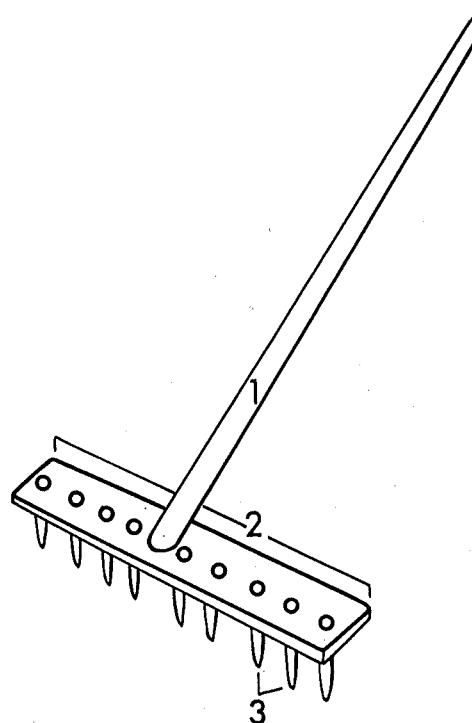
tré

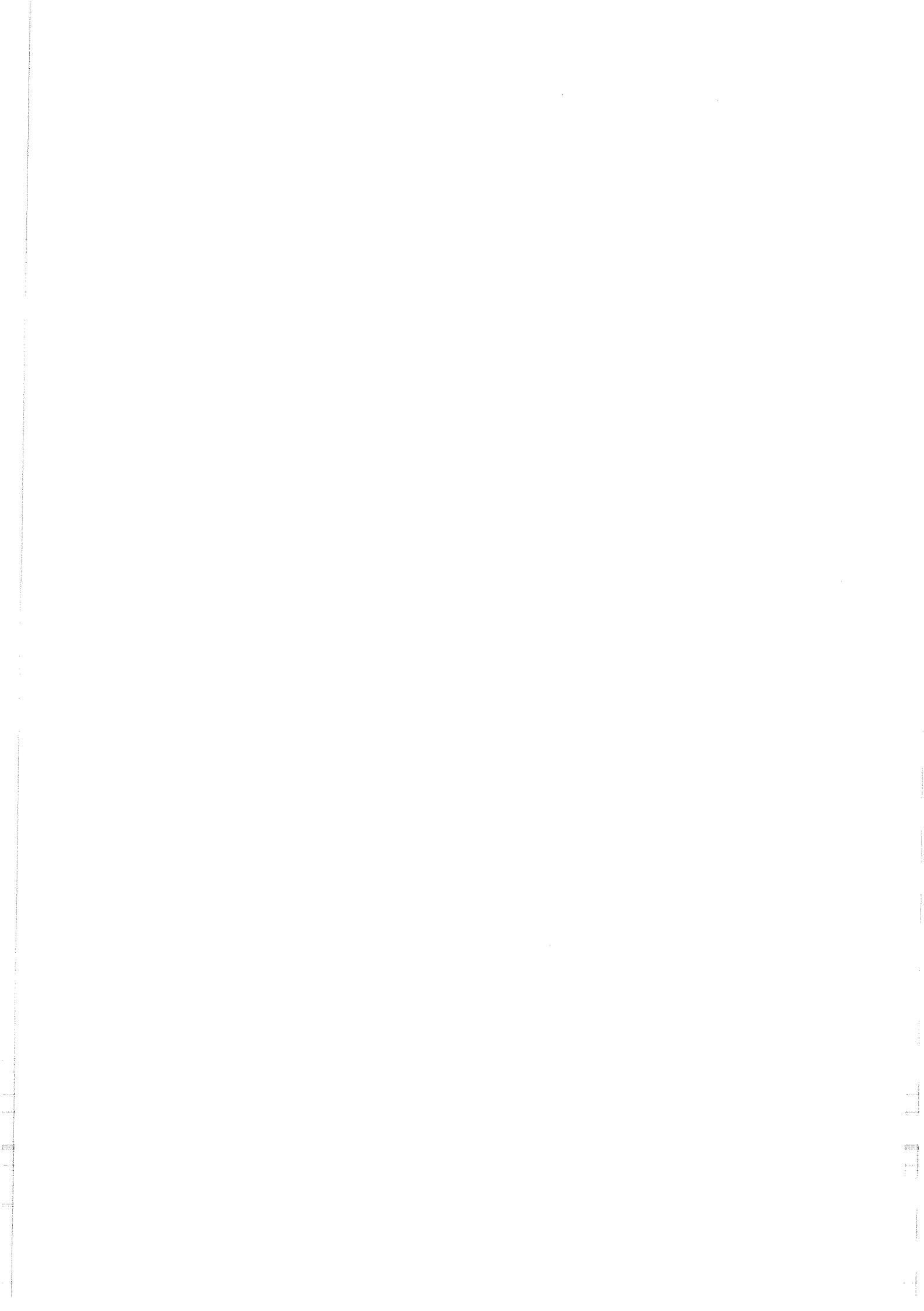
trä

tre

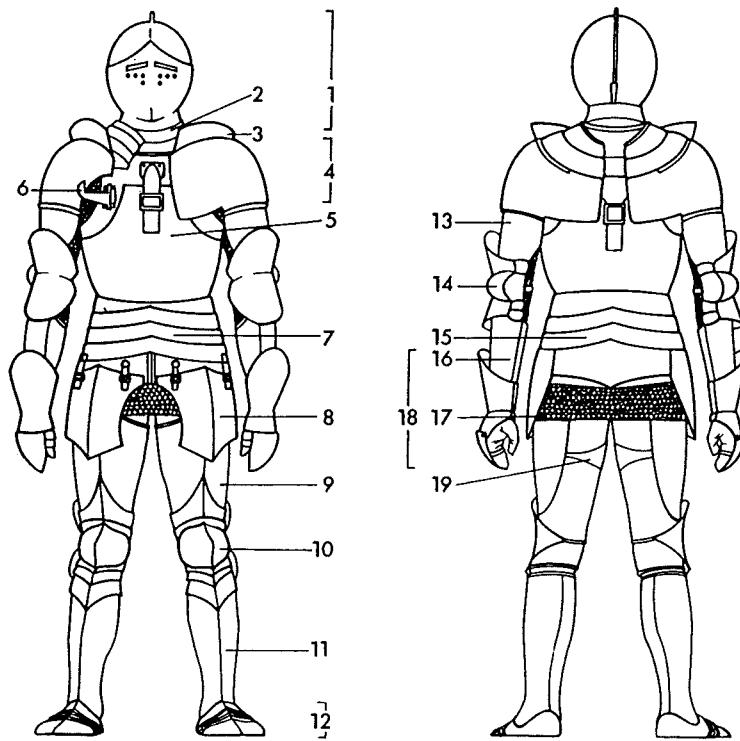
trä

puuta

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
HERKLÆÐI	RUSTNING	RUSTNING	RUSTNING/ HARNESK	HAARNiska
járn leður gódmálmur	jern læder ædelmetal	jern lær edelmetall	järn läder ädelmetall	rautaa nahkaa jalometallia

* Se arket HJÄLM.

1 hjálmur*	1 hjelm*	1 hjelm*	1 hjälm*	1 kypärä*
2 kragi	2 halsskinne	2 halsskinne	2 harneskkrage	2 rengaskaulus
3 öxl	3 brækstykke	3 brekkstykke	3 axelstyckets brätte	3 olansuojuksen lippa
4 axlarstykki	4 skulderstykke	4 skulderplate	4 axelstycke	4 olansuojus
5 brjóst	5 brystpalte med bugskjold og strop	5 brystpanser med mellom- gulvsskjold og stropp	5 bröstharnesk	5 rintahaarniska/ rinnansuojus
6 haki	6 røsthage	6 røsthake	6 lanshake	6 peitsihaka
7 skaut	7 forskød	7 forskjøte	7 bukskenor	7 vatsalevy(t)
8 mjaðmastykki	8 lårtaske	8 lårplate	8 höftskört/ tassett	8 lonkkalieve
9 lærishlíff	9 lårskinne	9 lårskinne	9 lårskena	9 reidensuojus
10 hnjalhlíf	10 knæbukkel	10 knebukkel	10 knäbuckla	10 polvensuojus
11 legghlíff	11 benskinne	11 benskinne	11 benskena	11 säärensuojus
12 skór	12 pansersko	12 pansersko	12 järnsko	12 rautakenkä
13 armhlíf	13 overarmsskinne	13 overarmsskinne	13 överarmsskena	13 käsivarren suojus
14 olnbogahlíf	14 albuebukkel	14 albuebukkel	14 armbuckla	14 kyynärssuojus
15 bakhlíf	15 bagskød	15 baksjøte	15 ryggskenor	15 selkälevy(t)
16 framhandleggs- hlíf	16 underarmsrør	16 underarms- skinne	16 underarmsskena	16 kyynärvarren suojus
17 hringabrynjja	17 ringbrynje	17 ringbrynje	17 ringpansar- skört	17 (rengas)pans- serihelma
18 glófi/hanski	18 handske	18 hanske	18 järnhandske	18 rautahansikas/ -käsine
19 lykkja	19 spændestrop	19 stropp	19 stropp	19 raksi

LITTERATUR

- BLAIR, C. 1959. European Armour. London.
- CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm.
- SAXTORPH, N. M. 1971. Krigsfolk gennem tiden. København.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

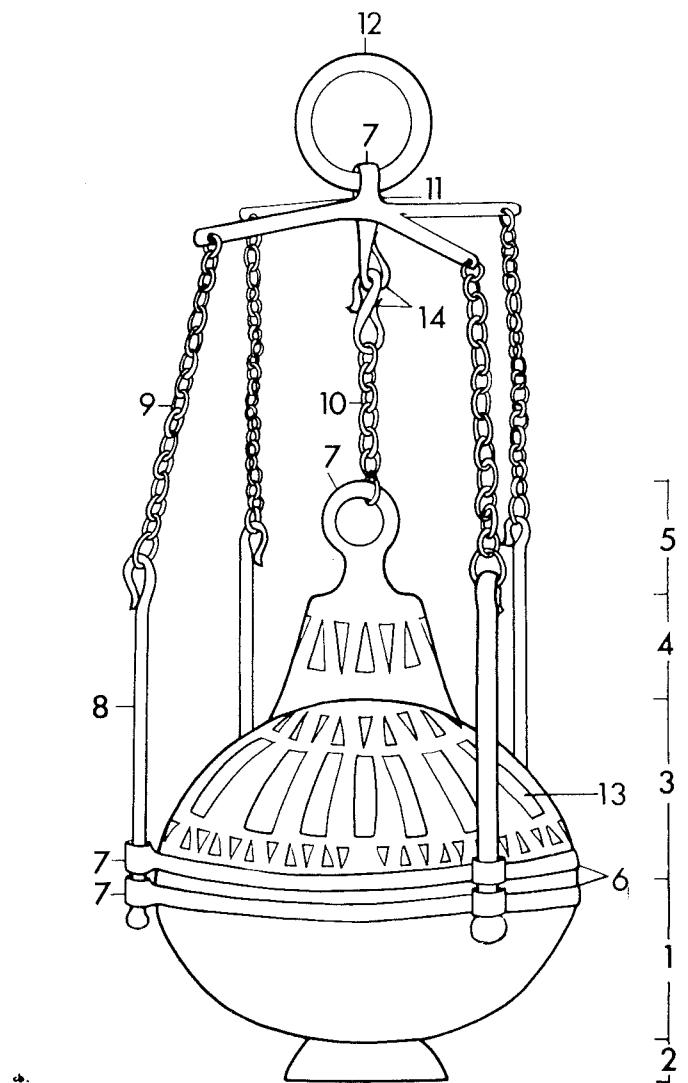
REYKELSISKER

RØGELSESKAR

RØKELSESKAR

RÖKELSEKAR

SUITSUTUSASTIA

koparblanda
gjóðmálmur
smeltikobberlegering
ædelmetal
emaljekopperlegering
edelmetall
emaljekopparlegering
ädelmetall
emaljkuparilejeerinkiä
jalometallia
emalia

- 1 skál
2 stétt
3 lok
4 hjálmur
5 toppstykti
6 bryggja
7 lykkja
8 dragstöng
9 burðarfesti
10 dragfesti
11 hengi
12 haldhringur
13 reykop
14 hengikrökur

- 1 skål
2 fod
3 låg
4 lanterne
5 spir
6 rand
7 øskeri
8 glidestang
9 bærekæde
10 trækæde
11 lilje/ophæng
12 bærering
13 røgåbning
14 ophæng

- 1 skål
2 fot
3 lokk
4 lanterne
5 spir
6 rand
7 øye, auge^{fl}
8 glidestang
9 bærekjede
10 trekkjede
11 lilje
12 bærering
13 røykåpning
14 opphengskrok

- 1 skål
2 fot
3 lock
4 krön
5 krön
6 rand
7 öglan
8 glidstång
9 (bär)kedja
10 (lock)kedja
11 kedje-upphängning
12 bärring
13 rököppning
14 upphängningskrok

- 1 malja
2 jalka
3 kanssi
4 harja/huippu
5 harja/huippu
6 reunus
7 silmukka
8 liukuvarsi
9 (kannatin)ketju
10 (kannen)ketju
11 ketjunkannatin
12 kantorengas
13 savuaukko
14 ripustuskoukku

LITTERATUR

KARLSSON, W. 1946. Rökelsekar. Kulturens årsbok 1946. Lund.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

BJÚGSVERÐ

SABEL

SABEL

SABEL

SAPELI

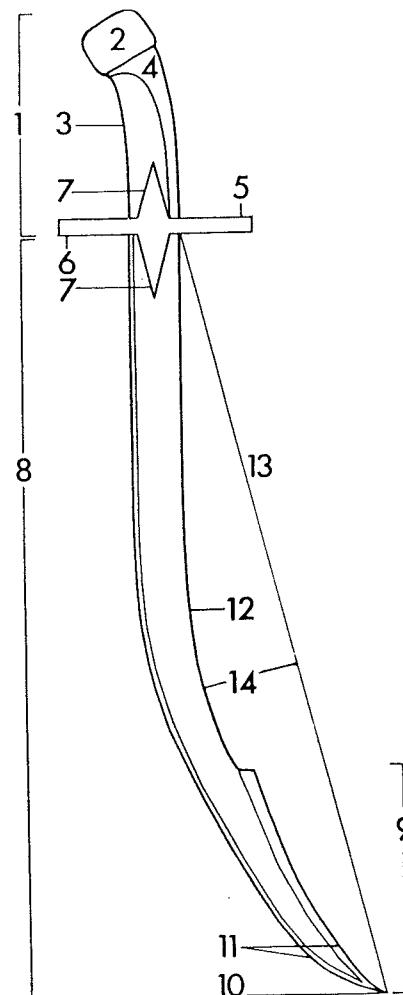
járn
stál
koparblanda
goðmalmur
leður
tré
skelplata
gímsteinar

jern
stål
kobberlegering
ædelmetal
læder
trä
perlemor
ædelsten

jern
stål
kopperlegering
edelmetall
lær
tre
perlemor
edelstein

järn
stålar
kopparlegering
ädelmetall
läder
trä
pärlemor
ädelsten

rautaa
terästä
kuparilejeerinkiä
jalometallia
nahkaa
puuta
helmiäistä
jalokiviä

- 1 handfang
2 knappur
3 meðalkafli
4 bakspöng
5 hjalt
6 hjalt
7 sliðurfjaðir
8 brandur
9 -
10 oddur/
bloðrefill
11 egg
12 bakki
13 brandhaf
14 bughæð

- 1 fæste
2 kappe
3 greb
4 rygskinne
5 bageste
parerstang
6 forreste
parerstang
7 styreskinner
8 klinge
9 jelman
10 spids
11 æg
12 ryg
13 klingelængde
14 pilhøjde

- 1 feste
2 kappe
3 grep
4 nakkestykke
5 bakre
parerstang
6 fremre
parerstang
7 skjedefjærer
8 klinge
9 jelman
10 spiss
11 egg
12 rygg
13 klingelengde
14 pilhøyde

- 1 fäste
2 kappa
3 grepp
4 ryggskena
5 bakre
parerstång
6 främre
parerstång
7 styrskenor
8 klinga
9 jelman
10 spets
11 egg
12 rygg
13 klinglängd
14 pilhöjd

- 1 kahva
2 ponsi
3 kourain
4 (kouraimen)
selkäkisko
5 väistin
6 väistin
7 väistin
8 säilä
9 jelman
10 nirkko/kärki
11 terä
12 hamara
13 säilän pituus
14 kaarikorkeus

LITTERATUR

CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm.

GRIEG, S. 1943. Hugg- og støtvåpen fra middelalderen. (Nordisk Kultur XII:B.
Vapen.) Stockholm.

SEITZ, H. 1965. Blankwaffen. Braunschweig.

Íslenska

SAGARBLAÐ

járn
stál

Dansk

SAVBLAD/
-KLINGEjern
stål

Norsk

SAGBLAD

jern
stål

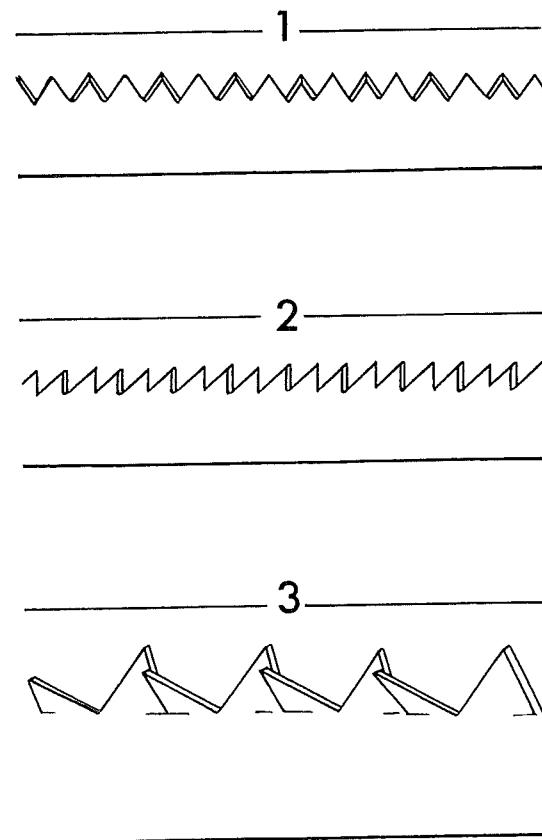
Svenska

SÅGKLINGA

järn
stål

Suomi

SAHANTERÄ

rautaa
terästä

* Skærer på tværs af fibrene begge veje.

** Skærer på tværs af fibrene én vej. Oftest ved fremføring.

1 þverskeri

2 flettisög
langskeri

3 –

1 krydsfilet*

2 enkeltfilet**

3 udlægning af
tænder1 kapsag*
(kryssfilt)2 slissag**
(enkelfilt)

3 viking (vikt)

1 kapság*
(kryssfilad)2 klyvság**
(enkelfilad)

3 skräckning

1 katkaisusaha

2 halkomasaha

3 haritus

LITTERATUR

GJERDI, T. 1984. Snekker. Oslo.

TYGHEIM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.

fslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SKÆRI

SAKS

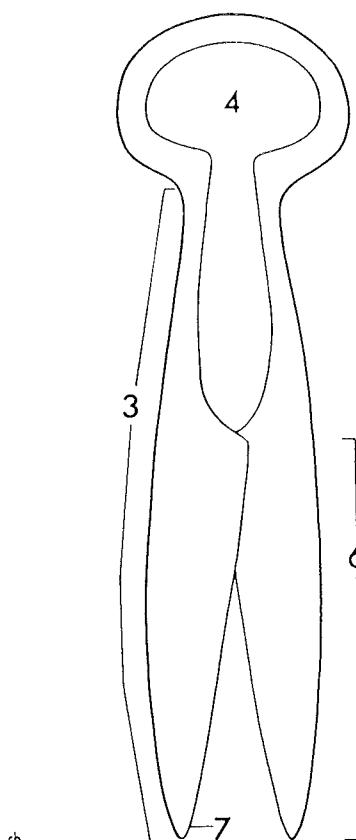
SAKS

SAX

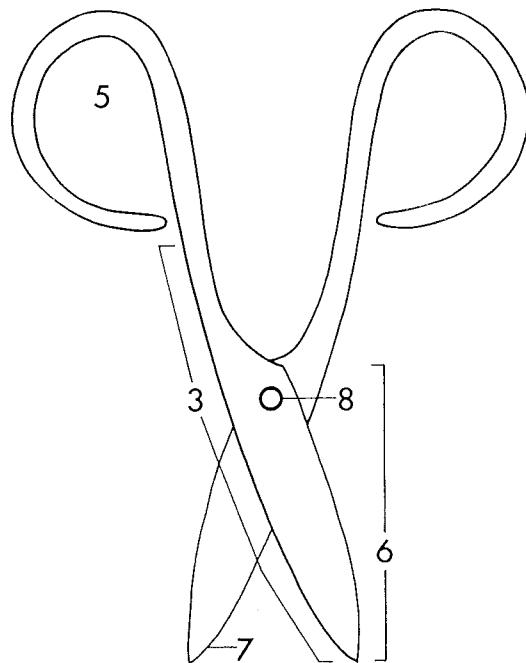
SAKSET

járn
koparblanda
góðmálmurjern
kobberlegering
ædelmetaljern
kopperlegering
edelmetalljärn
kopparlegering
ädelmetallrautaa
kuparilejeerinkiä
jalometallia

1

2

LITTERATUR

NYMAN, A. 1964. Bondsaxar. (Fataburen 1964). Stockholm.

íslenska

**INNSIGLI/
SIGNET**

koparblanda
góðmálmur
bly
tin
raf
bein
járn
tönn

Dansk

SEGLSTAMPE

kobberlegering
ædelmetal
bly
tin
raf
ben
jern
tand

Norsk

SEGLSTAMP

kopperlegering
edelmetall
bly
tinn
raf
gevir
jern
tann

Svenska

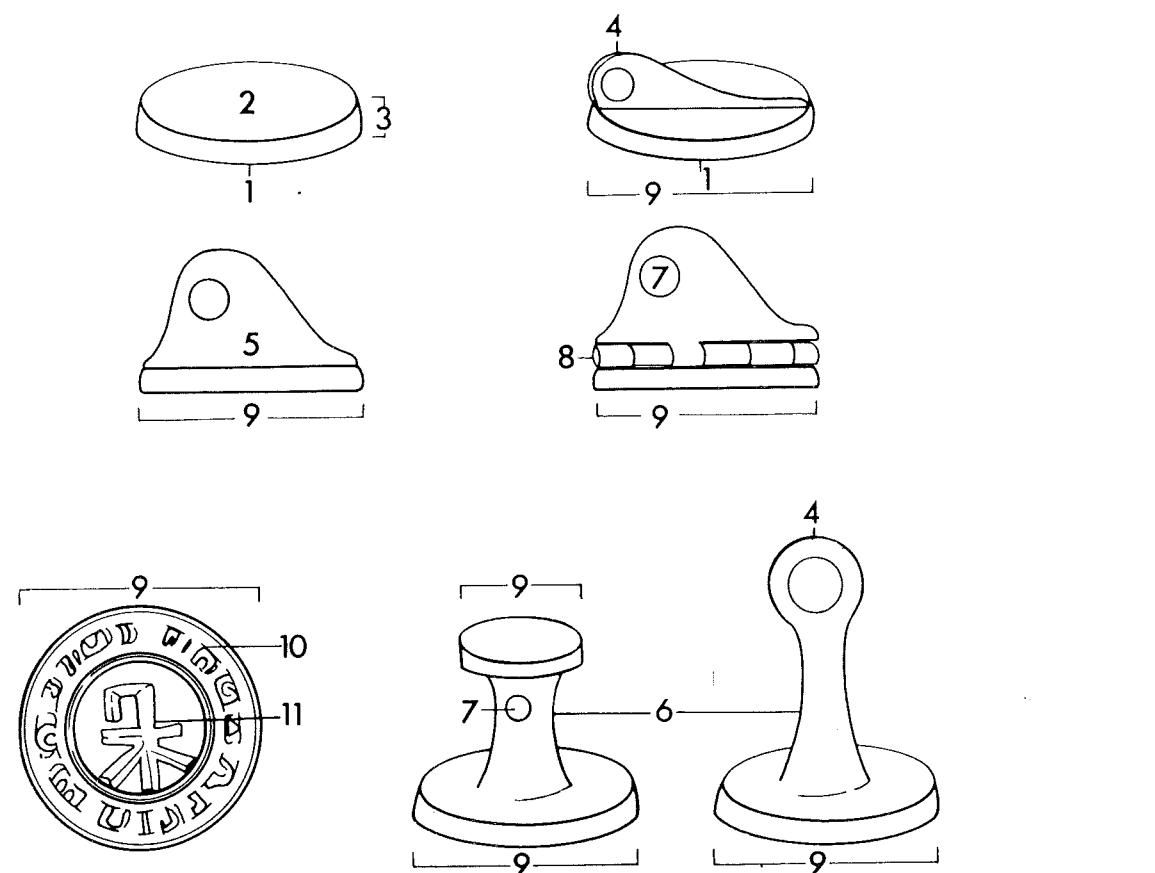
SIGILLSTAMP

kopparlegering
ädelmetall
bly
tenn
bärnsten
horn
järn
elfenben
valrosstand

Suomi

SINETTILEIMASIN

kuparilejeerinkiä
jalometallia
lyijyä
tinaa
meripiikkaa
sarvea
rautaa
norsunluuta
mursunluuta

- 1 myndhlið
- 2 efri hlið
- 3 rönd
- 4 auga
- 5 kambur
- 6 skaft
- 7 gat
- 8 hjarir
- 9 innsiglis-flötur
- 10 randletur
- 11 mynd

- 1 forside
- 2 bagseite
- 3 kant
- 4 øsken
- 5 kam
- 6 skaft
- 7 ophængnings-hul
- 8 hængsel
- 9 seglflade
- 10 omskrift
- 11 motiv

- 1 forside
- 2 baksida
- 3 kant
- 4 øye, øye^H
- 5 handtak
- 6 skaft
- 7 opphengshull, -hol^H
- 8 hengsel
- 9 stampplate
- 10 omskrift
- 11 billedflate

- 1 stämpelsida
- 2 översida
- 3 kant
- 4 ögla
- 5 kam
- 6 skaft
- 7 upphängnings-hål
- 8 gångjärn
- 9 stämpelyta
- 10 omskrift
- 11 motiv

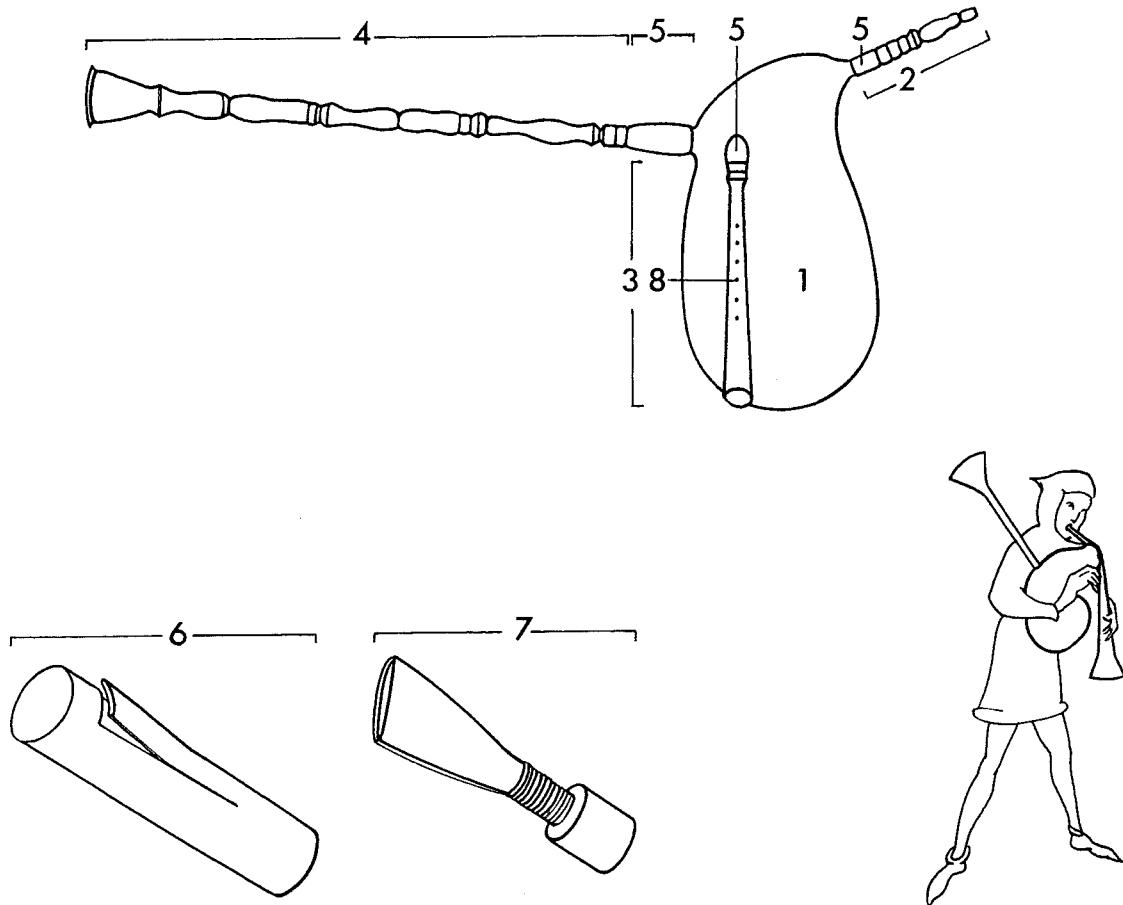
- 1 leimasivu
- 2 yläsivu
- 3 syrjä
- 4 silmukka
- 5 kädensija
- 6 kädensija
- 7 ripustusreikä
- 8 sarana
- 9 leimapinta
- 10 kehäkirjoitus
- 11 kuva-aihe

LITTERATUR

- GRANDJEAN, P.B. 1944. Dansk sigilloografi. København.
- KARLSSON, W. 1945. Sigill. (Kulturens årsbok 1944). Lund.
- NIELSEN, I. 1977. Middelalderlige seglstamper fra Roskilde. (Historisk årbog fra Roskilde amt 1977.) Roskilde.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SEKKJAPÍPA	SÆKKEPIBE	SEKKEPIPE	SÄCKPIPA	SÄKKIPILLI
skinn	dyreskind	skinn	skinn	nahkaa
tré	trä	tre	trä	puuta
bein	ben	bein	ben	luuta
málmur	metal	metall	metall	metallia

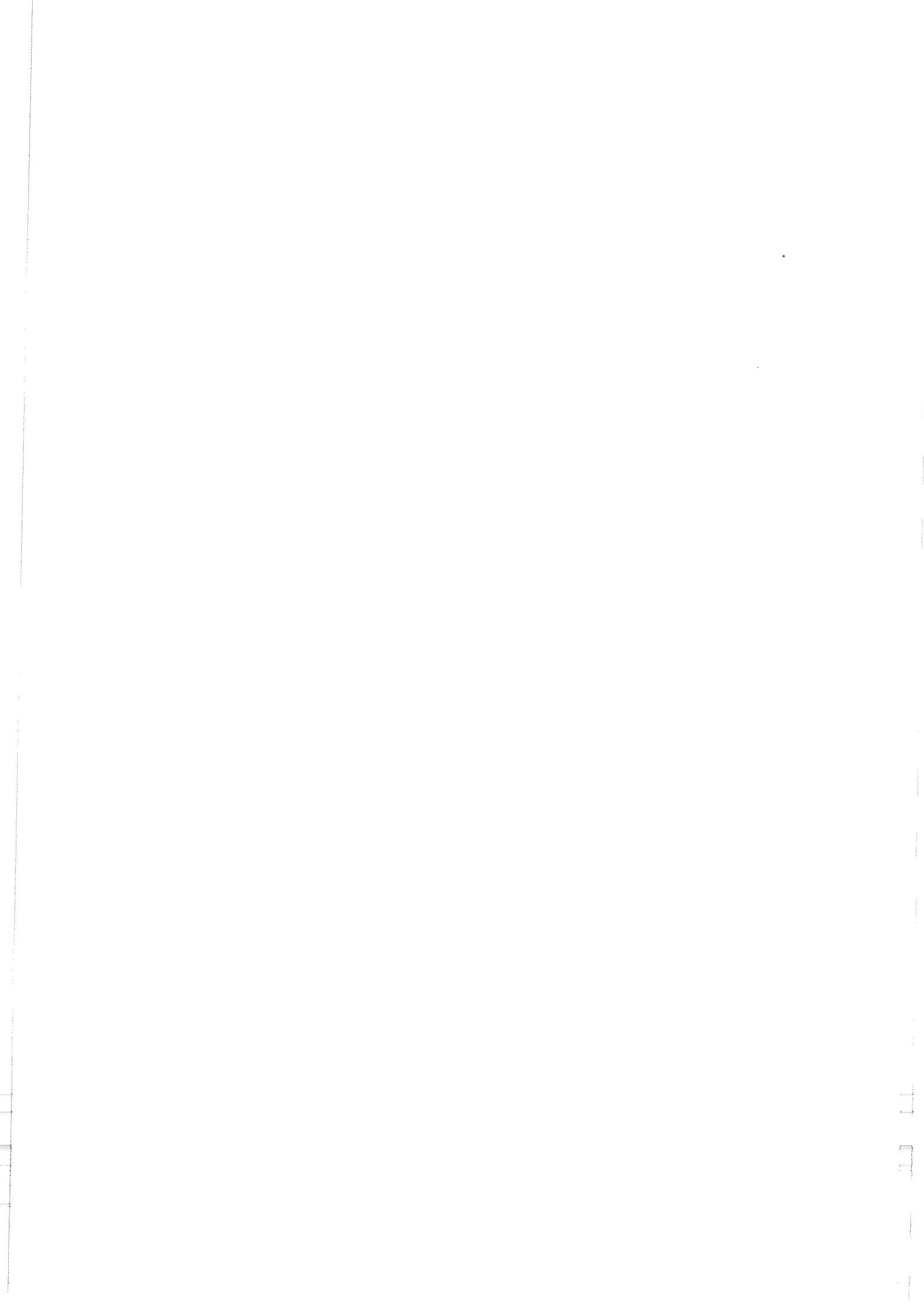

* Melodipiben kan være cylindrisk eller konisk. Den cylindriske er som regel forsynet med et enkelt rørblad og den koniske med dobbelt rørblad.

** Melodipibe og bordunpibe har rørblad mellem pibe og sokkel. Det dobbelte rørblad er forstærket med bevikling.

*** Melodipiben har fingerhuller.

Islands tek st har dessverre ikke tilgået prosjektet	1 sæk 2 blæserør 3 melodipibe* 4 bordunpibe/ baspibe 5 sokkel 6 rørblad, enkelt** 7 rørblad, dobbelt** 8 fingerhul***	1 sekk 2 blåserør, -røyr ^H 3 melodipipe* 4 bordun-/ basispipe 5 sokkel/ festningshylster 6 rør-, røyrblad, ^H enkelt 7 rør-, røyrblad, ^H dobbelt 8 fingerhull, -hol ^H	1 säck 2 anblåsningsrör 3 melodipipa* 4 baspipa/ bordunpipa 5 – 6 rör 7 rör 8 fingerhål***	1 säkki 2 puhalluspilli 3 sävelpilli 4 bassopilli 5 sokkeli 6 putki 7 putki 8 sormiaukko
--	--	---	--	---

Íslenska

RÚM

tré
vafningur

Dansk

SENG

træ
vidje

Norsk

SENG

tre
vidje

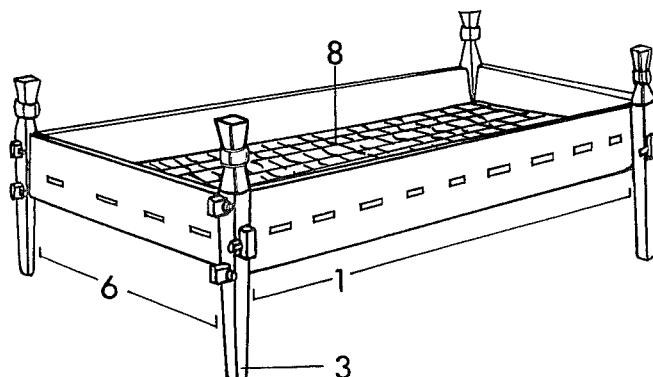
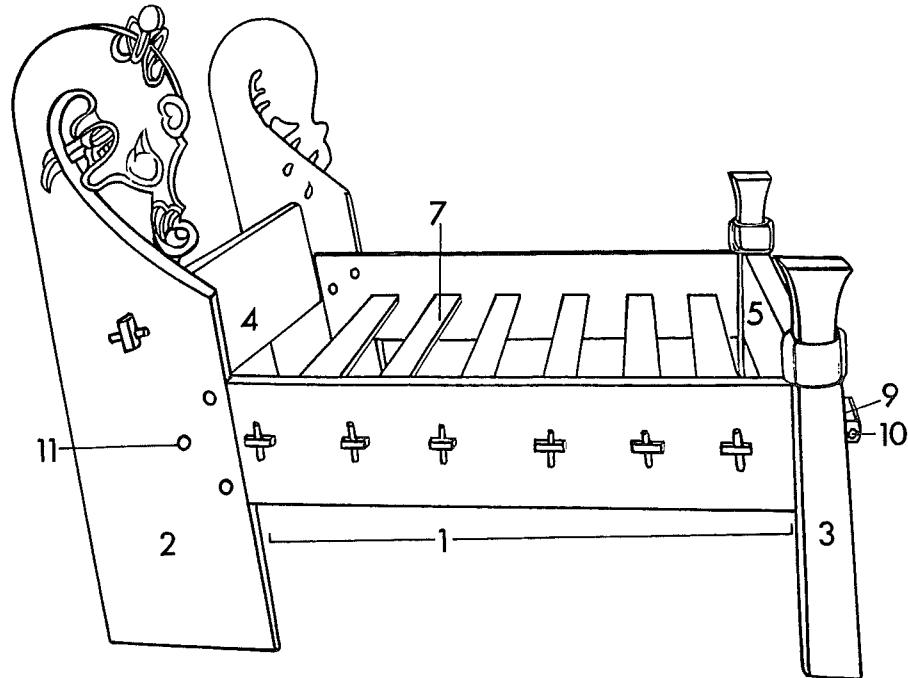
Svenska

SÄNG

trä
vidja

Suomi

SÄNKY

puuta
vitsasta

På faste senge/bænke udgøres 1–3 sider af en væg. De her viste senge er fritstående stolpesenge.

1 hlið	1 karm/side	1 sengevange/ sengeside/sarg	1 karm/långsida/ sarg	1 sarja
2 brúða	2 vange	2 hjørnestolpe/ hodegjerdestolpe	2 (huvudgavel)- stolpe	2 pääpuolen pylväs
3 stuðull	3 stolpe	3 sengestolpe/ hjørnestolpe	3 (säng)stolpe	3 sängyn pylväs
4 höfuðgafl	4 hovedgærde	4 vange/sarg/ hodegjerdevange	4 huvudända/ gavel/sarg	4 pääpuoli/ pääty/sarja
5 fótagafl	5 fodgærde	5 vange/sarg/ forendevange	5 fotända/gavel/ sarg	5 jalkapää/ pääty/sarja
6 rúmgafl	6 gavl	6 vange/sarg	6 gavel/sarg	6 pääty/sarja
7 botn	7 bund/bundbræt	7 bunnbord/brett botnbord/brett	7 bottenbräda	7 pohjalauta
8 fléttavaður botn	8 fletværksbund	8 flettverks- bunn, -botn [✉]	8 (flätverks)- botten	8 (punos)pohja
9 töpp	9 tap	9 tapp	9 tapp	9 tappi
10 fleygur	10 kile	10 kile	10 kil	10 kiila
11 nagli	11 nagle/pløk	11 plugg	11 plugg	11 tappi

LITTERATUR

GJERDI, T. 1976. Møbler i Norge. Oslo.

Íslenska

SIGÐ

járn
tré

Dansk

SEGL 1/
VINKELSEGL

jern
trä

Norsk

SIGD

jern
tre

Svenska

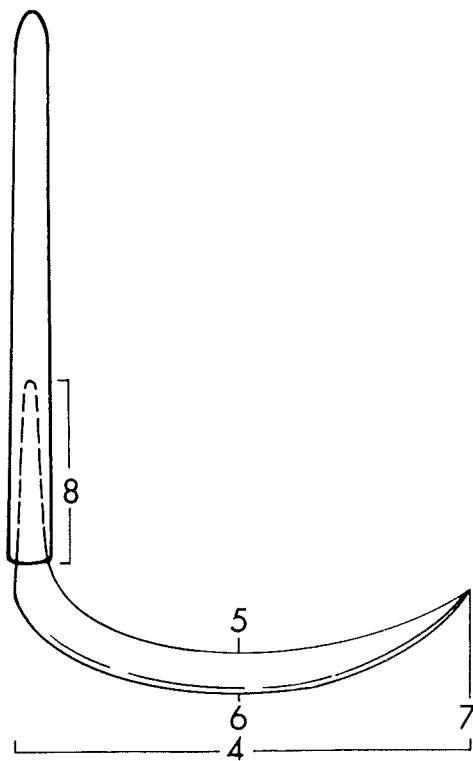
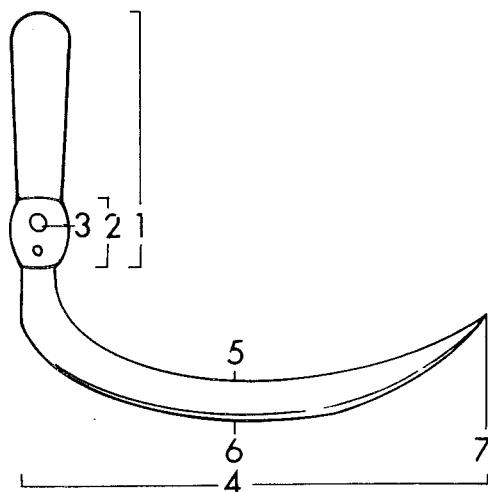
(RÄTVINKLAD)
SKÄRA

järn
trä

Suomi

SIRPPI 1

rautaa
puuta

- 1 skaft/
handfang
- 2 hólkur/beit
- 3 hnoð/gat
- 4 blað
- 5 egg
- 6 bakki
- 7 oddur
- 8 tangi

- 1 skaft/
håndtag
- 2 hylse/beslag
- 3 nitte(-hul)
- 4 blad
- 5 æg
- 6 ryg
- 7 spids
- 8 angel

- 1 skaft
- 2 holk
- 3 nagle(hull,
hol^h)
- 4 blad
- 5 egg
- 6 rygg/nakke
- 7 odd
- 8 tange

- 1 skaft
- 2 beslag
- 3 nit/hål
- 4 blad
- 5 egg
- 6 rygg
- 7 udd
- 8 tånge

- 1 kädensija
- 2 hela
- 3 niitti/
(niitin)reikä
- 4 terä
- 5 terä(nsuu)
- 6 hamara
- 7 nirkko
- 8 ruoto

LITTERATUR

MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 til 1520. Stockholm.

VISTED, K.; STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo.

Íslenska

SÍA

leir

Dansk

SI

lertøj

Norsk

SIL

keramikk

Svenska

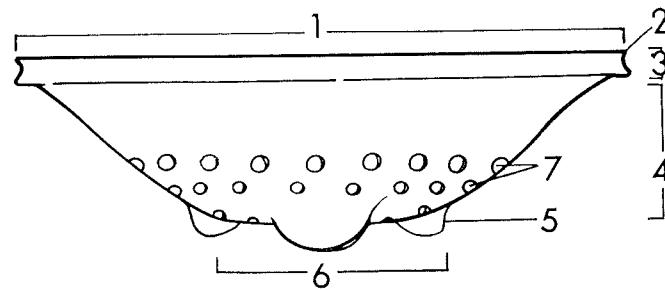
SIL

keramik

Suomi

SIIVILÄ

keramiikkaa

LITTERATUR

WAHLÖÖ, C. 1976. Keramik 1000-1600 i svenska fynd. (*Arcaeologica Lundensia VI*):
Lund

Íslenska

SKAFA

tré

Dansk

SKRABER

træ

Norsk

SILEKNIV

tre

Svenska

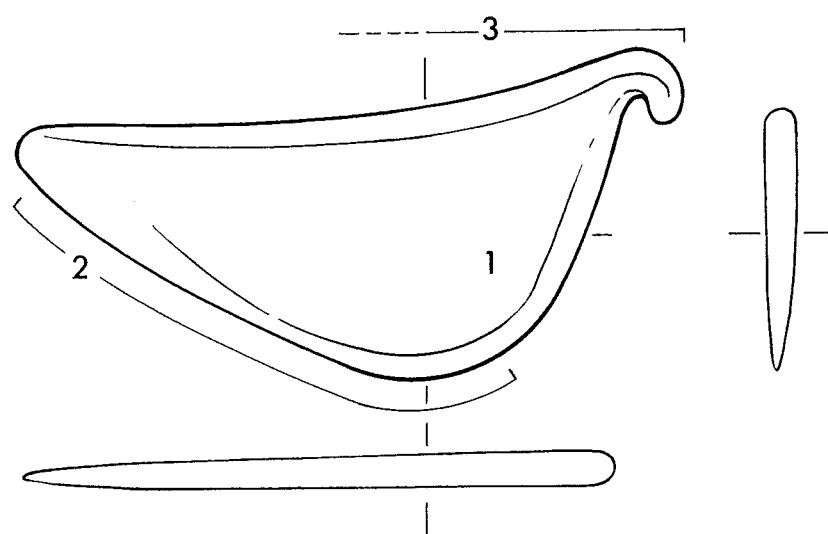
SKRAPA

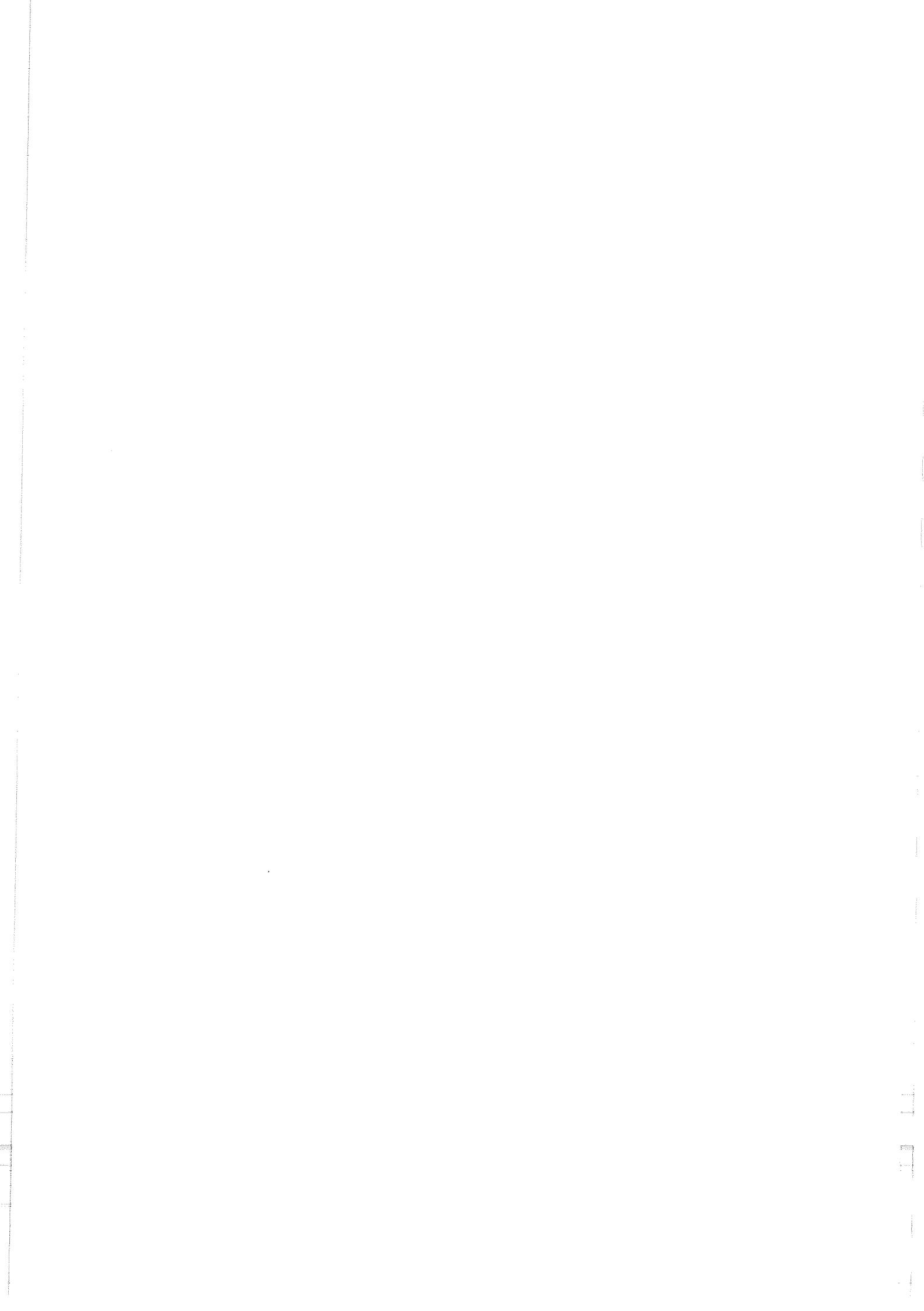
trä

Suomi

KAAVIN

puuta

Íslenska

SKÁPUR

tré
járn

Dansk

SKAB

træ
jern

Norsk

SKAP

tre
jern

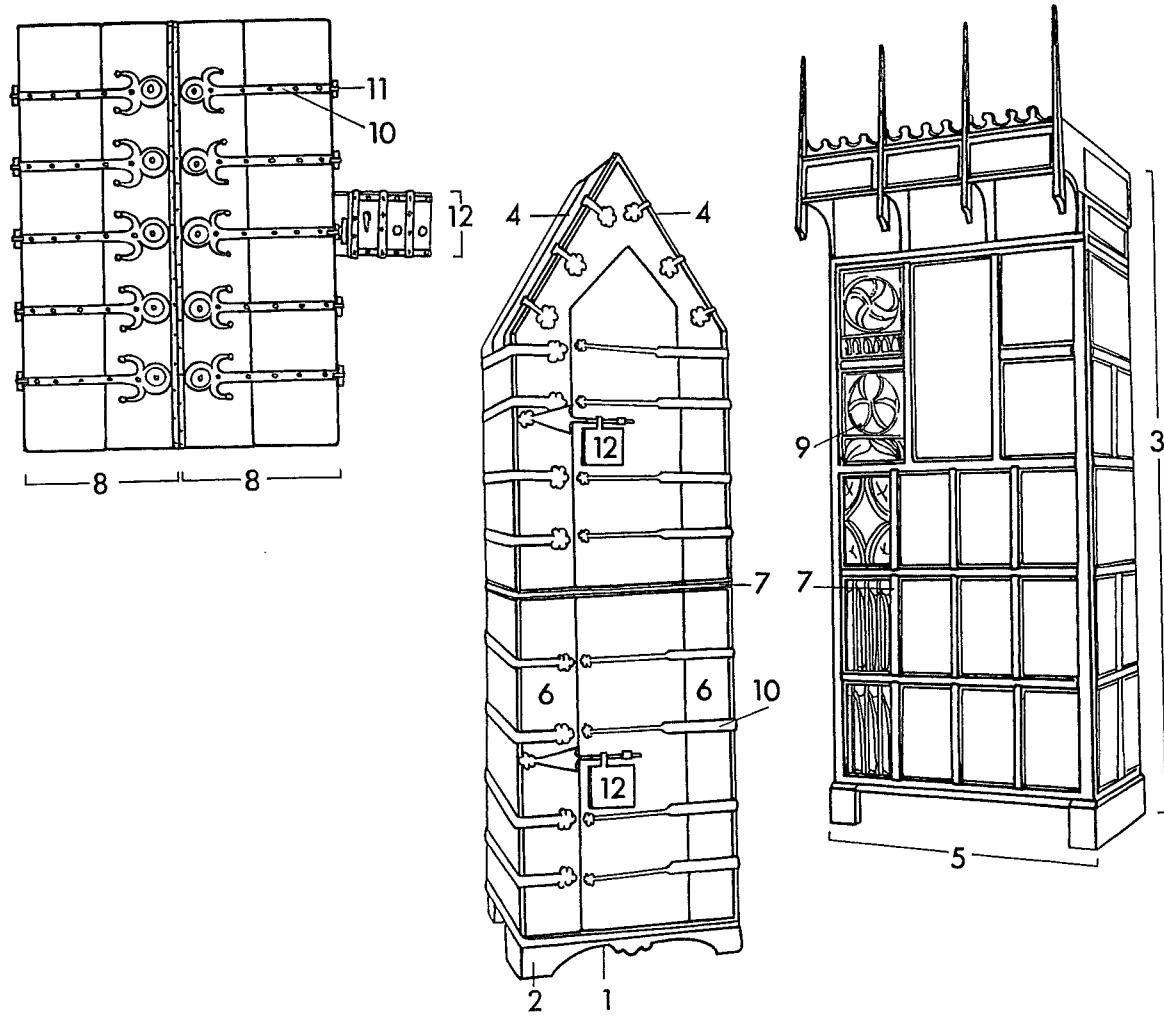
Svenska

SKÅP

trä
järn

Suomi

KAAPPI

puuta
rautaa

Som ved KISTE – se dette ark – er der flere konstruktionsmåder, f.eks. også den udhulede træblok forsynet med svære, tætsiddende jernbånd og låger med låse.

Bag de fine dekorations i gennembrudt stavværk gemmer sig ofte solide konstruktioner af tykke planker forstærket med jernbånd. Bag lågerne findes ofte aflåsede gitre.

Skabene kan være indbyggede, og så er kun forside med lågerne udsmykket. Bagklædningen kan evt. mangle. I visse tilfælde består skabet af en niche omgivet af en ramme med tilhørende døre.

1 botn

2 fótur

3 hlið

4 toppur

5 framhlið

1 bund

2 fod

3 side

4 top/loft

5 forside

6 umgjörð

7 listi

8 hurð

9 reitur

10 lamir

11 hjarir

12 læsing

1 bunn/botn[¤]

2 fot

3 side

4 tak

5 forside/
framside[¤]

6 ramme

7 sprosse

8 dør

9 fylding

10 jernbånd/
beslag11 hængsel/
gangjern

12 låsetøj

1 botten

2 fot

3 sida

4 översida/tak

5 framsida

6 ram

7 –

8 lucka/dörr

9 fyllning

10 järnbånd/
beslag

11 gångjärn

12 lås

1 pohja

2 jalusta

3 kylki

4 yläpuoli

5 etupuoli

6 kehys

7 –

8 luukku/ovi

9 täyte

10 raudoitus

11 sarana

12 lukko

LITTERATUR

LIEBGOTT, N.-K. 1975. Kister og skabe. København.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SKÍÐI

SKI

SKI

SKIDA

SUKSI

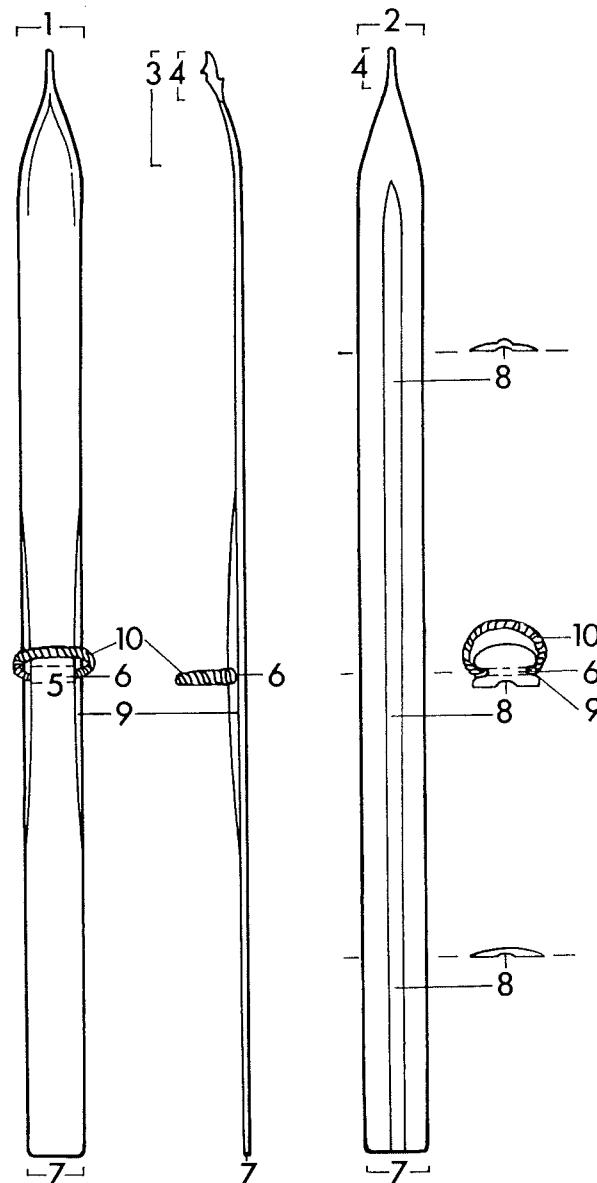
tré
hampur

trä
vidje/tov

tre
vidje

trä
vidja

puuta
vitsasta

- 1 efra borð
- 2 nedra borð
- 3 –
- 4 tá
- 5 –
- 6 gat fyrir
bindingar
- 7 hæll
- 8 rás
- 9 hlið
- 10 bindingar

- 1 overside
- 2 underside
- 3 forende
- 4 spids
- 5 tråd
- 6 bindingshul
- 7 bagende
- 8 fure
- 9 skarrekant
- 10 binding

- 1 overside
- 2 underside
- 3 bøy/brett/hav
- 4 tupp
- 5 fotsteg
- 6 bindingshull,
-hol^u
- 7 bakända
- 8 rand
- 9 skarekant
- 10 binding

- 1 översida
- 2 undersida
- 3 brätte
- 4 knopp
- 5 steg
- 6 bindingshål
- 7 bakända
- 8 fåra
- 9 skarkant
- 10 bindning

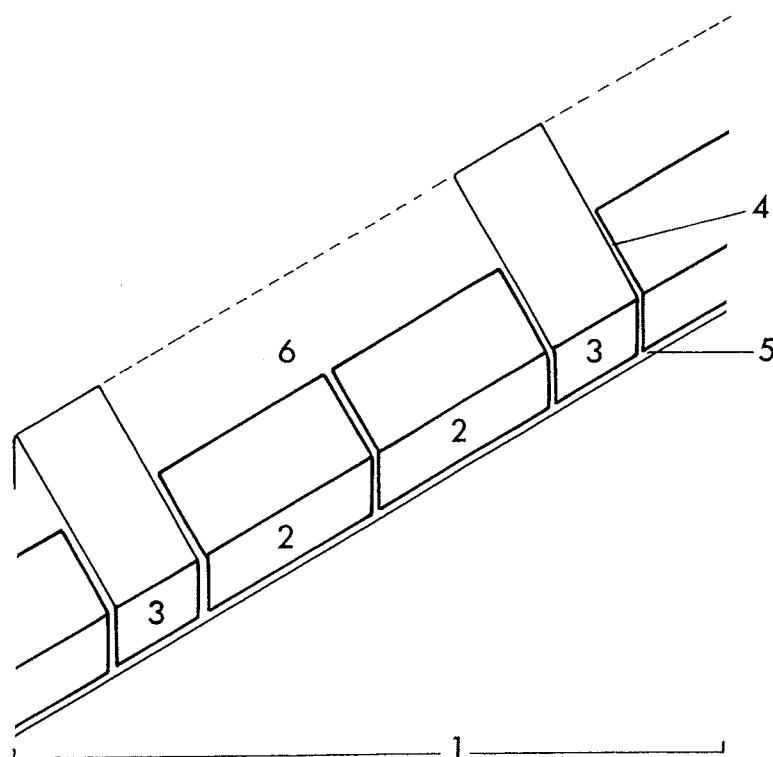
- 1 yläpuoli
- 2 pohja
- 3 kärki
- 4 nuppi
- 5 päläs
- 6 mäystimen
reikä
- 7 kanta
- 8 olas/kuurna
- 9 –
- 10 mäystin

LITTERATUR

- BERG, K. 1987. Ski i Norge gjennom 4000 år. Guide for skimuseet i Holmenkollen-bakken. Oslo.
- BØ, O. 1966. Norsk skitradisjon. Norsk kulturarv. Det norske samlaget. Oslo.
- LID, N. 1930. Skifundet fra Øvre Bø. (U. O. Årb. 1930, s. 152–173).
- VANGE, J. 1970. Skienes verden.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU AÐFERÐ	SKIFTEGANGS- DETALJE	SKIFTEGANG/ MURFORBAND, DETALJ	MURFÖRBANDS- DETALJ	(MUURI)LIMITYS DETALJ
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel mur bruk	tiltä laastia

Se også nomenklaturarket SKIFTEGANG 1–5.

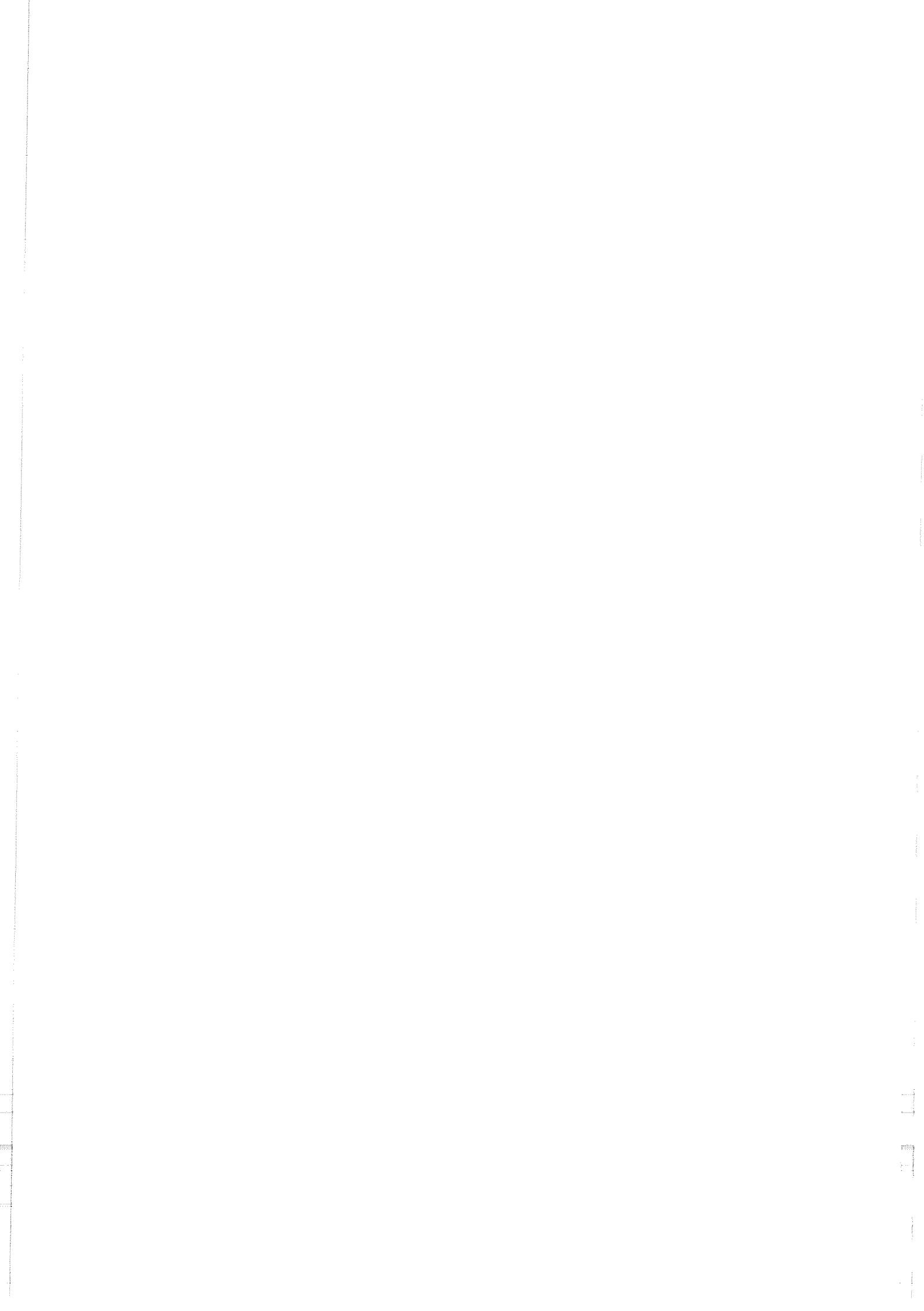
Islandsk tekst
har dessverre ikke
tilgået prosjektet

1 murskifte
2 løber
3 binder/kop
4 stød-/studsfuge
5 legefuge
6 murliv

1 (mur)skift
2 løper
3 binder
4 støtfuge
5 liggefuge
6 murkerne

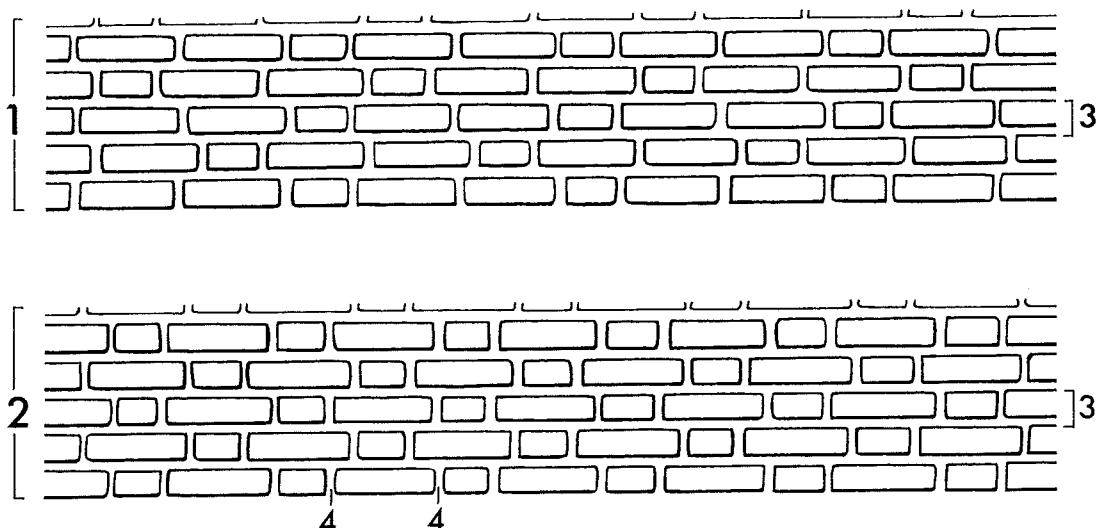
1 förband
2 löpare
3 kopp
4 stötfog
5 sättfog
6 murkärna

1 limitys
2 juoksutiili
3 sidetiili
4 puskusauma
5 lakovsauma
6 muurinydin

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 1	SKIFTEGANG/ MURFORBANDT 1	SKIFTEGANG/ MURFORBAND 1	MURFÖRBAND 1	(MUURI) LIMITYS) 1
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel mur bruk	tiiltä laastia

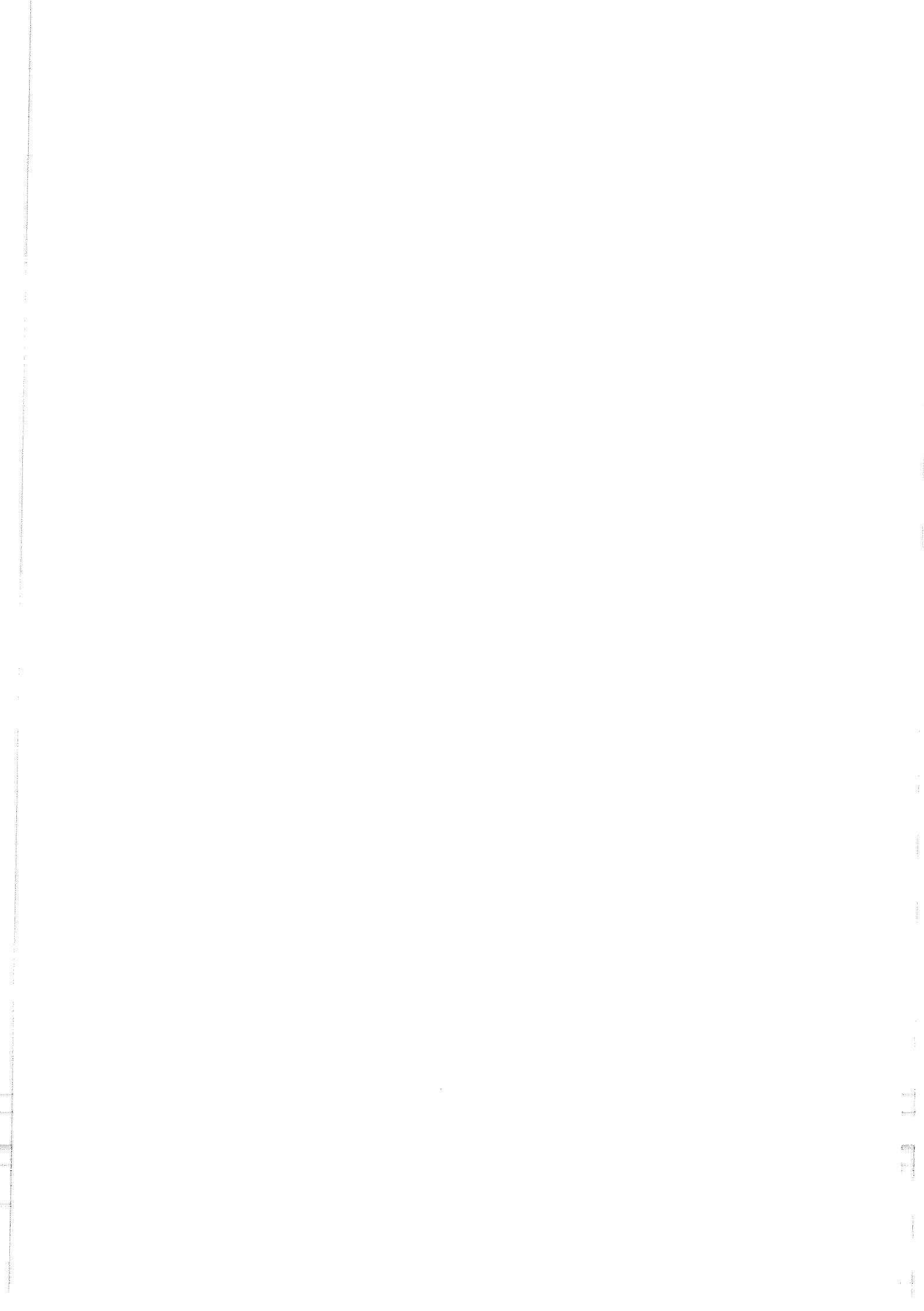

* I munkeforbandt er *alle* skifter bygget over modulen 2 løbere + 1 binder, se nomenklaturarket SKIFTEGANGSDETALJE. Sporadisk kan der optræde 3–4 løbere på striben.

** I polsk forbant er *alle* skifter bygget over modulen 1 løber + 1 binder.

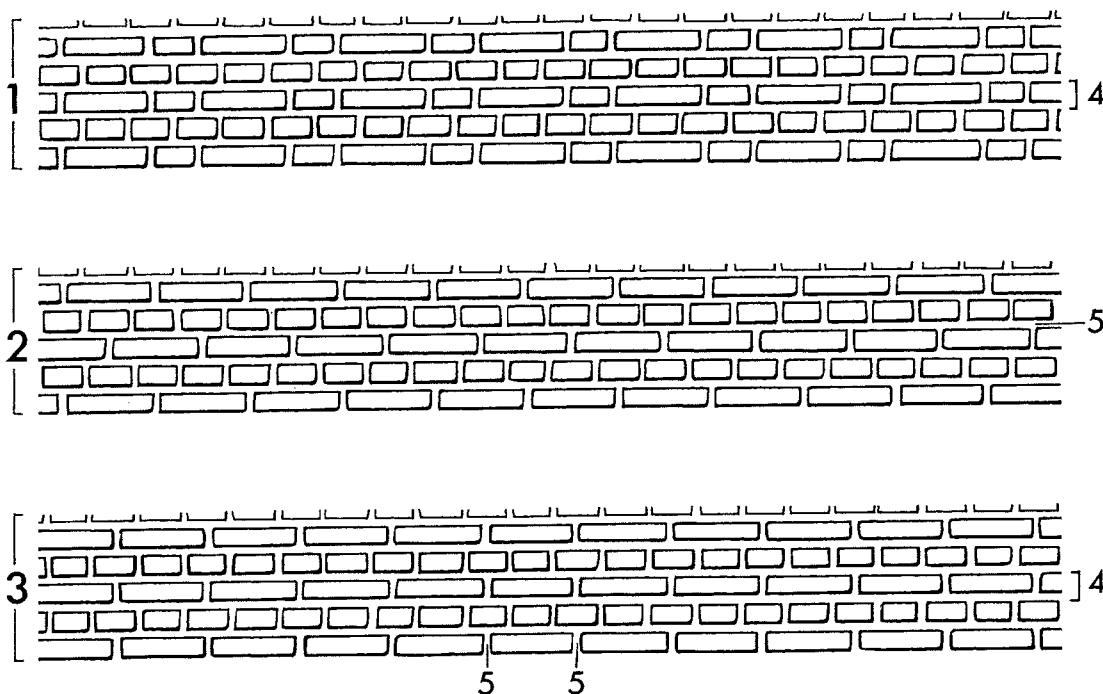
*** Se nomenklaturarket FUGETYPER.

Islandsksk materiale savnes	1 munkeskifte* 2 polsk (vendisk) skifte** 3 skiftehøjde 4 fuge	1 munkeforband* 2 vendisk forband** 3 skiftehøyde, -høgd▣ 4 fuge	1 munkförband* 2 vendiskt/polstkt förband** 3 skifthöjd 4 fog	1 munkkilimitys* 2 vendiläinen/ puolalainen limitys** 3 kertakorkeus 4 sauma
-----------------------------------	--	---	---	---

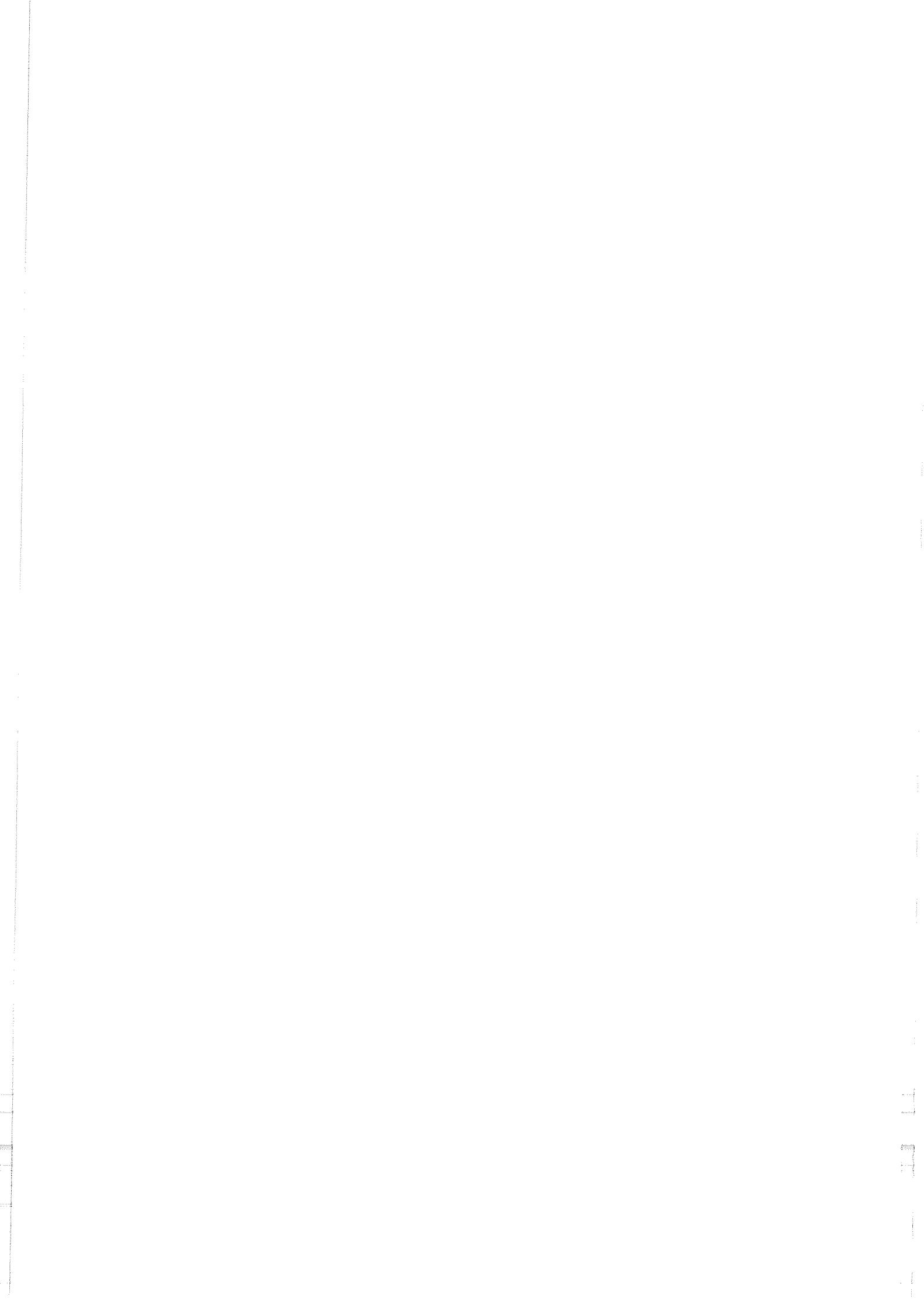

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 2	SKIFTEGANG/ MURFORBANDT 2	SKIFTEGANG/ MURFORBAND 2	MURFÖRBAND 2	(MUURI LIMITYS) 2
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel murbruk	tiiltä laastia

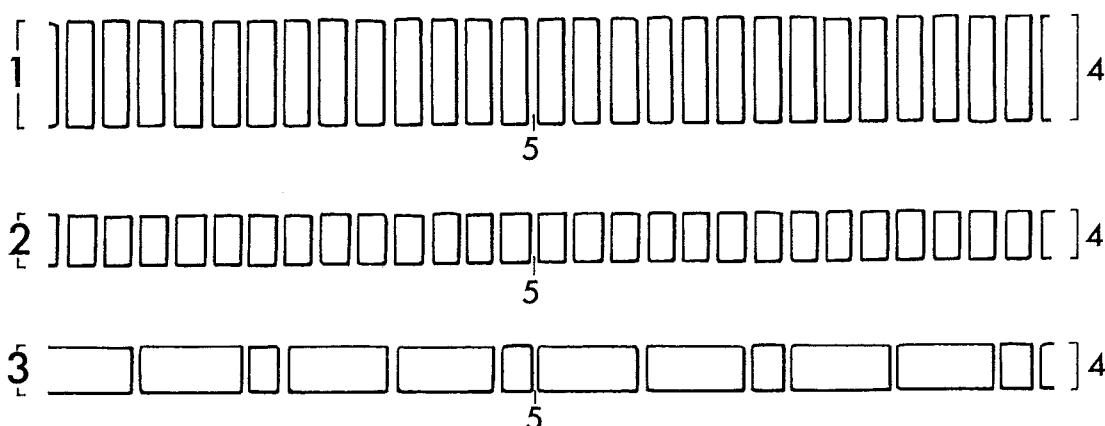
- * I hollandsk forbandt veksler rene binderskifter med skifter bygget over modulet 1 løber + 1 binder.
- ** I både kryds- og blokforbandt veksler løberskifter med binderskifter, men forskudt i forhold til hinanden, således at facademønstret bliver forskelligt.
- *** Se nomenklaturarket FUGETYPE.

Islandsk materiale savnes	1 hollandsk skifte* 2 krydsskifte** 3 blokskifte** 4 skiftehøjde 5 fuge***	Norsk materiale savnes	1 holländskt förband* 2 renässans- förband/kryss- förband** 3 renässans- förband/block- förband** 4 skifthöjd 5 fog***	1 hollantilais- limitys 2 renessanssi- limitys/risti- limitys 3 vuorolimitys 4 kertakorkeus 5 sauma
---------------------------------	--	------------------------------	---	--

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 3	SKIFTEGANG/ MURFORBANDT 3	SKIFTEGANG/ MURFORBAND 3	MURFÖRBAND 3	(MUURI LIMITYS) 3
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel mur bruk	tiiltä laastia

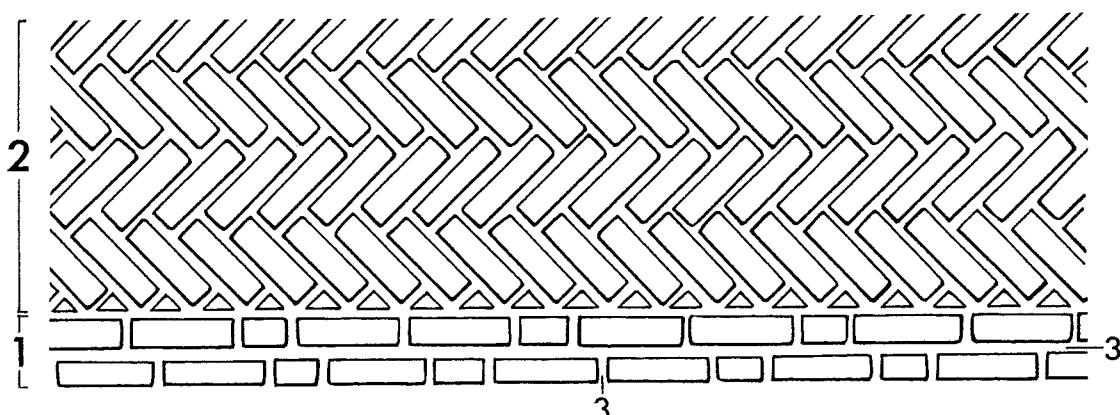
*Se nomenklaturarket FUGETYPER.

Islandsk materiale savnes	1 standerskifte 2 rulskifte 3 munkeskifte af kantrejste sten	1 – 2 rullskift 3 munkeförband av kantställdt stein	1 stående skift 2 rullskift 3 munkförband med kantställda stenar	1 pystykerta 2 – 3 munkkilimitys syrjälleen asetetuista kivistä
	4 skiftehøjde	4 skifthøyde, -högd ^u	4 skifthöjd	4 kertakorkeus
	5 fuge*	5 fuge*	5 fog*	5 sauma

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 4A	SKIFTEGANG/MURFOR-BANDT 4A	SKIFTEGANG/MURFOR-BAND 4A	MURFÖRBAND 4A	(MUURI-LIMITYS) 4A
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel murbruk	tiiltä laastia

* Mönsteret forekommer også i lodret udgave.

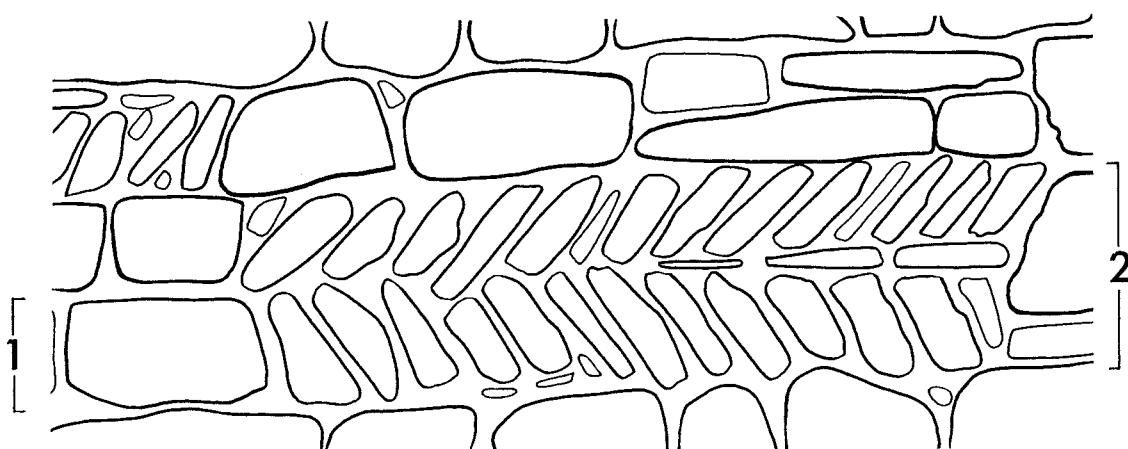
** Se nomenklaturarket FUGETYPER.

Islandsk materiale savnes	1 munkeskifte 2 siksakmönster/ »sildeben«* 3 fuge**	1 munkeforband 2 sildebeinsmur/ -mönster* 3 fuge**	1 munkförband 2 fiskbens- mönster 3 fog**	1 munkkilimitys 2 siksakaihe/ kalanruotoaihe 3 sauma
---------------------------------	--	---	--	---

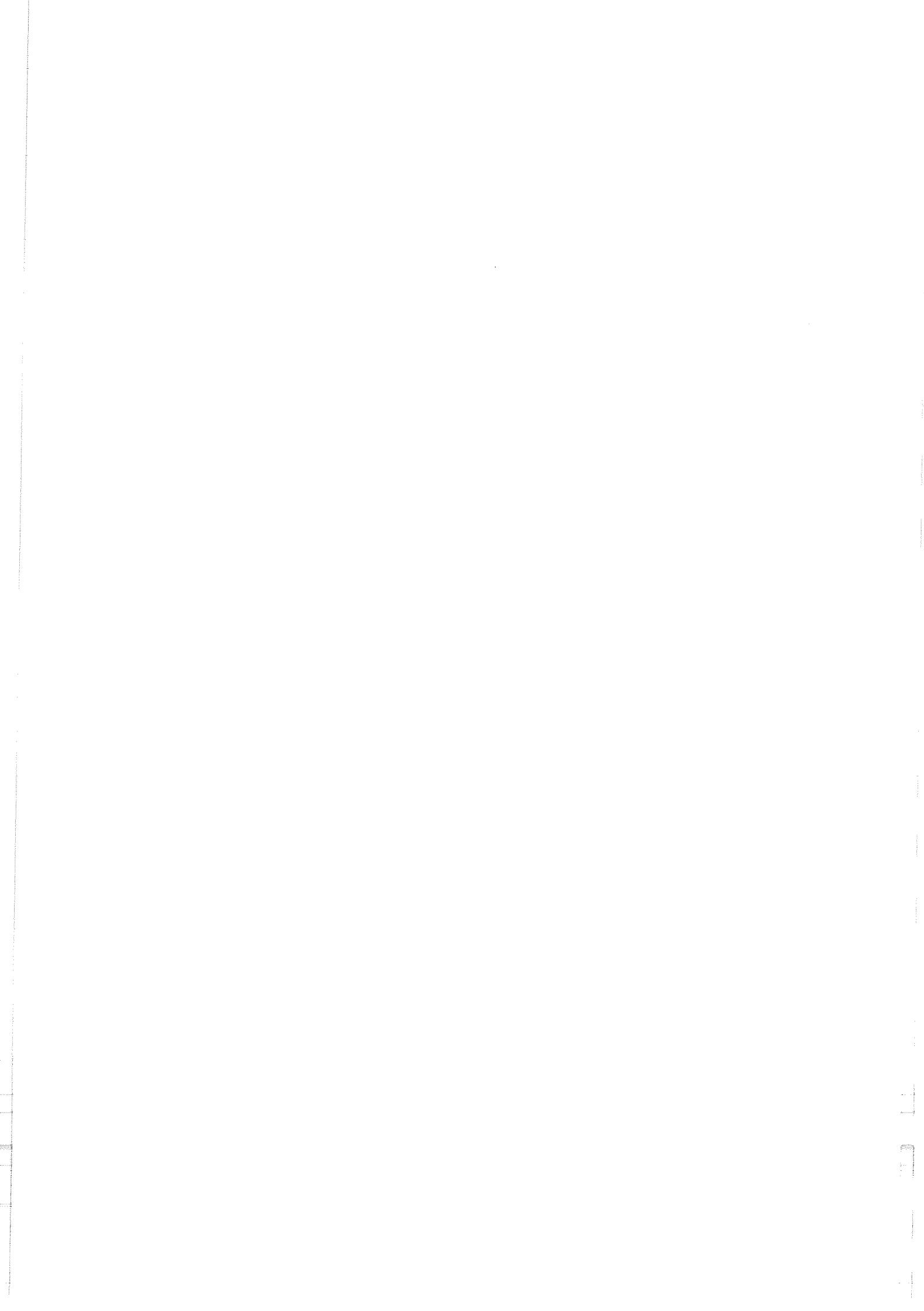

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 4B*	SKIFTEGANG/MURFOR-BANDT 4B*	SKIFTEGANG/MURFOR-BAND 4B*	MURFÖRBAND 4B*	(MUURI LIMITYS) 4 B*
steinn steypa	natursten mørtel	stein mørtel	natursten mur bruk	luonnonkiveä laastia

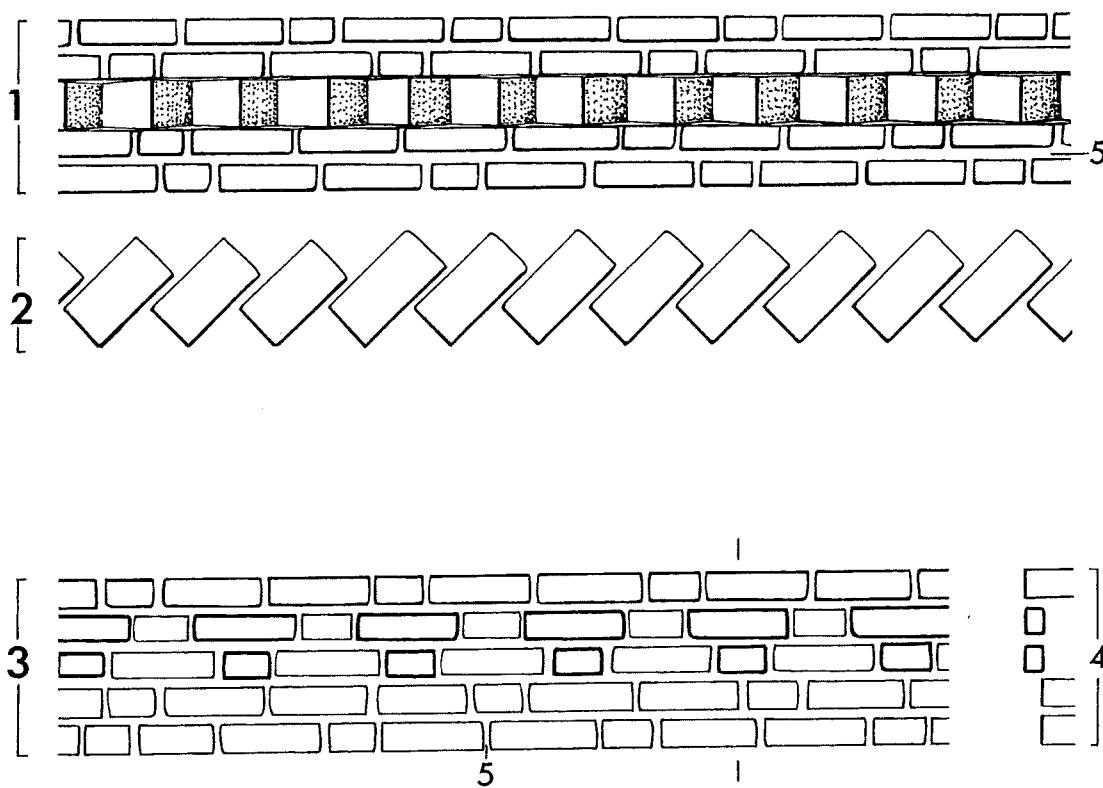
* Støbt mur.

** Modsat den lignende akseform i teglstensmurværk – se nomenklaturarket SKIFTEGANG/MURFORBANDT 4A –, kan opus spicatum aldrig forekomme i lodret udgave.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
MÚRHLEÐSLU-AFBRIGÐI 5	SKIFTEGANG/MURFOR-BANDT 5	SKIFTEGANG/MURFOR-BAND 5	MURFÖRBAND 5	(MUURI LIMITYS) 5
múrsteinn steypa	tegl mørtel	tegl mørtel	tegel murbruk	tiiltä laastia

*Se nomenklaturarket FUGETYPER.

Islands materiale savnes	1 savskifte 2 plan af savskifte 3 trappefrise/ bloktandskifte 4 lodret snit i frisen 5 fuge*	1 sagtannskift 2 plan av sag- tannskift 3 – 4 – 5 fuge*	1 sågskift/ strömskift 2 plan av sågskift 3 trappestegsfris/ blocktandskift 4 profil av trappestegsskift 5 fog*	1 kulma(tiili)- kerta 2 ed. pohja 3 porraskerta 4 ed. profili 5 sauma*
--------------------------------	--	--	--	---

Íslenska

-

tré

Dansk

BULKON-
STRUKTION

trä

Norsk

SKIFTESVERK
(SLEPPVEGG)

tre

Svenska

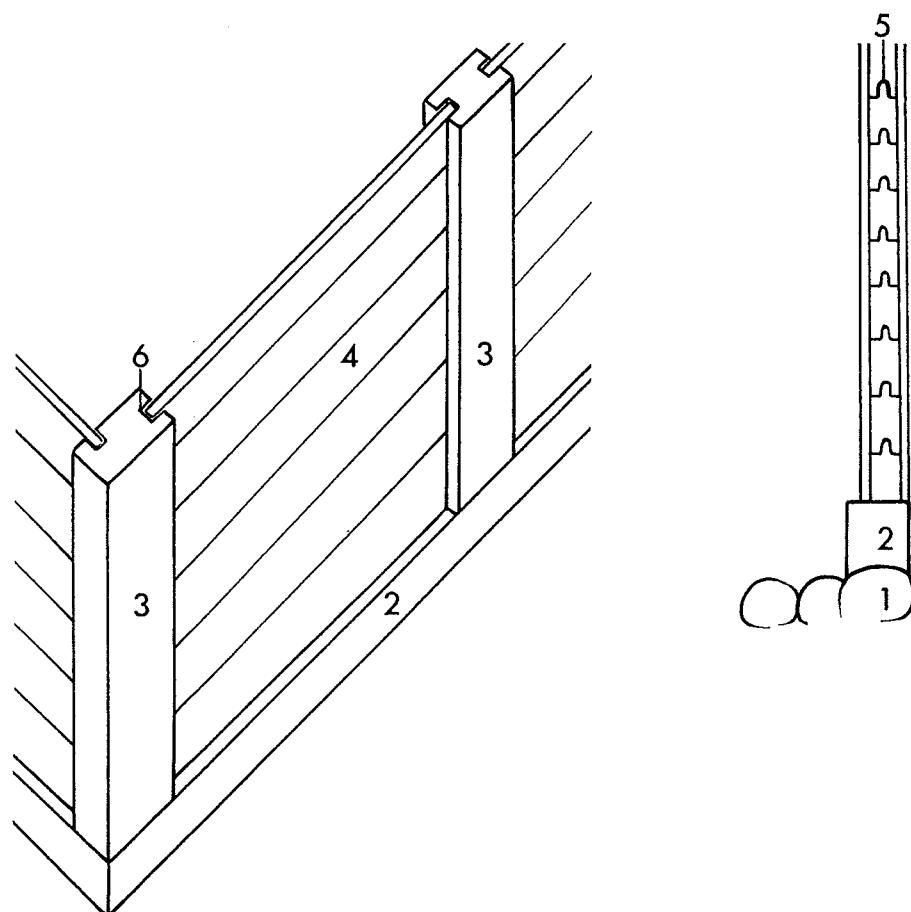
SKIFTESVERK

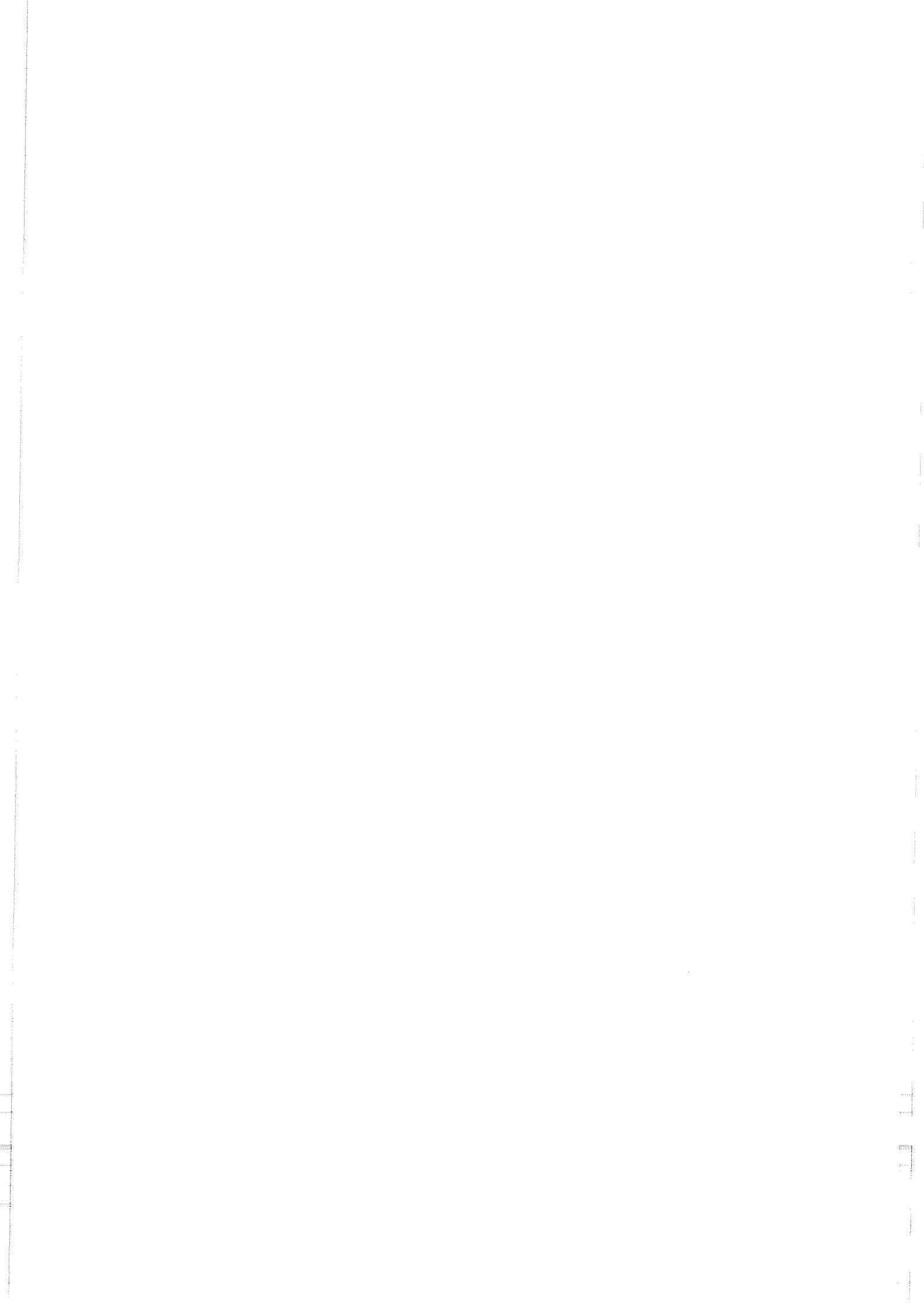
trä

Suomi

VARHOPATSAS

puuta

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SKÍDASTAFUR

SKISTAV

SKISTAV

SKIDSTAV

SUKSISAUVA

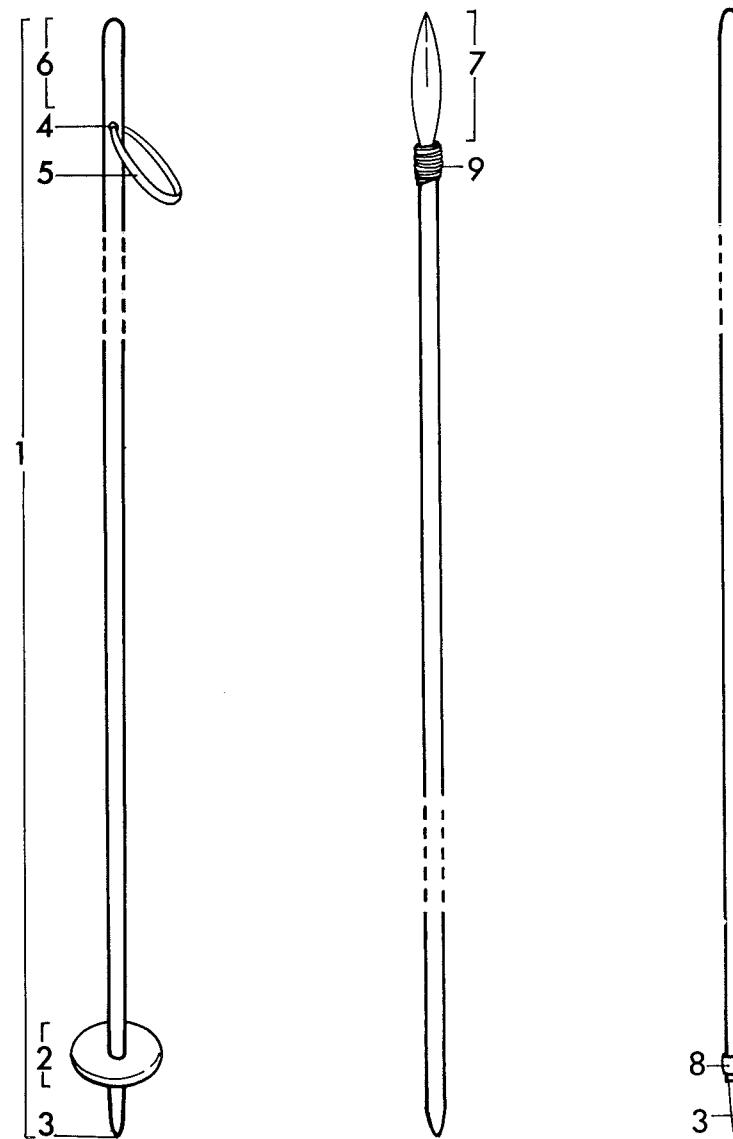
tré
járn

træ
jern

tre
jern

trä
järn

puuta
rautaa

LITTERATUR

BØ, O. 1966. Norsk skitradisjon. Norsk kulturarv. Det norske samlaget. Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SKEIÐ/SPÓNN

góðmálmur
koparblanda
tin
horn
tré
járn

SKE

ædelmetal
kobberlegering
tin
horn
trä
jern

SKJE/SKJEI

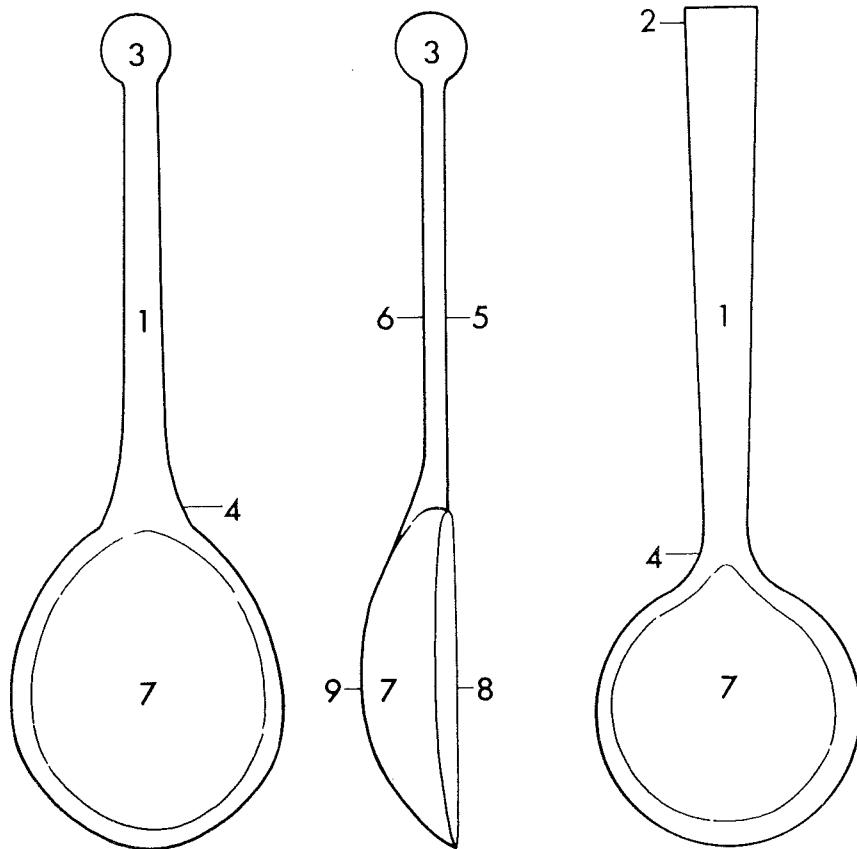
edelmetall
kopperlegering
tinn
slirehorn
tre
jern

SKED

ädelmetall
kopparlegering
tenn
horn
trä
järn

LUSIKKA

jalometallia
kuparilejeerinkiä
tinaa
sarvea
puuta
rautaa

1 skaft
2 skaftendi
3 hnúður
4 skaftrót
5 framhlið
6 bakhlið
7 blað
8 hvolf
9 bak

1 skaft/stilk
2 skaftende
3 knop
4 skaftrod
5 forside
6 bagseite
7 blad/laf
8 inderside
9 yderside

1 skaft
2 avslutning
3 knopp
4 skaftrot
5 forside
6 baksida
7 blad
8 innside
9 utsida

1 skaft
2 skaftända
3 knopp
4 skaftrot
5 framsida
6 baksida
7 blad
8 insida
9 utsida

1 varsi
2 varrenpää
3 nuppi
4 varren tyvi
5 yläsivu
6 alasivu
7 pesä
8 sisäpuoli
9 ulkopuoli

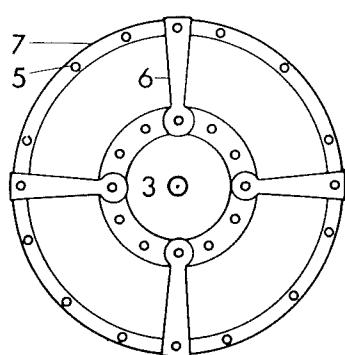
LITTERATUR

KARLSSON, W. 1948. Silverskedar. (Kulturens årsbok 1947). Lund.

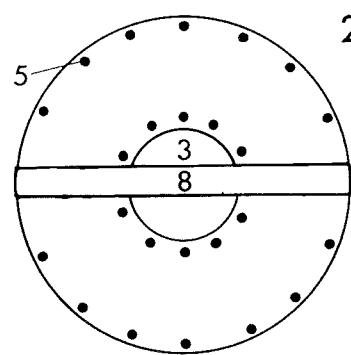
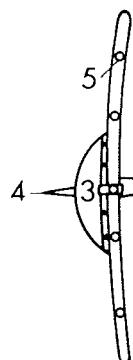
OLRIK, J. 1909. Drikkehorn og sølvstøj fra middelalder og rennaissance.
København.

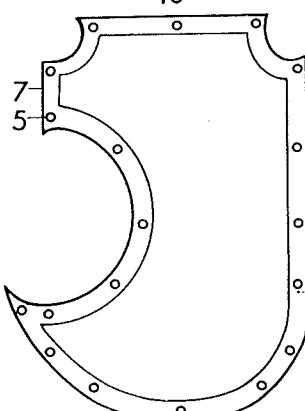
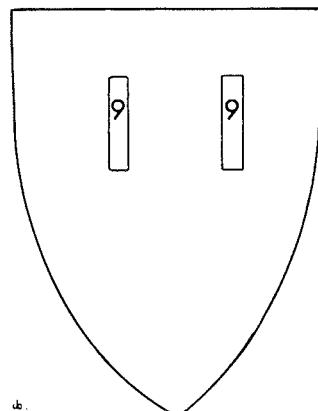
Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SKJÖLDUR	SKJOLD	SKJOLD/ BUKLARE	SKÖLD	KILPI
járn	jern	jern	järn	rautaa
stál	stål	stål	stål	terästä
tré	trä	tre	trä	puuta
leður	læder	lær	läder	nahkaa
bókfell	pergament	pergament	pergament	pergamenttia
steypa	stuk	stukk	stuck	stukkoa
góðmálmur	ædelmetal	edelmetall	ädelmetall	jalometallia
gimsteinar	ædelsten	edelstein	ädelstenar	jalokiviä

1

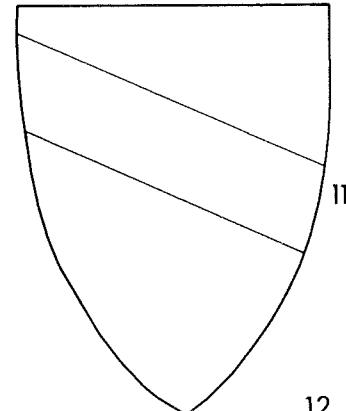

2

13

10

10

11

* särskild typ av ryttarsköld

** herald

1 framhlið	1 forside	1 forside	1 framsida	1 etusivuu
2 bakhlið	2 bagseite	2 bakside	2 baksida	2 takasivu
3 skjaldarbóla	3 bukkel	3 skjoldbule	3 buckla	3 (kilven)kupura
4 gaddur	4 spids	4 pigg	4 spets	4 piikki
5 hnoð	5 nitte(hul)	5 nagle(hull, hol ^u)	5 nit(hål)	5 niitti
6 beit	6 beslag	6 beslag	6 beslag	6 lyöte/hela
7 skjaldarrönd	7 rand	7 rand	7 rand	7 reuna
8 mundriði	8 håndtag	8 handtak	8 handtag	8 kädensija/ käsiranta
9 hanki	9 strop	9 stropp	9 stropp	9 raksi/rahje
10 efri brún	10 overkant	10 overkant	10 överkant	10 ylöreuna/ laki**
11 hlið	11 side	11 side	11 sida	11 reuna
12 sporður	12 spids	12 spiss	12 spets	12 kärki/tyvi**
13 targa*	13 tartsche*	13 tartsje*	13 tartsche*	13 peitskilpi/ tarssi*

LITTERATUR

CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm.

GRIEG, S. 1943. Skjoldene i middelalderen. Nordisk Kultur XII B.
Stockholm.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

KRÓKUR

GRYDEKROG

SKJERDING

GRYTKROK

HAHLAT

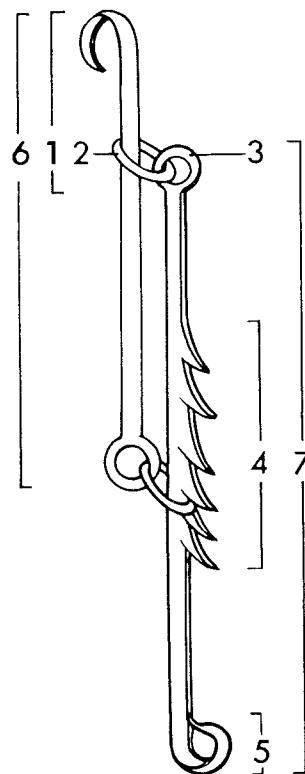
járn

jern

jern

järn

rautaa

1 hengikrókur
2 hrингur
3 auga
4 gaddur
5 krókur
6 hengi
7 stöng til að færa

1 ophæng
2 .ring
3 øsken
4 tænder
5 krog
6 bærestang
7 trækstang

1 krok
2 ring
3 øye, auge^{nl}
4 tenner
5 krok
6 bærestang
7 trekkstang

1 hängsel
2 ring
3 ögla
4 tänder
5 krok
6 bärstång
7 dragstång

1 ripustin
2 rengas
3 silmukka
4 hampaat
5 (pata)koukku
6 kannatintanko
7 säätötanko

LITTERATUR

Frilandsmuseet. Nationalmuseets 7. Afdeling. Vejleder. Nationalmuseet
1975.

HØJRUP, O. 1967. Landbokvinden. Rok og kærne. Grovbrød og vadmel.
København.

Íslenska

HNÍFUR

járn
tré

Dansk

BÅNDKNIV 2/
KRUMKNIV

jern
træ

Norsk

SKJØVE

jern
tre

Svenska

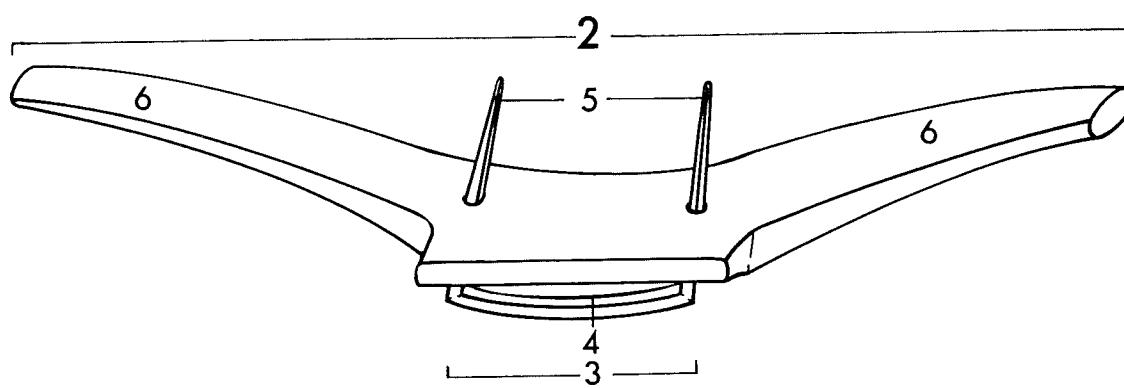
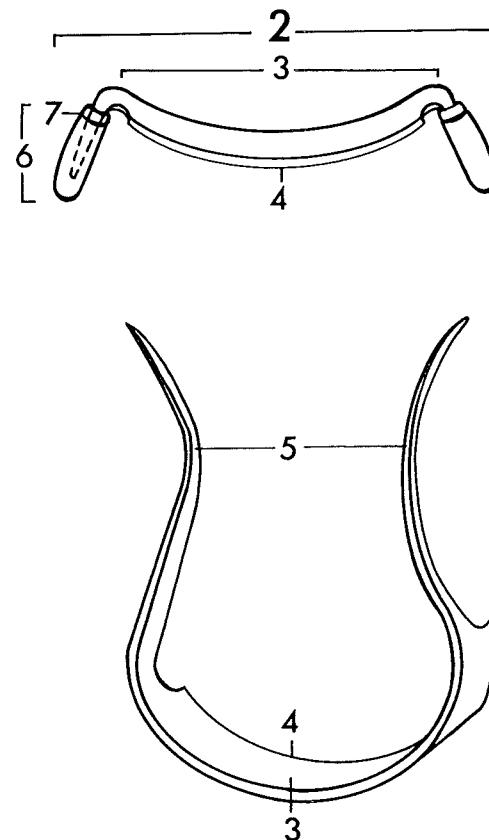
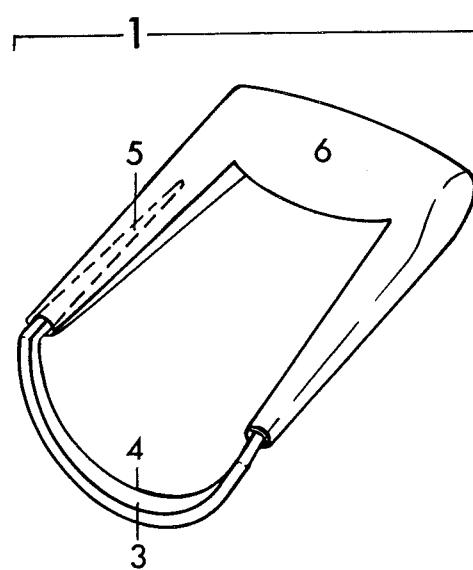
BANDKNIV 2

järn
trä

Suomi

KOVELI

rautaa
puuta

© Nomenklaturprojekt för föremålstegning i Norden

16 - 1.1.1998

1 hnífur

2 -

3 blað

4 egg

5 tangi

6 handfang

7 hólkur/hringur

1 krumkniv
til én hånd
2 krumkniv

3 blad

4 æg

5 angel

6 greb/håndtag

7 hylse

1 enhands
skjøve
2 tohands
skjøve

3 blad

4 egg

5 tange

6 handtak

7 holk

1 enhandskniv
2 tvåhandskniv

3 blad

4 egg

5 tånge

6 skaft/handtag

7 hylsa

1 yksikäinen
koveli
2 kaksikäinen
koveli

3 terä

4 terä

5 ruoto

6 kahva

7 hela

LITTERATUR

- JØRGENSEN, S. 1971. Bødker. (Gamle danske håndværk s. 89–94). København.
- TYGHÉM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.
- WEBER, G. 1989. Metallgjenstander. (De arkeologiske utgravnninger i Gamlebyen Bd. 7). Oslo.

fislenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

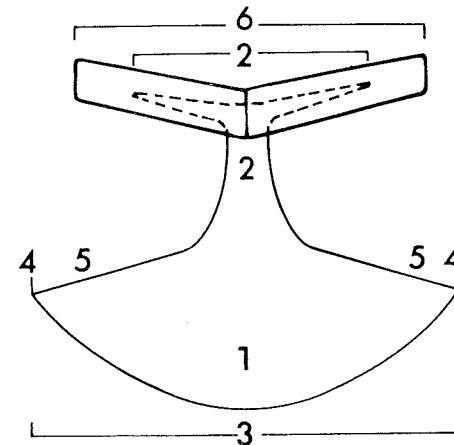
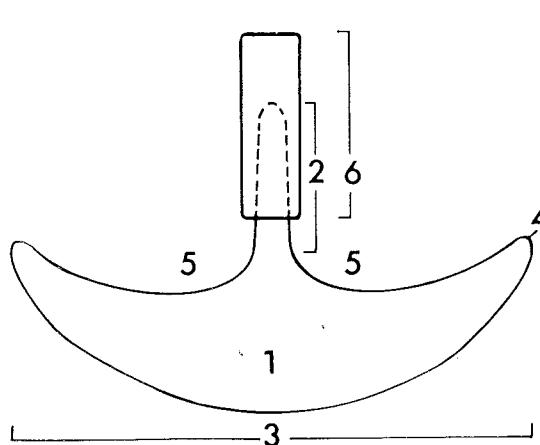
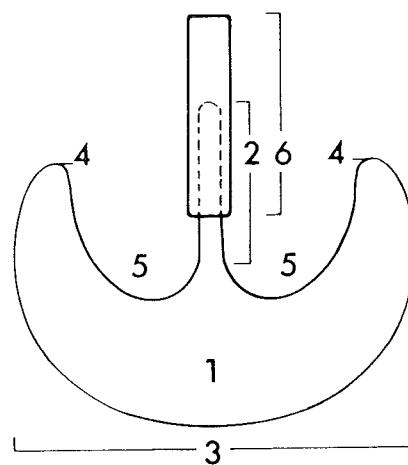
SKÓSMÍÐA-
HNÍFUR

SKOMAGERKNIV

SKOMAKERKNIV

SKOMAKARKNIV

SUUTARINVEITSI

járn
tréjern
träjern
träjärn
trärautaa
puuta

LITTERATUR

- KOCH, H.D. 1986. Hvad fortæller det arkæologiske materiale om skomagerhåndværket fra ca 1250 til ca. 1500? Land og by i middelalderen 4, s 19-32. Tønder.
- SCHIA, E. 1977. Sko som arkeologisk kildemateriale. Hikuin 3, s 303-325. Højbjerg.

Íslenska

SKOTROKKUR

tré
reim

Dansk

SKOTROK

trä
snor

Norsk

SKOTTROKK

tre
snor

Svenska

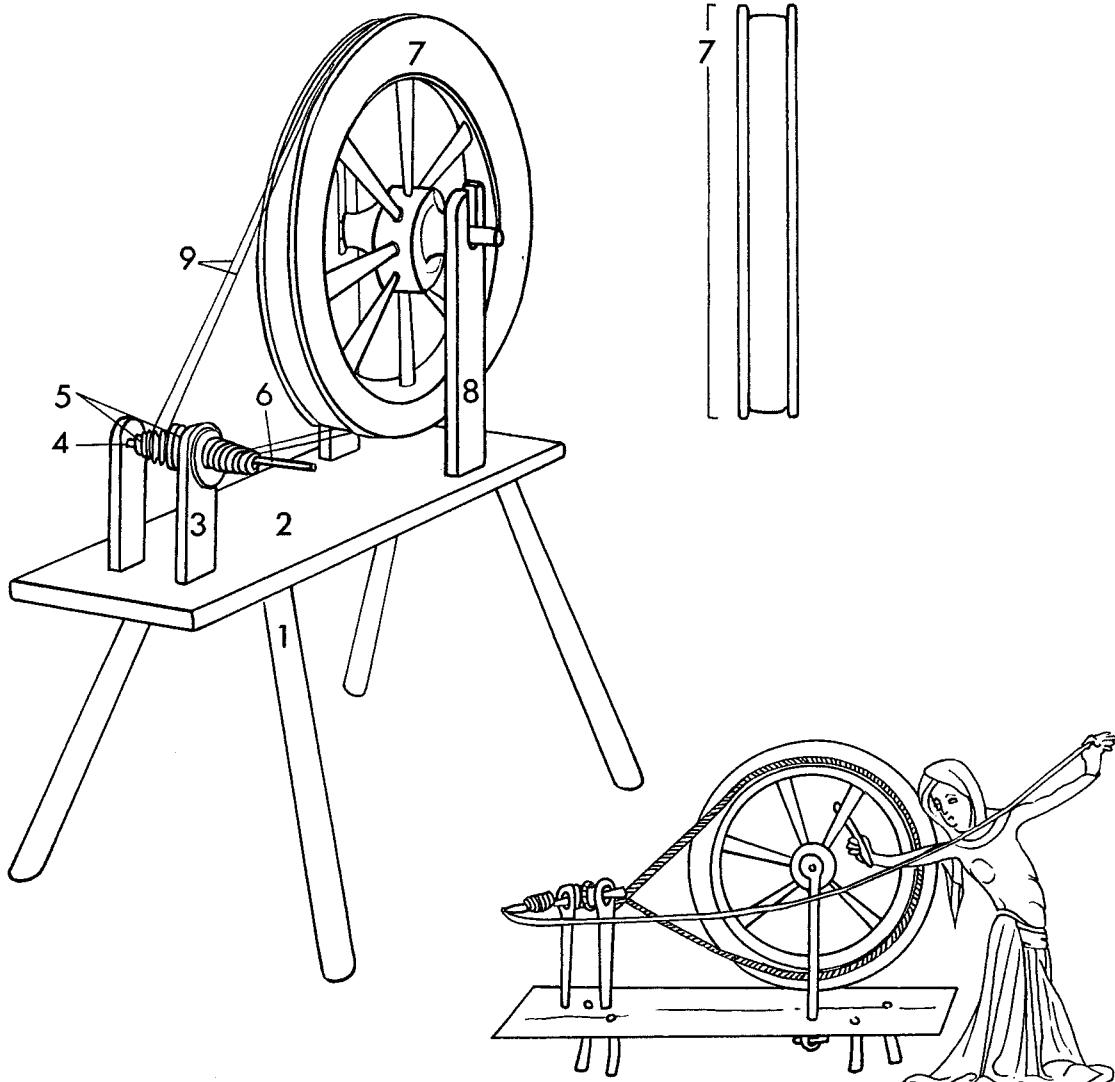
SPINNVINDA/
LÅNGROCK

trä
snöre

Suomi

PITKÄRUKKI

puuta
nyöriä

* Se nomenklaturarket HJUL 1–4.

Islandsk tekst
har dessverre
ikke tilgået
prosjektet

1 ben
2 brystplade
3 stander med
akselleje

4 aksel
5 trisse
6 ten
7 hjul*

8 som 3
9 rokkesnor

1 bein
2 bryst
3 jomfru

4 aksel
5 snelle
6 nokk
7 hjul*

8 oppstander
9 rokkesnor

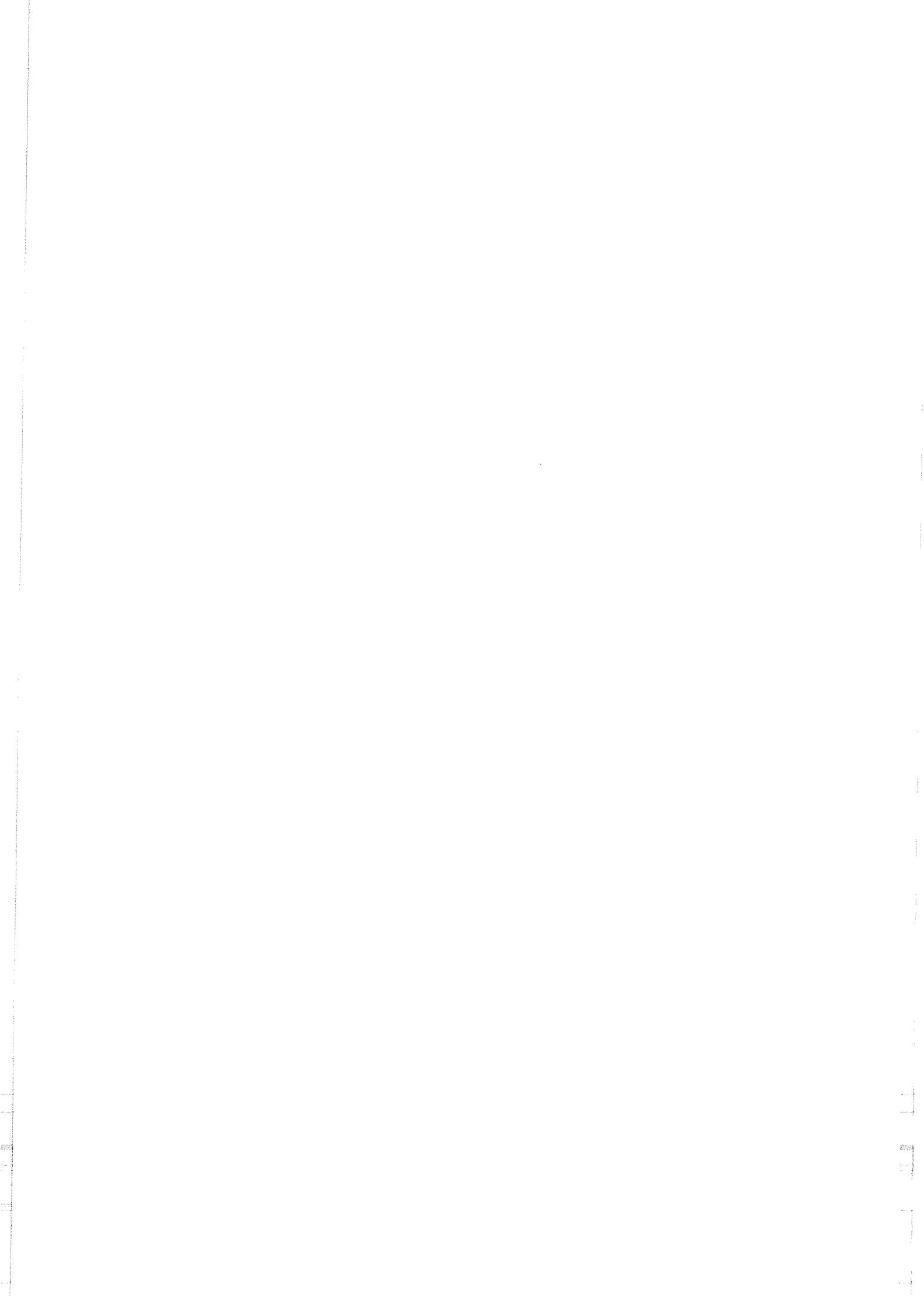
1 ben
2 –
3 ständare med
skåra for
hjulaxel

4 axel
5 slända ?
6 spindel
7 spinnhjul
8 ständare

9 drivrem

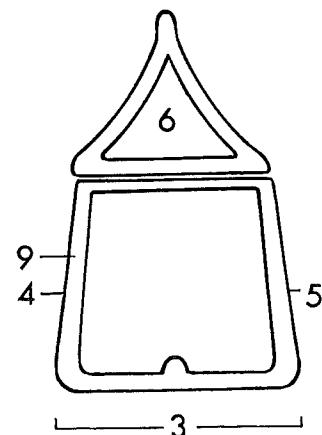
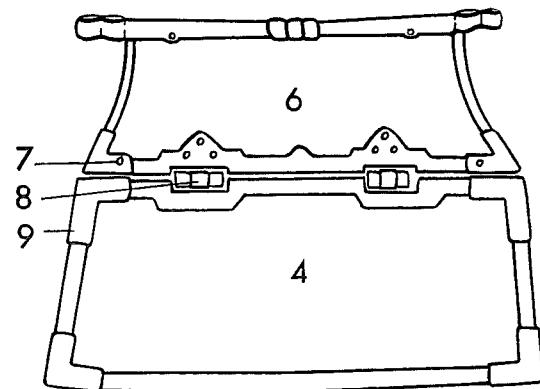
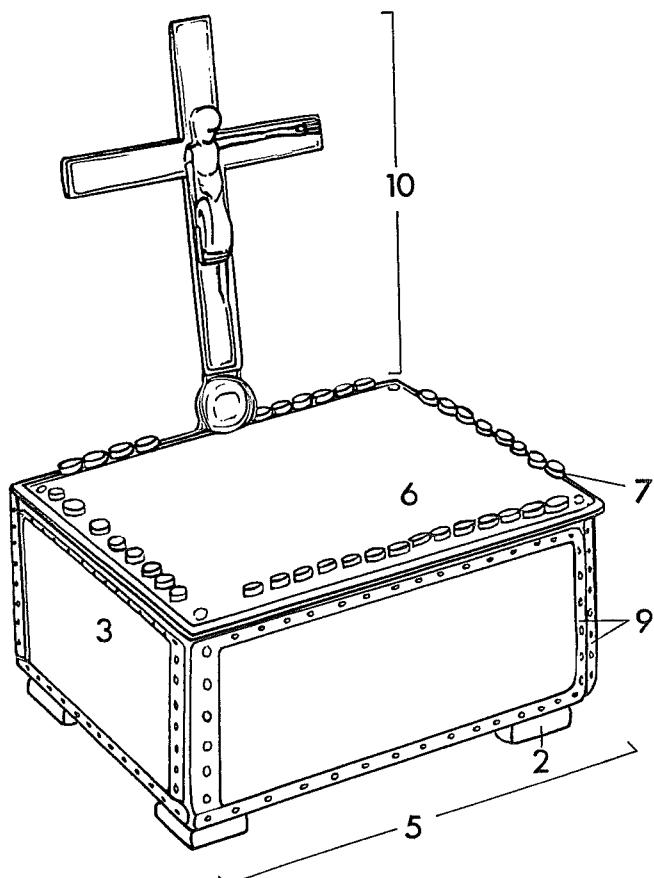
1 jalka
2 –
3 kannatin

4 akseli
5 kela
6 kehrävarsi
7 rukinpyörä
8 pyöränakselin
kannatin
9 rukinnyörä

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
HELGISKRÍN	SKRIN 1/ RELIKVIESKRIN	SKRIN 1/ RELIKVIESKRIN	SKRIN 1/ RELIKSKRIN	PYHÄINJÄÄN- NÖSLIPAS
bein	ben	bein	ben	luuta
tré	træ	tre	trä	puuta
járn	jern	jern	järn	rautaa
koparblanda	kobberlegering	kobberlegering	koppalegering	kuparilejeerinkiä
góðmálmur	ædelmetal	edelmetall	ädelmetall	jalometallia
leður	læder	lær	läder	nahkaa
smelti	emalje	emalje	emalj	emalia

* Relikvieskrin og andre ædle skrin har sjældent om nogensinde hængsler af jern.

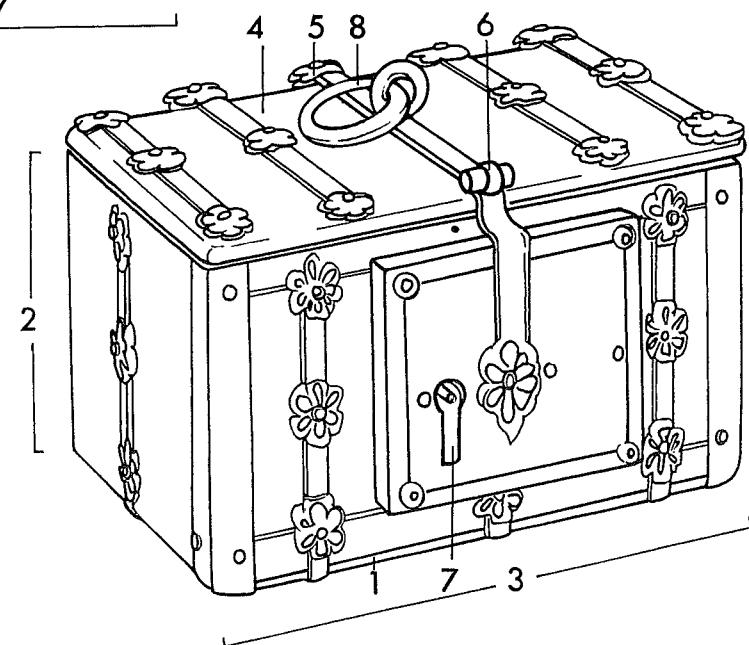
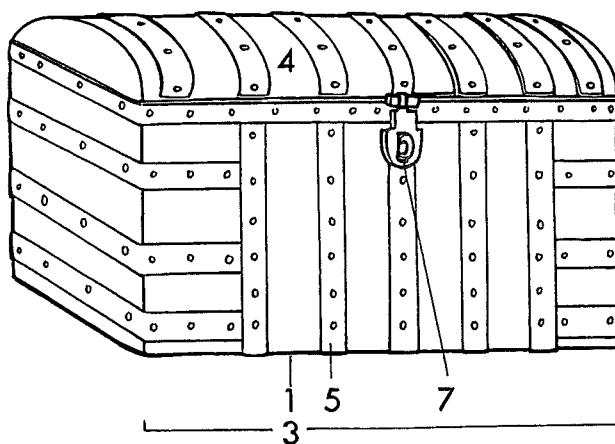
** Se nomenklaturarket KRUCIFIKS.

LITTERATUR

- BLINDHEIM, M. 1987. The Ranuaik Reliquary in Copenhagen. A short Study.
(Proceedings of the tenth Viking Congress, Larkollen, Norway, 1985.
Universitetets Oldsakssamlings Skrifter. Ny rekke nr. 9, s. 203–218). Oslo.
- LIEBGOTT, N.-K. 1985. Elfenben – fra Danmarks Middelalder. København.
- LIEBGOTT, N.-K. 1986. Middelalderens emaljekunst. København.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SKRÍN	SKRIN 2	SKRIN 2	SKRIN 2	LIPAS
bein	ben	bein	ben	luuta
tré	trä	tre	trä	puuta
járn	jern	jern	järn	rauta
koparblanda	kobberlegering	kopperlegering	kopparlegering	kuparilejeerinkiä
góðmálmur	ædelmetal	edelmetall	ädelmetall	jalometallia
leður	læder	lær	läder	nahkaa
smelti	emalje	emalje	emalj	emalia

1 botn	1 bund	1 bunn, botn [■]	1 botten	1 pohja
2 gafl	2 gavl	2 gavel/kortsida	2 gavel/kortsida	2 päätty/lyhyt sivu
3 hlið	3 side	3 side/langsida	3 längsida	3 pitkä sivu
4 lok	4 låg	4 lokk	4 lock	4 kansi
5 beit	5 beslag	5 beslag	5 beslag	5 heloitus
6 hjarir	6 hængsel/ gangjern	6 hengsel/ gangjern	6 gångjärn/-led	6 sarana
7 læsing	7 låsetøj	7 lås/låsbeslag	7 lås	7 lukko
8 haldhringur	8 hank/bærering	8 hank/bærering	8 ring/handtag	8 rengas/kädensija

LITTERATUR

LIEBGOTT, N.-K. 1985. Elfenben – fra Danmarks Middelalder. København.

LIEBGOTT, N.-K. 1986. Middelalderens emaljekunst. København.

Íslenska

ÞÚST

tré
járn
leður

Dansk

PLEJL

træ
jern
læder

Norsk

SLIUL/TUST

tre
jern
lær
vidje

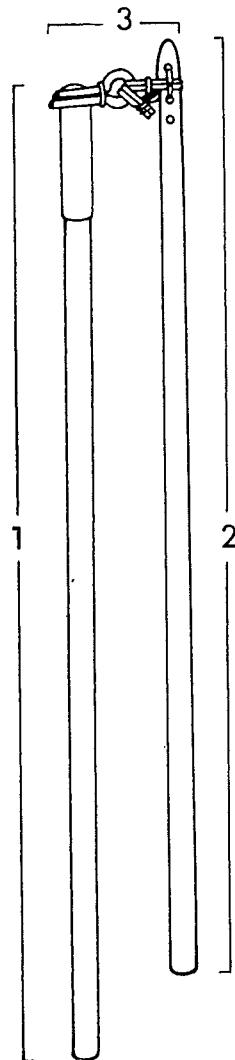
Svenska

SLAGA

trä
järn
läder

Suomi

VARSTA

puuta
rautaa
nahkaa

Nomenklaturprojekt för föremålsregistrering i Norden

©

* Se arket plejlled.

10 - 1.9.1989

1 skefti

2 slagvölur

3 liður/
liðamót1 handel/
håndvol2 slagel/
slagvol

3 led*

1 handvol/
tustarvol2 slagvol
dettvol

3 ledd*

1 handval/skaft 1 varsi

2 slagval/släng 2 (varstan)nuija/
terä

3 led*

3 niveliitos

LITTERATUR

- JOHANSEN, B. 1986. Plejltærskning på Melstedgård. (Fra Bornholms Museum 1986, s.49-52). Rønne
- MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Stockholm
- VISTED, K., STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

REKA/SKÓFLA

SKOVL

SKUFFE

SKOVEL

KOLA

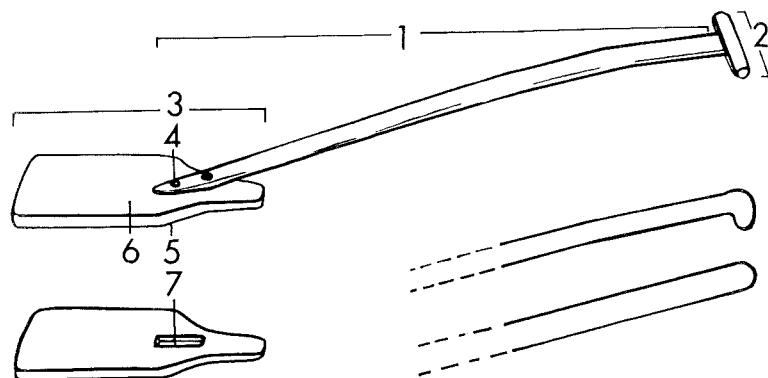
tré

trä

tre

trä

puuta

1 skaft
2 handfang
3 skóflublað
4 nagli(gat)
5 neðra borð
6 efra borð
7 skaftgat

1 skaft
2 håndtag
3 blad
4 nagle(hul)
5 underside
6 overside
7 skafthul

1 skaft
2 handtak
3 blad
4 nagle(hull,
hol^h)
5 underside
6 overside
7 skafthull
-hol^h

1 skaft
2 handtag
3 blad
4 nit(hål)
5 undersida
6 översida
7 skafthål

1 varsi
2 kädensija
3 pesä
4 niitti
(niitinreikä)
5 alalape
6 ylälpe
7 varrenreikä

LITTERATUR

MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Stockholm

VISTED, K., STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo

íslenska

(BOGLAGA)SIGÐ

járn
tré

Dansk

SEGL 2/
KROGSEGL/
KRUMSEGL

jern
træ

Norsk

SKYRU

jern
tre

Svenska

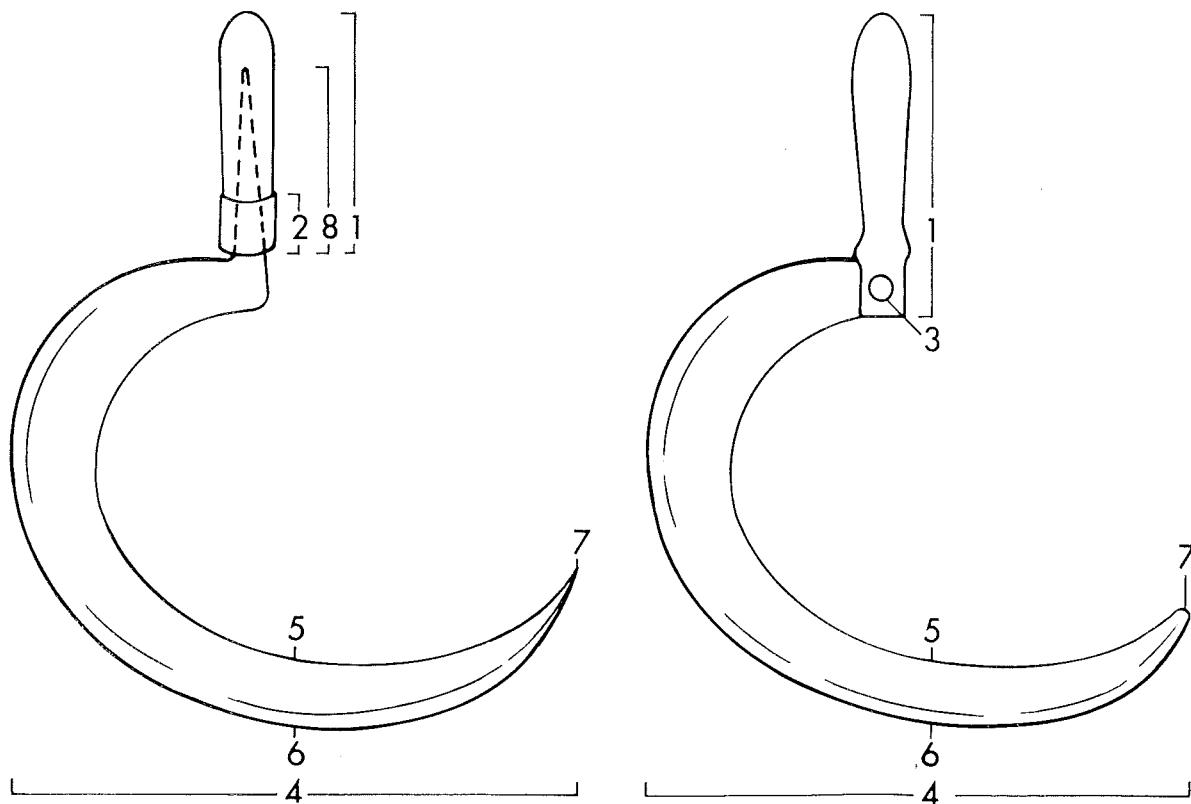
(BÅG)SKÄRA

järn
trä

Suomi

SIRPPI 2

rautaa
puuta

LITTERATUR

- Frilandsmuseet. Nationalmuseets 7. Afdeling. Vejleder. Nationalmuseet 1975.
- MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 til 1520. Stockholm.
- PERSON, B.-A. 1959. Den balanserade skäran. (Kulturen 1958, s.82-83). Lund.
- VISTED, K.; STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo.

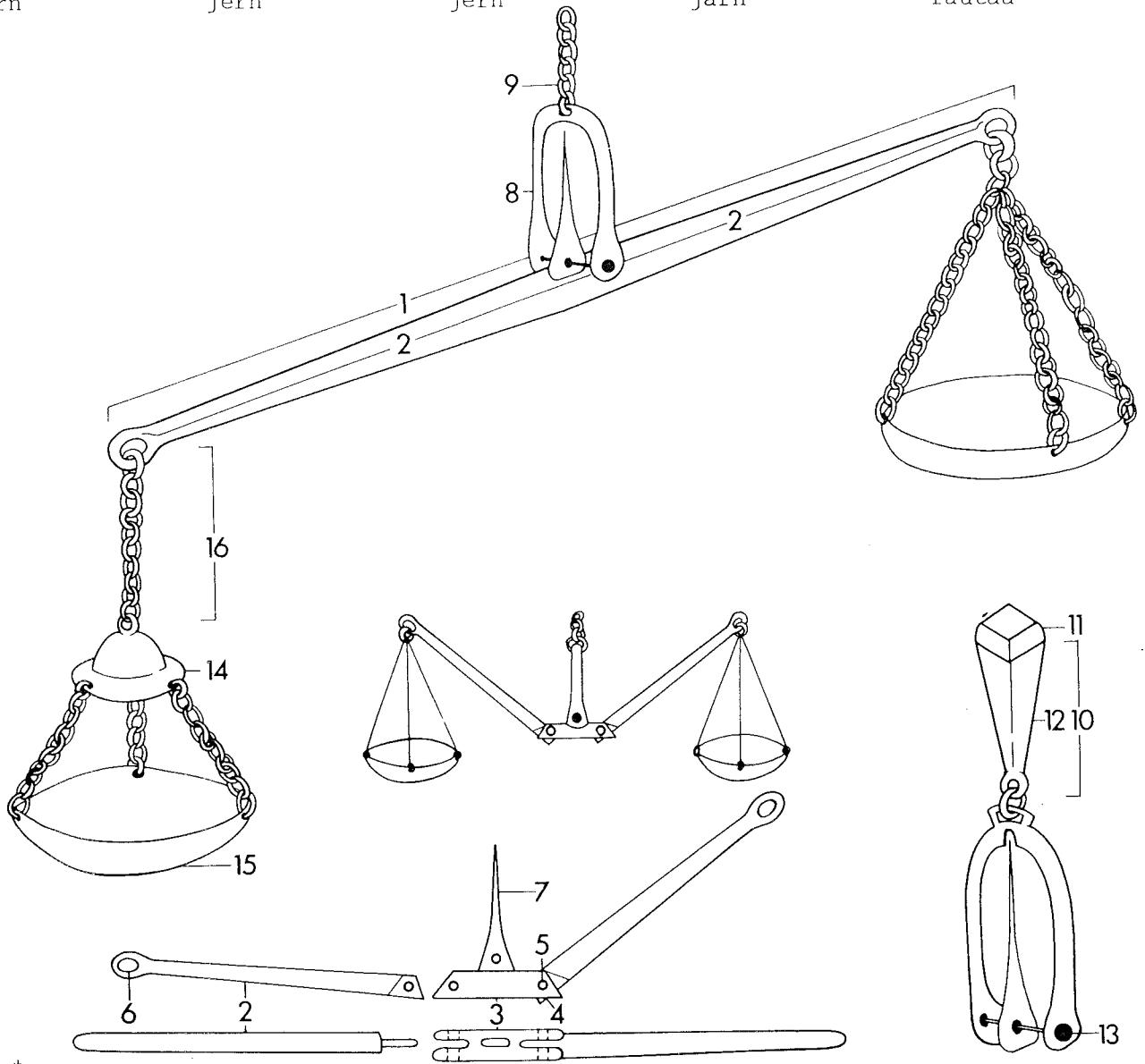
íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

METASKÁLARkoparblanda
járn**SKÅLVÆGT**kobberlegering
jern**SKÅLVEKT**kopperlegering
jern**BALANSVÄG**kopparlegering
järn**VAAKA**kupariejeerinkiä
rautaa

1 vogarstöng

2 armur

3 miðhluti

4 liður

5 þolinmóður

6 auga

7 tunga

1 vægtstang

2 arm

3 midtstykke

4 led

5 aksel

6 øje

7 viser/tunge

1 vektstang

2 arm

3 midtstykke

4 ledd

5 aksel

6 øye, øye

7 tunga/viser

1 vågstång

2 arm

3 mittstycke

4 led

5 axel

6 öga

7 tunga/visare

1 vaa'an selkä

2 varsi

3 keskikappale

4 nivell

5 akseli

6 ripustusreikä

7 vaa'an kielii/osoitin

8 haarakka

9 länk

10 stång

11 knapp

12 grepp

13 axel

14 spridare

9 kannin (ketju)

10 otin

11 nuppi

12 kannin

13 akseli

14 ketjunjakaja

8 hengi

9 festi

10 leggur

11 húfa

12 hald

13 vogarás

14 festarhald

15 vogarskál

16 skálarhengi

8 holder

9 kæde

10 stang

11 knap

12 grep

13 aksel

14 spreder

15 skål

16 ophæng

8 holder, haldar

9 lenke

10 stang

11 knapp

12 grep

13 aksel

14 spreder, spreiar

15 vektskål

16 skålupphäng

8 våggaffel

9 länk

10 stång

11 knapp

12 grepp

13 axel

14 spridare

15 vågskål

16 skålupphäng

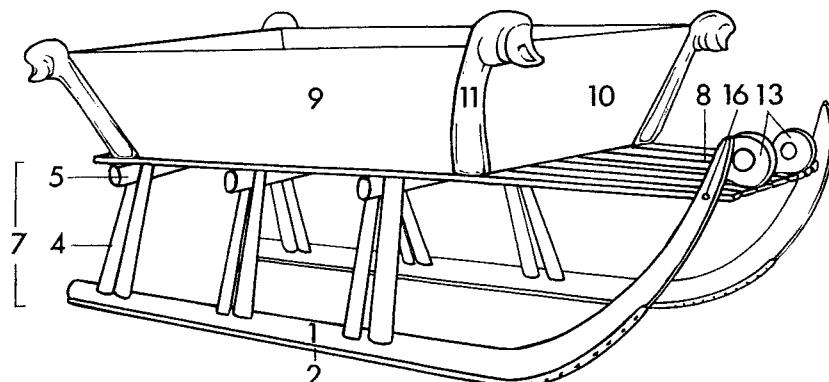
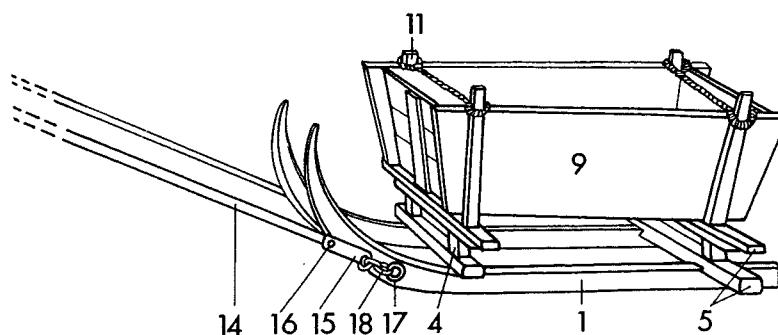
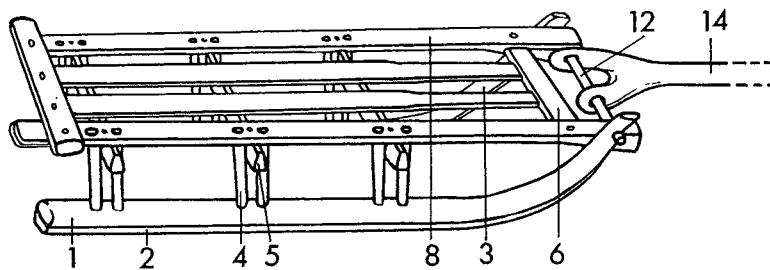
LITTERATUR

JONDELL, E. 1974. Vikingatidens balansvågar i Norge. (C-uppsats i arkeologi särskilt nordeuropeisk. Stencil). Uppsala.

KISCH, B. 1965. Scales and Weights. A historical outline. (Yale studies in the history of science and medicine, I). Forge Village, Mass.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SLEÐI	SLÆDE	SLEDE	SLÄDE	REKI
tré járn	trä jern	tre jern	trä järn	puuta rautaa

* Se nomenklaturarket VOGN 1.

1 meiður	1 mede	1 meie	1 med	1 jalas
2 járn	2 skoning/beslag	2 spong/slitemeie	2 skoning	2 raudoitus
3 ?	3 –	3 meiehave	3 –	3 –
4 stoð	4 ben/stolpe	4 fot/stender/ sledebein	4 fässel/fässlar	4 kaplas
5 þvertré	5 stiver	5 fløytstokk/ tverritre	5 banke	5 kannatin
6 þvertré	6 stiver	6 veie	6 tvärribba	6 poikkirima
7 neðri hluti	7 understel	7 understell	7 underställ	7 alaosa
8 bretti	8 bræt	8 brett	8 ribba/kant-	8 rima
9 borð, fjöl, kassi	9 karm/kasse*	9 karm/grime*	9 korg*	9 kori*
10 borð, fjöl, kassi	10 karm/kasse*	10 karm/grime*	10 korg*	10 kori*
11 stoð	11 stolpe	11 stolpe	11 bom	11 pylväs
12 hamla	12 hammel	12 humul/-tre/slire	12 skakelfäste	12 aisan kiinnike
13 hömlufesti	13 skaglefæste	13 skåkfeste	13 dragstång	13 vetotanko
14 dráttarstöng, dragstöng	14 trækstang	14 skåk/dragskåk/ slededrag	14 skakel	14 aisa
15 járn	15 beslag	15 beslag	15 beslag	15 raudake
16 nagli/gat	16 nagle/-hul	16 naglehull, -hol	16 nit/nithål	16 niiti/niitinreikä
17 hringur	17 øsken	17 ring	17 ring	17 rengas
18 keðja	18 kåde	18 kjetting	18 kedja	18 ketju

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SLEIF

SLEV

SLEIV/SKJE

SLEV

KAUHA

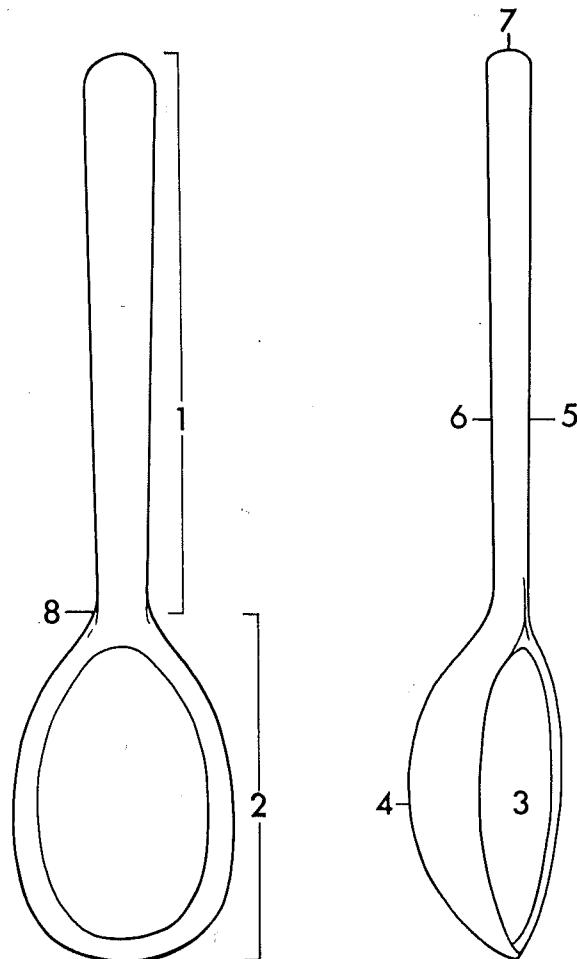
tré

trä

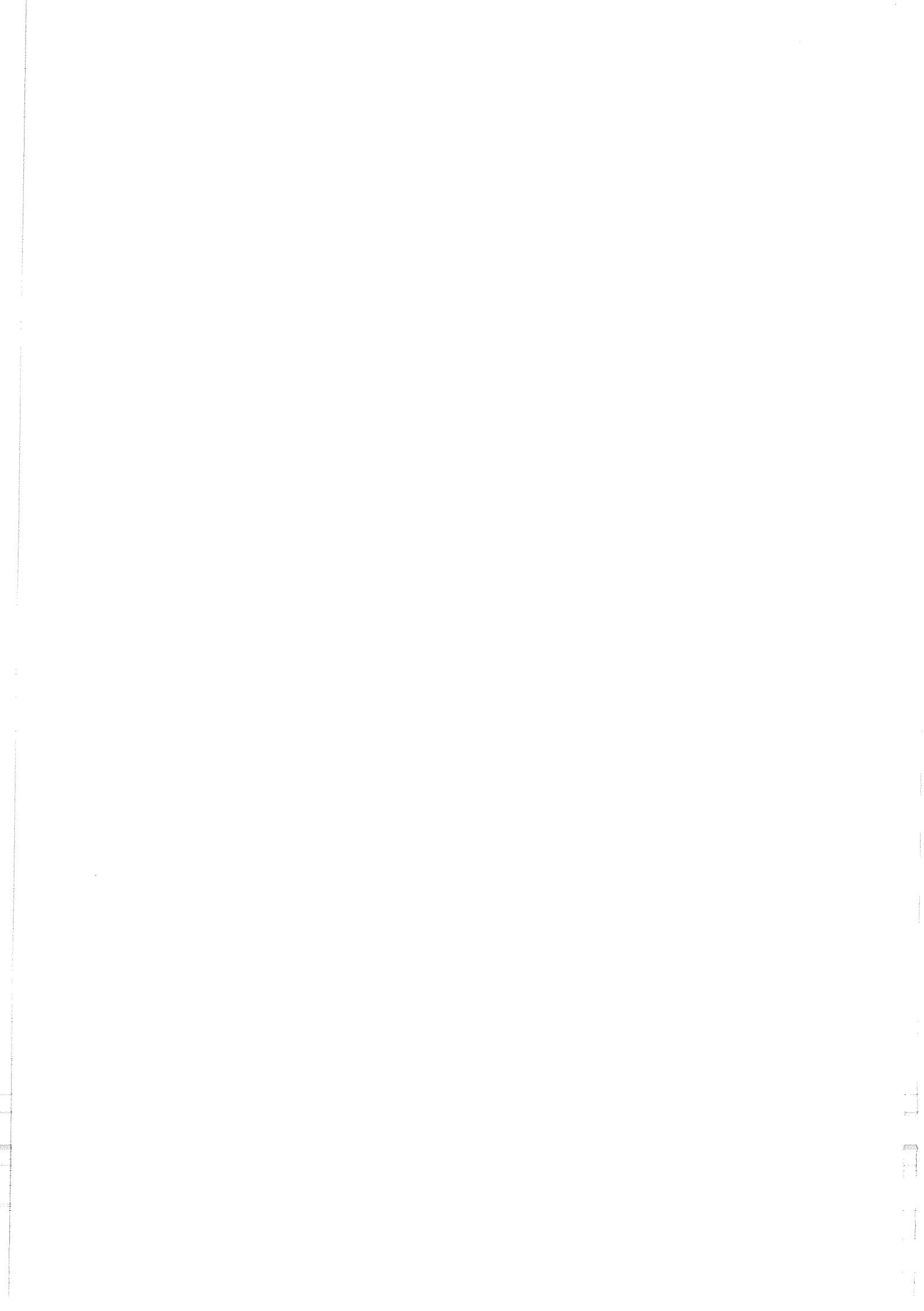
tre

trä

puuta

Slev är en sked av trä skuren i ett stycke

1 skaft	1 skaft	1 skaft	1 skaft	1 varsi
2 blað	2 laf	2 blad	2 blad	2 pesä
3 hvolf	3 inderside	3 innside	3 insida	3 sisäpinta
4 kúpa	4 yderside	4 utside	4 utsida	4 ulkopinta
5 frambhlíð	5 forside	5 forside	5 framsida	5 etupuoli
6 bakhlið	6 bagseite	6 baksida	6 baksida	6 takapuoli
7 skaftendi	7 afslutning	7 avslutning	7 skaftändе	7 varren pää
8 skaftrot	8 skaftrot	8 skaftrot	8 skaftrot	8 varren juuri

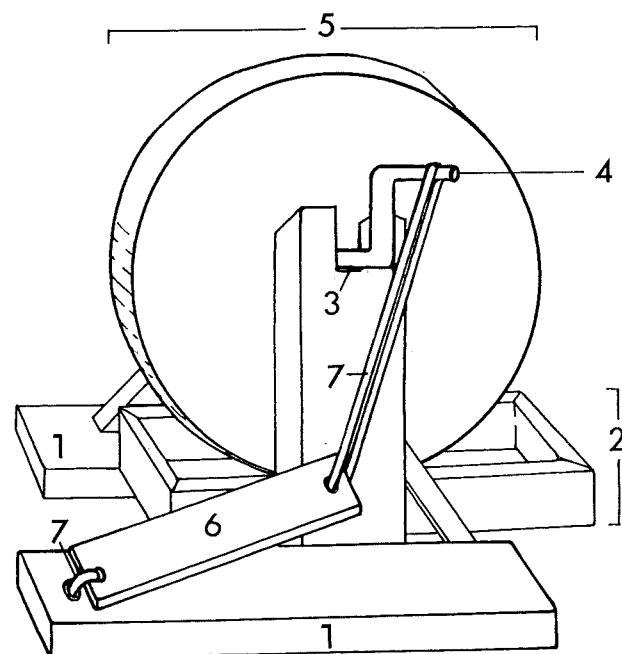
Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

HVERFISTEINN**SLIBESTEN****SLIPESTEIN****SLIPSTEN****TAHKO**sandsteinn
tré
járn
leðursandsten
træ
jern
lædersandstein
tre
jern
lærsandsten
trä
järn
läderhiekkakiveä
puuta
rautaa
nahkaa

- 1 grind
2 stokkur
3 öxull
4 sveif
5 hverfisteinn
6 fótafjöl
7 ól

- 1 stativ
2 vandtrug
3 akselleje
4 aksel/håndtag
5 slibesten
6 pedal
7 rem

- 1 stativ
2 vanntrau
3 aksel
4 veiv
5 slipestein
6 trøe, trøde^h
7 reim

- 1 stativ
2 vattentråg
3 axelläge
4 axel/handtag
5 slipsten
6 pedal
7 rem

- 1 teline
2 vesiastia
3 akselinsija
4 akseli/kädensija
5 hiomakivi
6 poljin
7 hihna

LITTERATUR

TYGHEM, F. van. 1966. Op en om de Middeleeuwse Bouwwerf I-II. Brüssel.

íslenska

SKEIDAR/
SLÍÐUR

leður

Dansk

SKEDE/SLIRE

læder

Norsk

SLIRE

lær

Svenska

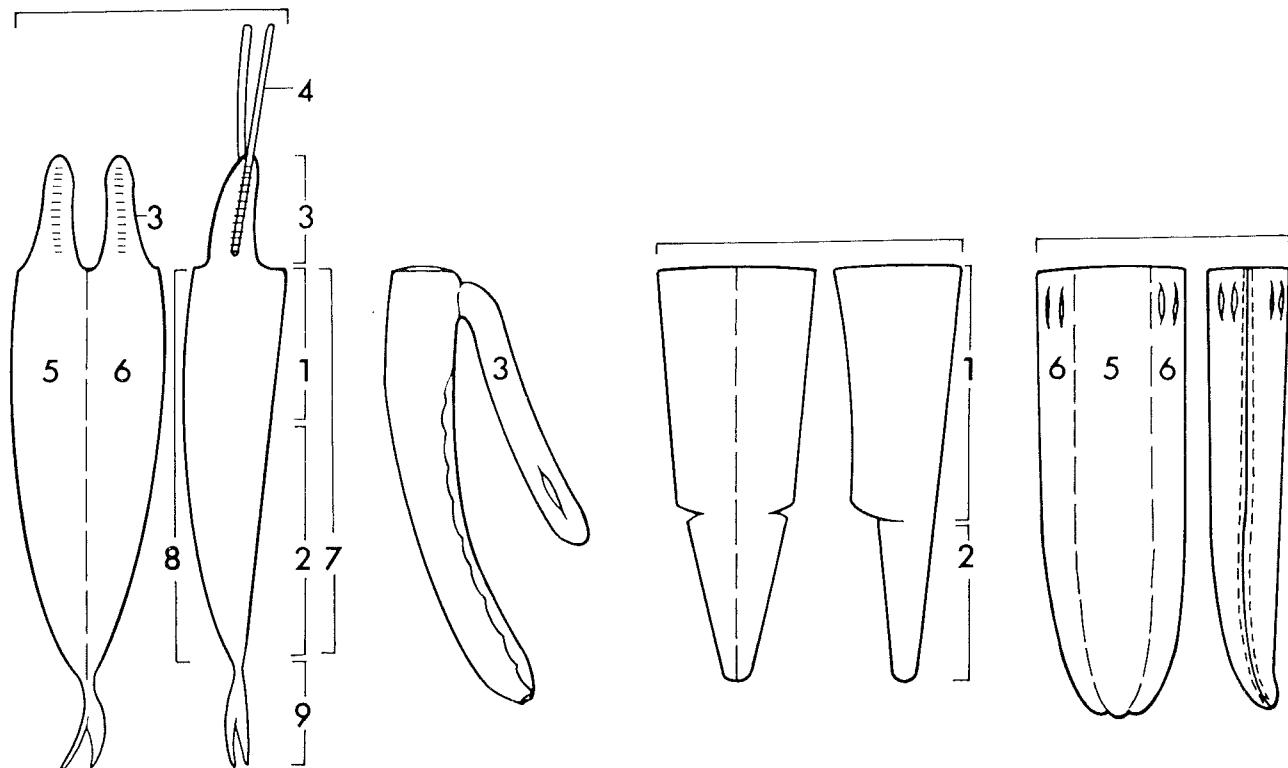
SLIDA

läder

Suomi

TUPPI

nahkaa

1 skafthlíf	1 skaftdel	1 skaftdel	1 skaftdel	1 kahvaosa
2 blaðhlíf	2 bladdel	2 bladdel	2 bladdel	2 teräosa
3 beltisól	3 bæltestropp/ ophæng	3 bæltestropp/ opheng	3 bæltestropp	3 vyöraksi
4 beltisreim	4 bæltesnor	4 bæltesnor	4 bæltesögl	4 vyösilmukka
5 framhlið	5 forside	5 framsida	5 framsida	5 etusivu
6 bak	6 bagside	6 baksida	6 baksida	6 takasivu
7 bakkakantur	7 rygkant	7 ryggkant	7 ryggkant	7 hamarareuna
8 eggkantur	8 ægkant	8 eggkant	8 eggkant	8 teräreuna
9 flipi/ skrautflipi	9 pynteflik	9 pynteflik	9 prydnaðsflik	9 koristeviileke

LITTERATUR

BLOMQVIST, R. 1938. Medeltida svärd, dolkar och slidor funna i Lund.
Kulturens årsbok 1937. Lund.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

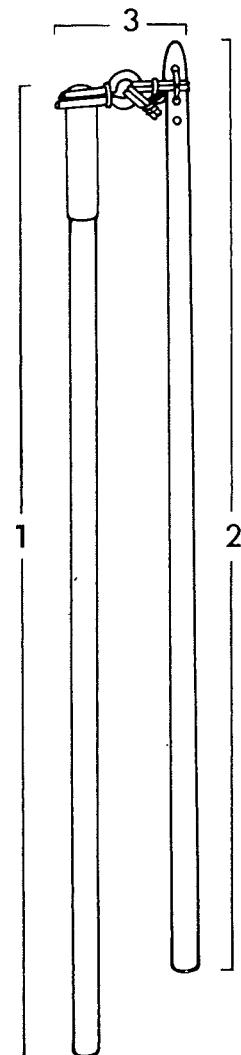
ÞÚST

PLEJL

SLIUL/TUST

SLAGA

VARSTA

tré
járn
leðurtræ
jern
lædertre
jern
lær
vidjeträ
järn
läderpuuta
rautaa
nahkaa

Nomenklaturprojekt för föremålsregistrering i Norden

©

* Se arket plejlld.

10 - 1.9.1989

1 skefti

1 handel/
håndvol1 handvol/
tustarvol

1 handval/skaft

1 varsi

2 slagvölur

2 slagei/
slagvöl2 slagvol
dettvol

2 slagval/släng

2 (varstan)nuija/
terä3 liður/
liðamót

3 led*

3 ledd*

3 led*

3 niveliitos

LITTERATUR

- JOHANSEN, B. 1986. Plejltærskning på Melstedgård. (Fra Bornholms Museum 1986, s.49-52). Rønne
- MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Stockholm
- VISTED, K., STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo

Íslenska

ÞÚST

tré
leður
álaroð

Dansk

PLEJLED

træ
læder
åleskind

Norsk

SLIUL/TUST

tre, vidje
lær
skinn (ål)
sene (okse)
tau

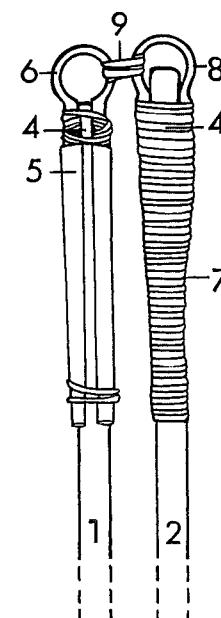
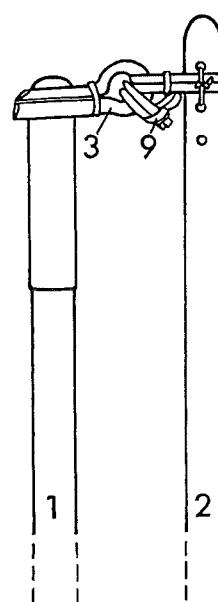
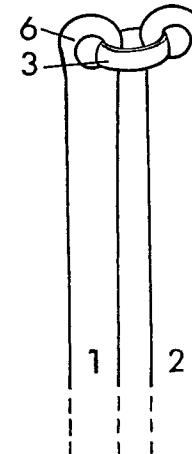
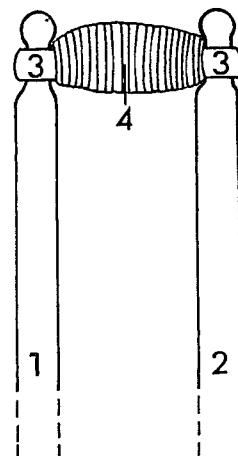
Svenska

SLAGA/LED

trä
läder
ålskinn

Suomi

VARSTA/LIITOS

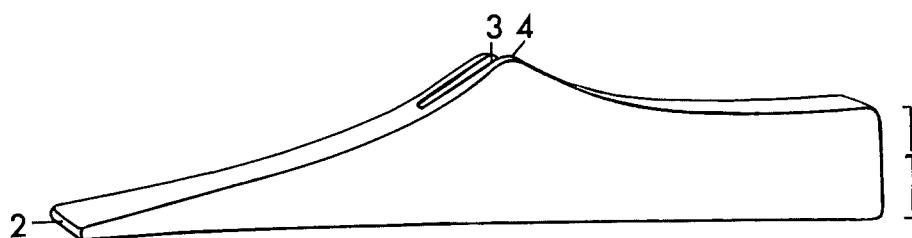
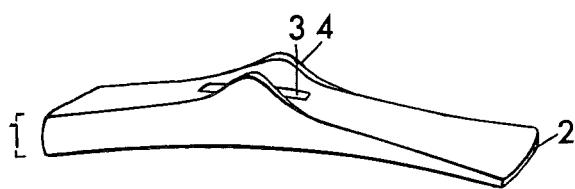
puuta
nahkaa

LITTERATUR

- JOHANSEN, B. 1986. Plejltærskning på Melstedgård.
(Fra Bornholms Museum 1986, s. 49–52). Rønne
- MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Stockholm.
- STIGUM, H.; VISTED, K. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
HAMAR	SMEDEHAMMER	SMEDHAMMER	SMIDES-HAMMARE	PAJAVASARA
járn stál	jern stål	jern stål	järn stål	rautaa terästä

LITTERATUR

- ROESDAHL, E. 1980. Danmarks vikingetid. København.
TOBIASSEN, A. H. 1981. Smeden i eldre tid. Oslo.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

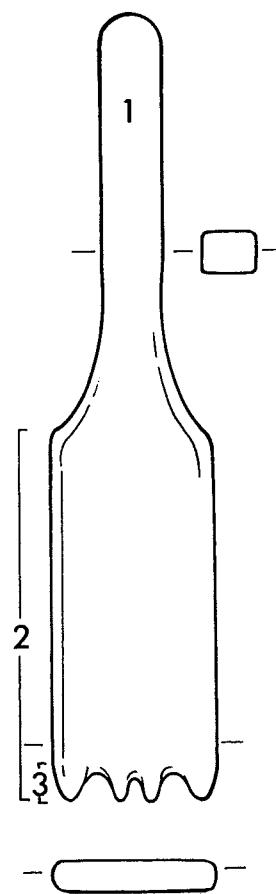
SMJÖRSPAÐI
tré

SMØRSTIKKE 2
træ

SMØRKAM
tre

SMÖRSPADE 2
trä

VOILASTA 2
puuta

LITTERATUR

WEBER, B. 1989. Tregjenstander. (De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen Bd. 7). Oslo.

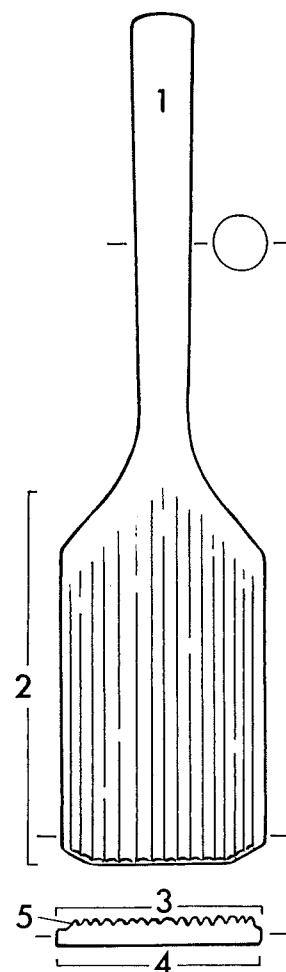
Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SMJÖRSPAÐI
tréSMØRSTIKKE 1
træSMØRSPAÐE
treSMÖRSPAÐE 1
träVOILASTA 1
puuta

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistrering i Norden

15 - 11.1998

1 skaft
2 blað
3 efri hlið
4 neðri hlið
5 riflur1 skaft
2 blad
3 overside
4 underside
5 riller1 skaft
2 blad
3 overside
4 underside
5 riller1 skaft
2 blad
3 –
4 –
5 räfflor1 varsi
2 lapa
3 yläpuoli
4 alapuoli
5 uurteet

LITTERATUR

HØJRUP, O. 1967. Landbokvinden. Rok og kærne. Grovbrød og vadmel. København.

Íslenska

SNIÐILL

járn
tré

Dansk

LØVKNIV

jern
træ

Norsk

SNIDILL/
SNIDEL

jern
tre

Svenska

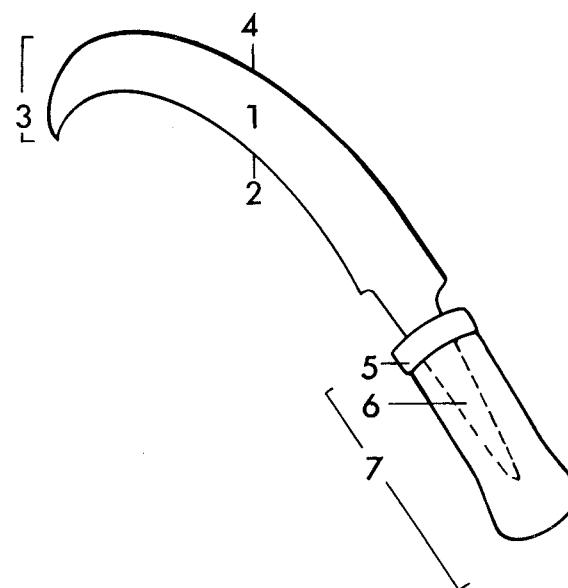
LÖVKNIV

järn
trä

Suomi

VESURI/
KASSARA

rautaa
puuta

LITTERATUR

VISTED, K.; STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo.

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

REIMASKÓR

SNØRESKO

SNØRESKO

SNÖRSKO

NAUHAKENKÄ

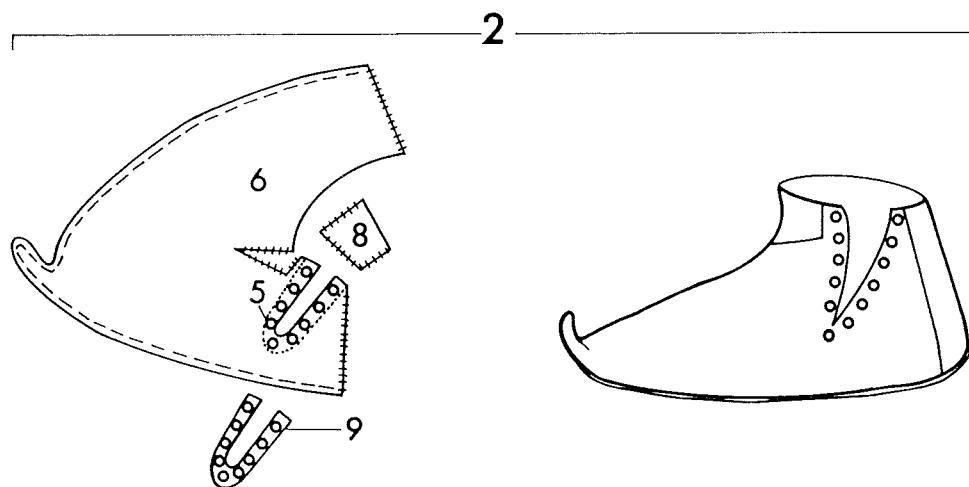
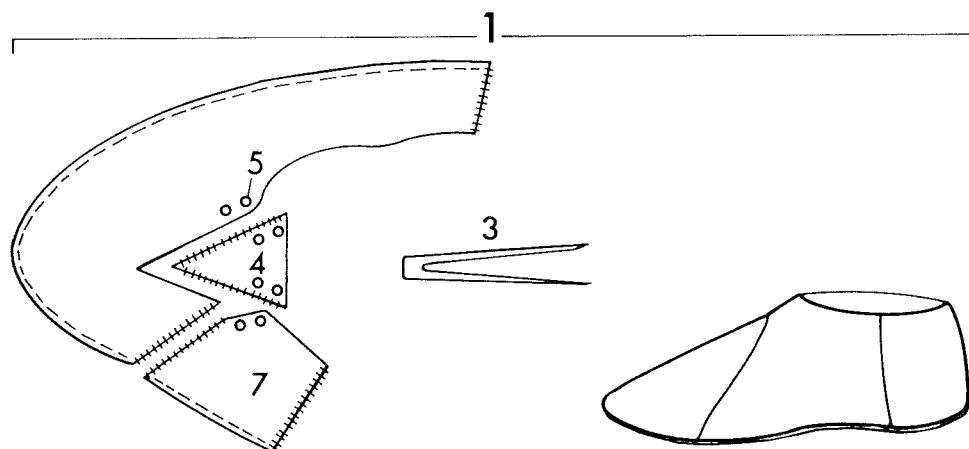
leður

læder

lær

läder

nahkaa

1 skór reimaður
að framan2 skór reimaður
á hlið

3 reim

4 tunga

5 reimargat

1 sko med
frontsnøring2 sko med
sidesnøring

3 snørebånd

4 plös

5 snørehul

1 frontsnøresko

2 sidesnøresko

3 reim

4 plös

5 snørehull,
hull

1 (fram)snörsko

2 sidsnörsko

3 rem

4 plös

5 snörhål

1 edestä solmittava
nauhakenkä2 sivusta solmittava
nauhakenkä

3 nauha

4 kiel/iiltti

5 nauhanreikä

6 yfirleður

7 hliðarstykki

8 auki

9 linning

6 hovedlæder

7 sidelæder

8 kile

9 snørestykke

6 hovedlär

7 sidelär

8 kile

9 snörstycke

6 huvudläder

7 sidoläder

8 kil

9 vahvike

6 pääkappale

7 sivukappale

8 kiila

9 vahvike

LITTERATUR

- BROBERG, B., HASSELMO, M. 1981. Keramik, kammar och skor från 7 medeltida städer. Fyndstudie. Medeltidsstaden 30. Stockholm.
- KOCH, H.D. 1986. Hvad fortæller det arkeologiske materiale om skomagerhåndværket fra ca. 1250 til ca. 1500? Land og by i middelalderen 4, s. 19-32. Tønder.
- SCHIA, E. 1977. Skomaterialet fra "Mindets Tomt". De arkeologiske utgravnninger i Gamlebyen, Oslo, 1. Oslo.
- SCHIA, E. 1987. Sko og støvler. De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo, 3. Oslo.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

FÆRISSAKKA

SNØRESÆNK

SNØRESØKK

REVSÄNKE

SIIMANPAINO

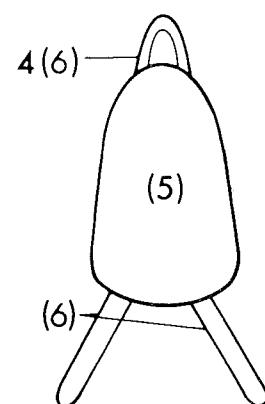
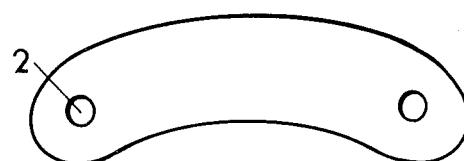
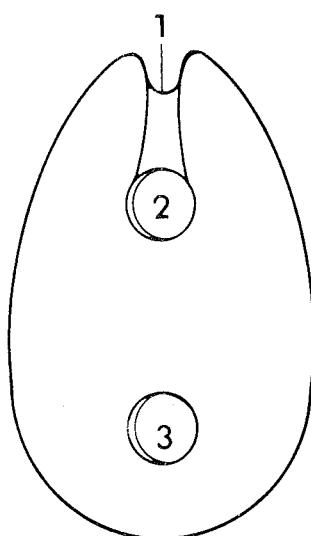
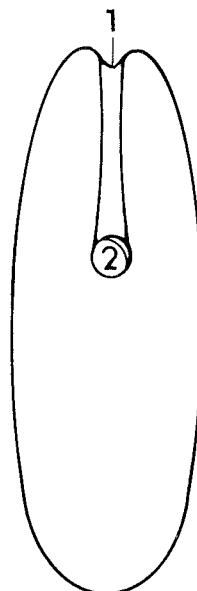
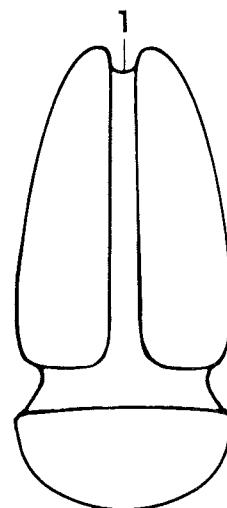
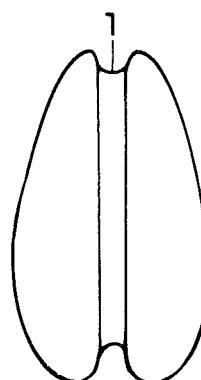
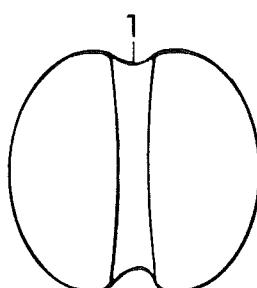
steinn
bly (5)
járn (6)

sten
bly (5)
jern (6)

stein
bly (5)
jern (6)

sten
bly (5)
järv (6)

kiveä
lyijyä (5)
rautaa (6)

- © 1 rauf
2 gat
3 gat
4 lykkja
5 bly
6 járn

- 1 fure
2 hul
3 underhul
4 øje
(5) bly
(6) jern

- 1 fure
2 opphengs-
hull, hol^H
3 underhull,
hol^H
4 øye, auge^H
(5) bly
(6) jern

- 1 skåra
2 upphäng-
ningshål
3 underhål
4 ögla
(5) bly
(6) järv

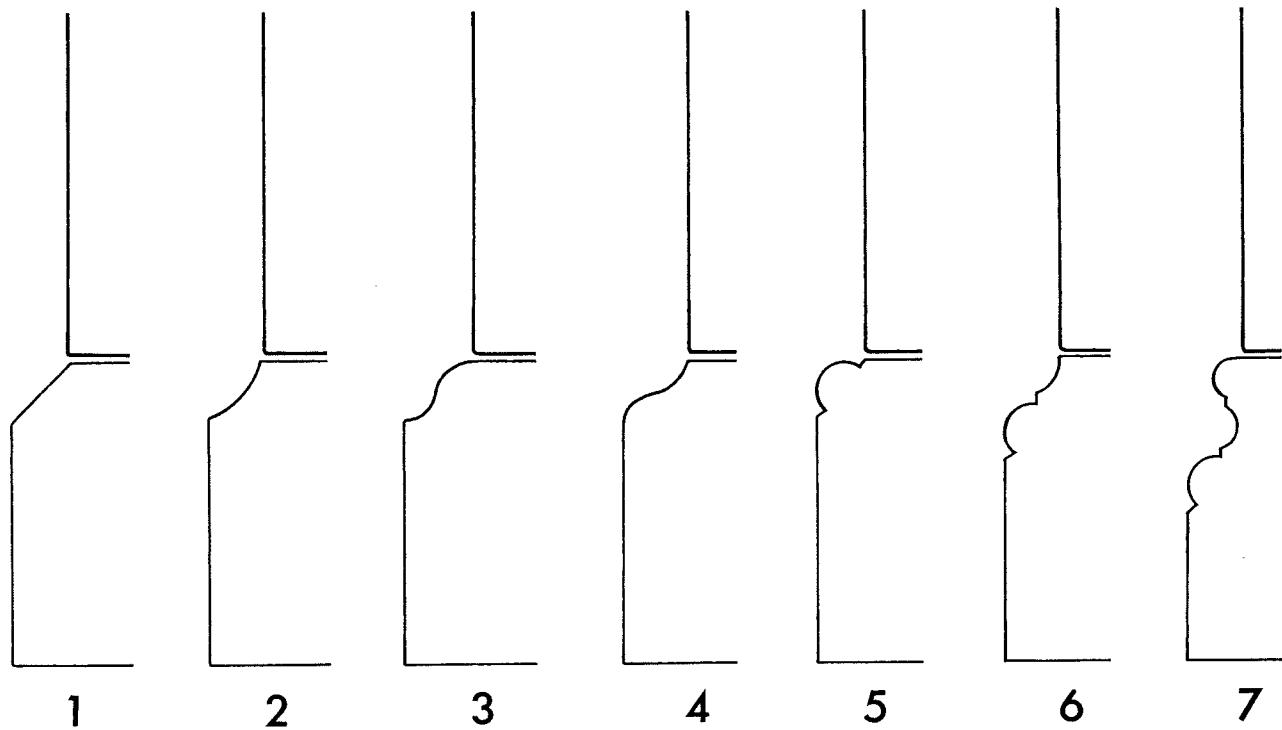
- 1 uurre/uurros
2 ripustusreikä
3 alareikä
4 silmukka
(5) lyijyä(a)
(6) rauta(a)

LITTERATUR

SIMONSEN, P. 1983. Gamle fiskesøkk. (Ottar 145). Tromsø.

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SÖKKULSNIÐ	SOKKEL- PROFILER	SOKKEL- PROFILER	SOCKEL- PROFILER	JALKA- PROFIILEJA
steinn tré tígulsteinn	natursten trä tegl	stein tre tegl	sten trä tegel	kiveä puuta tiiltä

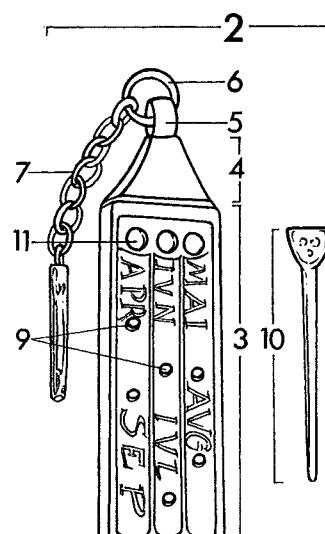
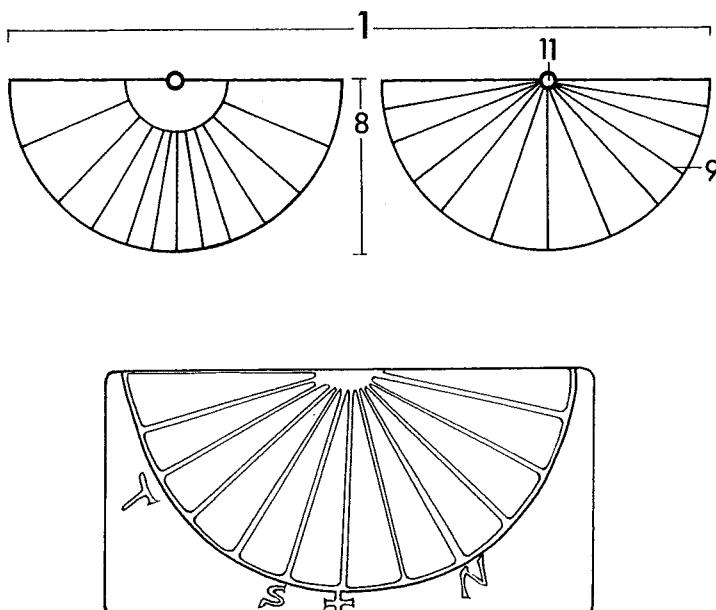

1 skásnið	1 skråkantprofil	1 fas (profil)	1 skråkantprofil/ snedfas	1 viiste(profiili)
2 hvolfsnið	2 hulkantprofil	2 hulfas (profil)	2 hålkäl	2 kouruviiste (profiili)
3 fallandi bylgjusnið	3 faldende karnisprofil	3 karnisprofil/ cyma recta	3 fallande karnisprofil	3 laskeva karniisi
4 öfugt bylgjusnið	4 omvendt karnisprofil/ klokkeprofil	4 karnisprofil/ cyma reversa	4 omvärd karnisprofil	4 käännetty laskeva karniisi
5 rimilssnið	5 rundstavprofil	5 vulst (profil)	5 rundstavsprofil	5 vulsti(profiili)
6 bylgja yfir rimilssniði	6 hulkant over rundstavprofil	6 hulkil över vulst	6 hålkäl över rundstav	6 kouru vulstin yläpuolella
7 attískt snið	7 attisk profil	7 attisk profil	7 attisk profil	7 attikalainen profiili

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SÓLÚR	SOLUR	SOLUR	SOLUR	AURINKOKELLO
steinn	natursten	stein	sten	kiveä
bein	ben	gevir	ben	luuta
tré	trä	tre	trä	puuta
góðmálmur	ædelmetal	edelmetall	ädelmetall	metallia
járn	jern	jern	järn	jalometallia
		tegl	täljsten	rautaa
		kleberstein		vuolukiveä

* På kvader anbragt lodret på en sydvendt mur, almindeligvis halvcirkelformet skive.

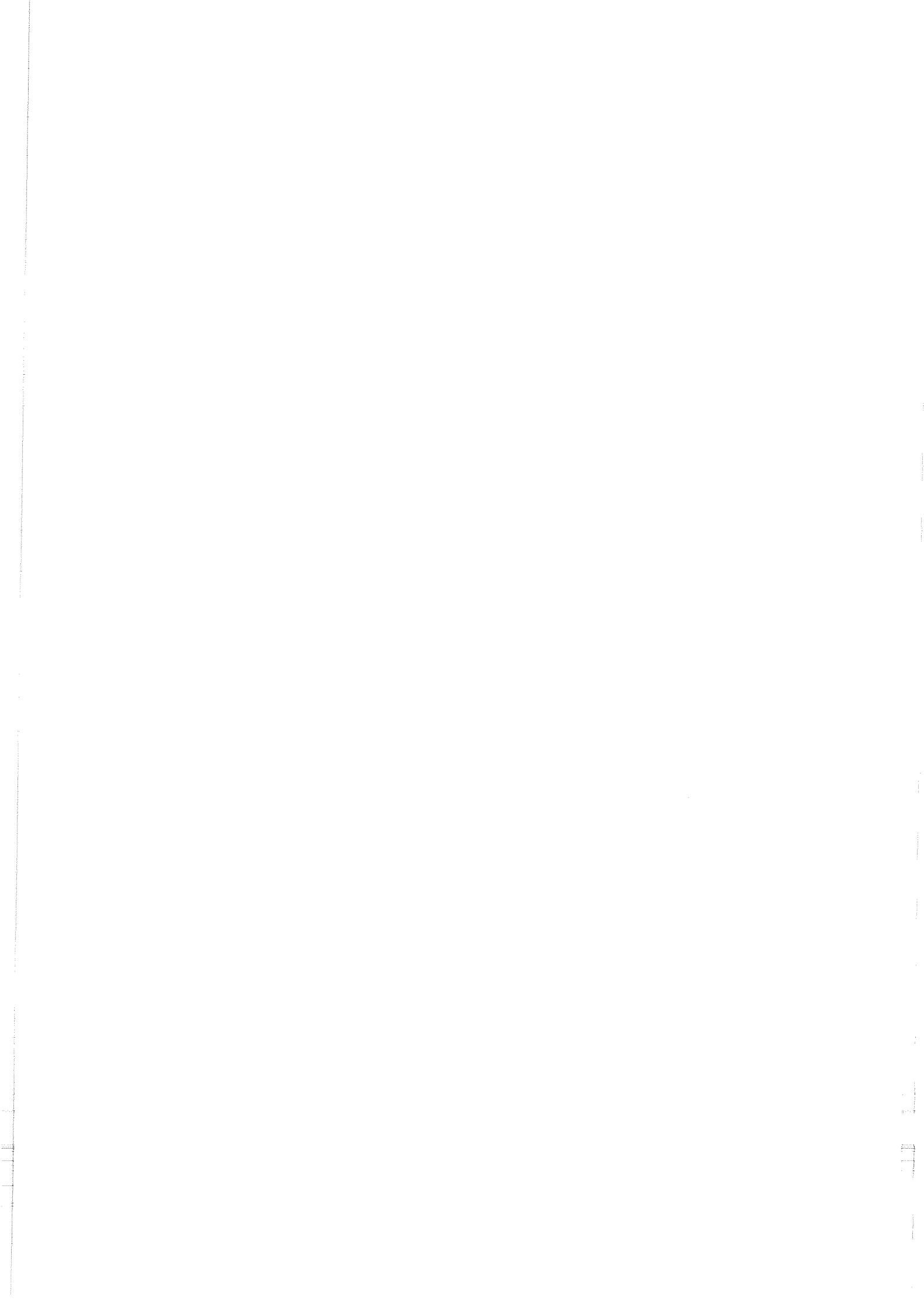
** Kunne være udformet på andre måder end den her viste, bl.a. med halvcirkelformet skive. Det viste eksempel er beregnet til at hænge frit i kæden vendt mod solen.

*** Var på de vægfaste ure almindeligvis halvcirkelformet. På lommeuret fungerer begge sider af pladen som skive – månederne er inddridset parvis.

+ Var ofte 12 på de halvcirkelformede skiver, men der forekom også 6- eller 8-delte skiver. Afstanden mellem de forskellige linjer kan variere, fordi visernes skygge vandrer med skiftende hastighed over skalaen. Langs denne kan der være hugget tal fra 1–12 og/eller T, S og N for tredje (terts) sjette (sext), og niende (non) bedetime. På lommeuret angiver de nederste markeringer tredje time og de øverste 9. time.

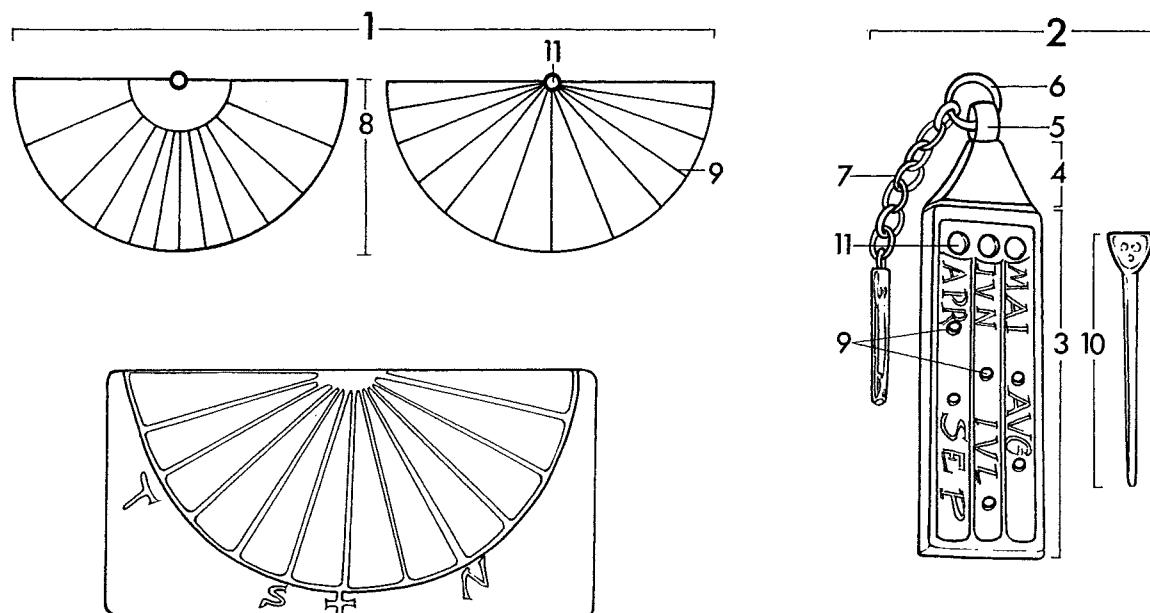
++ Viseren er i de ældste ure anbragt vinkelret på skiven. Fra omkring 1400 bliver hældningen – dvs. vinklen mellem viser og skive – lig breddegraden, hvor uret sidder, dvs. viseren er rettet mod himmelpolen og er parallel med den akse, hvorom jorden drejer sig. Sidsnævnte gjorde det muligt at angive ensartede tidsrum året igennem.

1 «veggjaúr»	1 «vægur»*	1 veggur*	1 «väggur»*	1 seinäkello
2 «vasaúr»	2 «lommeur»/ «rejseur»**	2 lommeur/ reiseur**	2 «reseur»**	2 matkakello
3 plata	3 plade	3 plate	3 platta	3 levy
4 –	4 topstykke	4 toppstykke	4 överstycke	4 yläosa
5 lykkja, auga	5 øksen	5 hempe	5 ögra	5 lenkki
6 hringur	6 ring	6 ring	6 ring	6 rengas
7 keðja	7 kæde	7 kjede	7 kedja	7 ketju
8 skífa	8 skive***	8 skive***	8 visartavla	8 kellotaulu
9 tímaeinung	9 timeangivelse +	9 timeangivelse +	9 timsnitt	9 tuntijako
10 vícir	10 viser/skygge-giver/-stav++	10 viser ++	10 skugg-kastare ++	10 osoitin
11 gat	11 hul til 10	11 hull, hol til viser	11 hål till 10	11 osoittimen reikä

Íslenska	Dansk	Norsk	Svenska	Suomi
SÓLÚR	SOLUR	SOLUR	SOLUR	AURINKOKELLO
steinn	natursten	stein	sten	kiveä
bein	ben	gevir	ben	luuta
tré	træ	tre	trä	puuta
góðmálmur	ædelmetal	edelmetall	ädelmetall	metallia
járn	jern	jern	järn	jalometallia
		tegl	täljsten	rautaa
		kleberstein		vuolukiveä

* På kvader anbragt lodret på en sydvendt mur, almindeligvis halvcirkelformet skive.

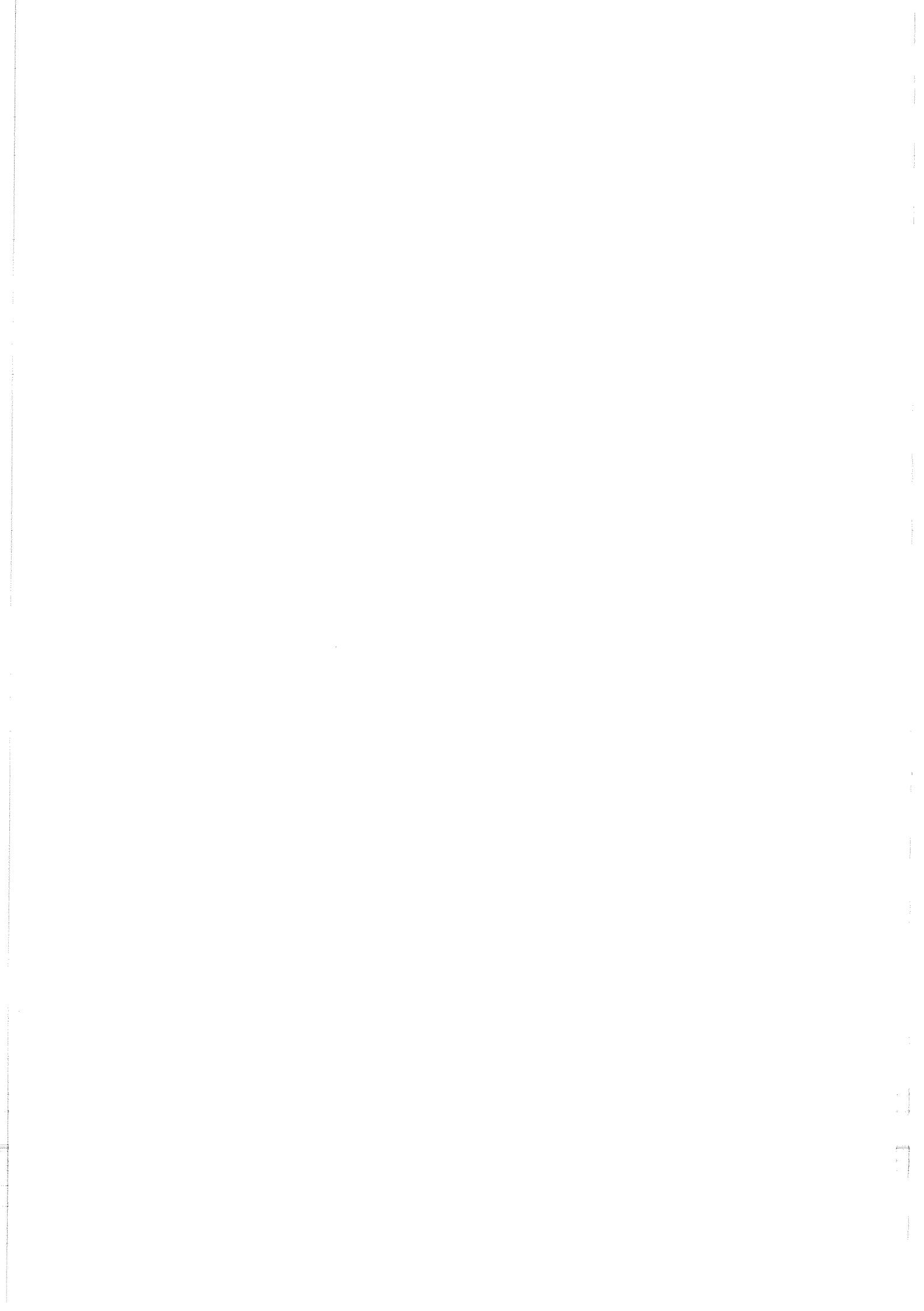
** Kunne være udformet på andre måder end den her viste, bl.a. med halvcirkelformet skive. Det viste eksempel er beregnet til at hænge frit i kæden vendt mod solen.

*** Var på de vægfaste ure almindeligvis halvcirkelformet. På lommeuret fungerer begge sider af pladen som skive – månederne er indridset parvis.

+ Var ofte 12 på de halvcirkelformede skiver, men der forekom også 6- eller 8-delte skiver. Afstanden mellem de forskellige linjer kan variere, fordi visernes skygge vandrer med skiftende hastighed over skalaen. Langs denne kan der være hugget tal fra 1–12 og/eller T, S og N for tredje (terts) sjette (sext), og niende (non) bedetime. På lommeuret angiver de nederste markeringer tredje time og de øverste 9. time.

++ Viseren er i de ældste ure anbragt vinkelret på skiven. Fra omkring 1400 bliver hældningen – dvs. vinklen mellem viser og skive – lig breddegraden, hvor uret sidder, dvs. viseren er rettet mod himmelpolen og er parallel med den akse, hvorom jorden drejer sig. Sidsnævnte gjorde det muligt at angive ensartede tidsrum året igennem.

1 «veggjaúr»	1 «vægur»*	1 veggur*	1 «väggur»*	1 seinäkello
2 «vasaúr»	2 «lommeur»/ «rejseur»**	2 lommeur/ reiseur**	2 «reseur»**	2 matkakello
3 plata	3 plade	3 plate	3 platta	3 levy
4 –	4 topstykke	4 toppstykke	4 överstycke	4 yläosa
5 lykkja, auga	5 øsknen	5 hempe	5 ögla	5 lenkki
6 hringur	6 ring	6 ring	6 ring	6 rengas
7 keðja	7 kæde	7 kjede	7 kedja	7 ketju
8 skífa	8 skive***	8 skive***	8 visartavla	8 kellotaulu
9 tímaeining	9 timeangivelse +	9 timeangivelse +	9 timsnitt	9 tuntijako
10 vísur	10 viser/skygge- giver/-stav++	10 viser ++	10 skugg- kastare ++	10 osoitin
11 gat	11 hul til 10	11 hull, hol¤ til viser	11 hål till 10	11 osoittimen reikä

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

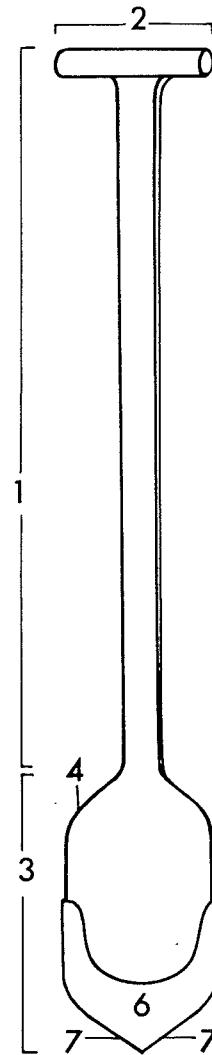
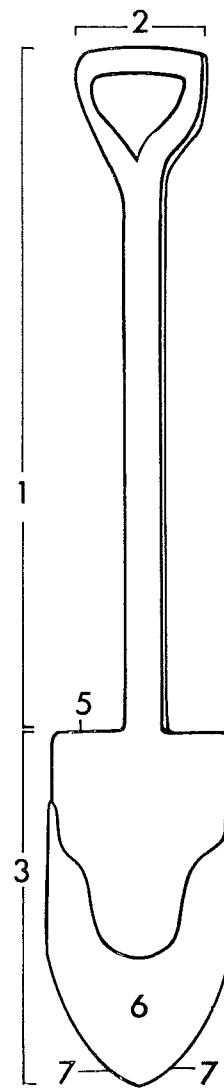
SKÓFLA 2

SPADE 2

SPADE

SPADE 2

LAPIO 2

tré
járnträ
jerntre
jernträ
järnpuuta
rautaa

© Nomenklaturprojekt för föremålsregistering i Norden

10 - 1.9.1989

1 skaft
2 handfang
3 skóflublað
4 -
5 -
6 var
7 egg

1 skaft
2 håndtag
3 blad
4 skulder
5 tråd
6 skoning
7 æg

1 skaft
2 handtak
3 blad
4 skulder
5 -
6 skoning
7 egg

1 skaft
2 handtag
3 blad
4 skuldra
5 tramp
6 skoning
7 egg

1 varsi
2 kädensija/
kahva
3 pesä/lapa
4 olka
5 olka
6 rautaterä
7 terä

LITTERATUR

MYRDAL, J. 1986. Medeltidens åkerbruk. Agrarteknik i Sverige ca 1000 till 1520. Stockholm

VISTED, K., STIGUM, H. 1971. Vår gamle bondekultur I. Oslo

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SPARIBAUKUR

SPAREBØSSE

SPAREBØSSE

SPARBÖSSA

SÄÄSTÖLIPAS

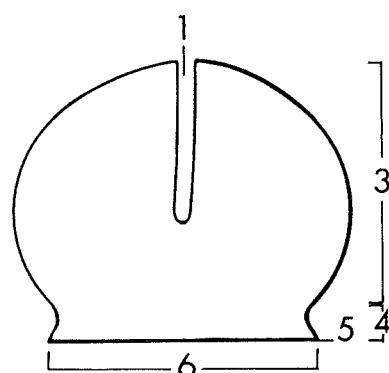
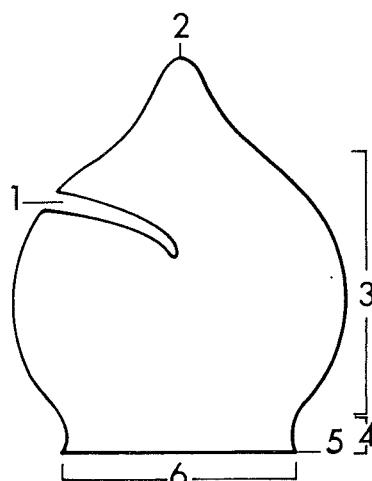
leir

lertøj

keramikk

keramik

keramiikkaa

LITTERATUR

LIEBGOTT, N-K. 1972. Kakler. Hovedtræk af kakkelovnens historie
ca 1350-1650. København

STRAUSS, K. Die Kackelkunst des 15. und 16. Jahrunderts.

WAHLÖÖ, C. 1976. Keramik 1000-1600 i svenska fynd. (Archaeologica
Lundensia VI). Lund

íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

HRINGJA

SPÆNDE

SPENNE/SPRETTE

SÖLJA

SOLKI

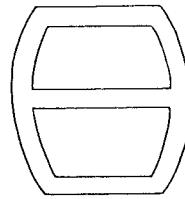
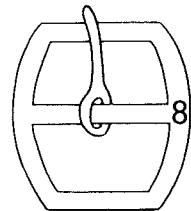
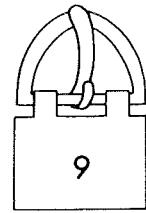
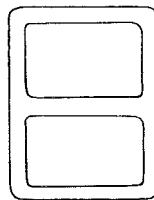
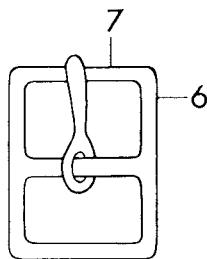
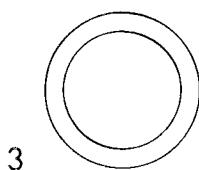
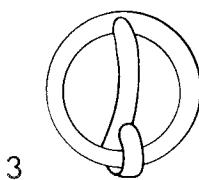
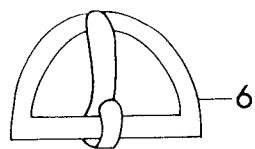
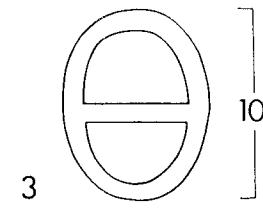
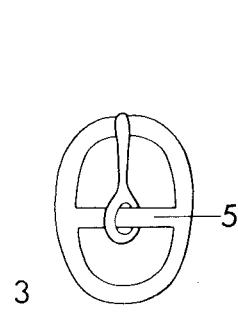
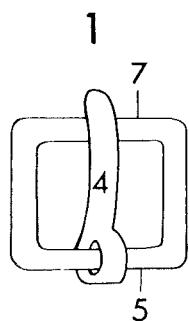
járn
koparblanda
góðmálmur
tin

jern
kobberlegering
ædelmetal
tin

jern
kopperlegering
edelmetall
tinn

järn
kopparlegering
ädelmetall
tenn

rautaa
kuparilejeerinkiä
jalometallia
tinaa

cb.

- 1 einföld hringja
- 2 tvöföld hringja
- 3 hringsylgja
- 4 þorn
- 5 ás
- 6 hlið
- 7 endi
- 8 hlið
- 9 svift
- 10 umgerð

- 1 enkeltspænde
- 2 dobbeltspænde
- 3 ringspænde
- 4 torn
- 5 aksel
- 6 sidestykke
- 7 tværstykke
- 8 sidebøjle
- 9 remblik
- 10 spænde

- 1 enkeltspenne
- 2 dobbeltspenne
- 3 ringspenne
- 4 torn
- 5 aksel
- 6 sidestykke
- 7 tverrstykke
- 8 sidebøyle
- 9 festebeslag
- 10 spenneramme

- 1 enkelsölja
- 2 dubbelsölja
- 3 ringsölja
- 4 torne
- 5 axel
- 6 sidostycke
- 7 tvärstycke
- 8 sidostycke
- 9 rembleck
- 10 söljeram

- 1 solki
- 2 solki (kaksijakoinen)
- 3 rengassolki
- 4 neula/paljin
- 5 akseli
- 6 sivukappale
- 7 poikkikappale
- 8 sivukappale
- 9 soljenhela
- 10 kehä

LITTERATUR

- BLOMOQUIST, R. 1948. Spänner och söljor. (Kulturens årsbok 1947). Lund.
- FINGERLIN, I. 1971. Gürtel des hohen und späten Mittelalters. Berlin.
- SVENSSON, S. 1953. Sydsvenska silversmycken. (Kulturens årsbok 1952). Lund.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

SPENNUSKÓR

SPÆNDESKO

SPENNESKO

SPÄNNSLEIFSKO

SOLKIHIHNAKENKÄ

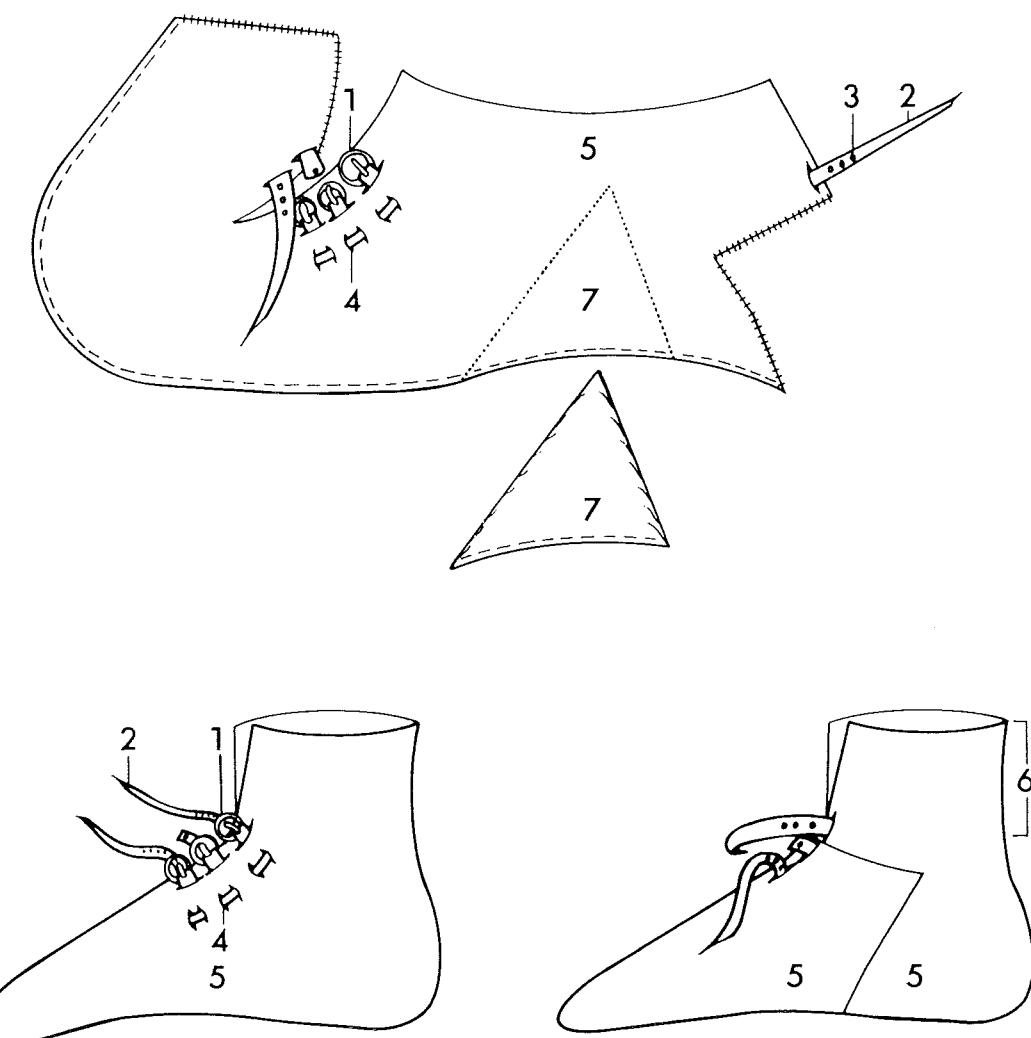
leður
málmur

læder
metal

lær
metall

läder
metall

nahkaa
metallia

Nomenklatursprojekt för föremålsregistering i Norden

1.9.1988

© 1 hringja/
sylgja
2 ól/sproti
3 gat
4 gat
5 yfirleður
6 bolur
7 hækappi

1 spænde
2 rem
3 remspændehul
4 remspalte/hul
5 hovedlæder
6 skaft
7 hækappe

1 spenne
2 reim
3 spennehull,
hol^h
4 reimskår
5 hovedlær
6 skaft
7 helkappe

1 sölja
2 rem
3 (spänn)hål
4 remspalt
5 huvudläder
6 skaft
7 hälkappa

1 solki
2 hihna
3 reikä
4 hihnaviilos
5 päkkappale
6 varsi
7 kantalappu

LITTERATUR

- BROBERG, B., HASSELMO, M. 1981. Keramik, kammar och skor från 7 medeltida städer. Fyndstudie. Medeltidsstaden 30. Stockholm.
- KOCH, H.D. 1986. Hvad fortæller det arkeologiske materiale om skomagerhåndværket fra ca. 1250 til ca. 1500? Land og by i middelalderen 4, s. 19-32. Tønder.
- SCHIA, E. 1977. Skomaterialet fra "Mindets Tomt". De arkeologiske utgravnings i Gamlebyen, Oslo, 1. Oslo.
- SCHIA, E. 1987. Sko og støvler. De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo, 3. Oslo.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

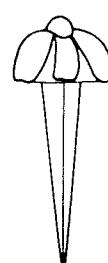
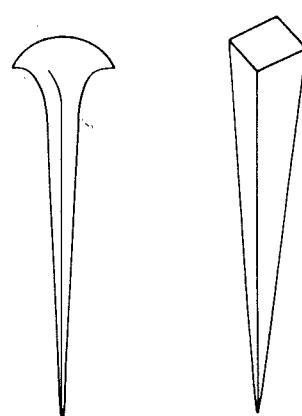
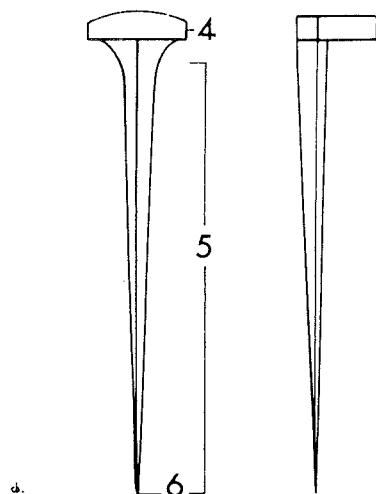
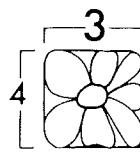
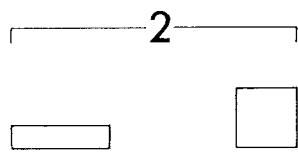
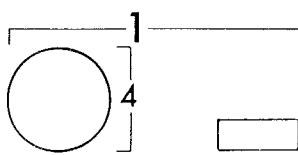
NAGLI/SAUMUR

SØM

SPIKER

SPIK

NAULA

járn
koparblanda
góðmálmurjern
kobberlegering
ædelmetaljern
kopperlegering
edelmetalljärn
kopparlegering
ädelmetallrautaa
kuparilejeerinkiä
jalometallia

© Nordisk Ministerråd/Arbeidsgruppen

* Typen även vanlig i takstolar, kistor m.m.

1.12.1987

1 nagli

2 hóffjöður*

3 bóla

4 haus/höfuð

5 leggur

6 oddur

1 søm

2 hesteskosøm*

3 prydsøm

4 hoved

5 stilk

6 spids

1 spiker

2 hesteskosaum*

3 prydspiker

4 hode, hovud^H

5 stilk

6 odd/spiss

1 spik

2 hästskosöm*

3 prydnadsspik,
möbelspik

4 huvud

5 -

6 udd

1 naula

2 hevosen-
kenkänaula*

3 koristenaula

4 kanta

5 -

6 kärki/nirkko

LITTERATUR

GRANTH, P. 1923. Blade af beslagskunstens ældre histiorie med særlig
henblik på Danmark. Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.
Aarskrift 1923.

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

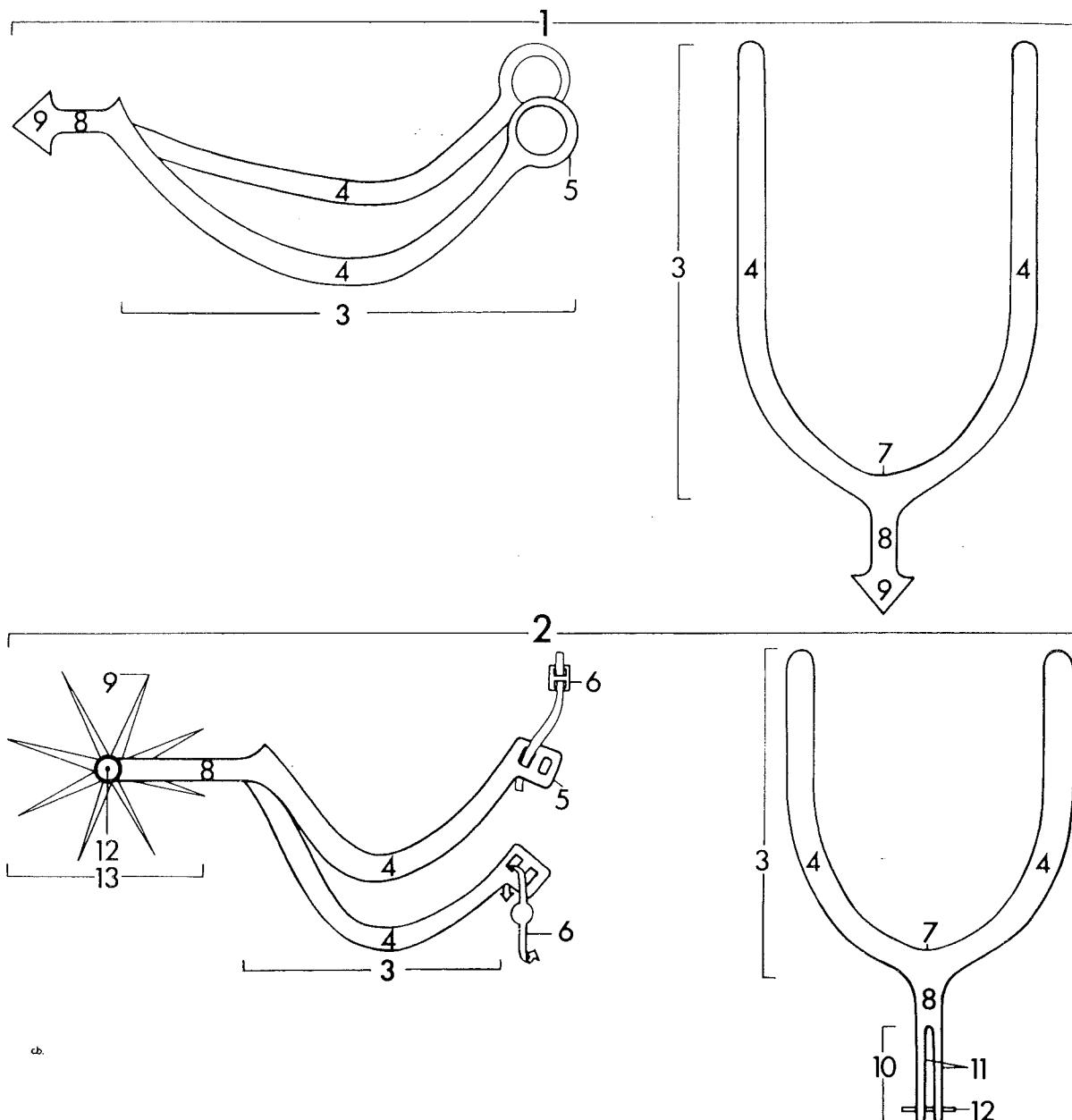
SPORI

SPORE

SPORE

SPORRE

KANNUS

járn
koparblanda
góðmálmurjern
kobberlegering
ædelmetaljern
kopperlegering
edelmetalljärn
kopparlegering
ädelmetallrautaa
kuparilejeerinkiä
jalometallia

1 gaddspori	1 pigsøre	1 piggsøre	1 pikspore	1 piikkikannus
2 hjólspori	2 hjulspore	2 hjulspore	2 triissporre	2 rataskannus
3 kvísl	3 bøjle	3 bøyle	3 bygel	3 kaari
4 álma	4 gren	4 grein	4 skänkel	4 reisi
5 ólarauga	5 remholder-fæste/ remfæste	5 reimholder-feste/ reimfeste	5 remhållar-fæste/ remfæste	5 hihankiinnike/ (hihna)silmukka
6 ólarfesting	6 remholder	6 reimholder	6 remhållare	6 hihnanpidike
7 kverk/bugur	7 næb	7 -	7 -	7 kaarenpohja
8 háls	8 hals	8 hals	8 hals	8 kaula
9 gaddur	9 pig	9 pigg	9 pik	9 piikki
10 klofi	19 tveje	10 kløft	10 klyka	10 haarukka
11 álma	11 gren	11 grein	11 gren	11 sääri
12 ás	12 aksel	12 aksel	12 axel	12 akseli
13 hjól	13 hjul	13 hjul	13 trissa	13 ratas

LITTERATUR

OLSSON, H. 1937. Den äldre medeltida stjärntrissesporren i belysning av några skånska fynd. Humanistiska vetenskapssamfundet. Årsberättelse 1936-37.

Íslenska

SPONS

tré

Dansk

SPUNS

trä

Norsk

SPUNS

tre

Svenska

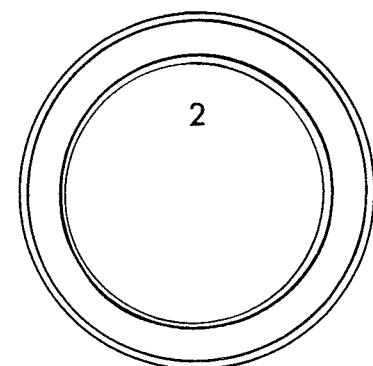
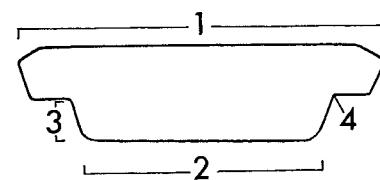
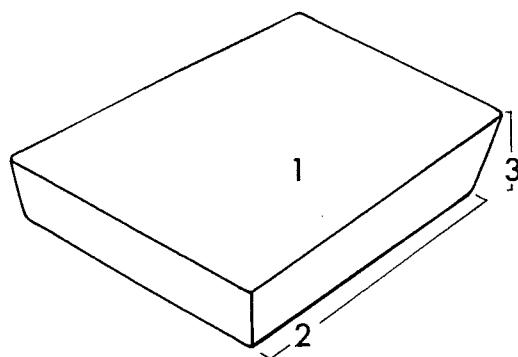
TAPP

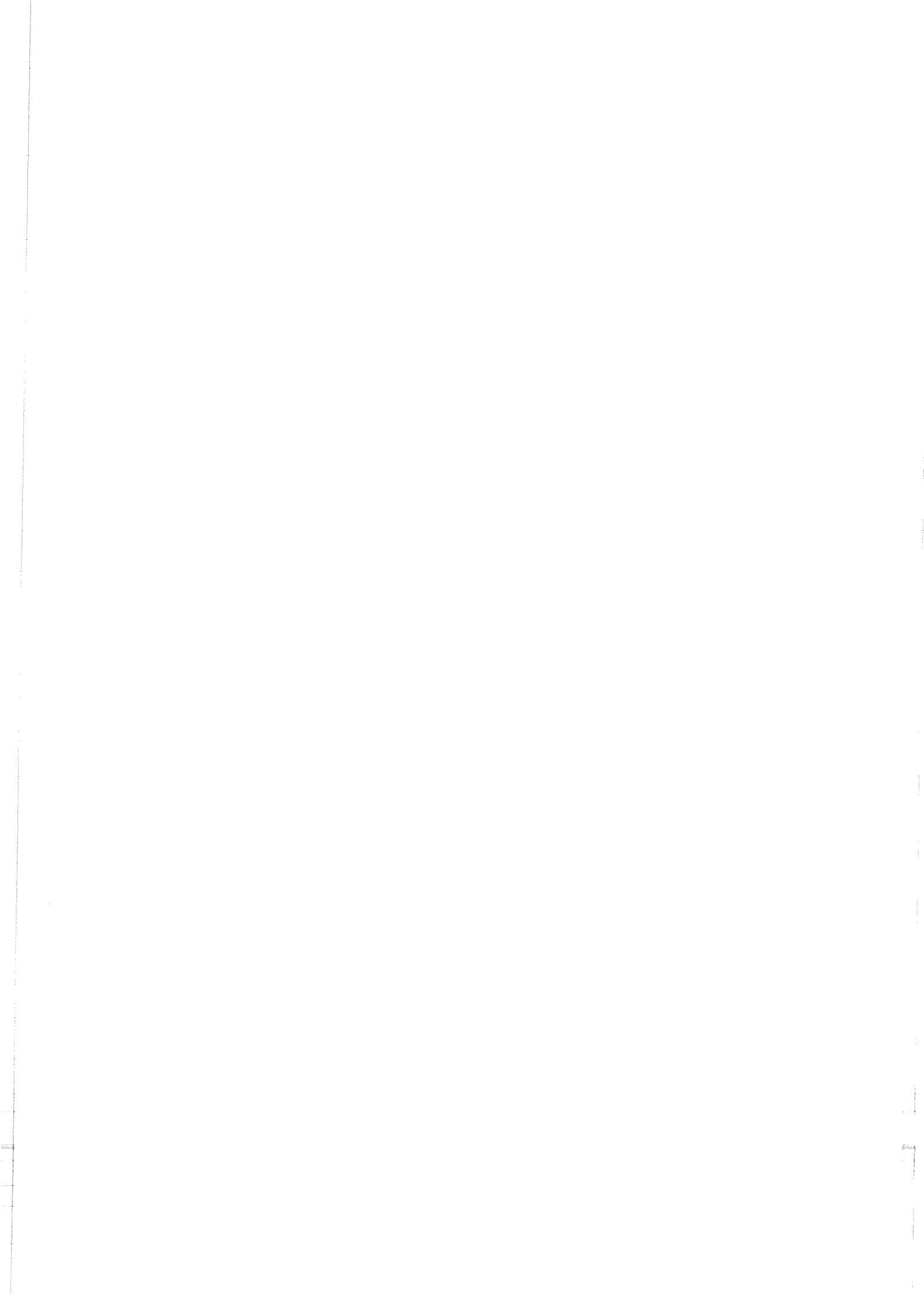
trä

Suomi

TAPPI

puuta

Íslenska

SPONS

tré

Dansk

SPUNS

træ

Norsk

SPUNS

tre

Svenska

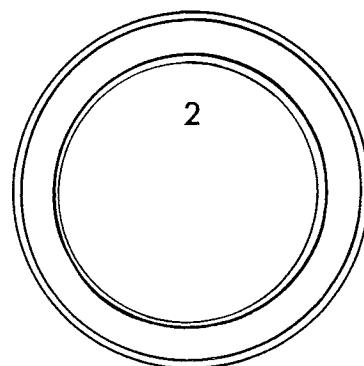
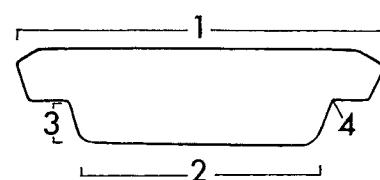
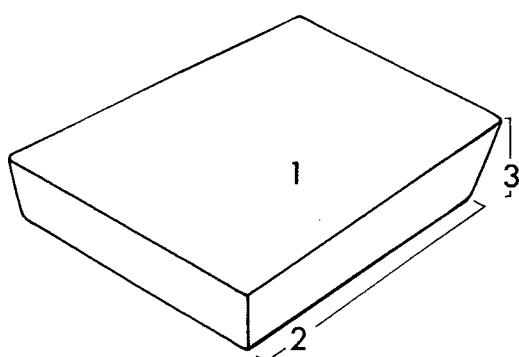
TAPP

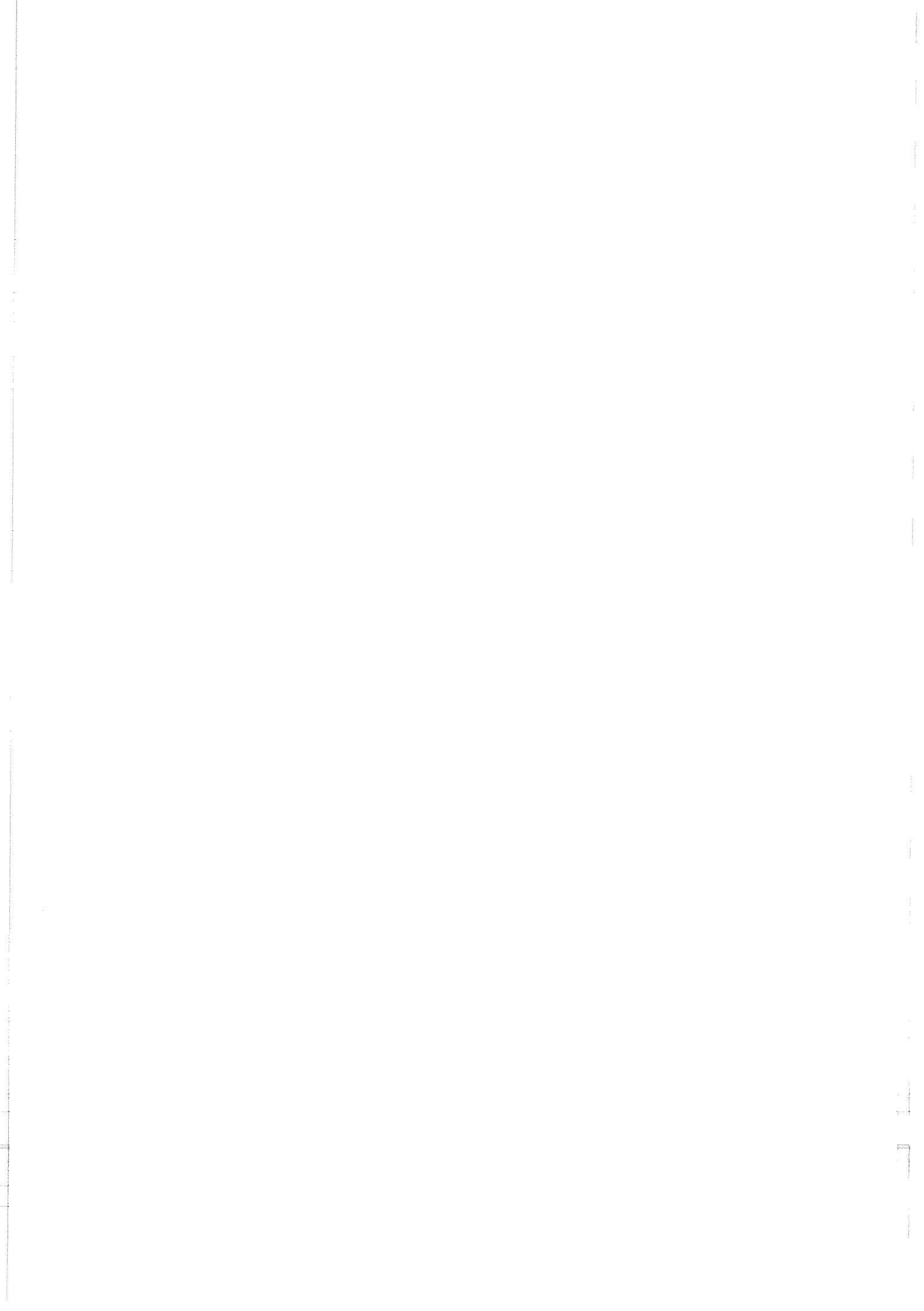
trä

Suomi

TAPPI

puuta

Íslenska

Dansk

Norsk

Svenska

Suomi

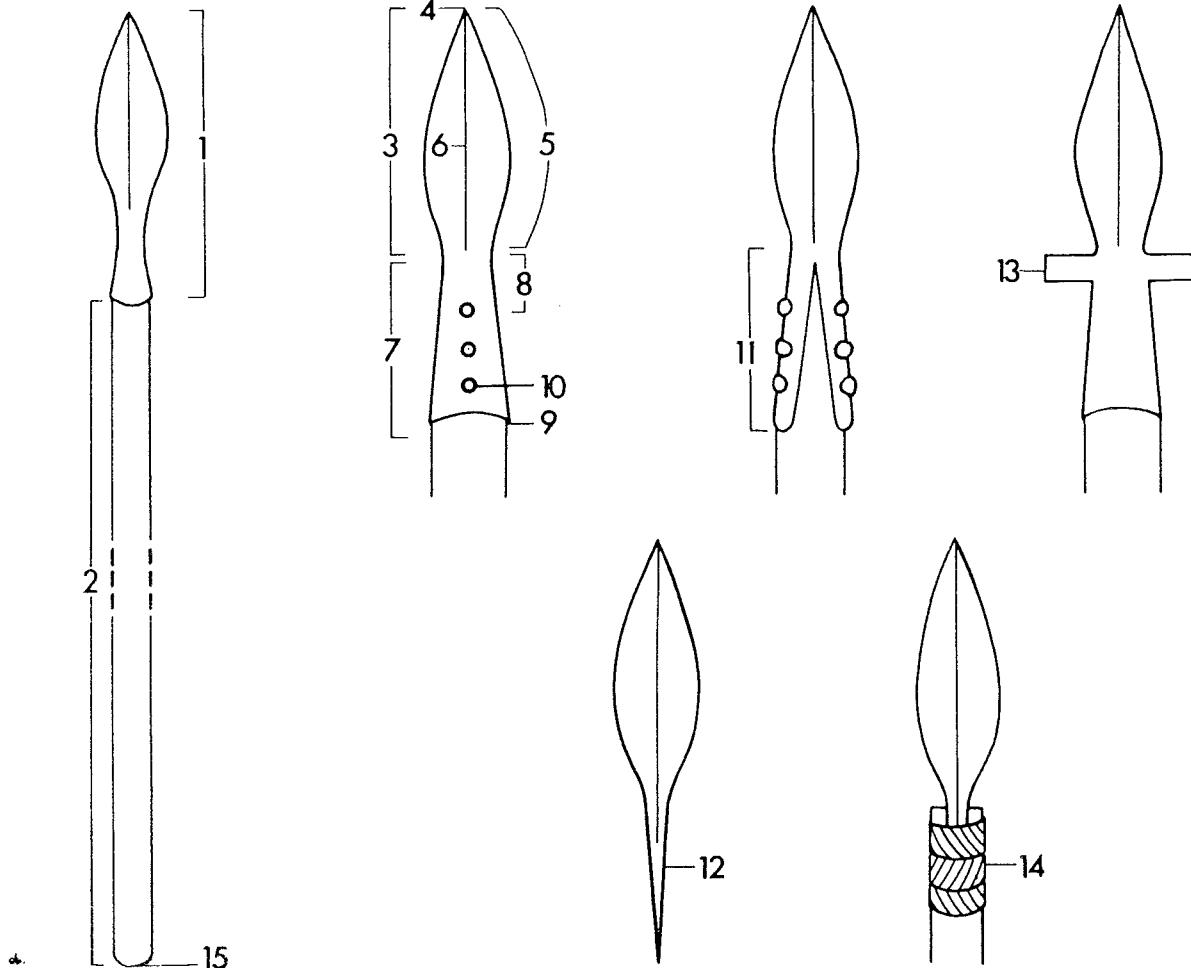
SPJÓT

SPYD

SPYD, SPJUT^H

SPJUT

KEIHÄS

járn
tréjern
träjern
trejärn
trärautaa
puuta

1 spjótsoddur
2 skaft
3 fjöður/blað
4 oddur
5 egg
6 kambur
7 falur
8 háls
9 falop
10 geirnagli/
naglagat

1 spydspids
2 stage
3 blad/hoved
4 od
5 æg/kant
6 ryg
7 dølle
8 hals
9 munding
10 nagle (-hul)

1 spydspiss,
spjut-^H
2 stake
3 blad
4 odd
5 egg
6 rygg
7 fal
8 hals
9 munning
10 nagle (-hull,
-hol^H)

1 spjutspets
2 stång
3 blad
4 udd
5 egg
6 rygg
7 holk
8 hals
9 öppning
10 nit (-hål)

1 keihäänkärki
2 varsi
3 lehti
4 kärki/nirkko
5 terä
6 harja
7 putki
8 kaula
9 putkensuu
10 nauha/niitti
(naulan-/
niitinreikä)
11 kiskot (plur.)

© 1.10.1983
11 spöng
12 tangi
13 knefill
14 vaf
15 hali

11 skinne
12 tunge
13 tværpind
14 bånd/
bevikling
15 stageende

11 skinne
12 tange
13 knevel
14 vikling
15 stakeende

11 skena
12 tånge
13 knävel
14 snörning
15 stångände

12 ruoto
13 haitta
14 sidos
15 tyvi

LITTERATUR

CEDERLÖF, O. 1951. Historiens plogbillar. Stockholm

GRIEG, S. 1943. Hugg og stötvåpen fra middelalderen. Nordisk Kultur XII:B.
Vapen.) Stockholm.